

SERXWEBÛN

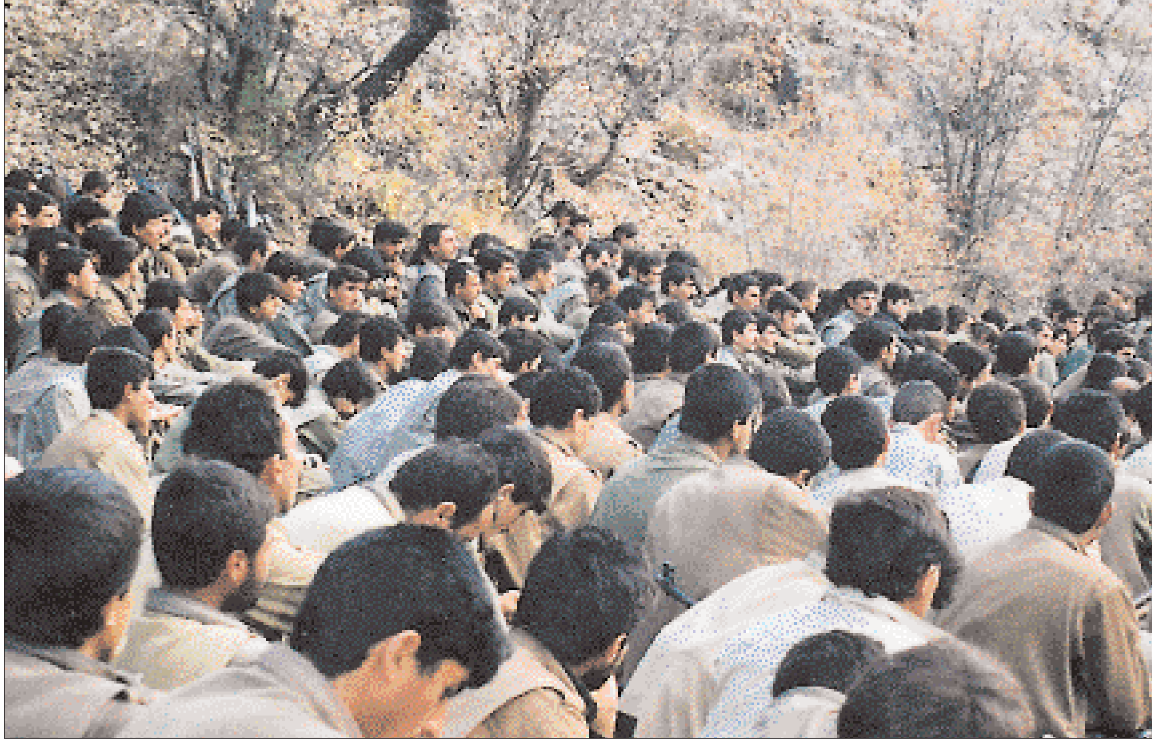
JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 16 / Sayı: 192 / Aralık 1997 / 5,- DM

’97’yi kazandıran önderlik çizgisi ve tarzıdır

Bir yılı daha geride bırakıyoruz. Yıl sonunda o yıl içinde yapılan ve yapılmayanların muhasebesini çıkarmak adettendir. Hemen hemen her ciddi güç, hareket, çevre ve kişi bunu yapar. Bitirmek üzere olduğu yılı bütün ayrıntılarıyla değerlendirmeden yeni yıla doğru bir giriş yapılamayacağını bildikleri için, yılın muhasebesini yapmayı bir zorunluluk olarak algılarlar. Bir yıl bitti, yeni bir yıla giriş yapmaya hazırlanıyoruz. Bizim bu kısa değerlendirmemiz, ayrıntılı bir yıllık muhasebe değildir. ’97 yılının ana çizgilerini hatırlatmaya çalışacağız.

Parti Önderliği ’97 yılının **“final yılı”** olacağını öngördü. Gerçekten de bu yıl çok önemli gelişmelere sahne oldu. Ortadoğu, Türkiye ve Kürdistan’da önümüzdeki on yılları etkileyecek gelişmeler yaşandı. Bu gelişmeleri ve onların temel dinamiklerini doğru veya doğruya yakın kavrayabilirsek önümüzdeki yıla çok daha büyük gelişmeleri sığdırmamız mümkündür.

Emperyalizm kriz içinde

ABD bu yıl içinde de dünyadaki “*tek süper güç*” konumunu sürdürdü. ’97 gelişmeleri de gösterdi ki, yakın gelecekte ne Avrupa, ne Japonya, ne de Rusya tek başına veya bir blok biçiminde ABD’ye dünya siyasetinde kafa tutacak bir konuma gelme noktasından uzaktırlar. Gerçi yılın sonlarında Rusya patlak veren “*Körfez krizi*”nde belli bir inisiyatif kullanmış, Ortadoğu denkleminde “*ben de varım*” işaretini vermişse de mevcut ekono-

● Devamı 2. sayfada

’98 beklenmedik gelişmelere yol açabilir. Silahlı kuvvetler de dahil, bütün partilerin bu savaştan sonuç almaları artık mümkün değildir. Bir ayda, üç ayda alınması gereken sonuç 14 yılda alınamadı. Savaşı 15 yıl daha göze almak demek, Anadolu Türklüğü’nün tasfiyesidir. Böylesine vahim bir tehlikeye yol açmamak için Türkiye’den yana, Türkiye halkından yana, Kürtlerin de kimliğini kabul eden geniş bir demokratik katılıma, geniş bir kültürler mozaiğine açık, yeni bir programa kesin ihtiyaç vardır. Bu aynı zamanda bir anayasal meseledir. Anayasada ifadesini sağlamaktan tutalım, bunun birçok kanuni tedbirlerini amaçlayan bir program ve başlatılacak bir siyasal uzlaşma çabası Türkiye’nin tek yoludur. Kürtleri yok etmekle hiçbir sorun çözülemez. ’98 için mesajımız; siyasi bir diyalogu halklarımıza artık layık görmektir. Sonuç vermeyen çirkin savaşlardan vazgeçmektir. Eğer bu gerçekleşmezse, devrimci şiddetle kirli savaşa karşılık vermeye devam edeceğiz. Ve bu da en az politik dialog kadar sonuç alacaktır. Bu temelde Kürdistan ve Türkiye halkı da dahil olmak üzere bütün halkların yeni yılını kutluyorum.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan

Emperyalizmin yeniden paylaşımı ve Ortadoğu

İnsanlık ikibinli yıllara adım atmak üzere. Şimdiden bu konuda hayalleri zorlayan yazılar yayınlanıyor. Özellikle teknik gelişimin gelecek yüzyılda varacağı seviye üzerine ve bunun toplumsal yapıları nasıl etkileyeceği konusunda tam bir düş kurma yarışı var. Öte yandan, yeni bir yüzyılın eşiğinde dünya politik ortamına bakınca, bazı gerçekliklerin ***bu yüzyılın başını*** anımsatması oldukça düşündürücü.

Sosyalist sistemin yıkılışından sonraki sürece, “*yeni dünya düzeni*” denildi. Bu sözde düzen, pekçok yönüyle Birinci Dünya Savaşı öncesi yılları hatırlatıyor. Elbette “*tarih tekerrür etmez.*” ***Tarih bilinci***, insanlığın geleceğiyle ilgili büyük yol göstericidir. İnsanlık iki kez topyekün savaş yaşadıktan, nükleer silahlarla donandıktan, yıkılsa da yetmiş yıl sosyalizm deneyini tanıdıktan sonra eskinin basitçe tekrarı mümkün değildir. Böyle olsa da, dünyadaki mevcut politik ortam ve dengeler, insanlı-

● *Devamı 5. sayfada*

Kürdistan’da ihanete hoşgörünün zemini kurutulmuştur

“İhanete hoşgörünün olduğu yerde, büyük militanlık, büyük ulusal kahramanlık, büyük ulusal savaşlar ve yiğitlik ortaya çıkmaz. İhanete karşı büyük kinin olmadığı yerde, devrimci ve ulusal çıkarları sonuna kadar savunan bir tarz ortaya çıkmaz.”

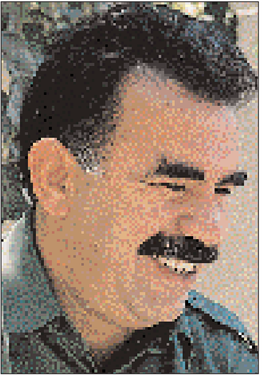
● **Mustafa Karasu** yoldaşın değerlendirmesi *8. sayfada*

Tarih geçmiş değildir

Apocu Gerçekleşmenin Kaynakları –II *yazısı 22. sayfada*

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor

Büyük Anadolu devrimine doğru

“Kemalizm son tahlilde yetmişbeş yıldır böyle bir devrimi önleme çabası içindedir. Emperyalizm ve günümüzde yaygın olarak siyonizm ve kemalizm Anadolu devrimini önlemenin adlarıdır.”

Türkiye ve gerilla hamlemiz, tarihi ve güncel anlamda rolünü oynayacak ve önemli gelişmeleri mutlaka sağlayacaktır. Partimizin gelişim tarihinde 1970’ler devrimciliğinin dar ufuklu ve hayali yanları ağır basan ve fazla bir hazırlığa dayanmayan, şehirlerden kırsala yol alan Türk devrimciliğinin oluşum sürecinden etkilendiği gibi, çıkışını ve başlangıcını derin zayıflıklarıyla birlikte ve gücünü çok sınırlı da olsa alarak başlattığımızı ve bugün neredeyse yenilmez bir ordu gücü haline gelebildiğimizi rahatlıkla söyleyebilecek durumdayız.

Kürdistan gerillasının aslında, teorik ve pratik olarak düşünülen Türkiye gerillasının bir parçası olarak gelişmesi gerekiyordu. Fakat Türkiye gerillasının bilinen nedenlerle çıkış yapamaması, atılan çok önemli adımların da başarı

● *Devamı 12. sayfada*

Yaşar Kemal ve Nelson Mandela’nın ödüllere yaklaşımı

Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği Barış Ödülü, bu yıl, 19 Ekim 1997 günü, Frankfurt Kitap Fuarı günlerinde **Yaşar Kemal**’e verildi. Bu “*Barış Ödülü*” geleneksel bir ödül, bu sene 49. verildiği belirtiliyor.

Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği’nin Barış Ödülü’nün bu yıl, değerli yazar Yaşar Kemal’e verilmesi güzel bir olaydır. Ödül töreni sırasında, değerli yazar **Günter Grass**’ın Yaşar Kemal hakkında övgü konuşması yine güzel bir olaydır. Ödül törenine Federal Almanya’nın bir önceki Cumhurbaşkanı **Richard Von Weizsäcker**’in ve 500 seçkin davetlinin katılması bu güzelliklere ayrı bir güzellik katmaktadır. Fakat bu yargı, ödül ve ödül töreni tek başına ele alındığı zaman doğrudur. Halbuki hiçbir olgu tek başına ele alınamaz, olgular öteki olgularla ilişki halindedir, onla-

● **İsmail Beşikçi Hoca’nın değerlendirmesi** *18. sayfada*

“O topraklarda, bütün hayallerimiz vardır. Bütün taşlarda bizim tarihimiz yazılıdır. Büyüyen her ormanda, bizim geleceğimiz büyümektedir. Yanan her şeyde, bizden bir parça yanmaktadır.”

Şahan, Karker ve Laç deresi şehitlerinin anı yazıları *15-16 ve 17. sayfalarda*

Onlar düşlerini halklaştırmasını bilenlerdir

Serxwebûn'dan

'97'yi kazandıran önderlik çizgisi ve tarzıdır

"Savaşı onbeş yıl daha göze almak demek, Anadolu Türklüğü'nün tasfiyesidir."

Baştarafı 1. sayfada

mik ve askeri gücüyle ABD'ye rakip olacak durumda değildir. Aynı durum diğer emperyalist devletler için de geçerlidir.

Hiç kuşkusuz ABD de gerileyen bir güç konumundadır. Son Körfez krizinde siyasi açıdan yalnızlaştı. '91'de bölgede ve uluslararası alanda yakaladığı desteği bu kez bulamadı. Irak'a karşı başlatmak istediği saldırıya, en yakın işbirlikçisi olan Kuveyt bile destek vermedi. Bu, onun siyasal açıdan biraz gerilediğini gösteriyor. Ayrıca bu, diğer emperyalist devletlerin ABD karşısında görece "*bağımsız*" davrandığını gösteriyor. Bütün bu işaretler, dünyamızın siyasal dengelerinde ABD'nin rakipsiz, "*tek süper güç*" konumunun çözüldüğünü, dağılmaya başladığını göstermeye yetmiyor.

ABD, dünya stratejisini, dünya liderliği ve jandarmalığı konumunu koruma, muhtemel rakipleri saf dışı bırakma ya da kendisine rakip olabilecek devletleri sınırlandırma hedefleri üzerine kurmuştur. Bu noktada NATO'yu, Avrupa'yı kontrol etmekte etkili bir silah olarak kullanıyor. Geliştirdiği taktiklerle hem Avrupa'nın bağımsız bir askeri güç haline gelmesini önlemeye çalıştı, hem de Avrupa'daki varlığını daha da perçinledi. Bunun yanısıra Avrupa'nın birliğini savunması şaşırtıcı olmamalıdır. Birleşen bir Avrupa'nın, sorunları büyüyen bir Avrupa olacağını düşünen ABD, bu nedenle Avrupa Birliği'ni destekliyor. Kendi denetiminde ama görece istikrarlı bir Avrupa, ABD'nin stratejik tercihidir. Öte yandan NATO'yu genişletme politikasıyla Avrupa'daki denetimini güçlendirirken, bir yandan da kendisi için olası bir tehlike olarak gördüğü Rusya'yı kuşatmayı, Avrupa cephesinde sınırlandırmayı hesaplıyor. Gelinen noktada bu konuda belli bir başarı sağladığı da kaydedilmelidir.

ABD, Kafkasya ve Orta Asya'yı kendisi için "*yaşamsal bir stratejik alan*" olarak değerlendiriyor ve bunu dünya stratejisinin önemli bir önceliği olarak belirliyor. Önümüzdeki dönemde esas mücadele ve çekişme alanlarından birinin bu bölgenin olması büyük bir olasılıktır. Orta Asya ve Hazar petrolleri bunları dünya pazarına akıtmak için geliştirilen yol-kanal projeleri anılan bölgenin hem stratejik önemini, hem de kopacak fırtınanın temel nedenini oluşturuyor. Kafkasya ve Orta Asya politikasıyla ABD, bir yandan da Rusya'yı kuşatma ve hareket alanlarını daraltma amacını güdüyor. Kaçınılmaz olarak Rusya'nın böyle bir kuşatma ve sınırlandırmaya seyirci kalması mümkün değildir. Kaldı ki, Rusya bu alanları kendi geleneksel egemenlik alanları olarak görüyor ve ta çarlık dönemine kadar uzanan uzun bir sürede bu politikadan şaşmadığını düşünüyor. ABD'nin Kafkasya ve Orta Asya hesapları, Rusya'nın politikası ve çıkarlarıyla stratejik düzeyde çelişiyor. Bu nedenle Rusya, bölgesel ittifaklar geliştirmeyi kendisi için vazgeçilmez görüyor. Çin ile ilişkilerini en iyi noktaya getirmeye çalışıyor. Bu yıl içinde diplomatik temaslar geliştirdiler, yıllardır süren sınır sorunlarında önemli ilerlemeler sağladılar.

Öte yandan bütün baskılara rağmen İran ile ilişkilerini geliştiriyor. Birleşik Devletler Topluluğu içinde yer alan ülkeleri kendisine bağlamanın sayısız yöntemini deniyor. Ortadoğu'da geleneksel politikasını daha da boyutlandırma eğiliminde olduğunu gösteriyor. Bütün bu verileri birlikte değerlendirdiğimizde, ABD hegemonyasına karşı Rusya ve Çin ekseninde bir "*Doğu Bloku*"nun tohumlarının atıldığı söylenebilir. Körfez krizinde ABD'nin Uzakdoğu ülkeleri ile ilişkileri geliştirme ve arkasına alma çabaları, bunun bir yansımasıdır. Sadece bir eğilimden söz ediyoruz. Gelişmelerin kesin olarak nasıl şekilleneceğini belirtmek henüz mümkün değildir. Stratejik düzlemde durum böyleyken, taktik planda sayısız manevra, çalışma ve uzlaşmanın yaşanması şaşırtıcı olmamalıdır. ABD'nin Kafkasya ve Orta Asya politikasının Türkiye ve Ortadoğu bağlantıları da var.

ABD, hem Orta Asya'yı, hem de Uzakdoğu'daki çıkarlarını korumak ve kolu bağlanarak hareketsiz hale getirilmişti. 45 yıllık sürede ekonomik olarak çok büyümüş, bu alanda dünyanın üçüncü ekonomik gücü haline gelmiştir. Üretimi bu düzeyde yüksek olan Almanya'nın ortada sahipsiz kalan pasta parçasından pay kapmak için büyük bir hırs içinde olacağı açıktır. Almanya dengeler oturmadan önce ekonomik gücüne denk bir etkinlik anlamına sahip olmak istemektedir.

Japonya ise ekonomik gücüne rağmen dünya siyasetinde etkin bir konuma gelmekten hâlâ uzak görünüyor. Uzakdoğu'da, Pasifiklerde egemen bir güç olarak sivrilme potansiyeli var. Ancak bu konuda ABD'nin soğuk soluğunu ensesinde hissediyor.

Fransa, ABD'den bağımsız politika izlemeyi çıkarlarına uygun gördüğünden dolayı, Alman-Fransız ilişkilerinde bir yakınlaşma zemini doğmuştur. Yine Fransa'nın Ortadoğu'da Amerika'dan daha bağımsız bir politika izlediği '97 yılı boyunca bir kez daha görüldü.

yasıya bir savaş yaşanıyor. Yılın son aylarında emperyalist ekonominin "*global*" krizine tanık olduk. Japonya ve Uzakdoğu'nun hemen hemen bütün ülkeleri önemli sarsıntılar geçirdiler. Kimi ülkeler çöküş noktasına geldi. Bu sarsıntı, içinde ABD de olmak üzere, bütün dünya ekonomisini vurdu. Bu krizin henüz tam atlatılamadığı da belirtiliyor. Bu, "*globalleşme*" anlayışı ve politikalarının iflası anlamına geliyor.

Kapitalist-emperyalist sistem, kendi içinde ciddi ekonomik, toplumsal sorunlar ve krizler yaşarken, geçen yıllara göre anti-emperyalist, ulusal kurtuluş ve devrimci-demokratik, sosyalist hareketler daha umut verici bir gelişme eğilimi içinde oldular. Avrupa'da işçi ve öğrenci eylemlerinin gelişmesi, dünyanın diğer alanlarında halk hareketlerinin daha da boyutlanması, gelecek açısından umutlandırıcı işaretlerdir. Çevre, barış gibi "*ara*" hareketler de etkinliklerini sürdürdüler.

'97 yılı şunu kanıtladı: Emperyalistğun, çeşitli güçlerce doldurulmak istenmesinin ortaya çıkardığı bir hareketlilik sözkonusudur.

Eski dengenin ağırlık merkezinde iki temel güç -ABD ve Sovyetler- vardı. Ağırlık merkezlerinden birinin ağırlığını yitirmesi, bütün dengeleri altüst etti. Dengeden, dengesizliğe geçildi. Mevcut durumda 2000'li yıllara doğru ilerlerken, dünyamızı, yeni bir denge arayışındaki dünya olarak tanımlayabiliriz.

Yalnız dünyanın bir bölgesinde ya da dengenin oluşmasında bir taraf olarak Sovyetlerin olduğu alanlarda değil, Ortadoğu, Kafkaslar, Balkanlar, Latin Amerika ülkelerinde, kısacası dünyanın her tarafında güç dengeleri yeniden oluşmaktadır. Bu durum ise özellikle '90'lı yıllardan bu yana kendisini yeni savaşlar, yeni dostluklar, yeni ittifaklar ve yeni düşmanlıklar biçiminde göstermektedir. Bunun böyle olması kaçınılmazdır. Ortaya çıkan otorite boşluklarını, kimin otorite olduğunun bilinmediği alanları doldurmak isteyen güçler arasında çatışmaların çıkması doğaldır.

Geçiş sürecinin diğer adı savaşlar, çatışmalar olmaktadır. Savaşın açık biçimleri, politik-diplomatik biçimleri ve bağımlı devletleri savaştırma yolu dahil her türlü yöntem kullanılmaktadır.

Herkes bu geçiş sürecinin ortaya çıkardığı imkanlardan yararlanmak istemektedir. Herkes yeni dengelere ulaşmadan önce pozisyonunu güçlendirmeye çalışmaktadır.

Her devlet ve siyasal güç şunu iyi bilmektedir: Dengeler bir defa oturduktan sonra herhangi bir hamle ile dengeleri kendi lehine bozmak kolay değildir. Yalnız dünyamızın geneli için değil, bölgesel dengeler için de bu kural geçerlidir. İşte, bu gerçekten yola çıkan devletler ve siyasi güçler büyük bir itişkakış ve savaş ile kendilerine yeni alanlar açmaya ve avantaj kazanmaya çalışmaktadırlar.

Dünyadaki bütün emperyalist güçler yeni ittifaklar ve ataklarla mevcut pozisyonlarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Soğuk savaş döneminde aralarında bulunan müttefiklik bugün yerini –karşılıklı savaş biçimine dönüşmese de– bir çekişme ve sürtüşmeye bırakmıştır. Bu sürtüşmeyi emperyalistlerin Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya, Doğu Avrupa, Afrika politikalarındaki farklılığına bakarak görmek mümkündür.

"Bölgemiz, karşı-devrimci sistem ve güçlerle, devrimci güçlerin en sıcak çatışma alanlarından biri olmaya devam ediyor. Bölgedeki gelişmeler, devrimin lehinedir. Bunlar iyi değerlendirilirse bütün ilerici, anti-emperyalist güçlerin mücadele birliği sağlanabilirse, emperyalizm, siyonizm ve sömürgeciliğin hareket alanı çok çok sınırlandırılır, giderek devrim bölgede yayılarak egemen konuma gelir."

geliştirmek için Çin ile stratejik düzeyde ilişkilerini geliştiriyor. İki devlet arasındaki ilişkiler gelişirken, çelişkiler de içten içe derinleşiyor.

Almanya ise, Sovyetlerin süper güç olarak sahneden çekilmesiyle, kabuğundan çıkmaya, dünya dengelerinde yerini tutmak için boşlukların yoğunlaştığı bölgelere doğru bir politika belirleme sürecinde. Amerika-Irak savaşında Almanya farklı tavrını hissettirmeye başlamıştı. O günden bugüne kadar hemen her konuda tavrını daha açık göstermeye başladı. Ortadoğu'daki ilgisini 19. yüzyılda olduğu gibi islamcı güçlere göstererek yer tutmaya çalışmaktadır. Almanya'nın ortaya çıkan yeni bir dengeyi bulma sürecinde hamle yapması, beklenen bir gelişmeydi. 2. Dünya Savaşı sonrası bütün etkinlik alanlarını kaybettiği gibi, eli

Dünya çapında emperyalist devletler arasındaki ilişki ve çelişkilerin çok genel panoraması böyle. Dünyamızın siyasal ve askeri cephesinde ABD'nin kesin üstünlüğü, "*tek süper güç*" olma konumu var. Ne var ki, hiçbir devlet, dünyadaki pastanın dağılımını ABD'nin insafına bırakacak görünmüyor. Evet ABD bir "*süper*" güçtür, ancak dünyayı yönlendiren ve her an her istediğini yapabilen tek güç değildir. Kendisini dengeleyen ya da ABD'nin her dediğini yaptırmasında engel güçlerin varlığı da sözkonusudur. Dünyanın her tarafına "*yeni dünya düzeni*"ni yerleştirme gücünde değildir. Sadece bu son aylara baktığımızda bile dünyayı ABD'nin yönlendireceği biçimindeki büyük yanılgı darbe yemiştir.

Yine ABD ile diğer emperyalist devletler arasında ekonomik alanda da kıkapitalist sistem sanıldığı kadar sağlam değil, içinde sayısız "*yıkıcı dinamik*" taşıyor. Sovyet sosyalizminin yıkılışından sonra tarihin sonunu ilan edenler, '97 yılında bir kez daha yalanlandılar. Kapitalizm, '90'lı yılların başında yakaladığı ideolojik ve psikolojik üstünlüğü yitirmeye başlamış, gerçek soykırımcı yüzü ile emekçilerin ve halkların karşısına çıkmıştır. Dünyamız, sosyalist hareketin gelişmesi için son derece elverişli koşullara sahiptir. Aynı zamanda yaşlı dünyamız sosyalizmsiz edemez! Bu yıl içinde yaşanan gelişmeler, çatışmalar, krizler, dünyamızın ne kadar devrime ve sosyalizme muhtaç olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Sonuç itibariyle '90'ların dünyasını belirleyen, Sovyetlerin dünya dengelerinden çekilmesiyle ortaya çıkan boşlu-

Çelişkilerin odağı Ortadoğu

Ortadoğu, sayısız çelişki ve çatışmanın içiçe yaşandığı bir bölge olmaya devam ediyor. Ve bu çelişki ve çatışmalardan dolayı, dünyanın en kritik bölgelerinden biri. ABD emperyalizmi, Körfez Savaşı'ndan sonra yakaladığı askeri ve siyasal üstünlüğü "*Ortadoğu Barışı*" adına kurumlaştırmak istedi. Ancak gelinen noktada İsrail ile Filistin arasındaki çelişkiler daha da boyutlandı.

Böylece "*Pax Amerikana*" siyasetinin Filistin zemininde çöktüğünü söylemek sadece bilinen bir gerçeği tekrarlamak olacaktır. Bütün çabalara rağmen Filistin-İsrail barışı sağlanamıyor. Sağlanması da mümkün değildir. Çün-

Serxwebûn'dan

kü öngörülen "*barış*" Filistinlilerin hiçbir ulusal ve demokratik hakkını karşılamıyor. İsrail'e kesin bağlanmayı ve İsrail'i meşrulaştırmayı amaçlayan bir "*barış*"ın hayat bulması olanaksızdır. "*Ortadoğu Barışı*" denilen siyasetin başarısızlığı, aslında ABD'nin başarısızlığıdır. Bu, bölgeyi karşı-devrimci temelde istikrara ulaştırmanın öyle kolay ve sorunsuz olmayacağını çok net bir biçimde gösterdi.

Bu anılan başarısızlığa rağmen ABD, bölgenin tek hakimi olma konumunu koruyor ve diğer emperyalist devletleri bu alana sokmamada kesin kararlı görünüyor. Örneğin Fransızların İsrail-Filistin sorununa el atma girişimleri oldu. Ancak ABD'nin müdahalesiyle gerisin geri durumda kaldı. Aynı şekilde diğer emperyalist devletlerin kimi girişimleri olsa da, çok etkili olmadıkları da biliniyor.

Rusya'nın son atağından söz edilebilir. Son krizde etkili bir rol oynadı. Irak, Suriye ve İran ile varolan ilişkilerini geliştirmeye çalışıyor. Bu ilişkiler bölgede daha etkili konuma gelmeye adaydır. Yine Mısır'ın ABD ile ilişkilerinde bir soğuma gözleniyor. Diğer Arap ülkeleri de ABD'ye '90'lı yılların başında verdiği desteği bugün vermiyorlar. Elbette aralarındaki ilişki işbirlikçilik biçimindedir. Ancak bu ilişkide, özde olmasa da çıkarlar düzeyinde belli bir tereddütün başladığı da kesindir. Körfez Emirlikleri'nin Irak'a karşı geliştirilecek bir saldırıda ABD'yi desteklemeyeceklerini açıklamaları, bunun en somut örneği olmaktadır.

ABD, bölgedeki varlığını daha sağlam temellere oturtmak için İsrail-TC stratejik işbirliği anlaşmasının yapılmasına önayak oldu. Bu anlaşma temelinde geliştirilen ilişki, '97 yılında daha da boyutlandırıldı. Hiç kuşkusuz bu ilişki bölge halklarına, bölge devrimlerine karşı bir savaş ilanıdır. ABD-İsrail-TC karşı-devrimci ekseni, bölge devrimlerinin önündeki en büyük engeldir. Bu karşı-devrimci bloka karşı, halklar ve anti-emperyalist güçler de devrim blokunu geliştirmek durumundadırlar. Bu doğrultuda yavaş da olsa belli gelişmelerin yaşandığını belirtebiliriz.

Hiç kuşkusuz, ABD-İsrail-TC ekseninin kendisini en şiddetli bir biçimde dayattığı alan Kürdistan'dır. Özel savaş aygıtının Güney Kürdistan'a gerçekleştirdiği bütün işgal ve imha operasyonlarının arkasında ABD ve İsrail olmuştur. Hatta İsrail'in bazı birliklerinin Güney'de TC ile birlikte savaştığı basına da yansıdı. Yine düşürülen helikopterde İsrail subaylarının da öldüğü biliniyor. Dünya jandarması bir gücün bölgedeki en gerici güçlerle birlikte ülkemiz devrimine saldırması, bu saldırıyı tam bir imha harekatı biçiminde sürdürmesi boşuna değildir. Gerçekten de devrimimizden korkuyorlar. Çünkü onun bir bölge devrimi olduğunu, bölgedeki kurulu düzenleri yerle bir etmeye neden olacağını, bu potansiyele fazlasıyla sahip olduğunu çok iyi biliyorlar. Dolayısıyla bütün güçleriyle bu devrimi merkezinde boğmak için ellerinden gelen bütün çabayı sergiliyorlar.

Bölgemiz, karşı-devrimci sistem ve güçlerle, devrimci güçlerin en sıcak çatışma alanlarından biri olmaya devam ediyor. Bölgedeki gelişmeler, devrimin lehinedir. Bunlar iyi değerlendirilirse bütün ilerici, anti-emperyalist güçlerin mücadele birliği sağlanabilirse, emperyalizm, siyonizm ve sömürgeciliğin hareket alanı çok çok sınırlandırılır, giderek devrim bölgede yayılarak egemen konuma gelir. Bu bir rüya değil, olanakları var. Ülke devrimimiz, bunun olanak dahilinde olduğunu her günkü pratiği ile kanıtlıyor.

Özel savaş yıprandı

Türkiye '97 yılına Refahyol hükümetiyle girdi. Çok umutlu değillerdi. Klasik devlet yapılanması, orasından burasından dökülmüştü. Özel savaş sürecinde oluşturulan özel savaş çeteleri, geleneksel devlet hiyerarşisinin dışına çıkmışlardı. Devlet ve düzendeki çürüme, yozlaşma, kokuşma mide bulandırıyordu. Susurluk vakası ile özel savaş ve devlet gerçeği, sokaktaki insanın bilincine çarpmıştı. Hiç kuşkusuz, Susurluk'ta sağa-sola saçılan pislikler, irinler, ülkemizde sınırsız bir biçimde geliştirilen özel savaşın sonuçlarıydı. Bu kadar çürüme ve kokuşma üç-beş çeteyle açıklanamazdı. Özel savaş rejiminin kendisi ve kurmaylığı, bu çürümenin ve yozlaşmanın baş sorumlusuydu. Sayısız cinayet, kayıp, yakıp-yıkma, binlerce operasyon ve daha sayılabilecek sayısız kirli pratik, ancak özel savaş politikasıyla açıklanabilirdi. Bu kadar kirin, pislik ve çürümenin nedenlerini ve gerçek kaynağını ortaya çıkarmak için Kürtlere dayatılan özel savaşın bütün boyutlarıyla sorgulanması gerekiyordu. Odağına özel savaşı ve orduyu sorgulamayı almayan bir yargılamanın sağlıklı bir sonuç doğurması mümkün değildi. Mümkün olmadığı, kendi içinde tasfiyelere de gitmek suretiyle çok net bir biçimde ortaya çıktı.

Özel savaş kurmaylığı Susurluk vakası ile ortaya çıkan tablodan rahatsızdı. Bir an önce kapatmak istiyordu. Çünkü tartışmaların genişlemesi demek, işin ucunun gelip kendisine dayanması demekti. Bir de devlet çok yıpranmamalıydı. Bu nedenle bir-iki kelle, bir-iki soruşturma ile Susurluk vakasını örtbas etmeye, gündemden düşürmeye çalıştılar. Tam da bu süreçte devleti yeniden yapılandırma, bütün ipleri yeniden ellerinde toplama programı ilan ettiler. Bu noktada Refah'a karşı geniş kapsamlı bir teşhir, tecrit, teslim alma ve hükümetten düşürme kampanyasını başlattılar. 28 Şubat'ta toplanan MGK toplantısıyla Refah'ın ipi de çekilmiş oldu. Ancak RP direnmeyi sürdürdü, hükümet nimetlerini kolay kolay bırakmak istemiyordu. 28 Şubat'ta kabul edilen programla islami hareket kontrol altına alınmak, sivri uçları törpülenmek, devlet dışına çıkan unsurları hizaya getirilmek ya da tasfiye edilmek istendi. Bu program aynı zamanda devleti yeniden yapılandırma süreciydi. Kontrol dışına çıkan sadece islami hareket değildi. Aynı zamanda Susurluk vakası ile belli ölçülerde anlaşıldığı gibi klasik devlet hiyerarşisi dışına çıkan unsurları da hizaya getirmek istiyorlardı.

Özellikle özel savaş sürecinde palazlanan, her türlü kirli ilişkiye bulaşmış ve DYP kanatları altında siyasal bir ifadeye kavuşmuş egemen kliğine boyun eğdirilmek, ordunun denetimine alınmak istendi. DYP'nin hükümetten düşürülüşünü, Çiller ve birkaç polis şefi hakkında açılan kampanyaları "*çizgi dışı*"na kaçanları teslim aldı ve bu unsurların boyun eğmesi sonucu yargılanan çeteler bir bir tahliye edildi. Bu tahliyeleri, ordunun polisi bütünüyle denetim altına alma ve bu temelde kendine bağlama operasyonu kapsamında düşünmek gerekiyor.

Refah şahsında islami harekete açılan teslim alma ve kontrol altında tutma, hükümet olanaklarından uzak tutma kampanyası sürecinde, kemalizm ve onun en has temsilcisi olarak bu kampanyaya öncülük eden ordu, önemli ölçüde politik ve psikolojik prestij yakaladı. Sonuçta Refahyol artan baskılara, açık dayatmalara daha fazla dayanamadı ve istifa etmek durumunda kaldı. Hiç kuşkusuz Refahyol'un düşmesi, ordunun açık dayatmasının bir sonucuydu. Türkiye'de geçerli olan devlet yasaları işliyordu. Bir darbe süreciyle hükümet olan Tansu Çiller, bir başka darbe süreciyle alaşağı oluyordu. Dün el üstünde tutulan bir özel savaşın aleti unsur, miadını doldurduğu için bugün buruşturulup bir kenara atılıyordu. Refah'ın hükümetten düşürülüşünün bölgeye ve uluslararası alana dönük boyutları da var. İsrail ile geliştirilen ilişkilere uyum gereği, içte islamın kontrol altına alınması gerekiyordu. Bunu yapmaya çalıştılar.

Refahyol, özel savaşın devleti yeniden yapılandırma programı çerçevesinde düşürüldü, yerine yine aynı iradenin zorlamasıyla Anasol-D hükümeti kuruldu. Mesut Yılmaz hükümeti, gelmiş geçmiş en güçsüz Türkiye Cumhuriyeti hükümetidir. Çiller'in deyimiyle bir "onbaşı" hükümetidir. Türkiye'de egemen siyaset, partiler, parlamento ve hükümetlerin tamamen bittiği, bir enkaz haline geldiği böylesi bir politik iklimde Anasol-D hükümeti kuruldu. Kendine ait bir iradesi yoktu. Ancak özel savaş kurmaylığının direktifleriyle icraatta bulunabilirdi. Özel savaş aygıtı, bu hükümet aracılığı ile Kuzey ve Güney'de yaşadığı yenilgiyi gizlemek, yeni bir soluk almak, yeni bir başlangıç yapmak istiyordu. Bu hükümetten sonra özel savaş aygıtının Güney'deki işgal hareketini sürekileştirmesi rastlantı değildir. Yine bu dönemde PKK'yi "*marjinalleştirme*" söylemlerinin sıkça dillendirilmesi de boşuna değildir. Yeni hükümetin bu hedeflere varmayı istedikleri açıktır.

Peki Mesut Yılmaz hükümeti, özel savaşın istemlerine yanıt olabildi mi? Toplumda, içte ve dışta bir umut havası yaratabildi mi? Türk siyaset sistemini iflastan kurtarabildi mi? Ekonomik krize, toplumsal hoşnutsuzluğa çareler üretebildi mi? Bu ve benzeri temel sorulara olumlu yanıt vermek mümkün değildir. Türk siyaseti sefilleri-iflas edenleri oynamaya devam ediyor. Hiçbir temel soruna çözüm getirme konumunda ve yeteneğinde değildir. Varolan sorunlar, siyasal ve ekonomik krizler şiddetlenerek derinleşiyor. Dış politika sorunları da ağırlaşarak devam ediyor. Türkiye hemen hemen bütün komşularıyla kavgalıdır. İsrail ile geliştirdiği stratejik işbirliği anlaşması Arap ülkeleriyle ilişkilerinin bozulmasına, bölge halkları nezdinde tecrit olmasına yol açtı. Avrupa Birliği ile sorunları var. Bütün üyelik istemlerinin yakın gelecekte de gerçekleşme olasılığı çok düşüktür. Yunanistan ile hemen hemen her gün kavgalı. Rusya ve İran ile de köklü sorunları vardır. Bunların da kısa sürede düzelme olanağı yoktur.

Bir tek ABD ile ilişkileri iyi ve daha da gelişme eğilimindedir. Bunu da TC'nin çabalarından çok, ABD emperyalizminin Ortadoğu ve Kafkasya, Orta Asya stratejileri ile açıklamak daha doğru olur. Bu bölgelerde ABD, TC'yi bir koç başı, bir sıçrama tahtası, bir taşeron güç olarak kullanmak istiyor.

Kısacası Mesut Yılmaz hükümeti özel savaş rejiminin ve düzenin hiçbir sorununa çözüm getirmedi, getirme yeteneğinde olmadığını da gösterdi. İslami hareketi kontrol altına alma programıyla ilgili kimi adımlar attı. Bunun dışında yapacağı pek bir şey kalmadı. Susurluk vakasını aydınlatacağını vaadetti, ancak tersine gelişmeler oldu. Tutuklu bulunan çete üyeleri de serbest bırakıldı. Bundan sonra da pek bir şey yapması mümkün değildir. Çünkü özel savaş kurmaylığı bu konuda da son sözü söylemiştir. Özetle Mesut Yılmaz hükümeti miadını doldurmuştur. Bu son dönemde yeniden seçim laflarının etrafta sıkça duyulması anılan iflasın açık göstergesidir. Zaten öteden beri günlük politikayı da özel savaş kurmaylığı üstlenmiştir. Tekelci burjuvazinin temsilcileri, kafalarındaki ekonomik paketleri yürürlüğe koydurmak için genelkurmay yetkileriyle buluşuyor ve onların icazetini alıyorlar. Bu, hükümetin kıymet-i harbiyesini, savaş değerini göstermede yeterince aydınlatıcı bir olgu değil mi?

Özel savaş rejimi tarihinin en zorlu ve sorunlu dönemini yaşarken, Türkiye toplumsal muhalefeti istenilen düzeyde bir örgütlülüğü ve politik gücü ortaya çıkartabilmiş değildir. Belli çabaları var. Parçalı ve sonuçta etkisi sınırlı bir direniş de sözkonusudur. Ancak düzene ve rejime alternatif olacak, halk için bir çekim merkezi olacak bir politik güç yaratılmış değildir. Oysa kazanmak için koşullar elverişlidir.

Ancak gerek reformist sol, gerekse devrimci sol henüz etkili bir halk hareketi haline gelemedi. Elbette varolan çabaları, direnişleri gözardı etmiyoruz. Bizim sözünü ettiğimiz nokta, bu çabaların düzeni sarsacak, sınırlandıracak boyutlara ulaşamamasıdır. Türkiye devriminin en temel sorunu da budur. Eğer politik önderlik sorunu çözülür, ulusal kurtuluş hareketiyle de gerekli ittifaklar geliştirilirse, '98 yılı özel savaş rejimi için gerçekten bir kabus yılı olacaktır. Mevcut yaklaşımların ve çabaların yetmediği ortaya çıkmıştır. Daha sonuç alıcı yaklaşımlar ve taktikler geliştirmek bir zorunluluktur. Özellikle gerillanın Karadeniz, Orta Anadolu ve Akdeniz'e açılım sağladığı günümüzde, Türkiye devrimini geliştirmenin olanakları daha da artmıştır. Bu olanakları doğru ve sonuç alıcı tarzda değerlendirmek biraz da Türkiye devrimcilerine kalmıştır. Kısacası kazanmak mümkün, ancak kazanmasını bilmek koşuluyla.

"Özel savaş rejimi tarihinin en zorlu ve sorunlu dönemini yaşarken, Türkiye toplumsal muhalefeti istenilen düzeyde bir örgütlülüğü ve politik gücü ortaya çıkartabilmiş değildir. Belli çabaları var. Parçalı ve sonuçta etkisi sınırlı bir direniş de sözkonusudur. Ancak düzene ve rejime alternatif olacak, halk için bir çekim merkezi olacak bir politik güç yaratılmış değildir. Oysa kazanmak için koşullar elverişlidir."

İşgal ve ihanet tasfiye edildi

Özel savaş kurmaylığı '97 yılına yine iddialı girdi. Gerçi bu iddiası büyük ölçüde inandırıcılığını yitirmiş. Çünkü daha önce defalarca "*bitireceğiz*", "*köklerini kazıyacağız*" demişlerdi. Hatta aylık ve mevsimlik ömürler biçmişlerdi. Ancak bu iddialarını gerçekleştiremeyince gülünç duruma düşmüşlerdi. Artık eskisi gibi kesin gün ve ay belirten iddialarda bulunmuyorlardı. Daha çok marjinalleştirme hedefinden, sınırlandırmaktan söz ediyorlardı. Hiç kuşkusuz bu bastırma ve topyekün imha stratejisinden vazgeçtikleri anlamına gelmiyordu.

Tersine, bahara girişle birlikte Dersim'de yüzbine yakın askerin ve zırhlı birliklerin katıldığı kapsamlı bir imha hareketi geliştirildi. Daha önceki yıllarda bahar imha operasyonlarını Güney Kürdistan'dan ya da Botan'dan başlatırlardı. Ancak bu kez Kuzey'den Güney'e uzanan bir hat üzerinde tarihlerinin en büyük harekatlarını geliştirdiler. Elbette bu rastlantı değildi. İmha operasyonlarını bu kez Dersim'den başlatmaları, Zilan ve özgür yaşam eylemlerine verilen bir karşılık oluyordu. TC'nin tarihinde bu tür intikamcı yaklaşımlar bir çizgi biçiminde vardır. Bunu bu kez Dersim'de çok kanlı bir biçimde ve tam bir gövde gösterisiyle gerçekleştirdiler. Gerilla bu harekatta kimi kayıplar verse de esas olarak mevzilerini korudu. Özel savaşın saldırıları büyük ölçüde boşa çıkarıldı. Elbette bu gerilla direnişi önemli olmakla birlikte, operasyonlarını özel savaş için bir tuzağa dönüştürmek mümkündü. Bu yeterince başarılamadı.

Özel savaş aygıtı bu kapsamlı operasyonlarını adım adım Güney'e kaydırdı. Amed ve Botan'dan sonra 14 Mayıs'ta Güney Kürdistan'a çok büyük bir işgal harekatını başlattı. Bu işgal harekatını uluslararası alanda meşrulaştırmak için KDP'nin çağrısına dayandırmışlardı. Bu, ihanetçi bir karaktere de sahip olsa, Kürdistani bir gücün varlığının resmen kabul edilmesi anlamına geliyordu. Anılan bu gerekçe, işgal harekatının uzun vadeli planlarını da ele veriyordu. Belli ki bu kez Güney'de kalmaya niyetliydiler. Öyle olduğu içindir ki, işgal hareketlerini KDP'nin çağrısına dayandırmışlardı. Bu, tepkileri yumuşatmanın bir bahanesiydi. Anılan Güney seferinin arkasında ABD ve İsrail vardı. Hatta İsrail en gelişmiş teknik ve taktik yardımlarının yanısıra subaylarını da kullanmıştır. Bu özellikleriyle Güney Savaşı, salt partimiz güçlerine karşı geliştirilen bir imha seferi değil, aynı zamanda bölge halklarına, bölge anti-emperyalist güçlerine karşı geliştirilen bir saldırıdır.

İlginç olan, bu kez Güney seferinin çok fazla dış tepki almamasıdır. Avrupa konuyu sessizlikle geçiştirmeye çalıştı. Arap devletleri etkisiz protestolarla yetindiler. Kendilerini doğrudan ilgilendirmesine rağmen, Suriye ve İran etkili olmayan bir-iki kınamadan öteye geçemediler. Irak görüntüde "*sert*" tepki göstermesine rağmen, bu tutumunda ne kadar samimi ve tutarlı olduğu tartışma konusu oldu. Hatta kimi iddialara göre, Irak'ın bu operasyon için TC ile gizli bir anlaşma yaptığı bile söylendi.

14 Mayıs'ta gerçekleştirilen Üçüncü Güney Savaşı'ndan özel savaş kurmaylığı çok şey bekliyordu. Gürültülü bir psikolojik savaş kampanyasıyla Güney'e girmiş ve bu kez PKK'nin kökünü kesin kurutacaklarını iddia ediyordu. İlk başta gerillanın boşalttığı birkaç alana girmeyi büyük "*zafer*" olarak yansıtmaya çalıştılar. Bunun için bir gazeteciler ordusunu Zap'a götürdüler. Böylece tam da psikolojik üstünlüğü ellerine geçirmişlerdi ki, savaşın taktik komuta heyetini taşıyan helikopter düşürüldü ve böylece psikolojik üstünlüğü gerillaya kaptırdılar. Bu, artık Üçüncü Güney Savaşı'nda bir dönüm noktasıydı. Hedeflerine ulaşamadan güçlerinin büyük bir bölümünü geri çekmek durumunda kaldılar. Oysa çok iddialı girmişler ve uzun süre kalacaklarını vurgulamışlardı. Gerçi güçlerinin bütününü geri çekmediler, şehir merkezlerinde onbin askeri gücü ve bazı tank ve topçu birliklerini konumlandırdılar.

Geriye kalan bu askeri güç KDP'yi korudu. KDP'yi savaştırdı. Ancak daha sonra etkili olmadığı anlaşılınca yeni büyük kapsamlı seferlere başlamak durumunda kaldılar. Aralık ayında gerçekleştirilen stratejik saldırıyla birlikte sayısı üçü geçen seferleri, TC'nin Güney'deki işgali kalıcılaştırma niyetinde olduğunu, giderek bunu kamuoyuna yedirmeye çalıştığını gösteriyor.

Güney Savaşları'nda en çok kaybeden, teşhir ve tecrit olan, ihaneti bütün çıplaklığı ile görülen ve halkımızın nefretini çeken KDP oldu. KDP etkili gerilla vuruşlarıyla birçok etkinlik alanlarını, kırsal alanlardaki denetimini büyük ölçüde yitirdi. Bugün kimi yerleşim birimlerinde ve alanlarında tutunabiliyorsa, bu daha çok özel savaş birliklerinin aktif desteği sayesinde oluyor. Kısacası KDP bütün Kürt halkı nezdinde siyasal olarak bitmiştir. Bir korucu çetesinden başka bir anlam ifade etmemektedir.

Buna karşılık Güney'de devrim derinleşiyor, gelişiyor. Bu salt coğrafik anlamda böyle değildir. Siyasal ve toplumsal düzlemde kalıcı tarzda bir derinleşmeden söz etmek mümkündür. Sonbaharda KDP dışındaki Güneyli yurtsever grup ve partilerin kendi aralarında ulusal bir ittifak yapmaları, KDP ve işgal güçlerine karşı cephe açmaları, Güney Savaşı'nda yeni bir aşamayı anlatıyordu. Elbette bunu, devrimin Güney'deki askeri ve siyasal başarısının bir sonucu olarak algılamak gerekiyor. Devrimin böyle bir ilerleyişi, işgal ve ihanet güçleri karşısında ölümüne direnişi ve başarıları olmasaydı, YNK ve diğer grupların bir araya gelmeleri ve yurtsever cephede yerlerini almaları mümkün olmazdı.

'97 yılının kuşkusuz en büyük kazanımlarından birisi, KDP dışındaki bütün Kürt grup ve partilerinin Ulusal Kongre doğrultusunda attıkları adımlardır. Süleymaniye'de toplanan hazırlık konferansı burada Ulusal Kongre'yi '98 yılında toplama kararı ve bununla ilgili diğer kararlar, yine Belçika'nın başkenti Brüksel'de biraraya gelen Kürt gruplarının attıkları ulusal adımlar, Kürtlerin tarihinde çok önemli olaylardır. Ulusal birliğini gerçekleştirmiş, bunu en üst düzeyde kurumlaştırmış Kürtlerin önünde hiçbir güç duramaz. Bu nitelikte ve düzeyde bir birliğin kendisini kurtuluşa, çeşitli düzeylerde iktidarlaşmaya götüreceği açıktır.

Gelinen noktada Güney'de iktidarlaşma, ihaneti kesip atma ve bu alanı bütün ülke ve Ortadoğu için bir devrim üssü haline getirme olanağı ve fırsatı fazlasıyla vardır. Bu anlamda '98'de Güney'de çok önemli gelişmeler meydana gelebilir. Güney üzerinde birçok bölgesel ve uluslararası gücün hesabı var. Dolayısıyla bu durum çok kritik gelişmeleri, çatışmaları da gündeme getirebilir. Bütün bu olasılıkları değerlendirecek devrimci güçler, varolan çelişki ve çatışmalardan doğru tarzda ve sonuna kadar yararlanmasını bileceklerdir. Güney Kürdistan, gerçekten de tam anlamıyla bir final dönemecini yaşıyor. Bu dönemecin aşılmasından sonra iktidar ipinin göğüsleneceği açıktır.

Gerilla Kuzey'de önemli gelişmeler sağladı. Sadece mevzilerini korumakla kalmadı, özel savaşa çok önemli darbeler de vurdu. Bütün marjinalleştirme operasyonları boşa çıkarıldı. Bu yönlü propagandaların demagojik niteliği bütün netliği ile ortaya konuldu. Elbette bu başarılar, büyük direnişler, kan ve can bedeliyle olmuştur.

Gerilla, bu yıl içinde Karadeniz'e belli bir açılım yapmış, İç Anadolu kapılarını zorlamış, Amanos ve Akdeniz'de mevzi tutmaya çalışmıştır. Devrimimizin pratik cephede Türkiyelileşmesi henüz giriş niteliğindedir. Öyle de olsa bu, özel savaş rejiminin uykularını kaçırmaya yetmiştir. Gerillanın anılan bölgelere açılım yapmasıyla birlikte devlet de özel savaş kurumlarını geliştirmeye ve özel savaş alanında deneyimli kadrolarını bu alanlara tayin etmeye başlamıştır. Bu doğrultudaki çabaların daha da derinleştirme eğilimindedirler. Koruculuk ve şovenizmin şaha kaldırılması ve örgütlendirilmesi ilk başta başvurdukları yöntem ve araçlar oluyor.

Kısacası '97 yılı, PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesi için bir açılım, yayılma ve derinleşme yılı oldu. Kızıldere'den Süleymaniye'ye kadar uzanan bir coğrafyada gerilla önemli mevziler tuttu. Bütün imha harekatları boşa çıkardı. Siyasal açıdan devrimci-yurtsever mücadele büyümesini sürdürdü, hatta siyasal mücadelesini daha da büyüttü. Yine ulusal kurtuluş mücadelesi, devrimci diplomasi alanında da önemli başarılar kazandı. Ortadoğu'dan Avrupa'ya, Kafkasya'dan Güney Afrika'ya dünyanın diğer bölgelerine kadar varlığını ve mücadelesinin haklılığını duyurdu. Bu doğrultuda atılan adımların gelecek için umut verici olduğunu vurgulamalıyız.

Kazandıran önderlik çizgisi

Devrim, bu gelişmeleri ve açılımları yaşarken, özel savaş siyasal açıdan tam bir tükenişi, iflası yaşadı. Ekonomik krizi ise her geçen gün biraz daha büyüyor. Egemen sınıflararası çelişkiler, toplumsal huzursuzluklar ise en uç boyutta seyrediyor. Özel savaş sistemi de iflas etmiş, tam bir çıkmaz durum içindedir. Bunu özel savaş kurmaylığı, "*biz elimizden geleni yaptık, sıra siyasilerde, ekonomik ve toplumsal önlemler geliştirilsin*" sözleriyle ifade ediyorlar. Gerçi bu çıkmazlarını, gerillayı marjinalleştirdikleri iddiası üzerine kuruyorlar. Ancak somut gerçeklerin böyle olmadığı çok iyi biliniyor. "*Biz yapacaklarımızı yaptık, sıra siyasilerde*" sözü bir itiraftır, çözümsüzlüğün, o çok güvendikleri askeri yöntemin çözümsüzlüğünün itirafıdır.

Siyasal iflas, askeri çıkmaz durumu devlet için yenilgi süreci anlamına gelmiyor mu? Peki bu, devrim için artık bir final süreci değilse nedir? Hiç kuşkusuz evet! Şu anda tam da final dönemecini yaşıyoruz. Güney'de iktidarlaşmanın eşiğinde olan, birçok alanda iktidarı yakalayan devrim, Kuzey'de derinleşiyor ve Türkiye içlerine doğru da yayılıyor. Bu devrimci gelişmeler karşısında özel savaş yapacağını yapmıştır. Bundan sonrası artık kendisi için bir çıkmaz, çıkmaz ise çürüme ve kokuşmadır. Bunun anlamı devrimin eşiği, zaferin öngünü olmuyor mu? Elbette bunlar gerçekliğin bir boyutudur. Özel savaşı, kullanabileceği rezervleri, arkasındaki güçleri ve diğer potansiyellerini doğru değerlendirmemiz gerekiyor. Bunun anlamı, mücadelenin daha da şiddetleneceğidir. Final aşamaları, final dönemeçleri çok yaman mücadelelere, çatışmalara sahne olurlar. Dolayısıyla gerçekliği olduğu gibi değerlendirerek, rehavete kapılmamak, tersine her açıdan kendini dönemin zorlu ve çetin mücadelelerine hazırlamak her zamankinden daha zorunlu olmaktadır. Dönem, gevşemeyi kesinlikle affetmiyor. Hayır, daha güçlü hazırlanmayı, zafer kişilikleriyle yüklenmeyi dayatıyor.

Evet, '97 yılı kazanıldı, bu yıla sayısız askeri, siyasal, kültürel ve moral gelişme sığdırıldı. Bunun kolay olmadığını biliyoruz. Hiç kuşkusuz bunda önderliğin şaşmaz doğru çizgisi, bitmez tükenmez çabaları ile şehitlerimizin büyük kahramanlıkları belirleyici rol oynamıştır. Bir kez daha doğrulandı ki, kazandıran, geliştiren ve zafere taşıyan çizgi ve tarz besbellidir. Önderlik çizgisi ve tarzı!

O halde '98 yılını gerçek anlamda bir zafer yılı yapabilmek için kendimizde önderlik çizgisini ve tarzını yeniden yaratalım ve zafer yürüyüşü ile yeni yıla yüklenelim! Bunun dışında bir varolma, yaşama ve geleceği kazanma seçeneğinin olmadığı da, acılı ve zorlu devrim pratiğimizde sayısız kez kanıtlanmıştır.

Her "*yeni*" olan, aynı zamanda umuttur, umudu anlatır. Bir başlangıçtır. '98 yılı, bizler için büyük bir umut yılıdır. Umudun zafere dönüşmesidir. Bu, salt bir dilek değil, final dönemecinin anlattığı elle tutulur bir umuttur. Bu umudu bizim topraklarda, insanlığın beşiği Mezopotamya'da, giderek Anadolu ve Ortadoğu'da gerçekleştirmek bizim elimizde.

Umudumuz büyük, ufkumuz büyük, hayallerimiz de öyle... Sorun yürekleri ve kişilikleri büyütmekte, önderlik gerçeğine anlam vermekte düğümleniyor.

1997 SAVAŞ BİLANÇOSU

Türk özel karargahının "*etkisizleştirdik, marjinalleştirdik*" yönündeki açıklamalarına karşılık veriler 1997 yılı içerisinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Ordusu-ARGK'nin eylemliliklerinde büyük bir artış olduğunu gösteriyor.

ARGK Ana Karargah Komutanlığı Basın Bürosu tarafından yaşanan çatışmalara ilişkin aylık olarak yayınlanan bilançolarda gerek gerilla katılımının, gerekse de eylemliliklerin en üst düzeyde seyrettiği, sömürgeci Türk ordusunun çıkmaz ve çözümsüzlüğünün had safhaya vardığı açık bir şekilde görülmektedir.

1997 yılı içerisinde, özel savaş karargının en büyük operasyonlarından biri olan 14 Mayıs Güney işgal harekatı partimiz gerillaların etkili karşı koyuşuyla boşa çıkartıldı. Halen de devam etmekte olan çatışmalarda Türk ordusu ve ihanetçi KDP güçlerine büyük kayıplar verdirildi. Bu savaşta Türk ordusunun büyük umut bağladığı, İsrail tekniği de gerillalar tarafından etkisiz hale getirildi.

Kuzey ve Güney Kürdistan'da çok çetin çatışmaların yaşandığı 97 yılı içerisinde ARGK gerillalarının gelişkin silahlar kullanmaya başlamasıyla Türk ordu güçlerinin hava hakimiyeti önemli oranda darbelendi. Sömürgeci Türk ordusunun Güney Kürdistan'a düzenlediği "*Çekiç harekatının*" pratik savaş kurmayları ARGK gerillalarının düşürdüğü helikopterle birlikte tasfiye oldu.

ARGK gerillaları Kürdistan'da kışın çetin doğa şartlarına rağmen eylemliliklerini devam ettirdi. Türk ordusunun Kasım ayında büyük bir güçle Botan'da başlattığı ve adına "*Milli operasyon*" dediği harekat kurtuluş gerillalarımızın etkili savunma ve karşı saldırıları ile sonuçsuz kaldı. Yine Hakkari gibi şehir merkezlerine ve askeri tugaylara yapılan gerilla baskınlarıyla Türk ordusuna küçümsenemiyecek darbeler vuruldu.

1997 yılında ARGK Türkiye metropollerinde de etkili eylemlilikler gerçekleştirdi. Kırıkkale Makina Kimya Enstitüsü'ne bağlı Mühimmat Fabrikasına yapılan sabotaj sonucu Türk ordusunun silah ihtiyacını karşılayan önemli bir merkez safdışı hale getirildi. Ve bu eylemle devletin kendisini en güçlü hissettiği alanlarda ağır darbeler alması psikolojik olarak özel savaş karargahında büyük moral bozukluğu yarattı.

ARGK gerillaları 1997 yılı Aralık ayına kadar toplam **2135** eylem gerçekleştirdi. Bu eylemlerden ancak **721**'inin kesin sonuçları bilinmekte. Buna göre çatışmalarda; **68**'i subay olmak üzere **2695** asker, **566** korucu, **2213** KDP'li, **75** polis öldü. **165** KDP'li ve korucu da ARGK gerillaları tarafından gözaltına alındı. Sözkonusu çatışmalarda toplam **892** ARGK gerillası da şehit düştü.

Gerillalar meydana gelen bu çatışmalarda **2**'si süper kobra olmak üzere **5** helikopter düşürüldü. **252** araç imha edildi, **13** araç da gerillalar tarafından kamulaştırıldı. **5** tank darbelenerek kullanılamaz hale getirildi.

ARGK gerillaları yaşanan çatışmalarda çok miktarda silah, cephane ve askeri mühimmat da ele geçirdi. Bunlardan önemli sayılabileceklerden bazıları şunlar: **454** kleş, **92** G-3, **137** MG-3, **49** BKC, **90** B-7, **14** lav silahı, **196** mayın, **273** el bombası, **10** doçka, **8** karnas, **11** havan, **97** dürbün, **46** telsiz, **1** A-4, **1** M-27, **1** M-16, ayrıca bu silahlara ait çok sayıda mermi.

Emperyalizmin yeniden paylaşımı ve Ortadoğu

"İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulmuş dengelerin hiçbirisinin artık çok fazla ömrü kalmamıştır. O eski dengelere tutunmaya çalışmak politikayı çoğu zaman boşlukta bırakabilir. İnsanlara tek tip kimlik ve kişilik vermeye çalışan ulus devletler de; zorlama federasyonlar da yeni dengelerde dağılışa uğruyor. Öte yandan, savaş galiplerinin çizdiği sınırlar, saflar ve dengeler değişince değişmeye zorlanıyor. Türkiye böyle bir bölgedir."

(Bu değerlendirme gazetemiz için ***Mehmet Yılmazer*** tarafından yapılmıştır.)

● Baştarafı 1. sayfada

ğın, büyük tehlikelerin çok uzağında olmadığına işaret ediyor.

Dünya insanlığının büyük bir bölümü neredeyse ateşin üstünde yaşamaktadır. Latin Amerika, Asya'nın güneyi, Kafkaslar, Ortadoğu, tüm Afrika kıtası, eski sosyalist ülkelerin önemli bir bölümü yoğun siyasi ve ekonomik krizlerle birlikte yaşıyorlar. Avrupa ve Amerika, bu alev alev yanan dünyanın ortasında, sanki iki ***cennet adacığıdır.*** Dünyanın her önemli bölgesi gerilimle yüklüdür. Olaylar sanki bir büyük hesaplaşmaya doğru yavaş yavaş birikiyor.

Türkiye ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu bölge, dünyanın en hareketli, değişken, gerilim yüklü bir bölgesidir. Bu bölgedeki gelişmelere günlük değişimlerin biraz da yanıltıcı görüntülerinden öteye bakabilmek için dünyadaki yeni güçler dengesinin özelliklerine değinmek gerekir.

"Yeni dünya düzeni"nin özellikleri

Kapitalizm-sosyalizm dengesindeki dünyanın özellikleriyle günümüz dünyasının özellikleri oldukça köklü farklılıklar içeriyor. Bunları dört başlık altında toplumak mümkündür.

Birincisi, ***emperyalist güç merkezindeki durumdur.*** Sosyalizmin karşısında emperyalist güç merkezini ABD temsil ediyordu. Bu her bakımdan böyleydi. Ekonomik olarak, silah üstünlüğü ve politik ataklık anlamında ABD tartışılmaz önderdi. 1970'lerin ortalarından itibaren yavaş yavaş değişen bu durum, sosyalizmin yıkılışıyla çok daha hızlı olarak yaşanmış, emperyalizm kendi arasında bir güç dağılmasına uğramıştır. Bugün üç emperyalist merkezden söz etmek mümkündür: ABD, Avrupa ve Japonya. Şüphesiz, bu üç merkezin hâlâ en güçlüsü Amerika'dır. Ancak ABD artık bir bakıma "*eşitler arasında birinci*"dir. Yoksa önceki gibi tartışılmaz dünya lideri değildir.

Yakın gelecekte bu üç merkezin yanına iki dünya gücü daha ilave olacaktır. Bunlar Rusya ve Çin'dir.

Güçlerin birbirlerine göre durumları oldukça farklıdır. Bu fark ne olursa olsun süreç güç merkezinde dağılma yönünde işlemektedir.

ABD, hâlâ ekonomi, silah ve teknik üstünlük olarak diğer merkezlere göre öndedir. Soğuk savaşın sona ermesine rağmen ABD'nin silah harcamalarında hiçbir azalma olmamıştır. Üstelik bu alanda kendine en fazla rakip durumundaki Rusya'dan dört kat fazla harcama yapmaktadır. Amerika'nın yıllık silah harcamaları 275 milyar dolar iken, Rusya'nın ki ancak 75 milyardır. Amerika'nın Batılı rakipleri ise daha gerilerdedir. Almanya, Fransa ve Japonya yılda 50'şer milyar silah harcaması yapmaktadırlar.

Avrupa, birleşik ve yekpare bir güç değildir. Kendi iç çelişki ve rekabetiyle birlikte dikkate alınmalıdır. ABD'nin üstünlüğü dev sermaye birikimidir. Aynı zamanda büyük ve tüketim gücü yüksek dünyanın en geniş pazarına sahiptir. Ve sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte Napolyon ve Hitler'in ordularla yapamadığını, özellikle Almanya mark ile yapmaya niyetlidir. Almanya ve Fransa, ABD'ye karşı dünyada yeni mevziler tutmakta her geçen gün daha etkili adımlar atmaya başlamışlardır. Ancak Avrupa bir bütün olarak dünya siyaset arenasında henüz oldukça siliktir.

Özellikle Almanya dış politikada kaba ve hantaldır. Onun dar görüşlülüğü dış politikasına hep yansımaktadır. Yugoslav iç savaşının mimarı Almanya'dır. Ancak çözüm için ABD'ye davetiye çıkarılmak zorunda kalınmıştır. Almanya, birinci ve ikinci emperyalist paylaşımlarda hep geç büyüyüp devreye girmek isteyen, kıvraklıktan çok toptancı Alman kafasıyla davranan bir "*dış politika*" geleneğine sahiptir. Dünya paylaşımının hep sonuna yetişmiş, bu nedenle katı ve radikal olmuştur. Ancak her iki paylaşımda da çok kötü yenilmiştir. Dış politikada hâlâ bu manevra yeteneğinden yoksun kaba ve katılık geleneğini sürdürüyor. Ancak üçüncü paylaşımı yaşadığımız şu yıllarda Almanya eski hatalarını tekrarlamak gibi bir lükse sahip değildir.

Ekonomik olarak ise, Almanya, birleşmenin ve "*refah devletinin*" faturalarıyla boğuşmaktadır. Teknik gelişim olarak ve bunun gerektirdiği sanayi örgütlenmesini gerçekleştirmede en yavaş adım atan ülkedir. Dev ekonomik potansiyeline rağmen kıvrak olamayışından dolayı dünya güç yarışında oldukça yavaş ilerlemektedir. Ekonomik potansiyeline göre siyasette oldukça zayıf ve etkisizdir. Son yıllarda Almanya, ABD'ye karşı mevzi tutmak için biraz daha aktif olmaya başlamıştır.

Japonya, ekonomik olarak bir dev, ancak politik olarak bir cücedir. Teknik gelişmede ve her yeni buluşu üretime geçirmede inanılmaz bir sürate sahiptir. Ve ABD'nin en büyük ***alacaklısıdır***. ABD Merkez Bankası bonolarının biraz da zorunlu alıcısıdır. Bu ve benzeri nedenlerden ABD-Japonya ilişkisi hâlâ İkinci Dünya Savaşı sonrasının alışkanlıklarıyla yürümektedir. Ancak bu gidişe Japonya'da artık kesin bir tepki oluşmaktadır. Japon Liberal Demokrat Partisi'nin önemli isimlerinden S. İshıhara'nın ***"Hayır Diyebilen Japonya"*** kitabı ABD'de "*şok etkisi*" yaratmıştı. Japonya silah tekniğinde de ABD'nin sinirlerini bozan buluşlar yapıyor. Manevra alanı çok kısa olan savaş uçakları projesi ABD'nin baskısıyla şimdilik çekmecelerde durmaktadır. Bu politik cüce, 21. yüzyılın en hızlı büyüyecek ekonomik alanı olarak görülen Pasifik bölgesinin tam ortasındadır. İkibinli yıllarda Japonya, bu politik cüceliğe daha fazla razı olmayacaktır. Bunun işaretlerini artarak veriyor.

Rusya, ekonomik ve siyasi olarak tam bir yıkıntı halindedir. Ancak oldukça sağlam bir altyapı, yaygın eğitimli işgücü ve teknik olarak önemli bir potansiyele sahip olması, Rusya'nın yakın gelecekte kaybettiği mevzilere doğru yeniden bir atılıma gireceğini gösteriyor. Rusya, henüz dünya politikasında önemli bir ektiye sahip değildir. NATO'nun genişletilmesi adımına karşı hiçbir varlık gösterememiştir. Batı'nın Ukrayna'yı "*tampon bölge*" gibi değerlendirme niyetine karşı da aktif bir politika üretemiyor. Ukrayna, Avrupa'nın ortasında ve Rusya'nın tam yüreğinde saatli bomba gibi durmaktadır.

Rusya, dünya silah pazarına yeniden adım adım giriyor. Bu alanda ABD ve Avrupa ile dişe diş bir boğuşma yaşanacaktır. Rusya'nın yeniden eski etki alanlarında varolmasının yolu silahlardan geçmektedir. Ne verecek "*kredisi*" ne de "*kaliteli tüketim malı*" vardır. Rusya ilk elden hemen dünya pazarına sürebileceği iki şeye sahiptir: ***Silah*** ve ***enerji*** (doğal gaz ve petrol). Dünya silah pazarının belki de motive ettirici gücü Rusya ve Çin olacaktır. Bu da Rusya'nın ABD ile yaşadığı balayının sonlarına gelindiğini gösteriyor.

Çin, 21. yüzyılda özellikle Pasifik bölgesinde belirleyici bir yere sahip olmaya adaydır. Çin, emperyalizmle ilişkisinde daima Sovyetlerden daha "*gerçekçi*" ve "*inatçı*" olmuştur. Şimdi de ülkesine yabancı sermayeyi çağırırken Batı'yı "*bunaltan bir pazarlık inadı*" ve gücü göstermektedir. Ancak Çin, yoğun bir sınıflaşma yaşadığı için kendi iç dengelerinde her an önemli altüstlükler yaşayabilir. Ancak emperyalist dünyaya karşı politik durumunda Rusya'dan daha kişilikli bir durum sergiliyor. Emperyalist paylaşımın iştahını kabartan bir ülke. Konumu ve büyüklüğü, sahip olduğu potansiyel Pasifik bölgesi için hayati bir öneme sahiptir. Dünya güçler dengesine gelecek yüzyılın başlarında ciddi bir şekilde dahil olabilir.

Dünyada emperyalist güç merkezinin dağılmasının sonuçları ne olabilir? Bugünden somut şeyler söylemek elbette ki oldukça zor. Dünya tarihi gösteriyor ki, kapitalizmde pazar ve servet paylaşımı en son noktada ***zora*** dayandığı için, güç merkezinde bir dağılma emperyalist paylaşım savaşlarına kapı açmaktadır. "*Güneş Batmayan İmparatorluk İngiltere*" dünyanın tek egemeni iken savaşları da barışları da yönetmiştir. Onun gücü erimeye başladığı andan itibaren insanlık önce Balkan, sonra da dünya savaşına sürüklenmiştir. Bu paylaşımdan açık bir dünya egemeni çıkmayınca, bir yirmi yıl çatışmalı gelişmeler dünyayı sürekli sarmıştır. Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalist liderlik tartışılmaz bir şekilde ABD'nin eline geçince, sosyalizmin de varlığından dolayı emperyalist ülkeler, Atlantiğin karşı yakasındaki liderin arkasında hizaya girmişlerdir. Bu diziliş çoktandır bozulmuştur. Dünya potansiyel olarak yeni bir topyekün savaşa gebedir. Ancak böyle bir gelişim pekçok başka olguya da bağlı olduğu için düz mantıkla bir dünya savaşı beklemek yanlış olur. Ancak savaşın maddi zemini yeni dünya dengelerinde oldukça güçlenmiştir.

İkinci özellik, dünyanın emperyalist güç merkezleri tarafından yeniden paylaşımıdır. Emperyalist güç merkezindeki dağılmanın en açık mantık sonucu budur. Bugün yeni bir paylaşım savaşı en sinsi ve en inatçı bir şekilde yaşanmaktadır. Elbette bu paylaşım şimdilik, uluslararası tekellerin ***öncü karakol harekatı*** olarak yürüyor. Çoğu zaman da bölgesel savaşlar kılığına giriyor. Ancak dünyanın yeniden paylaşıldığı açık bir olgudur. Bu gerçeklik dünyadaki eski hiçbir dengenin artık ***uzun ömürlü*** olmadığını gösterir. Bugün Uzakdoğu, Güney Asya, Ortadoğu, Hazar-Kafkas bölgesi, Balkanlar ve Doğu Avrupa'da yoğun bir yeniden paylaşım yaşanmaktadır. Afrika kıtasının orta alanı şimdilik o kadar kötü durumdadır ki, girecek emperyalist gücü de kendi çaresizliğinin içine sürükleyebilir. O nedenle, bu alanda emperyalizm önce bölge güçlerinin birbirleriyle hesaplaşmalarını ve bunun sonucu olarak "*doğal bir nüfus planlaması*"nın tamamlanmasını bekliyor. Daha yoğun müdahale bundan sonra gelecektir. Bu alanda ABD, Fransa'nın etkinliğini tasfiye etmekle meşguldür.

Yeniden paylaşımın bazı önemli siyasi sonuçları vardır. Bu paylaşım üçüncü dünya egemen sınıflarında bir ***istikrarsızlık*** yaratmaktadır. Kapitalizm-sosyalizm dengesinde güçlerden birine dayanarak iktidar olmak en klasik yoldu. Oysa şimdi böyle bir ***statüko*** yoktur. Emperyalist yeniden paylaşım üçüncü dünya egemenlerini belirsiz, istikrarsız bir ortamda tutmaktadır. Denklem iki yönlü basit halinden çıkmış, çok yönlü hale gelmiştir. Sonuç olarak, bu yeniden paylaşım gerçekliği üçüncü dünya ülkelerinin egemen sınıfları üzerinde sürekli "*istikrarı*" bozucu, belirsizliği arttırıcı yönde etki yapacaktır.

Yeniden paylaşımın diğer önemli sonucu, İkinci Dünya Savaşı sonrasının dengelerinde çizilmiş, "*kutsal ülke sınırlarının*" artık eskisi kadar ***kutsal*** ve ***değişmez*** olmadığıdır. Emperyalist düşünce merkezlerinde bu konu yoğun bir şekilde tartışılıyor.

"Uluslararası soğuk savaş disiplininin kalkmasıyla" "dünya sınırlarının yeniden çizildiğini" vurgulayan bir makalede şöyle denmektedir: ***"Güneybatı Asya'da yoğunlaşmış 20 milyon Kürdün devleti yok, fakat bir milyon Estonyalı'nın var."*** (Yeniden Çizilen Dünya Sınırları, **Graham Fuller**; World Policy Journal, Bahar 97)

Bu gerçekliği çok iyi sezmiş olan Türk egemenleri adeta histeriyle günde beş vakit "*ülkenin bölünmezliğini*" vurguluyorlar.

Sonuç olarak, dünyanın emperyalist güç merkezleri tarafından yeniden paylaşılıyor olması, her bölgedeki dengenin ve hatta özellikle "*üçüncü dünya ülkelerinin*" kendi iç dengelerinin bile her an değişebileceğini göstermektedir. Örneğin Körfez Savaşı'yla ABD'nin kurmuş olduğu egemenlik, Irak'la yaşanan son krizin gösterdiği gibi aşınmıştır. Süreç yeni dengelere doğru ilerlemektedir.

Üçüncü özellik, bilimsel teknik gelişimin uluslararası rekabeti hızlandırmasıdır. Bazen çılgınlaşan rekabetin, sistemin yıkılışını getirdiğini, kapita-

lizm bu yüzyılın başlarında yaşadı. İkinci Dünya Savaşı'ndan karşısında bir sosyalist sistemle çıkarken, benzer yıkılışlara düşmemek için, emperyalist ülkeler, ABD'nin liderliğinde bazı önemli anlaşmalar yaptılar. Para değeriyle (Bretton Woods), ticaretle ilgili (-GATT) bu anlaşmaların özü, emperyalistler arası yıkıcı rekabeti ***sınırlamaktı***. '70'li yılların ortalarına kadar bu anlaşmalar yürürlükte kaldı. Sonra tek tek fiilen işlemez hale geldi. Kendi deyimleriyle özellikle 1980'ler sonrası uluslararası arenada, ***"güçlü bir rekabet rüzgarı"*** esmektedir.

Bu rüzgarın bir nedeni hiç şüphesiz sosyalist sistemin yıkılışıdır. Ancak en az onun kadar önemli olan başka bir neden daha vardır. Teknik buluşların neredeyse ***gündelik*** hale gelmesidir. Önceleri üretim araçları yirmi yılda bir değişirdi. Sonraları bu süre on yıla inmiştir. Bugünlerde ise üç-beş yılda bir üretim tekniği değişiyor. Bu gerçeklik emperyalist merkezler arasındaki gerilimi yükseltti. Rekabeti hızlandırdı. Bunun konumuz açısından önemli bir yanı vardır. İngiliz öncülüğü döneminde ve ABD liderliğinin tartışılmaz yıllarında ekonomik güç ve teknik, dolayısıyla silah gücü aynı emperyalist merkezde yoğunlaşıyordu. Ancak dünyadaki günümüz gerçeklerinden dolayı bugün, ekonomik güç, onun yanında silah-teknik ve gücü farklı merkezlere dağılma eğilimindedir. Gelişim böyle bir ***çatallanma*** yaratıyor.

Bunların politik sonucu dünya dengelerinde değişkenlik olarak kendini ortaya koyacak, aynı zamanda silahlanma yarışında azalma şöyle dursun tırmanış beklenmelidir. Günümüzde böyle bir tırmanışın bütün işaretleri zaten kendini ortaya koymuştur. Bilimsel teknik devrimin, buluşları gündelik hale getirmesi kapitalizmi nefes nefese bir yarışa sürüklemektedir.

İnsanlık bu fırtınanın ortasında böyle bir gidişe direniş ve alternatif geliştirmekten bugün oldukça yoksun görünüyor. Bu anaforun ortasında bir müddet sürüklenecektir. Bu sürüklenişin sonucunda dünya ölçüsünde yaygın ve köklü direnişler gelişmeye başlayabilir.

Yeni dünya düzeninin ***son özelliği, 1940'lardan sonra hızlanan yeni sömürgeciliğin iflasın eşiğine gelmiş olmasıdır***. "Güneş Batmayan İmparatorluk İngiltere" ***klasik sömürgeciliği*** temsil eder. Bu, sömürge valisi ve askerle hammadde kaynaklarının talanıdır. ABD ise daha çok ***yeni sömürgeciliği*** temsil eder. Sömürge valilerinin yerini "*demokratik*" "*seçimle gelen*" yönetimler almıştır. Ya da böyle yürümezse sık sık askeri darbeler devreye girmiştir. Ancak sömürgeci gücün vali ve askeri değil, ülkenin, "*kendi askeri*" duruma müdahale etmiştir. Gelişmiş ülkelerin sermaye ve tekniği geri ülkelere sınırlı ölçülerde girmiş, böylece dev sermaye birikimleri kapitalist merkezlere kâr olarak aktarılmıştır.

Bu sistem '80'lerin başlarından beri yürümüyor. Zenginlikleri ve sermaye birikimleri sistemli olarak yıllardır kapitalist merkezlere aktarılan "*üçüncü dünya ülkeleri*" yoğun ekonomik ve sosyal krizin içinde yaşamaktadır. ***Toplumsal çürüme*** bu ülkelerde tepe noktalarına tırmanmıştır. Bu ülkelerde herhangi bir "*düzen*" artık tutmamaktadır. Dünyanın cennet adacıklarına yoğun bir insan göçü yaşanıyor. Kapitalist merkezlerde bu durum büyük "*endişeler*" yaratmakta, alınan bütün önlemlere rağmen güç ve çürüme durmamaktadır. Yeni sömürgecilik tarihi olarak dönemini tamamlamıştır.

Klasik sömürgecilik ulusal kurtuluş savaşlarında kapı açmıştı. Tıkanan ve toplumları çürüten yeni sömürgecilikle birlikte ***sosyal kurtuluş*** savaşlarının hızlanması kaçınılmazdır. Bunun adı dün ***sosyalizmdi***. Yıkılış sonrası sosyalizm itibar yitirmiştir. Ancak insanlığın önünde sosyalizmin teori ve pratik olarak ***yetkinleştirilmesi*** görev olarak duruyor. Yeni sömürgeciliğin iflası dünyanın bir bölümünde kaçınılmaz bir şekilde sosyal kurtuluş dalgasını yükseltecektir. Özetle, yeni dünya düzeninde artık emperyalist merkezlerle üçüncü dünya ülkelerinin ilişkileri eski biçimiyle gitmeyecektir.

ABD'li strateji uzmanları Varşova Paktı dağıldıktan sonra yeni tehlikeyi şöyle tanımlıyor: ***"Diğer hükümet kurumlarıyla yardımlaşarak sahillerimizi tonlarca kokainden, illegal göçten korumak, Amerikan halkı için, yarım yüzyıldır Varşova Paktı'nın Avrupa için yarattığı tehlike kadar önemlidir."*** (21. yy. İçin Gerekli Ordunun İnşası, General Jon Sheehan, Stratejik Review, Yaz 97) Aynı general tabloyu şöyle derinleştiriyor. "*Bugün dünyada 100 milyon göçmen var. Bu sayı 1991'de 17 milyon; 1996'da 26 milyondu. Sanayi çağının başlarında varoş sakinleri 7 milyondu, bugün 700 milyondur*." (a.y) Bu rakamlar yeni sömürgeciliğin, emperyalist merkezleri hem çevresinden ve aynı zamanda içinden kuşatan belalar yarattığını gösteriyor. Artık yeni sömürgeciliğin sadece kremasını yemek mümkün değildir. Zehirini tatmak da kaçınılmaz hale gelmiştir.

"Almanya dış politikada kaba ve hantaldır. Onun dar görüşlülüğü dış politikasına hep yansımaktadır. Yugoslav iç savaşının mimarı Almanya'dır. Ancak çözüm için ABD'ye davetiye çıkarılmak zorunda kalınmıştır. Almanya, birinci ve ikinci emperyalist paylaşımlarda hep geç büyüyüp devreye girmek isteyen, kıvraklıktan çok toptancı Alman kafasıyla davranan bir '*dış politika*' geleneğine sahiptir."

Emperyalizm çöken yeni sömürgeciliğin yerine nasıl bir strateji inşa edebileceğine henüz karar vermemiştir. Güç merkezinde bir dağılmanın yaşandığı günümüzde böyle bir kararın verilmesi de oldukça zordur. Önümüzdeki süreç "*üçüncü dünya*" için büyük fırsatlarla yüklüdür. Elbette dünyadaki köklü değişim kavranıp eski alışkanlıklardan kopuşulup, yeni yönelişlere girilebildiği ölçüde...

Bölgemizde "büyük güçler"in yönelişleri

Emperyalist güç merkezindeki dağılma ve bunun ortaya çıkardığı gerilimin en yoğun yaşandığı bölge Ortadoğu'dur. Körfez Savaşı'yla bu alanda ABD tek egemen güç haline gelmişti. Bu savaş Saddam'a karşı görünse de, aslında üç ana güç merkezinin birbirine karşı verdiği bir savaştır. Hatta ABD incelikli tuzaklarla Saddam'ı Kuveyt bataklığına kendi elleriyle çekmiştir. Savaş öncesi Almanya ve özellikle Japonya, petrol konusunda hem Irak hem de İran'la oldukça kapsamlı anlaşmalara girmişti. Savaşla bu anlaşmalar yırtıldı. ABD Körfez'in tek egemeni haline gelirken Almanya ve Japonya "*sıfırdan başlamak*" zorunda kaldılar.

Yeni dünya düzeninde ABD'nin ana stratejisi Körfez Savaşı'yla yeterince açığa çıkmıştır. Muhtemel rakiplerine karşı, onların kendine olan üstünlüklerini nötralize etmek için, ABD, ***dünya ölçüsünde enerji kaynaklarını denetiminde tutmaya büyük önem vermektedir***. Avrupa ve Japonya petrol açısından hiçbir kaynağa sahip değildir. İngiltere ve Norveç'in Kuzey denizi petrolleri ise oldukça pahalıdır. Ayrıca bu iki ülke de Avrupa'da ABD'nin sıkı takipçileridir.

ABD bu stratejik yöneliş doğrultusunda önce denetleyemediği Libya petrollerini bir "*terörizm*" yaygarasıyla uluslararası piyasalardan sildi. Ardından Körfez Savaşı ile Irak devre dışında bırakıldı. İran da "*terörizm*" edebiyatı altında "*yaptırımlarla*" tecrit edilmeye çalışılıyor. Hangi Batı ülkesi İran'la ilişki kurmaya kalksa ABD hemen efeleniyor. Sonuçta, '91'den günümüze kadar ABD bu stratejisini bölgede oldukça iyi bir şekilde uyguladı. Bu stratejiyi uygulayabilmesi için ABD'nin bölgedeki ana taktik yönelişi, ***kontrol edilebilir bir gerilimi sürekli kılmak*** olmuştur. Bu gerilim ise, başlıca Saddam ve Kürdistan üzerinde uygulanmaktadır.

ABD, Avrupa'nın sermaye fazlalığı ve pazar genişliği avantajlarına; Japonya hızlı teknik gelişmesine karşı, kendi elinde enerji kaynaklarını tutmaya önem vermektedir. Ayrıca ABD, soğuk savaş döneminden kalan dev bir silah sanayine sahiptir. Avrupalı ve Japon "*dostlarına*" açıkça şöyle demektedir: "Soğuk savaş öncülüğümde kazanıldı. Ben silah sanayimi büyütürken sizler de İkinci Dünya Savaşı'nda yıkılan ekonominizi oldukça sağlam bir şekilde geliştirdiniz. Şimdi 'düşmanın' olmadığı pembe bir dünyayı benim silah sanayim boşa yapılmış bir yatırıma dönebilir. Ya bu faturayı beraber öderiz. Ya da ben yeni düşmanlar bulup gerilimi yükselteceğim."

Sonuç olarak, ABD'nin silah harcamaları soğuk savaş yıllarına oranla bir tek dolar bile azalmamıştır. Oysa Avrupa ve Japonya "*daha yumuşak*" bir uluslararası ortamda "*daha özgür*" davranmayı özlüyorlar. Sermaye ve teknik güçleriyle dünyayı sessiz sedasız "*pıtır pıtır*" paylaşmayı hayal ediyorlar. "*Karda yürüyüp iz belli etmemek*"te Japonlar usta olsa da Almanya geleneksel hodulluğuyla iz bırakmamak bir yana oldukça "*gürültücü*" davranarak, ABD'nin sinir sistemini sınavdan geçiriyor. Özellikle, Ortadoğu'da böylece bir "*özgürlüğün*" düşlerini kuruyorlar. Ancak ABD onlara bu özgürlüğü tanımaya hiç de niyetli değildir.

Öte yandan, Irak'la son yaşanan kriz, bölgede Körfez Savaşı'yla kurulan dengelerin oldukça aşındığını ortaya koymuştur. İngiltere dışında, Irak'a askeri müdahale Batı'dan hiç destek bulmamıştır. Bu gerilimde Fransa ve Almanya seslerini biraz daha yükselttiler. Üstelik devreye bir de Rusya girmiştir.

ABD'nin kendi içinde Irak'a değilse bile İran'a uygulanan yaptırımların yararsızlığı üzerine yoğun tartışmalar vardır. İran'dan ABD'ye karşı "*yumuşama*" işaretleri gelmektedir. Hatta Avrupa'da "*gizli görüşmelerin*" yapıldığı söyleniyor.

Köşede kalmış Libya'ya Mandela'nın iki kez üst üste ziyareti de önemlidir. Körfez Savaşı ile ortaya çıkan dengelerde ve ABD'nin gerilim politikasında bazı kaymalar yaşanmaktadır. Hatta AB'nin Amerika'nın "*ısrarlarına*" rağmen Türkiye'yi "*aday*" bile kabul etmemesi aslında Almanya'nın ABD'ye belli ölçülerde kafa tutmasıdır. Ancak, Almanya böyle işler yapıp sonra da tükürdüğünü çabuk yalamaktadır.

Rusya'nın bölgeye yeniden girişi eski ilişkileri üzerinden olmaktadır. Ancak Rusya'nın girişinde, her alanda olduğu gibi, stratejik bir hedef ve yöneliş henüz yoktur. Kapitalizm-sosyalizm koşullarında Sovyetlerin bölgede stratejik bir hedefi vardır. Rusya da artık "*kapitalisttir*." Bölge petrolüne pek ihtiyacı yoktur. Ancak bölge pazarına ihtiyacı vardır. Politika, ekonomi ve savaş gücüne dayandığında etkili rol oynayabilir. Rusya'nın henüz böyle bir konumu yoktur. İran, Irak ve Suriye ile ilişkiler kurarak, bunların üzerinden ABD ve Avrupa ile pazarlık gücünü arttırmaya çalışıyor. Bu konuda elindeki tek kozu, silah ve silah tekniğidir. Ayrıca Hazar-Kafkas petrol bölgesi üzerinde sahip olacak ağırlık, Rusya'nın pazarlık gücünü arttırabilir.

Sonuç olarak, bölgede '91'de Körfez Savaşı'yla kurulan dengeler yavaş yavaş değişmektedir. Avrupa ve Rusya devreye girmektedir. Fransa'nın İran'la kurduğu ilişki, Almanya'nın hazırlıkları, Rusya'nın eski ilişkilerini canlandırma çabaları ABD'nin bölgedeki gerilim politikasına, henüz cılız da olsa, vurulan darbelerdi. ABD'nin politikası, yapısı gereği bir noktada tıkanmak zorundaydı. İran, Irak gibi bölge devletlerinden Avrupa ve Japonya'yı uzak tutmak sürekli kılınabilecek bir politika değildir. Dünya güçler durumu buna izin vermez. Ancak ABD, kendisi için en uygun şartları oluşturmadan, bölgede köklü bir politika değişikliğine girmeyecektir.

Türkiye ve Kürdistan'ın bölgedeki durumu

Bölge için kalıcı tablolar çizme boşuna olur. Ancak bazı ana gidişleri tespit etmek mümkündür. Bölgeyi gelecek yüzyıl için Hazar-Kafkas alanıyla birlikte düşünmek herhalde zorunlu hale gelecektir.

Hazar-Kafkas bölgesi 21. yüzyılın en sorunlu alanlarından biri olacağına benziyor. Yine petrol kaynakları ve yine petrolün taşınacağı yollar Ortadoğu petrolu bulunmadan sessiz sedasız bir çöldü. Sonra 20. yüzyılın en çatışmalı alanı haline geldi. Hazar-Kafkas bölgesi de böyle gelişmelere adaydır. Bu alanda şimdilik iki güç bilek güreşi yapıyor: Rusya ve Amerika.

ABD, gelişmelere göre bu bölgede bir "*İsrail*"e ihtiyaç duyabilir. Buna en yakın aday elbette Türkiye'dir. Söylenen şüphesiz ki rollerde kaba bir benzerlikle sınırlıdır. Petrol alanları ve taşındığı yollar hep güçlerin çekişme alanları olmuştur. Türkiye, sosyalizmin yıkılışıyla beraber kendini böyle bir bölgenin içinde bulmuştur. Bu haliyle Rusya-ABD geriliminin tam ortasında yer alıyor.

Öte yandan, Ortadoğu'da yürüttüğü İsrail-ABD ittifakıyla çok daha boyutlu ve yaygın bir gerilim alanının içinde yer almaktadır. İsrail-Türkiye-ABD ittifakının bölgede birkaç temel hedefi vardır. Filistin hareketinin destek alanının daraltılması hesaplanıyor. Ayrıca Arafat'ı Hamas'la hesaplaşmaya zorluyor. Filistin hareketi için ortaya tam bir teslimiyet tablosu çıkartabilmek için Hamas da ezilmelidir. Üstelik bu Arafat'ın eliyle yapılırsa çok daha iyi olur. İsrail bu riyayı görse de sık sık gerçeklikler tarafından uyandırılacaktır. Yine bu üçlü ittifak, ABD'ye karşı duran ülkeleri –- İran, Suriye, Irak– baskı altında tutma amacını gütmektedir. Son olarak, Kürdistan'daki bağımsızlık potansiyelini tüketmeyi amaçlamaktadır. Bağımsızlık eğiliminin temel gücü ise PKK'dir.

"Japonya, ekonomik olarak bir dev, ancak politik olarak bir cücedir. Teknik gelişmede ve her yeni buluşu üretime geçirmede inanılmaz bir sürate sahiptir. Ve ABD'nin en büyük alacaklısıdır. Bu ve benzeri nedenlerden ABD-Japonya ilişkisi hâlâ İkinci Dünya Savaşı sonrasının alışkanlıklarıyla yürümektedir. Ancak bu gidişe Japonya'da artık kesin bir tepki oluşmaktadır."

Türkiye içinde bulunduğu bu ittifakla üç büyük gücün gerilim alanının içine girmiş oluyor. Rusya, ABD ve Avrupa.

Bütün bunlar bölgede Türkiye'yi oldukça riskli, değişken, çok yönlü çelişkilerin göbeğine savurmaktadır. Oysa Türk egemenleri bugüne kadar iki kutuplu dünyada ABD'nin eteğine yapışarak yürümekten başka bir dış politika tanımamıştır. O zamanlar bütün emperyalist dünya da ABD'nin ardına dizildiği için fazla bir sorun yoktu. Ancak bugün bölgede böyle politika yapmaya kalkışmak at gözlüğüyle otobanda araba sürmeye benzer. Hızlı bir gelişmenin ya da ani bir değişimin altında kalmak alın yazısı olur. Türk egemenleri bunu seziyor. Ancak bütün gelişmeleri yönlendirecek bir politika inşa etmekten henüz çok uzaktalar. Osmanlı'nın son yıllarındaki politikaya benzer politikalar izlemek de mümkün değildir. Padişah "*İngilizci*", sadrazam "*Fransa yanlısı*", erkan-ı harp veziri "*Almancı*" olarak politika yapılan Osmanlı'da son derin bir çöküş olmuştur. Bugün uluslararası dengelerde farklı güç merkezlerinin varlığı, Türkiye'nin iç ve dış politikasına kaçınılmaz bir şekilde yansıyacaktır. Bu etkiler bugünkü haliyle egemen sınıfların politikalarında dağıtıcı, belirsizlik yaratıcı etkiler yapmaktadır. Şu ünlü çetelerin böyle farklı güç merkezlerinden destek ve imkan alması, önümüzdeki günlerde derinleşerek sürebilir. Ve çetelerin herhalde gerçek gücü buradan gelmektedir.

Olaylar bölgede ve dünyada öyle akıyor ki, İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulmuş dengelerin hiçbirisinin artık çok fazla ömrü kalmamıştır. O eski dengelere tutunmaya çalışmak politikayı çoğu zaman boşlukta bırakabilir. İnsanlara tek tip kimlik ve kişilik vermeye çalışan ulus devletler de; zorlama federasyonlar da yeni dengelerde dağılışa uğruyor. Öte yandan, savaş galiplerinin çizdiği sınırlar, saflar ve dengeler değişince değişmeye zorlanıyor. Türkiye böyle bir bölgedir. Ancak yürütülen politikalardan çok açık görüldüğü gibi, egemenler, değişen dengeleri, bunların gerektirdiği politik yönelişleri kavramak bir yana, eskinin devamında sonuna kadar direnmeye kararlı görünüyor. Elbette ki bu kavrayışsızlığın temellerinde pragmatik çıkarlardan çok derin tarihi kalıplar yatmaktadır. Bu mantık, adeta bir histeriyle savunulmaya başlanan cumhuriyeti gittikçe daha fazla ***kırılgan*** hale getirmektedir.

Çok söylendiği gibi cumhuriyet tam bir dönüm noktasındadır. Bu hem iç politikalar hem de dış politikası açısından böyledir. Kürdistan'daki savaş, buna bağlı ekonomideki tıkanma, çetelerle açığa vuran devletteki çürüme, siyasal islamın önemli bir güç olması cumhuriyetin iç dengelerini köklü bir şekilde bozmuştur.

Aynı zamanda dünyadaki ve bölgedeki gelişmeler, dış politikanın alışılmış bütün eski kalıplarını zorlamaktadır. Hazar-Kafkas bölgesinin de yavaş yavaş ısınmaya başlamasıyla Türkiye etrafındaki "*ateş çemberi*" tamamlanmıştır. Bölgede başlıca üç güç: ABD, Avrupa (daha çok Almanya ve Fransa) ve Rusya sürekli bir mevzi savaşı içinde olacaktır. Bu üç merkezden birinin eteğine yapışılarak –ki bu ABD'dir– politika yürütmek eskisi gibi mümkün değildir. Ancak Türk egemenleri henüz bu gerçeği kavramaya hazır değiller. Çünkü bu konuda hiçbir hazırlıkları yoktur. Devlet bölgede bütün politikasına "*PKK'nin imhasına*" kilitlemiştir. Başka hiçbir detay ya da nüansı görmü-

yor. Rasyonal davranışlardan çok adeta bir paranoyal refleksine dönüşen bölge politikalarının artık sonuna gelinmiştir.

Türk egemenleri anlayıp kavramada direnseler de, bölgede üç büyük gücün bilek güreşi yoğunlaştıkça bunun etkileri kaçınılmaz bir şekilde Türk devletinin politikalarına yansıyacaktır. Yakın dönem için söylenebilecek, bölgedeki güçlerin mevzi savaşı Türk egemenleri üzerinde ***irade dağılması*** olarak yansıyacaktır. Zaten egemen siyasi eğilim oldukça dağılmış ve yıpranmıştır, bölgedeki gerilim bu dağılmayı hızlandırabilir. Çürüyen, çeteleşmelerle kurumsallığı parçalanan devlet, bölge güçlerinin pazarlık gerilimleri içinde daha da iradesiz ve parçalı hale gelebilir.

"Rusya'nın yeniden eski etki alanlarında varolmasının yolu silahlardan geçmektedir. Ne verecek '*kredisi*' ne de '*kaliteli tüketim malı*' vardır. Rusya ilk elden hemen dünya pazarına sürebileceği iki şeye sahiptir: *Silah* ve *enerji.* Dünya silah pazarının belki de motive ettirici gücü Rusya ve Çin olacaktır. Bu da Rusya'nın ABD ile yaşadığı balayının sonlarına gelindiğini gösteriyor."

Son gelişmeler ve sonuç

Dünyanın yeniden paylaşımının bölgemize yansıması son bazı gelişmelerle çok çarpıcı olarak ortaya çıktı. AB'ne Türkiye'nin "*aday ülke*" olarak bile kabul edilmemesi; Rusya ile son yapılan bazı anlaşmalar; ABD ile "*stratejik işbirliği*" söylentileri Türkiye'nin geldiği "*tehlikeli*" kavşak noktasını oldukça iyi tanımlıyor.

21. yüzyıla hazırlıklar çoktan başladı. 20. yüzyılda şekillenmiş siyasi ve ekonomik sınırlar yeniden çiziliyor. Türkiye ve Kürdistan bu anaforun neredeyse tam merkezindedir.

AB'ye "*aday üyeliğin*" reddi dünyada çizilmeye başlanan yeni ekonomik ve siyasi sınırlar açısından değerlendirilmelidir. Alınan son karar Almanya'nın ABD'ye Yugoslav iç savaşından sonra yaptığı en büyük meydan okumadır. AB'nin (Almanya'nın), Türkiye'yi bir kenara bırakıp, Balkanlar ve Doğu Avrupa ülkelerine genişlemesi, en az yüzyıllık Alman düşüdür. Almanya yitirdiği Prusyası'nı yeniden, üstelik daha geniş bir şekilde yaratmaya soyunmuştur. Artık **"*Almanya Birleşik Devletleri*"** doğuyor. Elbette bu Doğu'ya genişlemede iki temel ayak vardır. Bu ülkelerin ekonomisi özellikle Almanya tarafından şekillendirilecektir. Öte yandan, NATO'nun bu ülkelere genişlemesi "*silah standardının*" sağlanması noktasına ABD silah sanayine önemli bir pazar olacaktır. Almanya ve ABD arasında "*Doğu'ya açılmada*" şimdilik böyle hassas bir işbölümü yapılmıştır.

Türkiye, bu noktada sosyalizme karşı "*kale*" olmaktan bir "*köprü*"ye dönüşmesinin bedelini ödüyor. 21. yüzyılda belki de dünyanın en gerilimli olacak bölgesinin ortasındaki Türkiye, AB için ***maliyeti*** ve ***riski*** yüksek bir "*köprü*"dür. Üstelik sınırlanmış elli yıllık dış politikasıyla bölgede ABD'nin en önemli politik "*müttefikidir*." Avrupa, elbette ki Türkiye'yi tümüyle dışlamak gibi bir zeminde değildir. Türkiye'yi AB içine alarak, bu garip köprünün ekonomik ve siyasi riskini paylaşmak istemiyor. Üstelik bölgede bir başka köprü de İran'dır. Almanya ve Fransa, İran'la ilişkileri geliştirmeyi, ABD'nin etki alanını daraltmak açısından önemli buluyorlar.

Bölgedeki önemli güç Rusya her yönden kuşatma altındadır. Batısı'ndan "*Almanya Birleşik Devletleri*"nin, güney ve doğusundan ABD ve Japonya'nın kuşatmasındadır. Rusya çemberi kırmak, bölgeye çıkış yapmak için her fırsatı, hatta biraz da panik içinde deneyecektir. Türkiye üzerinde yeni yönelişlere mutlaka girecektir.

ABD, bölgede Körfez Savaşı'yla kurduğu üstünlüğü yavaş yavaş yitiriyor. Üstünlüğünü korumak için yeni yönelişlere girmek zorundadır. Yoksa ABD gibi bir güç konumunun zayıflamasını seyretmekle yetinmez. Yeniden Saddam'a yüklenmekten, İran'la ilişkilerde bazı yumuşamalara kadar gelişmeler olabilir. Ancak, çıkarları gereği ABD'nin bölgedeki ana taktik yönelişinde bir değişiklik yapması yakın gelecekte oldukça zor görünüyor. Avrupa'nın (özellikle Almanya ve Fransa'nın) bölgedeki gerilimi indirme eğiliminin tersine, Amerika, kontrollü bir ***gerilim politikasını*** sürdürmeye devam edecektir.

Türkiye açısından artık kesinlikle bölgede yeni bir dönem başlıyor. Üç güç merkezinin yarattığı gerilimin ortasında hiçbir şey eski tarzda gitmeyecektir. Bu güçlerin iç politika dengelerine sarkmaları çok doğal hatta kaçınılmazdır. Osmanlı'nın yaşadığı son elli-altmış yılına benzer bir sürece cumhuriyet giriyor. Uykuya dalmış ya da çözülmüş görünen bütün "*eski*" sorunlar sanki tek tek canlanıp devlet politikasını hallaç pamuğu gibi tozutuyorlar. Başta Kürdistan'daki savaş Türk dış politikasının son on yılının hemen hemen en önemli konusudur. Siyasal islam "*laikliği*" sorgulamaya başlamış, iç ve dış politika dengelerinde "*dikkate alınır güç*" haline gelmiştir. "*İzmir'den denize dökülerek*" çözüldüğü sanılan "*Yunan sorunu*" yeniden devletin önündedir. "*Boğazlar sorunu*" ise yavaş yavaş ısınmaktadır.

Dünyanın emperyalist merkezler tarafından yeniden paylaşıldığı günümüzde, hiçbir politika konusu eski alışkanlıklarla değerlendirilemez. Bu paylaşımın yarattığı gerilim, devlet yapısına, siyasi iktidarların durumuna, egemen siyasi iradenin "*istikrarına*" kaçınılmaz bir şekilde yansıyacaktır. Tarihin paradoksu, bu dengelerde Türk egemen sınıfları 1919'lardakine benzer bir durumla karşı karşıyadır. Ya yeni bir "*kurtuluş savaşı*" vereceklerdir, ya da o zaman reddettikleri "*Amerikan mandalığını*" bugün "*stratejik müttefik*" laflarının örtüsü altında kabul edeceklerdir. Yeniden paylaşılan bir dünyada, üstelik en yoğun paylaşımın yaşanacağının anlaşıldığı bir bölgede, paranoyakça eski dengelere saplanıp kalmak, cumhuriyetin kırılganlığını arttırır. Halkların demokratik devrim mücadelesini yürüten güçler açısından bu durum elbette bir sızlanma konusu olamaz, tersine sancılı da olsa devrim imkanlarını arttıran bir gelişme olur.

Bu gerçeklikler ışığında Kürdistan sorunu çok daha karmaşık yapıya bürünmektedir. Bölgedeki her "*büyük gücün*" kendine göre bir "*Kürdistan çözümü*" olacaktır. Ne olabileceği üzerine gündelik gelişmeler doğrultusunda yorumlar yapmak, olayların değişmesiyle çabuk eskiyebilir. Birkaç temelli tespitle yetinmek daha doğru görünüyor.

Onbeş yıla yaklaşan ulusal kurtuluş savaşı, mücadeleyi parçaların sınırlarından öteye taşıdı. Ulusal mücadelenin geldiği seviye, Körfez Savaşı'nın yarattığı imkanlar, Türkiye'nin bölgeye '92'den beri süren müdahaleleri Kürdistan'ı ***belli ölçülerde*** birleştirdi. Bu gelişmelerden sonra "*Kürt sorunu*"nun parçalı olduğu ülkelerin sınırları içine ***geri çekilmesi*** oldukça zordur. Kürdistan çok sancılı süreçlerden geçerek de olsa yeniden doğuyor. Sorunu, sadece Kürdistan'ın parçalarını taşıyan ülkelerin sınırları içinde düşünmek ve çözmek gittikçe imkansız hale geliyor. Yakın zamanda ülke sınırlarının bu anlamda "*değişmesi*" oldukça zor da olsa, tersine geriye doğru bir sürecin Kürdistan'a dayatılması da aynı ölçüde zordur. "*Ülkelerin sınırları içinde çözüm*" bağımsız Kürdistan'a uzanan yolda bir ara konak olabilir. Mücadele ve olaylar, eskiye geri dönüşü neredeyse imkansızlaştıracak boyutlara kadar büyümüştür.

Türk devletinin '92'den beri Güney'e yaptığı müdahaleler, son olarak Barzani'nin işgalcilere "*sömürge valiliği*" yapma tavrı Kürdistan'da ***ulusal bilinci*** belli ölçülerde uyandırıp geliştirmiştir. Ulusal Kongre hazırlıkları ilerliyor. Elbette, pekçok devletin burnunu soktuğu, hâlâ en geri aşiret parçalanmasının etkin olduğu bu topraklarda bu hazırlıklar her an bir kesintiye uğrama potansiyeli taşısa da, Ulusal Kongre'nin Kürdistan'ın politik gündemine girişi artık geçici değil, sürekli derinleşecek bir adımdır. **Ulusal bilincin gelişmesinde modern sürükleyici güç PKK'dir.** Bazı önemli ittifak adımları atılmıştır. Ancak ulusal birleşme yolunda daha atılacak çok adım vardır.

Bir diğer yapılması gereken tespit, ulusal mücadelenin destek ve etki alanı bölgedeki son gelişmelerle bağlantılı olarak ***büyümüştür***. Türk devletinin İsrail'le kurduğu sıkı ittifak ve Güney Kürdistan'a sık sık tekrarladığı işgaller bölge devletleri arasındaki tepkileri yükseltmektedir. Öte yandan, Hazar-Kafkas petrolleriyle bağlantılı olarak, boru hatlarının geçme ihtimali olan alanlarda savaş olması, ulusal mücadelenin etki alanını Rusya ve bölgedeki diğer bazı devletlere de taşımıştır. Kürdistan sorunu artık sadece Ortadoğu'nun sorunu olmaktan çıkıyor.

Bu gelişmeler sorunun etki alanının artması anlamında olumlu sonuçlar doğurabilir. Fakat öte yandan, daha çok bölge devletlerinin ve dünya gücünün sorunun içine girmesi riskleri oldukça fazla yükseltmektedir.

Dünyada emperyalist merkezler arasında yürüyen paylaşım savaşı, aslında üçüncü dünya egemen sınıfları açısından oldukça istikrarsız bir ortam yaratmaktadır. Bu ortam üçüncü dünya devrimleri için belli bir imkan demektir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bir ***bölge devriminin*** ateşleyici fitili rolünü oynayabilir. Bölgede yürüyen paylaşımın yarattığı gerilim, aynı zamanda bir bölgesel devrimin koşullarını da yaratıyor.

Bölge devrimcileri, "*Kürdistan sorununa*", sadece hangi güç merkezinin nasıl bir "*çözüm*" peşindeki olduğuyla sınırlı taktik yaklaşımlardan öteye, hangi yollardan bu mücadelenin bir bölge devrimine taşınabileceğine yoğunlaşarak yaklaşmalıdırlar. Kürdistan devrimi bölge devrimi için önemli bir şans ve güçlü bir hareket noktası olabilir.

"Hazar-Kafkas bölgesi 21. yüzyılın en sorunlu alanlarından biri olacağa benziyor. Yine petrol kaynakları ve yine petrolün taşınacağı yollar Ortadoğu petrolü bulunmadan sessiz sedasız bir çöldü. Sonra 20. yüzyılın en çatışmalı alanı haline geldi. Hazar-Kafkas bölgesi de böyle gelişmelere adaydır. Bu alanda şimdilik iki güç bilek güreşi yapıyor: Rusya ve Amerika."

Devrimci savaşın legal platforma etkileri

Akdeniz ve Karadeniz'de partimiz PKK öncülüğündeki devrimci savaş, Türkiye'de toplumsal muhalefetin açığa çıktığı bir zemin olacaktır. Başka ifadelerle, kitlelerin tepkilerine "*kanal*" olma gibi bir işleve sahiptir. Karadeniz de devrimci savaş; halklarımızın örgütlenmesi, bilinçlendirilmesi, birleşmesi ve sisteme karşı harekete geçmesinin dayanağı olma gibi bir zemini sunmaktadır. Karadeniz de gerilla "*örgütlenme ve mücadele*" için önemli olanaklar sunmaktadır. Bölgenin özgül koşulları dikkate alındığında bu durum açık görülür: Bu bölge geçmişten beri devrimcilere sempatisi olan bir bölgedir. M. Suphilerin, Mahir Çayanların katledildikleri bir alan olan bölge, potansiyel olarak güçlü veriler sunmaktadır. Geçmişten beri sola kucak açan bölgede geleneksel solun yetersiz yaklaşımları nedeniyle aradığını bulamamış ve bu nedenle de bugün oldukça durağan, sessiz bir bekleyiş içindedir. Buralarda gelişen gerilla eylemlerinin bu kitle üzerinde etkisinin güçlü olacağı ve devrime duyulan sempatinin tekrar canlanarak güçlü bir biçimde devrime doğru bir akışın olacağı da mutlaktır...

Yine bu alanlarda etkili olan, mezhep farklılıkları nedeniyle, halklar arasındaki yapay çelişkiler, gerilla eylemleri ile kısa sürede yerini, halklar arasında doğru ilişki halkalarına bırakacaktır. Bu durumda bu alan da örgütlenmenin zeminini genişleten bir olgu olacaktır.

Anadolu'da gerilla eylemleri ile halklarımız üzerindeki şoven, sosyal şoven ve her türden gerici etkilerin kırılması olacaktır ki bu, Türkiye devrimi önündeki en temel engelin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Gerillanın halklarımız üzerinde bu etkileri kırması gerek legal, gerekse illegal alanları besleyen en büyük "*damarın*" yakalanmasıdır. Bu "*kafalardaki karakolların*" silinmesidir. Ve Anadolu gerillasının legal alana ilişkin sunacağı olanakların özünü de bu politik sonuçlar oluşturmaktadır. Anadolu gerillasını ARGK, yani Kürdistan gerillasından ayırmıyoruz. Kürdistan gerillası, Türkiye'de legal alana ilişkin gerek teknik gerekse içerik anlamında önemli olanaklar sağlamıştır. İşte Anadolu gerillası bunun üzerinde yükseliyor. Bu olanakların derinleştirilmesi, özgün yanların işletilmesi, vb. ile sürecin hızlandırılması ile karşı karşıyadır. Başka ifadelerle Anadolu gerillası, eylemleriyle Türkiye'deki kitlelerin "*arayış*" süreçlerini sonlandırma hareketi olacaktır.

Anadolu'da bugün için legal örgütlenmenin üzerinde yükseleceği, politika üreteceği zemin oldukça olgundur. Devrimin etkisiyle kitleler çok yönlü bir sorgulama içine girmiştir. Bunun bir yansıması olarak toplumdaki bütün güçler, içinde bulundukları koşulların değişmesini istemektedir. Devrim bu isteği yaratmıştır, şimdi sorun bu isteğin doğru bir yöne kanalize edilmesindedir.

Pratik düzeyde neler yapılabilir? Toplumun en temel sorunu "*demokratik*" bir sistemdir, ekonomik koşulların düzeltilmesidir, insan hak ve özgürlükleridir, en genelde demokrasidir. Pratik düzlemde bugün halklarımızın sorunları bunlardır. Bütün bu sorunların kaynağının kitleye gösterilmesi, çözümler üretilmesi, vb. legal platform için mücadele zemini olmaktadır.

Bütün toplum bir biçimde kirli savaşın bitmesini istiyor. Ve cılız da olsa, barış talebini dile getirmeye çalışıyor. Yine diğer bazı taleplerin yerine getirilmesinde çabaları var. Ancak bugünkü örgütlülük düzeyleri bu talepleri sistem dışına çıkmasını engelleyen en temel engel durumundadır. Bu anlamda legal bir parti ilk iş olarak böylesi bir örgütlenmenin zemini olmak durumundadır.

Kürdistan'da başlayıp, Karadeniz'e, Akdeniz'e uzanan gerilla halklarımız arasındaki anlamsız düşmanlık ve duyarsızlığın ortaya çıkmasının koşullarını yaratmıştır. Şovenizmin görülmesini sağlayıp, halklarımızın kendi kimlikleri ile buluşmasının koşullarını yaratmıştır. Akdeniz ve Karadeniz'deki gerillanın etkileyeceği önemli bir potansiyel; geçmişte geleneksel sol içinde yer almış ya da solun kitle tabanı olan, geniş kitleler gerilla eylemlilikleri ile tekrar devrimin etki sahasına girecektir. Bu anlamda bugün sessiz durumda kalan kitleler devrim adına harekete geçirilecek ve birçok anlamda devrimin kitle kuvveti haline gelecektir. Bu yeniden harekete geçen kitle öncelikle legal platform için temel bir dayanak noktası olarak değerlendirilebilir.

Gençler, kadınlar vd. bir bütün halinde toplumsal güçler içinde bulundukları, devrimin ürünü olan yeniden konumlanma ihtiyaçları Akdeniz ve Karadeniz'deki devrimci savaş ile doruk noktasına ulaşmasının koşullarını hazırlayacaktır. Bu anlamda legal platform için üzerinde çalışacağı güçlü bir zemin sunacaktır. Bu zemin öncelikle kendini, tarihini, kültürünü sorgulayan yeni bir süreç başlatmak isteyen kitleye dayandığı için çok önemli bir zemindir. Özcesi insanlar örgütlenme ve mücadele etmeye objektif olarak hazır hale getirilmekte. Bu anlamda legal platform önemli bir avantajdan hareket etmenin koşullarına da sahip oluyor.

Partimiz öncülüğündeki Kürdistan devrimi ile başlayan kitlelerin kendilerini sorgulama süreci legal platform için temel olanakları oluşturmaktadır. Yani sorun teknik düzeyde sistemin "*yasal*" olanaklar sunması değil. Türkiye de yasaklar teknik sınırlamalardan çok "*kafalarda*"dır. Bu anlamda teknik düzeyde sınırlamalar pek de önemli değil. Örneğin dönem dönem TC'de yasal olanaklara getirilen sınırlamalar kalkar ama yine de "*Türk*"lük sınırı aşılamaz. Ve bunlar emek ve halk güçlerini boğan zeminler olur. Bu anlamda legal platforma sunulan olanaklar derken bu tür "*teknik*" düzenlemelerden söz etmiyoruz. Kaldı ki bunlarda devrimin ürünüdür. Asıl olan partimiz öncülüğündeki devrimimizin etkisiyle yaratılan ve Anadolu'da gelişecek devrimci savaş ile daha da gelişecek olan kitlelerdeki sorgulama ve arayışlardır.

Bu yanıyla legal platform devrimci savaşın etkisiyle arayış içine giren kitleyi doğru yöne kanalize etmek, gerilla ile kitle arasında köprü rolü görerek devrimen bir mevzii olabilmektir. Burada esas olan ilkelerdir. Devrimin genel programıdır. Bu alan devrimin ilke ve genel programının farklı araçlarla uygulandığı bir mevziidir. Devrimin mücadele mevzilerinden biri olan "*legal platform*" ne mutlaklaştırılmalıdır, ne de bu alana ilgisiz kalınmalıdır.

Kürdistan'da ihanete hoşgörünün zemini kurutulmuştur

Mustafa Karasu yoldaş değerlendiriyor

14 Mayıs 1997 tarihinden bu yana Güney Kürdistan'da aralıksız olarak devam etmekte olan bir savaş var. Yaklaşık dokuz aydır süren savaşın nasıl başladığı ve savaşın gelişim süreçleri hakkında yıl boyunca kapsamlı değerlendirmeler yapıldı.

PKK yılların verdiği mücadeleyle Kuzey Kürdistan'da önemli gelişmeler sağladı. Savaşı bütün Kürdistan'a yaymakla birlikte, Türkiye'nin de en temel sorunu haline getirdi. 14 yıldır devam eden savaş, Türkiye'yi içinden çıkılmaz durumlarla karşı karşıya getirdi. Sömürgeci Türk devleti askeri, siyasi, ekonomik ve özellikle '92'lerden sonra devreye koyduğu dünyada eşi benzeri görülmemiş tenkil hareketlerine, köy boşaltmalarına, kontra cinayetlerine, katliamlara, her türlü özel savaş yöntemlerine ve emperyalist dünya desteğini almasına rağmen, PKK öncülüğündeki ulusal kurtuluş hareketi bir türlü kontrol altına alınamadı. Ne askeri-siyasi politikaları, ne de PKK içinde çözülme beklentileri gerçekleşti. Bilindiği gibi 1996 Mayıs ayında Tansu Çiller'in, yani özel savaş karargahının Parti Genel Başkanımıza yönelik başarısız bir suikast planı vardı. Eğer bu suikast başarıya ulaşsaydı, sömürgeci ve emperyalist plana göre PKK hem dıştan hem içten zorlayıcı güçlerin yarattığı olumsuz etkiyle marjinal, daha doğrusu yok olmanın eşiğine getirilmiş olacaktı.

Kuzey Kürdistan'da PKK'nin devrimsel gelişimini durdurma, PKK'yi sınırlandırma genelkurmaylığın meşhur deyimiyle "*marjinalleştirme*", "*dişleri ve tırnakları çekilmiş PKK*" politikaları sonuçsuz kaldı. Tersine PKK'nin başarılı mücadelesi, Türk devletinin birçok ilişkilerini çözdü. Belli bir dengeye ve belirli bir zamana dayanan uluslararası ve bölgesel ilişki dengelerini bozdu. Batı'yla varolan ilişkilerini eskisi gibi pürüzsüz yürütme imkanını kaybetti.

İçeride milli mutabakat derken, Refah hükümeti ve diğer iç siyasal çatışmalar milli mutabakat konseptini zorladı ve hayat bulamaz duruma geldi. TC iç siyasal dengelerde tamamen çatışmalı bir siyasal sürece girdi. Ordunun bu kadar etkili bir duruma gelmesinde milli mutabakat politikalarının çökmesi, artık siyasilerin çözüm üretememesi durumu yatmaktadır. Türkiye'de bunun ortaya çıkardığı çıkmaz ve bu çıkmazın gelecekte getireceği tehlikeler, askerleri aktif hale, "*asker politikacılar*" sürcine getiren en temel etkenlerdendir.

"Yurtseverliğin derinliği düşmana karşı öfkeyle ölçülür. Sömürgeciliğe karşı büyük öfke duymayan bir yurtseverlik, gerçek bir yurtseverlik değildir. Yozlaşmış yurtseverliktir. İhanete karşı büyük öfke duymayan yurtseverlik yozlaşır. Kürdistan tarihinde süregelen en büyük zaaflardan biri de bugüne kadar işbirlikçiliğe ve ihanetçi tutuma karşı duyulan hoşgörüdür."

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da bu kapsamda gelişmeler olurken, PKK Güney Kürdistan'da dengeleri etkileyecek bir duruma geldi. Güney'de, yalnız sınır kesimlerinde değil, Türkiye sınırından Güney'in içlerine kadar hem siyasal, hem askeri, hem de ideolojik anlamda etkisini yaydı. Kuzey'de durdurulamayan, ne kadar bastırılmaya çalışılsa da varlığını koruyan ve geliştiren ulusal kurtuluş hareketi, Güney'de de gerillanın geliştirilmesi temelinde atılım yapınca, egemen sistem de büyük bir tehlike arzetti. Dünya emperyalizminin de sunmuş olduğu büyük imkanlara rağmen, bastırma ve imha politikaları başarıya ulaşamadı. Güney Kürdistan ile bütünleşen Kuzey devrimi, TC açısından sorunun daha farklı noktalara gideceği, bütünen kontrolden çıkacağı, kendisini çöküşe götüreceği bir sürecin başlaması anlamını taşıyordu. Nitekim Türk devleti bunu rahatlıkla görmektedir. PKK'nin zayıflamasını değil, aksine hem bölgede, hem de dünyada önemli bir güç haline gelmesini ve etkisinin yayılmasını görmüşlerdir. Bunun baskısı ve basıncı altında belli bir stresi, bir güvensizliği yaşadılar.

Bu güvensizliği Güney'de KDP de yaşıyordu. KDP, en hakim olduğu yerlerde bile PKK'nin temsilini yaptığı Kürdistan bağımsızlık savaşına gençlerin ve halkın yoğun bir akışının olduğunu gördü. Giderek altındaki toprağın kaydığını hissetti. İdeolojik, politik ve askeri olarak da PKK karşısında küçülen bir güç olma durumunu yaşadı. "Bütün ulusal güçlerle birlik geliştirelim, ulusal güçlerle birlikte Kürdistan'a hakim olalım. Kürdistan'da bağımsız bir politika temelinde bir otorite olalım" yaklaşımından ziyade, "*benim olsun, yalnız tek başına olsun*" anlayışını dayatmaya çalıştı. Bu duruşu, gelişen ulusalcılık karşısında kaygılarını daha da derinleştirdi. Bunun sonucunda ulusal güçlerle birlik ve bütünleşme yolunu seçme yerine, '96'da Saddam'ı Kürdistan'a davet ederek, denilebilir ki etki alanını daha da genişletmek istedi. '97'de ise Türk sömürgeciliğine dayanarak etki alanını korumak, genişletmek ve diğer ulusalcı güçleri tasfiye etmek istedi.

Aslında Güney Savaşı'nın başlangıç sebepleri bütünüyle ihanet geleneğinin hortlatılmasına bağlıdır. KDP'nin giderek ulusal ve bölgesel anlamda güçlenen ve etkisi giderek artan partimize karşı bir güçlenme isteği var. Buna karşı KDP'nin politikası, Güney'e yönelik bütün ulusal güçlerin ortak bir politika çerçevesinde ortak hakimiyeti değil, tek hakim olma isteğidir. KDP'nin bu kaygıları ve arzuları TC'nin kaygıları ile birleşince, biri düşman güç, diğeri de ihanetçi güç birleşti ve bilindiği gibi 14 Mayıs karşı-devrimci operasyonu gerçekleşti. Yani savaşı başlatanlar TC ve KDP'dir.

TC neden ulusal kurtuluş savaşının bölgedeki gelişmesinden kaygı duyuyordu? Çünkü Kürtlüğün bu kadar gelişmesi, bu kadar boyutlanması TC'yi sarsacak, TC'nin bütün kısa, orta ve uzun vadeli politikalarını, stratejilerini, yayılma arzularını altüst edecek bir güçtedir de ondan. Nitekim KDP her geçen gün kan kaybına uğruyordu. Belki '96'da Hewler'i aldı, ama bu kendisini güçlendirmedi, tam tersine daha da zayıflattı, kendini halktan tecrit eder bir konuma getirdi. Hewler'i almakla KDP'nin bir güçlenmeyi yaşadığını belirtmek mümkün değildir. Aksine bunu zayıflık, güçten düşme olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır. Çünkü sorunlu bir alan yarattığı gibi, kendisine karşı tepkileri de yoğunlaştırmıştır. Öte yandan düşmana ve sömürgeci güçlere dayanan bir konuma düşmüştür. Yani belli bir bağımsız güç olma niteliğini açık bir biçimde yitirdi. Bu yönlü de zayıf duruma düştü. Hem sorunlu alanlar yaratması, hem de iradesinin daha da felç olması, gücüne güvenin zayıflaması durumu ortaya çıktı. Geniş alanları kontrol etmek istediği bir anda zayıf bir konuma düştü. Elbette bu objektif olarak KDP'nin giderek eridiğini gösteriyordu. İşte bu temelde TC ile büyük ihanet ittifakı ve işbirliği gerçekleşti.

KDP'nin bu kadar derin bir işbirlikçiliğe girmesi, partimizin ve savaşımızın herhangi bir yaklaşımından değil, kesinlikle KDP'nin yanlış ve ulusu düşman güçlere peşkeş çekme politikasından, ihanetçi damarlarının yeniden kabarmasından kaynaklanıyor.

Savaş başlangıcındaki KDP ve Kürdistan gerçeği anlaşılmazsa, daha sonraki süreçlerde aldığı tavırları çok doğru izah etmek mümkün olmayacaktır. Savaşa, politikaya ve olaylara eğer bilimsel yaklaşılacaksa, neden ve sonuçları birlikte değerlendirilmelidir.

TC ile KDP cephesinin ABD'nin de desteğini alarak bu savaşı başlattıkları bilinen bir gerçektir. Yine İsrail'in sunmuş olduğu açık bir destek sözkonusudur. Güney savaşı, bir nevi dıştan ABD-İsrail, bölgesel olarak da KDP-TC işbirliğine dayanan bir savaş olarak ortaya çıktı.

14 Mayıs ile birlikte başlayan kapsamlı savaşın ne anlama geldiği ve sömürgeciliğin nasıl bir politika içinde olduğunu Başkan Apo'nun Güney Kürdistan'a yönelik gerçekleştirilen operasyonun hemen ardından, 15 Mayıs tarihli değerlendirmesinde şöyle demektedir: "*Hudutların temizlenmesi ve kısa bir süre içinde buralara KDP birliklerinin yerleştirilmesi. En pratik sonuç böyle olacaktır. Şüphesiz bu, TC'nin ordu birlikleriyle sıkı bir dayanışma içinde gerçekleşecektir. 1992'de öngördükleri gibi boydan boya karakollar inşa edeceklerdir. Hem Kuzey'de, hem Güney'de hudut hattının iki tarafında Güney Lübnan'dakine benzer geçilmez bir kale yaratmak isteyeceklerdir. Bu, müşterek askeri bir hedeftir.*

İkinci bir adımda bunu siyasi olarak daha fazla Güney'e taşırmak isteyeceklerdir. İçine Türkmenleri de katarak, Erbil merkezli bir oluşumu, ABD'nin ve İsrail'in desteğini almış, onların askeri denetimi altında yeni bir model olarak geliştirmek isteyeceklerdir. Bu önemli bir olasılıktır ve Ankara zirvelerinde tartışılan budur.

Sorun biraz da Soran bölgesini, yani YNK'yi çekip çekmeme, onları da bu uzlaşmaya dahil edip etmeme ve onların bunu nasıl kabul edecekleri etrafında düğümleniyor. Uzlaşılabilir, uzlaşılamayabilir de. Bu yoğun görüşmeler operasyon sürecinde netleşecektir. İkinci ve en önemli siyasi adımı bu teşkil edecektir. Bu işbirlikçi Kürt oluşumu içinde Türkmenler gibi bazı işbirliklere de yer vermeye çalışılacaktır.

Üçüncü bir adım olarak, bütün Kürdistan'a, İran'a yayma gündeme gelecek; kesin böyle üçüncü önemli bir adımı ve aşamayı biraz uzun süreli olmakla birlikte gündeme getireceklerdir. Bu biraz da geleneksel Osmanlı politikasına yakın veya yakın süreçteki Özal politikasına dönüş anlamına geliyor. ABD uzun süreden beri bu seçeneği dayatıyor. Ve şimdi bu operasyonla ilk ciddi adımı da atıyor. İkinci adım da başarılırsa, sıra kesin olarak üçüncü adıma gelecek. Yani artık Türkiye'nin genel yapısı içine monte etmek, bu işbirlikçi modeli Kuzey'e taşırmak herhalde üzerinde en çok yoğunlaştıkları formül, politik seçenek olacaktır.

Mutlaka böyle olacaktır demiyoruz. Eğer birinci adım başarılır ve ikinci adımda da anlaşılırsa, kaçınılmaz olarak bunu bütün Kürdistan'a taşırmak isteyecekler-

dir. Doğu'ya, Kuzey'e, hatta Kürtler nerelerde iseler oralara taşırılacaktır. Tercih şöyle ya da böyle son derece işbirlikçi bir Kürt politikası olacak, Kürt cephesi kabul edilecektir. İsrail'e, ABD'ye ve Türkiye'ye bağımlı, hiçbir bağımsız ve özgür irade seçeneği olmayan bir oluşum yaratılacak ve bunun karşısında yer alanlar tasfiye edilmek istenecektir. Bunun en başında ise PKK gelmektedir. Daha sonra sırayla kim varsa halledilecektir."

Başkan Apo'nun değerlendirmesinden de anlaşıldığı gibi gerçekleştirilen operasyon bölgesel hedefleri içeriyor ve en kısa zaman diliminde PKK'yi bitirmek hedefleniyor. "*PKK hem Kuzey'den, hem de Güney'den gelişecek olan basınca dayanamaz ve tasfiye olur. Artık sonu getirilebilir. Reformist ve tasfiyeci eğilimler devreye hemen girer*" yaklaşımı vardı ve kesinlikle buna inanıyorlardı. Hatta bu planın hayata geçirilmesine haftalar biçiminde bir zaman biçmişlerdi. Ama ne var ki sömürgeci-işbirlikçi cephenin, sadece kendini dikkate alan, evde yaptıkları ben merkezci hesap çarşıya uymadı.

Bu plan ne PKK'nin gücünü, ne Güney Kürdistan'daki halkın yurtseverliğini, ne de bölge güçlerini hesaba katıyordu. Bölgenin asıl sahiplerini hesaba katmadan, dışarıdaki siyasi, askeri, ekonomik desteği ile bu imha planını yürütebileceklerini sanmaları, en büyük yanılgıları olmuştur. Savaşın kaderini bölge ve bölgedeki aktif güçler belirler. Yani uzaktan bazı güçlerin, ABD'nin veya İsrail'in desteği ile bir savaşın kaderini belirlemek mümkün değildir.

İşte bunun sonucu olarak, savaşın geliştiği ilk haftadan itibaren gelişmeler farklı biçimde cereyan etti. KDP-TC ittifakı giderek ARGK gerillaları karşısında zorlandı. Elbette ARGK gerillaları da zorlandılar. Fakat savaşta en çok zorlanan KDP peşmergeleri ve Türk ordu güçleri olmuştur. Hem uluslararası-bölgesel, hem de Kürt ulusal güçlerinin durumu kendilerinin herhangi bir başarı kazanmalarına elverişli değildi.

Kürt ulusunun geldiği aşama Güney Kürdistan'da böyle bir savaşın başlamasını engelleyecek bütün faktörleri içeriyordu. Dışarıda sadece ABD desteği vardı. Batı devletleri bu işgale büyük tepki göstermemişlerdir, ancak kayıtsız şartsız destek de vermemişlerdir. Bunun nedeni, geliştirilen operasyonun ortak bir politikaya dayanmamasıdır. Ortak politikanın biraz İran'ı, Suriye'yi, Irak'ı ve Kürtleri de dikkate alması gerekiyordu. Yani bütün güçleri hesaplayan ve bir dengeye dayanan, bir plan çerçevesinde olsaydı, hedeflenen beklentileri bir karşılık bulabilirdi. Böyle bir plan gerçekleşmedi ve zaten gerçekleşmesi de mümkün değildi. Bütün güçlerin çıkar birliğini sağlamak, özellikle Ortadoğu'da o kadar kolay değildir. Kağıt üzerinde konuşulabilir, fakat pratikte çelişkilerin karmaşıklığı, çokluğu, tarihselliği ve her gücün ulusal düzeydeki amaçları, ortak bir hedefte birleşme durumları mümkün değildi.

Halk PKK'lileşmiştir

Sömürgeci-işbirlikçi cephe, girdiği alanlarda PKK'nin güçlü direnişi ve savaşıyla yine Güney Kürdistan halkının ulusal çizgi temelinde uyanan kesimin büyük tepkisiyle karşılaştı. Girdikleri alanların çevresindeki üç devletin belli tepkileriyle, kimi hoşnutsuzluklarıyla karşılaştılar. Bu kadar rahatsızlığın içine dalmak ve dış dünyada ciddi bir ittifak-destek alamamak, harekatın baştan zaafını içeriyordu. Bölge koşullarının harekat için elverişsizliği, yine Kürt halkının geldiği düzey ve uluslararası durum dikkate alındığında bu güçler zorlanacaktı ve nitekim zorlandılar.

Bu süreçte gerilla savaşı yaygın biçimde sürdü. Bütün üstün tekniklerine, tanklarına, toplarına, sayısal üstünlüklerine, lojistik kaynaklarına ve savaşı oldukça kolay koşullarda yürütüyor olmalarına rağmen, gerillanın yaygınlaşması, giderek bütün Güney dağlarına yayılması; doğu cephesi dediğimiz Soran bölgesinden İran sınırından, Revanduz, Diana'ya kadar gerillanın harekat halinde olması, işbirlikçi-sömürgeci gücü oldukça zorlamıştır. Ulusal kurtuluş mücadelemiz açısından ise oldukça elverişli koşullarda savaşım yürütecek bir zemin yakalandı.

"Ulus nezdinde ilk defa bu düzeyde ulusal duygular derinleşti. Bu derinleşme PKK şahsında ulusal birliği yüceltme, KDP şahsında da ihaneti lanetlem biçiminde ilerledi. KDP bütün ulusun lanetini alan, bütün ulusun bedduasını alan bir duruma düştü. Öyle ki bütün Kürtler 'KDP ne zaman bitecek, ihanet belasından halk ne zaman kurtulacak?' biçiminde duyguları sürekli dile getirmeye başladı. Böylelikle PKK şahsında birlik ve ihanete karşı mücadelenin sembol haline gelmesi, ulusal tabanını genişletti. PKK'ye güveni daha da arttırdı."

Savaşın kaderini belirleyen savaşın manevi gücü olan kuvvetlerdir. Siyasal ve moral kuvvetlerdir. Siyasal ve moral kuvvetler açısından düşman cephesi zayıflarken, ulusal kurtuluş cephesi muazzam potansiyellere ve ilişkilere kavuşmuştur.

Her şeyden önce ihanetin bu kadar açık oynaması ve kendisini ilan etmesi bütün ulusta tepki uyandırdı. Bu yalnız Kuzey'de değil, yalnız Küçük Güney'de değil, Doğu Kürdistan'da da, Güney Kürdistan'da da halkın büyük tepkisine yol açtı. Kısacası dünyanın dörtbir yanındaki Kürtlerin tepkisine yol açtı.

Ulus nezdinde ilk defa bu düzeyde ulusal duygular derinleşti. Bu derinleşme PKK şahsında ulusal birliği yüceltme, KDP şahsında ise ihaneti lanetleme biçiminde ilerledi. KDP bütün ulusun lanetini alan, bütün ulusun bedduasını alan bir duruma düştü.

Öyle ki bütün Kürtler "*KDP ne zaman bitecek, ihanet belasından halk ne zaman kurtulacak?*" biçiminde duyguları sürekli dile getirmeye başladı. Böylelikle PKK şahsında birlik ve ihanete karşı mücadelenin sembol haline gelmesi, PKK'nin ulusal tabanını genişletti. PKK'ye güveni daha da arttırdı. Bütün bunları şimdi daha iyi görmekteyiz.

PKK'nin rezervleri, potansiyelleri ve moral desteği savaş öncesinden kat bet kat fazlalaştı. Bu durum, bizzat Kürdistan'da savaşın içerisinde bulunan güçler açısından çok net olarak görülecek bir gerçekliktir. PKK hareketi birçok zorluğu halktan aldığı özgüveniyle göğüslüyor. Tarihsel, siyasal, ulusal olarak da yaşanan budur. Hem PKK'nin bünyesi hem de ulusal bünye güçlenmiştir. Bu gelişmeyi sağlayan, gerillanın arkasındaki büyük moral destektir. Bütün halk güçlerinin Ulusal Kurtuluş Ordumuza bağladığı umuttur, güvendir.

Halk her yerde biraz PKK'lileşmiştir, Süleymaniye'de ve her yerde PKK'lileşmeyi yaşamaktadır. PKK ideolojisi halkın yaşamına girmiştir. Belki örgütlenmesi çok derin girmemiştir. Ama PKK örgütsel ve ideolojik olarak girmiştir. Artık YNK'yi de, diğer güçleri de etkilemektedir. Bu güçleri daha da yurtseverleştirecek, daha da tutarlı bir çizgiye doğru çekecek bir etki yaratmıştır. PKK'nin böyle olumlu bir etkisi de vardır.

Özellikle '98 baharına binlerle ifade edilecek yeni bir ordulaşmayla cevap vermek mümkündür. Bunun koşulları oluşmuştur. KDP bu savaşı başlatırken PKK'nin ideolojik etkisini görüyordu ve kökünü kazımak istiyordu. Hastalara bu kadar saldırması, yaralıları, esirleri katletmesinin altında yatan gerçek, öfke budur. PKK askeri veya sosyal olarak girmeyebilir, fakat PKK'nin ideolojisinin Güney'e girmesini ve kökleşmesini durduramıyorlar. Bundan öfke duyuyorlar. Yani PKK bir yere küçük bir adım attığı zaman çok büyük etkiler yaratıyor. Buna öfke duyuyorlar. Bu yönüyle PKK ile birlikte yaşama durumunda değiller.

Ama bunun karşısında KDP peşmergeleri, TC askerlerinin bütün desteğine rağmen savaşma kapasitelerini yitirdiler. Büyük bir moral bozukluğunu yaşadılar. Moral olarak eksinin çok çok altında bir hayalkırıklığını yaşadılar. Hatta savaşa girdiklerine pişman oldular. Halk tabanı ve peşmergelerin önemli bir kesimi "*bu savaşa neden girildi?*" dedi. KDP her ne kadar egemenlik kaygısı adı altında bu kirli ihaneti dayattıysa da, manevi, moral unsurlarının bütününü kaybetti. Bir savaşta savaşın kaderini belirleyen manevi, moral ve siyasi unsurlardır, işte KDP şimdi bu temel güçlerden yoksun bir güçtür.

Savaşın ilk dönemleri kesinlikle PKK'nin başarısı, KDP ve TC'nin yenilgisiyle sonuçlandı. Bu sonuçlardan dolayı bir süre, birçok iç zorlanma ve dış baskılardan dolayı Türk devleti belli bir süre geri çekilir gibi oldu. Ama 24 Eylül'de tekrar bir harekat başlattı. Bu durum, genelkurmaylığın iddia ettiğinin tam aksine PKK'nin savaşta gücünün zayıflaması değildi. PKK'nin gücünü koruduğu ve ulusal atılımı önüne kesin hedef koyduğunu düşünerek, daha kapsamlı ve Güney'e yönelik savaş planının bir başka aşaması çerçevesinde ikinci bir hareketliliği hayata geçirmeye başladı. Burada Ecevit hükümetinin tampon bölge planı devreye konulmak istenmiş, harekat bu temelde başlatılmıştır.

Tampon bölge sınırda olur. Bu harekatın amacı tampon bölge yaratmak değildir. Tampon bölge en fazla 5-10 km. içeride olur. Ama 40-50 km, hatta bazı yerlerde 70 km, 100 km'den daha ileriye, şehirlerde tanklarla, toplarla, askerlerle konumlanmak bir tampon bölge gerçeğini ifade etmiyor; resmen bir işgal hareketini anlatıyor. Tampon belirli dar sınır kesimlerde tedbirlerin alınmasıdır. Bu kadar yayılma, özellikle şehirlere yerleşmenin adı işgalden başka bir şey olamaz.

YNK ve ulusal güçlerin savaşa girme süreçleri

Kim kazandı, kim kaybetti sorularına cevap bulmak için, savaşın gelişimini anlamak çok önemlidir. Bütün Doğu'da da, Güney'de de her tarafta da Kürtlerin ulusal kurtuluş mücadelesine sempatisi, moral desteği çok arttı. Daha önce Güney'den gerçekleşen katılımların daha da çoğalması ve Doğu'daki halkın ilgisi de sözkonusuydu. Bütün Kuzey'deki Kürtlerin çok yakın ilgiyle savaşı izlemeleri farklı ve önemle değerlendirilmesi gereken bir husustur. Şimdi bu ne anlama geliyor? Halk bu kadar savaşı ilgiyle izliyorsa, bu savaşın öyle sıradan bir savaş olmadığını çok önemli bir savaş olduğu içindir. Halk PKK'nin kazanması, KDP'nin kaybetmesini istem olarak dile getirirken, yine PKK ne kadar kazanacak, ne kadar bu işi götürecek konusunda hassas ve ilgilidir. Denilebilir ki herkesin duyguları, yüreği, beyni PKK'den yana atıyor.

YNK'nin savaşa girmesi böylesi bir süreçte gündeme geldi. YNK'nin savaşa girmesi aslında bu belirttiğimiz ulusal moral değerlerinin yükseldiği, bütün halkın KDP'yi lanetlediği, PKK'yi de yücelttiği bir dönemde gerçekleşti. YNK bunun baskısını halk tarafından da, peşmerge tarafından da hissetti. KDP'ye karşı tutum alma ihtiyacı ve zorunluluğu tabanın objektif dayatmasıyla ve tabii kimi siyasal gerekçelerle arttı. YNK KDP'nin oldukça zayıfladığını gördü ve savaşın içine fiili olarak girdi.

YNK uluslararası ve bölgesel dengelere önem veren, kolay kolay risklere girmeyen, hem dengeleri, hem fırsatları kollayan bir güçtür. Yani dengelerin ve fırsatların üzerinde politaka gerçekleştiren bir harekettir.

YNK'nin savaşa girmesi, en çok ilişkide olduğu ABD, İngiltere gibi devletlerin istemediği bir durumdu. Ama YNK de '96 Erbil işgalinde gördü ki, bu savaştaki gelişmelerin sonucunu belirleyen ulusal güçlerden çok bölgesel güçlerdir. Bu nedenle biraz Irak'ı, İran'ı yokladı ve fazla olumsuz bir durum gerçekleşmeyeceğini gördü.

Sadece YNK değil, aynı zamanda hem Suriye'nin, hem Irak'ın, hem de İran'ın KDP'ye öfkeli olduğunu belirtmek mümkündür. Bazı devletlerden çok fazla bir tepki gelmemiş olsa da, YNK bu güç dengelerini görerek savaşa girdi. YNK gibi bu kadar dengelere-fırsatlara dayanan, uluslararası politikaya çok bel bağlayan bir gücün, ABD, İngiltere gibi uluslararası gücü değil de, daha çok bölgesel koşulları esas alarak savaşa girmesi anlamlıdır.

YNK uluslararası güçler ile işbirliği içinde olurken, KDP ise daha çok bölgesel güçlere oynayan bir güçtür. Kendini her gün birisine teslim eder. Böyle bir ihanetçi yaklaşımla bölgesel güçlere dayanarak ikinci sıradaki uluslararası güçlerden de yardım umarak politika yürütür. Bu, KDP ve YNK'nin politika yapma gerçekliğidir. PKK ise halk güçlerini ve imkanlarını yaratarak politika gerçekleştirir. YNK'nin bu karakteristik politika yapma özelliği, bu süreçte, böylesi güç zorlanmaları karşısında değişime uğramıştır. YNK bu tavrında değişikliğe uğradı.

Elbette YNK'nin müttefikleri de vardı. Ulusal kurtuluş güçleriyle direkt açık bir ittifak değil, dolaylı bir ittifak biçiminde savaşa başladı. Tabii ilk başlarda YNK belirli ve önemli gelişmeler sağladı. Ulusal kurtuluş güçlerinin de saldırısı karşısında KDP dayanamadı. Hacı Ümran, Çoman, Sideka gibi temel ve kurtarılan bazı geniş alanlar tamamen gerillanın denetimi altında girdi. Sonuçta bu ittifakın yarattığı kolaylıklar ve imkanlar böyle olumlu etki yaratmış olsa da, asıl belirleyici olan ulusal kurtuluş güçlerimizin kahramanlığı ve yiğitliğidir.

Öyle oldu ki bazı yerlerde bir bölük gerilla, düşman gücünün on, hatta kimi yerlerde yirmi bölüğünü süpürüp attı. Gerilla güçlerimiz bu düzeyde bir atiklik ve büyük moral destekle yürürken, karşı tarafın morali bütünen bitmiş, tükenmiş, bozgun halinde kaçıyordu. Gerilla güçleri Diana'yı da alabilirdi, fakat bu kadar geniş alanları kontrol etme, planlama ve hazırlık durumunun yetersizliğinin birçok riski de doğurabilirdi. Bundan dolayı belirli alanlarla sınırlı kalma tercih edildi. Burada gerillanın gelişminin KDP tarafından durdurulduğu değil, bilinçli olarak tarafımızdan böyle politika içine girildi.

Savaşın geldiği son aşamada bir ulusal politikanın, ulusal ittifakın hakim olması, bunun giderek sadece Güney'de değil Kuzey'e de yansıması ve bölgede çok köklü değişikliklerin yaratılması durumuyla karşılaşıldı. Bu ciddi bir gelişmeydi. Elbette Türkiye bundan büyük rahatsızlıklar duydu. KDP can telaşına kapıldı, kesinlikle bittiğini görüyordu. Artık dayanacak hiçbir şeyi yoktu.

Eskiden şöyle bir durum vardı: Gerilla cephe savaşında çoğu zaman zorlanırdı. Daha çok gerilla tarzıyla KDP ile bir savaş gerçekleşirdi. Artık cephe savaşlarında da KDP peşmergeleri dayanamıyordu. Yani cephe savaşlarına da, açık savaşa da dayanamadan kaçıyorlardı. Bu gelişmeleri durdurmak için TC devreye girme ihtiyacını duydu. KDP de yalvar yakar oldu. TC'nin eline eteğine düştü. İşte "*bu işe 14 Mayıs'ta birlikte girdik. Sadece bazı yerlerde değil, her yerde PKK'ye destek var. YNK ile savaşta da, Diana'da da destek var.*" Türk devleti ilkin ihanetin daha da güçten düşmesi için müdahaleyi bilinçli olarak geciktirdi. Çünkü KDP'yi bütünüyle teslim almak istiyordu.

Şöyle bir durumu da belirtmek gerekiyor; KDP'de belli bir geri çekilme olduktan sonra ulusal kurtuluş güçleri şunu gördü: KDP'nin daha fazla üzerine gitmek tehlikeli olabilirdi. Yani bütünüyle Türk devletinin bir parçası haline gelebilme olasılığı vardı. Biraz da bu konumundan uzaklaştırmak, TC ile ilişkilerini zayıf düşürmek; "*acaba TC'den kopar mı, biraz iradesi var mı? Bu savaşı TC ile birlikte başlattı. Acaba tek başına bırakabilir mi?*" şeklinde yaklaştı. Bunların ne kadar gerçekleşebileceği konusunda partimiz tarafından ateşkes çağrısı yapıldı. Aslında daha YNK savaşa girmeden önce de ateşkes çağrılarımız vardı. Yine kasabaların ele geçirilmesinden sonra da ateşkes çağrıları devam etti. Ama ihanetçi KDP güçleri hiçbir ateşkesimize cevap vermediler. Tekrar ulusal güçlerle bütünleşme içinde Kürdistan'a sahip olma değil, ihanet içinde Kürdistan'ın rantını yeme, Kürdistan'da ailesini yaşatma, bir çete gibi varlığını sürdürme ve düşman ile daha köklü bir bütünleşmeyi tercih etti. Ve bilindiği gibi Türk ordu güçleri bütün teknik güçleriyle KDP ile birlikte YNK'ye karşı savaştı. YNK'yi geri çekilmeye zorladılar. YNK eski noktalarına çekildi. Hatta bazı yerlerde daha da gerilere çekildi. YNK KDP karşısında mevzi kaybederken, güçlerimiz ise yeni mevziler ele geçiriyordu, yeni hamleler de gerçekleştiriyordu.

Büyük hazırlıklar temelinde Türk ordusu ve KDP ulusal kurtuluş güçlerine tekrar bir saldırı harekatı başlattı. Elbette ulusal kurtuluş güçlerinin bu çok kapsamlı saldırılar karşısında hem hazırlık düzeyleri, hem de dönemsel taktikleri gereği cepheden savaşa girmeleri fazla doğru

"Eğer KDP ortak ulusal bir politikaya gelmezse yalnız kalacak ve Kürdistan'dan silinip süpürülecektir. Varlığının tek koşulu, ulusal politikaya gelmesidir. 'Kürdistan'a ulusal güçlerle birlikte sahip olmalıyım. Tek başıma değil ulusal güçlerin ittifakı temelinde Kürdistan'da otoriteye ortak olmalıyım' derse varlığından söz edilebilir. Yok 'hepsi benim olsun, isterse ihanet temelinde olsun' dediği takdirde her şeyini kaybedecektir."

olmadığı için gerilla cephesine geçildi. Bunun sonucu, Türk ordusunun girdiği alanlar bırakıldı. KDP bu alanlara tek başına değil, Türk ordusunun tank, top ve uçaklarıyla girmiş oldu. Sömürgeci güçler alanları işgal ederek, buraları KDP'ye teslim etti.

Elbette bu süreçte bölge devletlerinin de nasıl bir konumlamaya sahip oldukları anlaşılmak zorundadır. Irak çok fazla tepki gösterecek durumda değildi. Böyle bir gelişmeyi kendisine karşı çok büyük bir tehlike olarak görmedi. Fakat bu gelişmenin, Irak'ın kendi rahatsızlıklarını dile getirdiği bir sürece rastgeldiğini de belirtmek gerekir. İran'ın tavrı Irak'ın tavrından pek farklı değildi. İran ne KDP-TC saldırısına, ne de ulusal kurtuluş güçlerine çok fazla bir destek verdi. Daha çok gözlemci gibi kaldığını söylemek mümkündür. Bu noktada ulusal kurtuluş güçlerinin ve diğer güçlerin gelişmesi kısmen bu devletler de belli kaygılar yaratmış olabilir. Diğer taraftan KDP zaten her zaman kullanılacak bir güç olarak değerlendirilir. Yarın da İran kullanabilir. Bu yönüyle KDP'ye açıktan karşı olacak tutumlara girmek istemediler.

Bunun yanısıra İran ve Irak'ın TC-KDP ilişkisinden açıkça rahatsız bir tutumda olduklarını da söylemek mümkün. Bu devletler TC-KDP ve diğer yandan İsrail ile de geliştirilen işbirliğinin bu düzeye çıkmasını hem bölgesel, hem ulusal çıkarları açısından sakıncalı görmektedirler.

Peki Irak bu planın içinde miydi? Irak her zaman sınırda Türk ordusunun harekatlarına tepki gösterdiyse de çok fazla ses çıkarmadı. Türk ordu güçleri sınırda kaldığı müddetçe, bu operasyonları kendisi için fazla bir sorun olarak görmedi. Ama TC'nin coğrafyaya bu kadar açılmasını, bu kadar KDP ile ilişki içine girmesini, KDP'nin bu kadar TC'ye bağlanmasını kendisi için tehlikeli görmektedir. Bölge devletleri Türk devlet yapısını gözönünde bulundurdukları ve bildikleri için sürekli kaygılı ve kuşkulu olmuşlardır. Bu yönüyle, zaman zaman sessiz kalsa da, bölge üzerinde geliştirilmek istenen politikalara karşı hoşnutsuz olduğunu söylemek mümkündür.

Nitekim son süreçlerde YNK ile Irak'ın ilişkilerinin geliştiğini görmekteyiz. Suriye ve Arap dünyası operasyona karşı tutum takındılar. Irak bu kadar Arap dünyası ile ilişki içindeyken, tutumlarının çok zıt olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu konuda Irak TC'ye karşı her zaman kuşkuludur. İran da kuşkuludur, Suriye de kuşkuludur.

TC feodal bir güç değil, burjuva bir ülkedir. Ekonomisi kapitalist-burjuva karaktere dayanmaktadır. Feodal veya ekonomik olarak çok gelişkin bir ülkenin gözü o kadar dışarıda olmayabilir. TC son yıllarda ekonomisinin geçirdiği evrim nedeniyle kendisini ancak böyle pazarlarda yürüterek dayanmak istiyor. Bu, TC'yi politikada ve ilişkilerde saldırgan, gözü sürekli dışarı olan bir pozisyona sokarken, aynı zamanda kendisine karşı da kaygılı gözleri yaratmıştır.

Bugün bölgesel ve uluslararası güçler işin içine fazlasıyla girmişlerdir. Yine Rusya, Almanya, Fransa gibi devletlerin de böyle bir gelişmeye fazla sıcak bakmadıklarını belirtmemiz gerekiyor. Nitekim son Irak-ABD krizinde çeşitli güçlerin, gelişmelerin seyrine sıcak bakmama durumları, -birebir olmamakla birlikte- Güney politikasına da sıcak bakmama biçiminde bir sonuç doğurmuştur. Yaklaşımların biraz böyle olduğunu söylemek mümkündür.

Biliniyor, Ortadoğu'nun dünyada kendine has bazı özellikleri vardır. Burası Latin Amerika değil ki, bir devlet tek başına kendi dengelerini oluştursun. Yine burası Uzakdoğu, Doğu Avrupa ya da Orta Asya değildi ki, bir devlet tek başına kendi çıkarlarına uygun denge ve ilişkiler sistematiğini sağlasın. Ortadoğu'da böylesi bir denge sistematiğine hiçbir güç izin vermez. Teklik veya tek başına yön verme politikaları her zaman Ortadoğu'daki diri güçler ve ayak oyunları ile karşılaşır.

Ortadoğu'nun siyasal dinamiği, siyasal ilişkileri, ancak ortak çıkarlar ve uluslararası-bölgesel temellerde yürütülebilir. Belli bölgesel ya da uluslararası güçlerin çok ağırlıklı bir hakimiyeti kabul edilmez. Tabii ki her zaman bazı güçlerin etkisi diğerinkinden biraz ağırlıklı olur. Ama terazi ayarının çok fazla kaçırılacak biçimde ağırlık konulması kabul edilemez, etmezler.

Savaş kazanılmıştır

Şunu belirtmek gerekir: Bizim açımızdan savaş kazanılmıştır. Savaş muazzam kazanımlarımızla sonuçlanmıştır. Bu savaşı yürüten savaşçıların yüzde seksenı Büyük Güneylidir. Yine doğu cephesinde savaşan gücümüzün üçte ikisi Büyük Güneylidir. Diğer cephelerde de hakeza Büyük Güneyli savaşçıların oranı oldukça fazladır. Artık savaş yayılmış, kendi zeminine oturmuştur. PKK'nin şuraya buraya gitmesi değil, savaşı Güney halkına, gençliğe dayandırma gerçeği sözkonusudur. Nitekim bu PKK açısından büyük bir kazanımdır.

Artık bugün Büyük Güney halkı ve gençliğine dayanan bir ordulaşma gerçeği var. Bu yeni bir durumdur ve ayrıca ulusal güçlerin bütünleşmesidir. Artık ordumuz Büyük Güneyli, Küçük Güneyli ve diğer parçalardan ve dünyanın her tarafından gelen Kürdistanlılardan oluşan bir mozaiği, ulusal bütünlüğü ifade etmektedir.

Öte yandan Soran bölgesinde, Behdinan'ın da önemli kesiminde partimizin etkinliği var. Açık örgütlenme çok fazla olmasa da, halkın açık desteği oldukça gelişmiştir. Bu yönüyle PKK savaşının dayandığı ulusal zemin genişlemiştir. Genelkurmayın "*Erzincan'dan-Süleymaniye'ye kadar*" belirlemesi tersi anlamda doğrudur. Savaş Erzincan'dan, hatta Karadeniz'den Süleymaniye'ye kadar genişlemiştir. Savaş oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Bu, değil savaşımızın kontrol altına girmesi, yayılması anlamına geliyor. Bunun başka bir ifadesi yok. Bastırdıkların, ezdiklerini hiç kimsenin kabul etmesi mümkün değildir. Bu KDP ve TC'nin kendisine suni moral vermesinden başka bir şey değildir.

Diğer önemli bir gelişme de, artık YNK'nin politikası ne olursa olsun, dayandığı tabanı ve peşmergeleri karşımıza çıkarması oldukça güçtür. Halk da, peşmerge de artık PKK'yi çok yakından tanıyor. Partimiz yalnız coğrafyayı tanıma değil, giderek halkı derinlikli tanıma, yalnız siyasetleri tanıma değil, siyasetlerin savaşta pratiğe geçirilişini de tanıma biçiminde bir içiçe geçmişliği yaşadı.

Ulusal güçler Güney'de partimizle ilk kez, dolaylı da olsa bir ittifak içine girdi. "*Kuzey ayrı, Güney ayrı, herkes ayrı, herkes kendi parçasına, herkes kendi köyüne, kendi şehrine baksın*" anlayışı yerine, ulusal bütünlüğün, siyasal bütünlük biçiminde siyasal ilişkilerde ifadesini bulması sözkonusudur. Bu da önemli bir gelişmedir. Duygularda büyük bir birleşme sözkonusudur. Her tarafta, örgütlü çalışmadığımız alanlarda bile toprak kayması gibi halk PKK'ye kaymıştır. Bu Güney'de de, Kuzey'de de, diğer parçalarda da böyledir. PKK'nin gücü iki katına çıktı derken, yapılan bir ajitasyon veya propaganda değil, varlığı kanıtlanmış bir tespittir.

Geçmiş dönemlerde Güney'de kalmamız, güçlerimiz için aktif savaşın dışında, cephe gerisi, sınır kültürü veya diğer partilerin olumsuz etki alanlarında olması anlamına geliyordu. Bu, Güney Savaşı'nda tamamen bütün güçlerimizin savaş içine girmesi ve zaafı objektif zeminlerin tasfiye edilmesiyle giderilmiştir. Parti bünyesi bu yönüyle güçlendi. Parti Önderliği'nin vurguladığı gibi, Güney Savaşı ilaç gibi gelmiş, bünyemiz bu yönüyle sağlamlaşmıştır.

Öte yandan geri aşiretsel temellere dayanan YNK ile KDP'nin arasındaki mevzi ve klik savaşları yerine, ihanete karşı bütün Güneylilerin katıldığı, ulusal duygularla bir savaş içinde olundu. Aslında bu son süreçte yine YNK peşmergeleriyle tamamlama gelişti. Aynı zamanda bütün Güney parçasında savaşın giderek böyle aşiret kültürü etkisi altında çekişmeler şeklinde değil, ulusal çıkarlar doğrultusunda bir zemine oturması gerçeği ile karşı karşıyayız.

KDP Kürdün moral değerlerine, onuruna saldırmıştır

Şunu net vurgulamak gerekir: Bu savaşın bir "*birakujî*" olduğunu, ne Doğu Kürdistan'da, ne Büyük Güney'de, ne Küçük Güney'de, ne Kuzey'de, ne de dünyada kimse söylemiyor. Bunu sadece birkaç tane güya siyaset yaptığını sanan, siyasi-toplumsal gerçeklikten, mevcut somut gerçeklerden uzak, ama bilmem çok büyük laflarla, işte "*bu savaş niye oluyor?*" diye sözümona soran Avrupa'da bulunan bazı aydınlar söylüyor.

Elbette, PKK de sordu "*bu savaş niye oluyor?*" diye. Evet, bu savaşın neden gerçekleştiğini herkesin kendisine sorması gerekir. Fakat bu savaş kesinlikle bir kardeş kavgası olarak değerlendirilemez. Varolan savaş ulusal güçlerle, ihanet ve sömürgeciliğe karşı verilen bir savaştır. Sömürgecilerle kucak kucağa olan bütün işbirlikçi güçlerin –yalnız PKK'yi değil, bütün diğer ulusal güçleri– sömürgecilerle bitirmek isteyen ihanete karşı, ulusal güçlerin ortak bir savaşıdır.

KDP'yi halkın bu kadar lanetlemesi, öfke duyması, yine KDP'nin bu kadar moral değerlerden yoksun olmasının nedeni, Kürdün moral gücüne saldırmış olmasıdır. KDP Kürdün onuruna saldırdı, özgüvenine saldırdı. PKK bugün bütün Kürtlerin moral gücüdür, onur gücüdür, özgüven gücüdür. Ortadoğu'nun en büyük devletine, NATO'nun ikinci en büyük ordusuna karşı yıllarca savaşması, Kürtleri örgütlemesi, bütün Kürtlere ideolojik-politik olarak doğru yaklaşımları vermesi, bütün Kürtlerin moral düzeyini, kendine özgüveni arttırmıştır. Bunu yaratan PKK ve önderlik gerçeğidir.

YNK peşmergesi de, açık ifade etmese dahi, bugün artık PKK'yi ulusal bir güç olarak görüyor. KDP'nin en büyük talihsizliği PKK'nin böyle bir konumda olmasıdır. Böyle bir konumdaki harekete saldırması onu tecrit ve teşhir etti. Hatta bir ulusal güç konumundan çıkarıp halkın beyninde, yüreğinde lanetlenen, halkın bedduasını alan bir duruma düşürdü. Nasıl ki bir çocuk anasının bedduasını alırsa o çocuktan bir daha hayır gelmezse, bütün ulusun bedduasını alan KDP'den de elbette ki, hayır gelmeyecektir. KDP'nin çürümesinin, moral güç olarak yıkılmasının nedeni budur. Her gün sömürgecilerle kol kola olan bir güç ancak yozlaşır. KDP'nin bugün büyük yozlaşma, çürüme içinde olduğu açıktır, nettir.

İhanetçi gücün bu durumunun yeni olmadığı da bilinmektedir. KDP'nin, 1977-78'de Ali Asker ve yüzlerce arkadaşını katlettiği biliniyor. Yine 1980'li yıllarda İran Kürtlerine karşı olumsuz yaklaşımı, Saddam'la işbirliği ve kirli çıkar oyunları biliniyor. Bunların hepsinin son tahlilde TC işbirliği ile birleşmesi, tarihi kökenlerinde işbirlikçi damarın mevcudiyeti ile ancak açıklanabilir.

Güney'deki süreci daha iyi anlamak için ta 1950'li ve 1960'lı yıllarda kadar uzanmak gerekiyor. Özellikle 1960'larda dünyanın her tarafında ulusal kurtuluş savaşları gelişirken Kuzey-Batı Kürdistan'da neden böyle bir savaşım gelişmedi? Latin Amerika'da gelişti, Afrika'da gelişti, uygarlığı henüz yeni tanımış olan uluslarda ulusal kurtuluş savaşları gelişirken neden Kürdistan'da gelişmedi? Neden en fazla özgürlüğe ihtiyacı olan, en fazla köleleştirilmiş, dünyanın en fazla baskısı altında olan bir halk, neden ulusal kurtuluşta herkesten önce ayağa kalkması gereken halk ayağa kalkmadı? Bunun nedeni KDP'nin 1960'larda kendi bölgesel çıkarları, ailesel çıkarları için bir halkın ulusal duyguları üzerinde siyaset yapma ve bu halkın ulusal, özgürlük özlemleri üzerinde kendilerini yaşatmalarından dolayı gelişmedi.

Sürekli Türkiye ile gizli ilişkiler ve anlaşmalar gerçekleştirmişlerdir. TC'nin kendi ulusal özlemleri, duyguları ve kendini bir siyasal güç olarak yaşatma politikasına izin verdiği ölçüde Kuzey'deki savaşı geliştirmeme, hatta gelişenlerin önünü alma yaklaşımı sonucu ortaya çıkmıştır. Sait Kızıltopraklar, Sait Elçiler, Faik Bucaklar, Ali Askerleri tasfiye etmişlerdir. Bütün bunlar bu uğursuz, ihanetçi politikanın ürünüdür.

Yurtseverliğin derinliği düşmana karşı öfkeyle ölçülür. Sömürgeciliğe karşı büyük öfke duymayan bir yurtseverlik, gerçek bir yurtseverlik değildir. Yozlaşmış yurtseverliktir. İhanete karşı büyük öfke duymayan yurtseverlik yozlaşır. Kürdistan tarihinde süregelen en büyük zaaflardan biri de bugüne kadar işbirlikçiliğe ve ihanetçi tutuma karşı duyulan hoşgörüdür.

İhanete hoşgörünün olduğu yerde, büyük militanlık, büyük ulusal kahramanlık, büyük ulusal savaşlar ve yiğitlik ortaya çıkmaz. İhanete karşı büyük kinin olmadığı yerde, devrimci ve ulusal çıkarları sonuna kadar savunan bir tarz ortaya çıkmaz. İhanete karşı öfkeyi, kini sömürgeciliğe karşı duyulandan daha fazla duymadan, gerçek yurtseverlikten bahsedilemez. Düşman zaten düşmandır, ona zaten öfke duyulacaktır. Ama yine de o bir düşmandır, dış güçtür, kendi siyasal çıkarları doğrultusunda düşmanlık yapıyor. Ama bir iç gücün, iç düşmanın, kendine Kürt gücüyüm diyenin bu kadar ihanet içine girmesine öfke duymamak, öfkede zayıf kalmak yurtseverliği yozlaştırmaktır.

Bugün bazı kesimler ister bilerek, ister bilmeyerek yurtseverliği yozlaştırmak istiyorlar. Kürt halkının yurtseverliğinin ihanet karşısında ölçü kazanmasını istemiyorlar, ölçüsüz olmasını istiyorlar. Kafasının karışık ve bulanık olmasını istiyorlar. Ölçüsüz, bulanık, kafası karışık olan bir halk nasıl bir toplumsal kurtuluş savaşı yürütebilir, hangi yurtseverliği geliştirebilir?

Hâlâ yurtseverliğimizi yozlaştırmak isteyen, hâlâ ulusu bilinçsiz bırakmak isteyen, ulusu kör durumda tutmak isteyenler var. Ulus yeni yeni gerçekleri tanıyor. İhaneti tanıyor, işbirlikçiliği tanıyor. Kendine geliyor, kendi çıkarlarını yeni yeni görmeye başlıyor. Kendisine aydınım diyenlerin hâlâ perde örtmeye çalışmaları, uyanan halk bilinci karşısında kabul edilecek bir tutum değildir. İhanete gerekçe bulmaya çalışmaktır. Bu da toplumu ve çevreyi ihanete hoşgörülü olmaya çağırmaktır. İhanete hoşgörüye çağrı, ihanete hoşgörüye karşı bir ideolojik-politik zemin yaratmaktır. Bu kesinlikle ne yurtseverliktir, ne aydın olmaktır, ne de vatana-ülkeye büyük sevgiyle bağlanmaktır.

İhanete karşı geliştirilmesi gereken tavrın bulanıklaştırılması, işbirlikçiliğe-ihanete hoşgörü ile yaklaşılması, özellikle Büyük Güney'de çok kötü sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Halk bugün "*YNK'de inançsızlık var, politikasından yılmış*" veya "*KDP*

politikası bir türlü bu sorunlara çözüm bulamıyor" biçiminde bir tutum içindeyse, nedeni net olamadığı, net kararlar veremediği içindir. Bu nedenle işbirlikçi-ihanetçilerin ve henüz ulusal iradeye gelmekte tereddüt içerisinde olan güçlerin politikalarını her gün şaşkınlıkla seyrediyor. Bu güçlerin ne zaman, hangi politikalar izleyeceğini halk bilmiyor. PKK savaşımdaki gücünü, yurtseverliği yozlaştıran tutumları kesinlikle açığa çıkarıp mahkum etme kararlılığındadır. Yurtseverliği yozlaştıran ihanetin varlığının net ortaya çıkarılması, kendisine yurtseverim diyen bütün ulusal güçlerimiz ve bütün ulus için büyük bir kazanç olmuştur.

KDP'nin dün Saddam'la, bugün TC ile işbirliği yaparak ihaneti bu noktaya sıçratması, Kürt halkının ihanet konusunda bilinçlenmesini getirmiştir. Eğer tarihimizde sık sık "*ne çektiysek ihenetten çektik. İhanet her zaman başarıya gitmemizi önledi, her zaman isyanları şöyle veya böyle olumsuz etkiledi. Hatta yenilgiye götürüyor*" diyor ve tarihimizin başaşağı gidişinde ihaneti en önemli faktör olarak görüyorsa, bugün şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Halkımızın tarihini olumsuz etkileyen ihanet teşhir ve tecrit edilmiştir. Bu anlamda artık ihanetin geçmişte olduğu gibi tarihimizi karartacak bir rol oynaması, bundan sonra mümkün değildir.

KDP Kürdün kara kaderidir. İşte bu Kürdün kara kaderi bugün herkesin gözleri önüne serilmiştir. İyi-kötü, kim ne için savaşıyor netleşmiştir.

KDP'nin '96'da Saddam'la birlikte Erbil'i alması "*birakujî*" midir? KDP kötü yaptı diyerek, yanlış yaptı diyerek yapılan ihaneti yumuşatmak, ihaneti hoşgörüyle karşılamak mümkün müdür? Bu hangi ulusal politikanın veya ulusal çıkarların gereğidir?

KDP niye çürümüştür? Her gün TC tanklarını yanında gören, her gün TC askerleriyle yürüyen güçte, varsa biraz milliyetçilik o da çürür. KDP peşmergeleri niye bugün savaşamıyorlar? Çürüdükleri için savaşamıyorlar. Artık kendi davalarına inanmaz hale gelmişlerdir. Her gün en baş düşman sömürgecinin tankını, topunu görüyorlar.

Sınırlar yerlebir edilmiştir

Eğer savaşın ulusal, siyasal ve moral düzeyde ortaya çıkan sonuçlarının hesabı yapılırsa, terazinin kefesinin hangi tarafta ağır basacağı görülecektir. KDP'nin kaybettiği yerleri yeniden almasının başarı anlamına gelmediği, bunun TC tarafından alınmış yerler olduğunu anlamak mümkündür. KDP'nin bahsettiği yerler hâlâ ulusal güçlerindir. Sideka, Hacı Ümran, Çoman mevcut durumuyla ulusal özgürlük güçlerinin elindedir. Ulusal düzeyde etkin özgürlükçü güçlerdir.

Eğer KDP ortak ulusal bir politikaya gelmezse yalnız kalacak ve Kürdistan'dan silinip süpürülecektir. Varlığının tek koşulu, ulusal politikaya gelmesidir. "Kürdistan'a ulusal güçlerle birlikte sahip olmalıyım. Tek başıma değil ulusal güçlerin ittifakı temelinde Kürdistan'da otoriteye ortak olmalıyım" derse varlığından söz edilebilir. Yok "hepsi benim olsun, isterse ihanet temelinde olsun" dediği takdirde her şeyini kaybedecektir.

Güney Kürdistan, olumlu-olumsuz yönleriyle artık '90'ların, '91'lerin Güney Kürdistan'ı veya bölgesi değildir. Bir yönüyle biraz daha göreli, izafi, biraz özerk gelişme, biraz egemenlik koşullarının ve baskılarının zayıfladığı koşullarda bir gelişme imkanı sözkonusuydu. Ulusal dinamiklerin canlanması ve örgütlenme imkanı vardı. Bu koşullarda objektif olarak böyle bir durum ortaya çıkmıştı. Fakat bugün artık '91'ler, '94'ler, '95 öncesinin durumu kalmamıştır. KDP'nin ihanetçi politikaları nedeniyle, geçmişte her gün herkesin rahatlıkla müdahale edebileceği; Saddam'ın da, TC'nin de, İran'ın da müdahale edebileceği bir alan haline gelmiştir. Geçmişte iddia edilen "*36. paralele kimse müdahale edemez*" ya da "*TC girdiği zaman girerim, çıkınca, çıkma koşuluyla giriyorum, sınırlardır*" gerekçeleri artık bitmiştir. TC, harekatı başlattığı günden beri Güney Kürdistan'dadır. Hem TC'nin giriş zamanı uzayarak yıla yayılmıştır, hem de bütün Kürdistan'ı kapsamıştır. Kürdistan'da sömürgeci güçleri kendi dar çıkarları için çağırma süreci kapanmıştır, yeni bir sürece girilmiştir.

Bu yeni sürecin olumsuz özellikleri de, olumlu özellikleri kadar devrim hizmetine sokulacak bir düzeydedir. Bütünüyle olumsuz bir gelişmeden bahsetmek mümkün değil. TC açısından bu geçerlidir. Yani "*ben Van'da vurdum, Erzincan'da vurdum*" ya da "*şurada yirmi gerilla vurdum, şurada şu kadarını tasfiye ettim*" demekle bu savaşın yürütülemeyeceği, son gelişmeler nezdinde bir kez daha görüldü. Sorun artık bölgeselleşmiş, uluslararasılaşmış, sınırları da aşmıştır. Eskiden TC sınırları olarak belirtilen sınırlar dümdüz olmuştur. Biraz kendisi de düzlemiştir. Askeri olarak düzlediği gibi, siyasal olarak da uluslararası güçlerin ilgilenmesi açısından da düzlemiştir. Genel veya bölgesel uluslararası yaklaşımı daha da geçerli kılan bir Kürdistan coğrafyasına, bir bölge coğrafyasına ulaşılmıştır. Bir siyasal duruma ulaşılmıştır.

Türkiye'nin zorlanması ve Türkiye'nin artık sonuç alamayacağına inanmasının nedenlerinden biri de, sorunun bölgesel boyuta ulaşmasının beraberinde getirdiği sonuçlardır. İşin içine girdikçe bataklığa gireceğini, bu savaşın bu biçimde sürdürülmesi sonucu ortaya çıkan zararların boyutlarının nerelere varacağı sonuçları da TC'de artık belirsiz hale gelmiştir. Bunun korkusunu yaşamaktadır. Bu şöyle bir durum ortaya çıkarabilir: Parti Önderliğimizin de vurguladığı gibi, uluslararası ve bölgesel çerçeve içinde bir ulusal çözümün imkanları da ortaya çıkmıştır. Bölgedeki durum açısından eski politik tarzlar, yaklaşımlar, değerlendirmeler yerine, yeni dengelerin ortaya çıktığını, hepimizin görmesi gerekiyor.

Ecevit-Yılmaz hükümeti bir "onbaşı hükümeti"dir

Ecevit-Yılmaz hükümetini, askerlerin biraz daha kendilerini askeri ve siyasi alanda örgütlemesi için bir geçiş süreci hükümeti olarak değerlendirmek mümkündür. Askerler böyle bir hükümeti kullanmak istiyorlardı, ihtiyaçları vardı, kurdurdular. Bu nedenle bu hükümet işlevsiz kaldı. Tansu Çiller'in "*bu hükümet onbaşı hükümeti oldu*" belirlemesi, bu noktada bir gerçeği yansıtmaktadır. Askerler bu kadar kendilerini örgütleyip siyasete bulaştıktan sonra, Yılmaz'a da, Ecevit'e de çok fazla gerek kalmadı. Etkisiz kaldılar. Bu hükümetin süresinin bitmesini böyle değerlendirmek gerekir.

Parti Önderliğimizin sık sık vurguladığı gibi De Gol sürecine doğru gidilebilir mi? De Gol dönemi, siyasetçilerin bütünen çıkmaza girdiği, çözüm üretemediği bir dönemde, askerlerin adım adım devreye girmesi biçiminde gerçekleşmiştir. Türkiye'deki durum da benzer bir durumu ifade etmektedir. Tarihsel, toplumsal, bölgesel, siyasal düzeyde farklı da olsa, çözümsüzlük anlamında ve çözüm yöntemlerinin ne olması gerektiği konusunda biraz birbirine benziyor. Çözümsüzlük ve askerlerin kendilerini güçlendirmeleri, kendi politikalarını dayatmaları gerçeği var.

Siyasiler sınıfta kaldığı için, tekrar klasik Türk tarih kanunu devreye girdi. Türkler ne zaman sıkışmışsa orduları, askerleri çözüm bulmuşlardır. Her zor dönemeçte asker kökenliler bir çözümle yolu açmaya çalışmışlardır. Bu ilk çıkışlarda da, Osmanlı döneminde de, Mustafa Kemal gerçeğinde de, bütün darbeler gerçeğinde de böyledir. Bugün de biraz böyle. Zor süreçlerde askerlerin kendilerine göre bir çözümle bazen geçici, bazen köklü yaklaşımlarla devreye girmesi gerçeği sözkonusudur. Biraz bu tarih işliyor.

Siyasilerin durumu askerlerin bu noktaya gelmesine zemin sunmuştur. Askerler tarihsel rollerini bir daha oynama, kendi tarihlerine bir daha sahiplenme gibi bir durum içindeler. Adımları çok tutarlı olmuyor. Girişimlerinde şaşkındırlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar.

Öyle çok fazla beklentide olmak da yanılgılara götürebilir. PKK hareketine yönelik asıl amaçları, hâlâ tasfiye etmek, en azından bir Osmanlı oyunu ile bu tasfiyeyi gerçekleştirmek istiyorlar. Ulusal güçlerimizin düzeyinin, bölgesel, uluslararası durumunun artık bir Osmanlı oyununa izin verip vermeyeceği ayrı bir konudur. Yeni bir Osmanlı oyunu ile işleri devreye sokmak isteyenlerin şimdiden hayalkırıklığına uğrayacağını söyleyebiliriz. Osmanlı oyunları bilinse de, bir tartışma düzeyi açması veya yumuşak da olsa bir fikir değişikliği getirmesi koşuluyla, böylesi bir durum teşvik edilir, buna cesaret verilir. İçinde bir Osmanlı oyunu görsek de tedbirlerimizi alarak, bu tür Osmanlı oyunlarına gelemeyecek düzeyde kendimizi düzenleriz, böyle bir süreç beklenebilir.

Nitekim çok yoğun olarak psikolojik bir propaganda savaşı yürütülüyor. Özellikle bu askeri elbiseli gazetecileri Kürdistan'a götürmeleri var. Kendileri, "*Süleymaniye'den Erzincan'a kadar her şey denetimimiz altında*" derken, yanılgılı, zayıf durumlarına da işaret ediyorlar. Eğer denetimden çıkarsa tekrar operasyonlar, –nitekim aradan bir hafta geçmeden yeni bir operasyon gerçekleştirdiler–, hamleler geliştirebiliriz, "*tekrar Irak'a girebiliriz*" şeklinde değerlendirmeleri de var. "*Hırsız çingene, kahramanlığını anlatırken, hırsızlığını anlatırmış.*" Erzincan'dan Süleymaniye'ye kadar söyleminden, net olarak savaşın yayıldığını, bölgeselleştiğini anlamak gerekiyor. Bunu ifade etmeleri bile gerçekleri ortaya seriyor.

Süleymaniye nereden çıktı? Eskiden Hakkari'den Edirne'ye kadardı. Bilmem Sivas'tan Şemdinli'ye kadar hakimiyet derlerdi. Şimdi ise Erzincan'dan Süleymaniye'ye kadar diyorlar. Aslında bu TC'nin ne kadar ulusal yayılmacı bir zihniyette olduğunu ortaya koyuyor. Aynı zamanda TC'nin savaşı kazanmak için içeride kazanmasının yetmediği anlamına geliyor. PKK'yi bitirme hırsıyla Süleymaniye'ye kadar gitti. O kadar şaşkın ki, böyle giderse Avrupa'ya kadar gitmek istiyor, Almanya'ya çatıyor. Avrupa Birliği'ne, "*böyle giderse işlerimiz bozulur*" diyor. Bütün bu söylemlerin altında yatan amaç ve mantık hep aynıdır. Her tarafa girme, çözümsüzlüğünün sonucu böyle savaşı daha da yaygınlaştırma, daha da bölgeselleştirme, uluslararasılaştırma durumu sözkonusu.

Tabii bir de siyasiler yapsın derken "*biz yaptık başardık, gerisini siyasiler yapsın*" demeye çalışıyor. Bu aslında siyasilerin, askerin ürettiği belirli politikaların arkasından gitmeleri yönünde bir uyarıdır. Bu nedenle "*milli güvenlik siyaset belgesi*" gibi bir anayasal çerçeve çıkaranların yeni politika üretecekleri açıktır. Siyasilere bir şey bırakılacağı ihtimali zayıftır.

TC, savaşı sürdürürse kendisinin biteceğini, savaşın giderek kapsamlılaştığını, birçok güçle karşı karşıya geleceğini anladı. Şimdi Irak'ın, İran'ın, Suriye'nin de içine giriyorlar. Girdikleri yerler böyle çevrili. TC'nin hoşnutsuz olduğu, ulusal güçlerin hoşnutsuz olduğu, devrimci mücadelenin sürdürüldüğü bir yerde başarı kazanılabilir mi? Başarılı olmanın hangi siyasal koşulları var? Bölgesel, ulusal koşullar, PKK'nin ulaştığı güç, yine kendi uluslararası ilişkileri, ekonomik rezervleri de uygun değil. Nasıl kazanacak? Marjinalleştirme durumu, bir psikolojik zemin ve moral yaratmaktan başka bir şey değildir. Bir çözüme doğru giderken moral düzeyini yüksek tutma amaçlıdır. '98 yılına girerken, özellikle Güney Kürdistan başta olmak üzere bütün Kürdistan'da ve Ortadoğu'da yılları etkileyecek gelişmelerin yaşanacağını belirtmemiz gerekiyor. Bu açıdan '98 gerçek bir zafer ve savaş yılı olacaktır.

Toplumsal hareketlilik

İşçiler yürüyor, öğrenciler dövüşüyor, geçmiş yıllara oranla dişe diş bir mücadele veriliyor. Kamu emekçileri seslerini yükseltmeye çalışıyorlar. Bütün toplumsal kesimler bu düzene karşı muhalefetlerini, tepkilerini dillendirmek için değişik biçimlerde eylemler geliştiriyorlar. Neredeyse eylemsiz bir gün geçmiyor. Düzenin, özel savaş karargahının artık dayanılır bir yanı kalmadı. Bundan dolayı her geçen gün ezilen kesimlerin tepkileri yoğunlaşıyor.

Güney Kürdistan'ın derinliklerinden Anadolu'nun içlerine kadar gerilla vuruyor ve çok sarsıcı iç ve dış politika sonuçlarına yol açıyor.

Türk devleti tarihinin en zor günlerini yaşıyor. "*Büyük Türk gururu, onuru*" her geçen biraz daha rencide oluyor. Büyüyen ve tam bir çıkmaz düzeyinde seyreden iç sorunları, Kürt sorunu ve diğerleri dış politika sorunlarına kaynaklık ediyor, yalnızlaşmasına yol açıyor. Dış ilişkilerde yaşanan bu tecrit ve daralma durumu devletin zaten bozuk olan siyasal ve ruhsal dengelerini altüst ediyor. Yaşanan bu deprem daha fazla hata yapmalarına yol açıyor, böylece iç ve dış politika çıkmazları daha da derinleşiyor.

En kaba çizgileriyle çizilen bu tablo, Türkiye'de bir devrim durumunu anlatıyor.

Türkiye'de her şeyin bir bozuk olduğu, bir bunalımın yaşadığını herkes anlatıyor. Burada hemen akla şu soru geliyor: Türkiye devrimci hareketinde eksik olan nedir?

Çok fazla ayrıntılara girmeden iki temel yetersizliğin altı çizilebilir. Bir: Toplumsal muhalefet çok parçalı ve bölünmüştür. Önünde birlik ve ortak hareket etme diye temel bir sorun vardır. İki: Toplumsal hareket siyasal bir önderlikten yoksundur, bu aynı zamanda parçalanmışlığının sürmesinde en önemli etkendir. Siyasal öncülük sorununun çözümü, toplumsal hareketin birlik sorununa da neşter vuracak ve iktidara alternatif bir mücadelenin gelişmesine neden olacaktır.

Hiç kuşkusuz bu sorunları saptamak yetmiyor, bunları aşacak politikalar geliştirmek, bunun bitmez tükenmez pratik çabası içinde olmak gerekiyor. Hemen vurgulamalıyız ki, anılan bu iki sorunun aşılması, her şeyden önce Kürt sorununa, devrimci-yurtsever mücadeleye doğru yaklaşımdan ve doğru politikalar geliştirmekten geçer. Kürt sorununa doğru yaklaşmayan, devrimci-yurtsever mücadeleyle sağlıklı bir ittifak politikasını izlemeyen bir Türkiye toplumsa hareketi, ne birlik, ne de öncülük sorununu çözer! Pratikte kimi adımlar atsa da bunun pek bir politik anlamı olmayacaktır. Kürt sorunu ve devrimci-yurtsever mücadele, Türkiye sorunlarının gordionudur. Gordion'u çözecek kılıcı olmayanların politika alanında söz ve etki sahibi olmaları mümkün değildir.

Pratik mücadelelerde görülüyor ki, parça düzeyinde bile Kürt sorunu doğru ele alındığında, devrimci-yurtsever mücadeleye doğru yaklaşıldığında geliştirilen tavırlar daha etkili olabiliyor, ses getirebiliyor.

Evet, işçiler direniyor, kamu emekçileri taleplerini yükseltiyor, öğrenciler daha militan eylemler geliştiriyor. Ortada çok açık bir toplumsal eylemlilik süreci var ve bu, daha da gelişme eğiliminde görünüyor. Ama bir gerçek daha var: Bu yaygın eylemler çok sarsıcı, sonuç alıcı ve rejimi sıkıştıracak politik sonuçlar doğurmuyor. Uzun bir yol kateden işçiler, sokaklara dökülen kamu emekçileri, elbette bir etkide bulundular. Ancak sonuçta DİSK yönetenleri devlet yönetenleri tarafından kutlanıyorsa ortada bir terslik yok mu? Mesut Yılmaz'ın DİSK yöneticilerine yaptığı "*teşekkür*" sadece bir "*nezaket gereği*" olarak değerlendirilebilir mi?

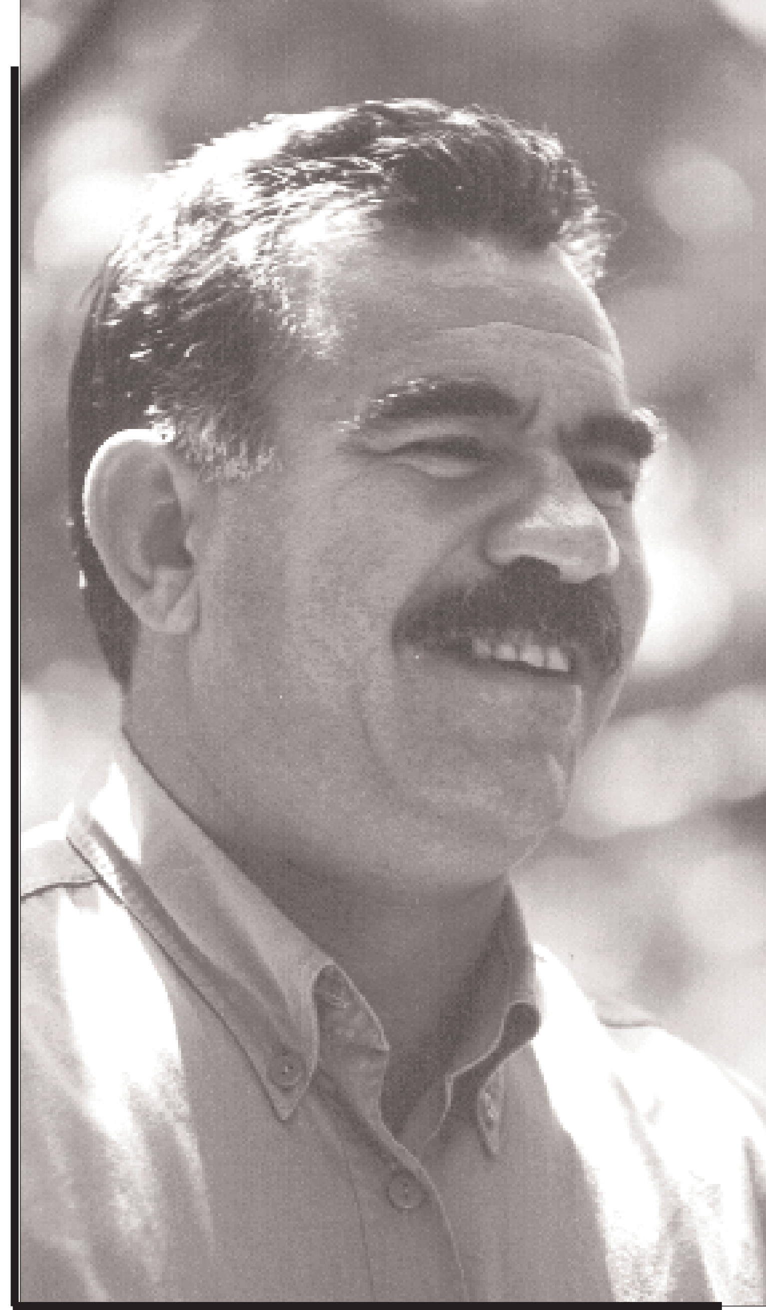
Hayır, ortada egemenleri rahatlatan bir durum var. İşçilerin yürüyüşleri boyunca haklı talepler ileri sürmeleri, özel savaşı kınayan sloganları atmaları, özel savaşla sürekleşen yoksullaşmaları arasındaki bağlantıyı kavramları belli bir politikleşmeyi anlatıyor. Ancak bu olumlu gelişmeye rağmen **sendika ağalarını** aşmadıkları, aşamadıkları da bir olgudur. En azından güncel politika açısından sendika ağalarının çizdiği çember kırılamıyor, işçilerde dile gelen radikal istemler etkisizleştirilip gidiyor. İşçilerin yürüyüş boyunca halkların kardeşliğini vurgulamaları, halkların ortak mücadele istemlerini dillendirmeleri olumludur, gelecek açısından umut vericidir. Ancak bu olumluluklara rağmen öte yanda, Rıdvan Budak gibi bu hükümetin kuruluşunda pay sahibi olan **MGK sendikacıları**, MGK'nin "*sivil kuvvetleri*" toplumsal öfkeyi yatıştırmak görevini yerine getirmeye devam ediyorlar. İşte bu durum toplumsal muhalefetin neden etkisiz kaldığını, neden etkili bir politik güç konumuna gelemediğini de belli yönleriyle açıklıyor.

Aynı değerlendirme kamu emekçileri için de söylenebilir. Kamu emekçileri önemli bir güçtür. Ancak bu kesim de reformist politikaların etkisinde bulunuyor. Gerçi içinde devrimci, yurtsever, düzenle kesin hesaplaşma eğiliminde olan kesimler de var, ancak reformistlerin ağırlığı küçümsenemez.

Öğrenci gençlik eylemliliği ise kendi içinde parçalı ve iktidar amaçlı bir çizgiye bağlanmış değildir. Güncel etkenler eylemliklere damgasını vuruyor, dolayısıyla kalıcı bir çizgiye oturup istikrar kazanamıyor. Burada sorumluluk öğrenci gençlikte değil, toplumsal hareketin parçalılığı ve öncülükten yoksunluğu olduğu gibi öğrenci gençlik hareketine de yansıyor. Aslından gençlikte çok önemli bir uyanış ve radikalleşme eğilimi var, bu, çok somut olarak eylemliklerde açığa çıkıyor. Özel savaşın yeniden faşistleri kullanmaya başlaması, gençlikteki bu radikalizmi bastırmaya ve saptırmaya yöneliktir. Bununla birlikte gençlik eylemlerine çok vahşice saldırmaları, yine birkaç kendini bilmez polisin tutumu ile açıklanamaz. Hayır, ortada yükselen bir gençlik radikalizmi var, devlet bunu her yolla bastırmak istiyor. İşte TV ekranlarından yansıyan vahşet görüntüleri, böyle bir isteğin pratik uygulamaları oluyor.

Bu saldırılara rağmen gençlik direniyor, direnenlerin sayısı her geçen gün biraz daha artıyor. Bu, gelecek vaaddeden bir gelişmedir. Ancak yine de genelde Türkiye devrimci-demokratik ve sosyalist hareketinin yaşadığı önderlikten yoksunluk ve parçalanmışlık zaaflarını derinden yaşıyor. Bu zaaflar aşılmadığı sürece de etkili bir politik hareketin militan bir öğesi olmak mümkün olamıyor.

Kısacası toplumsal hareketin çeşitli öğeleri yaygınca direniyor, sayısız eylem geliştiriyor. Ama bunun yetmediği açıktır. Bu devrimci gelişmeleri tek bir kanalda düzene yöneltmek, devrimci-yurtsever mücadele dalgasıyla daha etkili bir tarzda buluşturmak düzenin işini bitirecektir. Bunun için sözünü ettiğimiz temel zaafların bir an önce aşılması, bitmez tükenmez bir çabanın sergilenmesi gerekiyor. Yoksa parçalı ve iktidar mücadelesine bağlanmamış direnişlerin, eylemlerin kalıcı sonuçlar yaratması mümkün değildir.

Büyük Anadolu Devrimine doğru

"Emperyalizm ve günümüzde yaygın olarak siyonizm ve kemalizm Anadolu devrimini önlemenin adlarıdır. Kemalizm, son tahlilde bütün ulusal solcu söylemlerine rağmen; İngiliz ve ABD emperyalizminin ve İsrail siyonizminin Ortadoğu'yu devrimcileşmekten alıkoyan ve Büyük Anadolu Devrimine kapı kurmuş bir sistemidir."

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan değerlendiriyor...

● Baştarafı 1. sayfada

kazanamaması ve bütünüyle devrimin ve solun dağınıklığına, yozlaşmasına dönüşmesi büyük bir eksikliğimiz olarak hep değerlendirilmiştir. Ve dolayısıyla da yükümüzü ağırlaştırmıştır. O tarihlerde iddialı olan Türkiye devrimciliği, eğer kendi gerillasında sıradan bir gelişme yaratmış olsaydı, belki de nihai olarak zafere yakın başarıları gerçekleştirebilirdi.

1970'lerde biz bunları sınırlı olarak tartışıyorduk. Öyle fazla söz dinletecek, çözüm gücü olabilecek bir durumda değildik. Daha fazla güç yetirebileceğimize inandığımız ve giderek gerekliliklerine yüklendiğimiz Kürdistan somutuna dayalı ulusal-demokratik devrim ve bunu sosyalist öncülükle sağlama almak isteyen bir çıkıştı. O ilk grubumuzun karakteri tamamen bunu yansıtıyor. Hatta Haki Karer ve Kemal Pirler gibi Türkiye devriminin o zamanki çıkmazını görüp, eğer "*Türkiye'de bir halk savaşı geliştirilecekse bu Kürdistan'daki gerilla ve onun siyasi amacı olarak ulusal kurtuluştan geçer*" noktasını çok açıkça dile getiriyorlardı.

Neredeyse yirmi yılı aşkın bir süredir Kürdistan devrimindeki yoğunlaşmamız bu büyük kopuştan sonra gerçekleşti. Bu gücün önemli, doğru ve yararlı yönleri vardı. Fakat tek ayaklı olduğu için, ciddi sakıncaları da beraberinde taşıyordu. Bütün bu uzun yılları Kürdistan'a dayalı olarak çözümledik. Birçok gelişmeyi ve savaşımı bu yıllara sığdırdık. Hatta Güney Kürdistan'a kadar taşırdık. Ortadoğu'da oldukça ileri mevzilere ulaşabildik.

Bugün hiç Türkiye ayağı olmadan da Kürdistan devriminin ve gerillasının dayanabileceği ve güç kazanabileceğini çok açıkça gösterdik. Bu beklenmeyen ve hedefleri aşan bir gelişmeydi. Fakat buna rağmen, eğer bir kez daha Türkiye somutunda yoğunlaşıyorsak, bunu neye bağlayabilmeliyiz? Genelde enternasyonal olmanın bir gereği, ama daha çok Kürdistan devriminin önemli bir yedeğini harekete geçirmek kadar, özellikle taktik ve stratejik düzeydeki bir müttefiğini ayağa kaldırmak ve harekete geçirmek... Yine bunun mevcut ağırlaşan Türkiye sorunlarına, ekonomik, sosyal, siyasal ve oldukça çözümsüzlükte gelişen durumuna da dikkat etmemek mümkün değildi.

Türkiye devrimciliğinin yerine getirmesi gereken bu görevi –bütün beklentilerimize, yoldaşça yaklaşımlarımıza rağmen–, belki de eskisinden daha dağınık, üretmeyen, gelişmeyen, fanatik gruplar haline gelen, hatta iddiası kalmayan ve bu halleriyle asla politika üretemeyecek devrimciliğin yerine getiremeyeceğini çok açık görüyoruz. Bu nedenle kendimizi suçlu hissediyoruz. "*Neden böyle bir devrimciliğe bel bağladık, muhatap bekledik? Bir devrimci kol hareketini tıpkı 15 Ağustos hamlesinde olduğu gibi Türkiye'ye yönelik neden geliştirmedik?*" diye de hayıflanıyoruz.

Eğer bu cesur adımı o zamanlar atabilseydik; örneğin bir Botan'a yönelik kol kadar, Amanos-Toroslar üzerinden bir kol oluşturabilseydik ve ikisini de dengeli geliştirebilseydik, herhalde tarihin seyri bambaşka olacaktı. Tabii o dönemler çok sayıda Türkiyeli örgüt vardı. Silahlı mücadele veren örgüt ismini hâlâ kendilerine yakıştıran ve yaptığını sanan örgütler vardı. Çok küçük gruplarımızı Türkiye'ye ayırmak, bizim pek aklımıza bile gelmiyordu. Bu kadar örgüt var ve bu kadar işi mutlaka yaparlar diyorduk.

Bir yıl bekledik, beş yıl bekledik, 1991-95'e kadar bekledik. Bir baktık ki, artık bu tıkanmış yapılarla, genelde siyasal bir alternatif olmada olduğu kadar, gerillada da bir gelişim zor beklenir. Bu cepheye yönelmemizin önemli bir nedeni, devrimci sol cephedeki dağınıklık, çözümsüzlük ve kendine güveni yitirmişliktir. Ciddi bir amaca dayalı devrimci yaşamın kendisini iddialı hissettirmemesidir. Fakat çok acil bir objektif durum, dünya çapında derinleşen bir Türkiye bunalımı var. Mutlaka ama mutlaka devrimci bir alternatifle yönelme, hem zamanlama itibariyle çok yerinde, hem de gelişebilecek bir objektifliği esas alıyor. Tabii Kürdistan devriminin stratejik ve taktik hedefleri de böyle bir adımın yerinde olacağını kesinlikle gösteriyor.

Şüphesiz bu adım hem bizim stratejik yedek gücümüzü harekete geçirmek, hem de çok önemli taktik güncel sürece katkıda bulunmak amacıyla olduğu gibi, genelde sosyalist olmanın ve emperyalizmin Türkiye'ye biçtiği rolü cevaplandırmanın adı oluyor. Ve eğer ciddi bir müdahale olmazsa hiçbir devrimci gelişmenin ortaya çıkamayacağı ve çok çelişkili bir ortamın dayattığı gerekler de bu adıma bizi zorluyor.

Kürdistan devrimin stratejik-taktik esaslarının da çok ötesinde, kendi içinde bazı önemli nedenler, gerçekliğe devrimci hareketle cevap vermemizi zorunlu kılmaktadır. Burada bir Kürdistan devriminin önderliği olarak değil, bir enternasyonal devrimci olarak düşünsek, ilk sırada nerede devrime başlayalım dersek, herhalde en uygun yer Türkiye'dir diyeceğiz. Çünkü objektif koşullar ve devrime en yakın topraklar Türkiye olmaktadır. Böyle bir gerçeklik kendini stratejik ve taktik çabalarımızla birleştirince, demek ki Türkiye'ye çıkış son derece yerinde, tarihi, güncel ve hatta ciddi bir hata yapılmaz ve talihsizlik peşisıra gelmezse, bu adımın gelişme sağlayacağı belirtilebilir.

Şüphesiz her devrimci adımın başlangıcı zorluklarla doludur. 1971'lerde de böyleydi. **Sinan Cemgiller** Nurhaklara çıkmışlardı. Fakat objektif ortamın tanınmaması, alan çalışmalarının yetersizliği bu büyük idealizmi erkenden imhaya götürdü. Oysa bizimkinden daha fazla bir heyecan ve gerillanın neleri amaçladığının derin bilincinde olan ve buraya böyle bir adım attırmanın tarihi sonuçları getireceğini bilen bir anlayışla yönelmişlerdi. Fakat vahşi zorluklar ve hesaba katlmayan birçok kusur, fazlasıyla zorlukların dili olamama, sabrıınadı ve biraz da şansının yaver gidememesi bu adımı ağır bir kayıp ile yüzyüze getirdi. Elbette '71 devrimciliğinin bizim gibi kapsamlı imkanları yoktu. Cephe gerileri de o kadar gelişmemişti, toplumsal bağlantılar zayıftı. Çok tecrübesiz bir gençlik grubuydular. Adını biraz ordu koymuşlardı, ama yine de önemliydiler. Çünkü uzun bir süreden sonra devlete ilk defa başkaldıran ve tamamen halkların kardeşliği ve özgürlüğünü esas alan, belki hacmi küçük ama ideali büyük olan bir çıkıştı.

Kaypakkayalar Dersim'de böyle bir adım atmak istediler. Dar, derli-toplu olarak belli bir ideolojik birimle, hatta Kürt halk gerçekliğine de anlam vererek bir çıkış yapmak istedi. Fakat daha sonra bizim ideolojik literatürümüzde ortaya koyduğumuz nedenler ve diğer bölgelerden kopmuşluk, gençlik grubunun toyluğu ve imkansızlıkların talihsizliklerle birleşmesiyle, bu adımın da egemenler tarafından acımsızca bastırıldığını ve hâlâ bir türlü kendini toparlayamadığını biliyoruz.

Mahirler de benzer bir çıkışı, şehirkır tartışmasını yaparak ve daha sonra kır denilen suni dengeyi bozma altında biraz daha teorik, stratejik yaklaşımı esas alarak, ama daha ilk yaptıkları –ki bunu da sadece yoldaşlarını kurtarmak gibi soylu, ama dar amaçlı bir yaklaşımla yaptılar–, Kızıldere eylemiyle birlikte bütün önder kadrolarını kaybetmeleri, bu adımı da büyük bir yenilgiye uğratmıştır. Ve bu ilk gerilla denemeleri daha yarım yılı doldurmadan, peşisıra birçok parçalanmaya yol açabilecek sorunları da bırakarak tarihteki yerlerini aldılar.

O zamanki grup çıkışımız çok cılızdır. Genel bazı doğruları Kürdistan'a taşırmanın ötesinde herhangi bir gücü bile yoktu. Sadece bir umut hareketiydi. Bunun tarihi uzundur. Hilvan-Siverek deneyimi ardından Ortadoğu'ya açılışı ve kapsamlı bir yöneliş ile 15 Ağustos hamlesi ve amansız devam etmekte olan 14 yıllık bir savaş süreci.

Bütün bunlar dışında Türkiye hakkında çok şeyler söyleyebilir ve çok şeyler yaptırabiliriz, yapmalıyız da. PKK'nin tarihi aynı zamanda eksik olan Türkiye devrimciliğinin tarihidir. Türkiye devrimciliğinin gereklerini yerine getirilememesinin tarihidir.

Halkın mevcut yaşadığı durum aynı zamanda hakim ulus şovenizminin yarattığı bir durumdur. Genelde faşist bir sömürgecilik, bunun daha dolaylı yansıyan biçimi olarak sosyal-şovenizm bundan rahatlıkla sorumlu tutulabilmelidir. Halklar arası bu çok kötü durumun ve bugün dünyanın hiçbir ülkesinde görülmeyen faşist ürünün bu kadar gelişmiş olması, Anadolu'ya dayatılan daha önceki Osmanlıcılık ve daha sonraki kemalizmle birlikte halkları inkar, kültürleri inkar, sınıf inkarı, kendine özgü bir faşizm yarattı ki, bugün bile altından çıkmak son derece zor görülmektedir.

Binlerce devrimcinin şehadeti, onbinlercesinin işkenceden geçirilişi bu faşist ürünün bir sonucudur. İnsanlar öyle cüceleşti ki, dünyada belki de şu anda insan haklarına en soysuz, en aykırı yaklaşan bir rejimin geçerliliği sözkonusudur. Dolayısıyla bu rejimi çarpıcı değerlendirmelere tabi tutmak ve ona Kürdistan halkından daha çok Türkiye halkının, hatta Ortadoğu halklarının çok önemli bir ihtiyacı olan bir devrimci hamleyi başlatmak, çok çarpıcı, bölgesel önemi büyük olan ve başarma ihtimali de az olmayan bir anlamı beraberinde taşıyor. Bunu fazla tartışmanın gereği yok. Hemen herkesin, hatta halkın bile tam bir beklentisi haline gelmiş bulunmaktadır.

Şoven önyargılar ne kadar güçlü olursa olsun, başarılı birkaç gerilla müdahalesi, eminiz ki halkın rejime büyük öfkesini ve halkın üzerinde belli bir kontrolü olan sağ-faşist kesimleri de çalkalandıracak ve sözümona adı demokratik yapılanma partileri olan oluşumları aşabilecektir. Halk bunları iyi tanıyor. Kesinlikle burjuva particiliği, hatta düzen solculuğu artık mide bulandırıyor. Türkiye halkının kaderi gerçekten, gerçek bir kurtuluş hamlesinin ve ardından politik bir hamlenin gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceğine bağlıdır.

'70'lerin başlangıcından daha fazla olgunlaşmış bir subjektif durum ve yine onun çok daha ilerisindeki gerillanın büyük arka zemini, hatta Türkiye'yle birleşmiş Kürdistan gerillasının arka cephesini oluşturduğu böyle bir süreçte hem politik hamle, hem de gerilla hamlesini yapmak artık işten bile değildir. Bu büyük fırsatı, bizim bile gün be gün daha derinliğine farketmemiz, aslında bir gecikmişliği de ifade ediyor.

Amanos gerilla hamlesi, halklar mozaiğinin gerçekleşmesidir

Keşke on yıl önceden bunun tedbirlerini alıp, hamlemizi gerçekleştirmiş olsaydık. Eğer görevler çok önemliyse ve şartlar olgunlaşmışsa o zaman bu gecikmeyi telafi etmenin yolları vardır.

Nedir bu yollar? Deneyim ve tecrübelerimizi çok çarpıcı bir biçimde, aynı hatalara düşmeden ve tecrübe kazanmış gücümüzü burada öncü rol biçiminde görevlendirmektir. Bunu hem yapacak güçteyiz ve fazlasıyla imkanlarımız el veriyor. O halde gerilla hamlemizi tanıdık. Türkiye halkının bek-

lentilerine uygun anı, momenti yakalayıp cevap olması çarpıcıdır. Bu belirleme düzeyinde böyle olmakla birlikte pratikleşmesi çok daha çarpıcıdır.

Son dönemlerde hep pratiğin dilinden bahsediyoruz. Örgüt-pratik dilini kavramadan bütün gruplar hayali gruplar olmaktan öteye gidemezler. Hâlâ PKK gerillasında bile pratik örgüt dili olmak fazla gelişmiş değildir. Hamleyi başlatacak gerilla grubumuzun, Türkiye koşullarına ağırlık verecek olan gruplarımızın, pratiğin ve örgütlülüğün dilini hem kendi içinde oturtması, iddia ve amaç bağlılığını çok güçlü kılarak, aynı zamanda ayak bastıkları topraklardaki halkların diline dönmesi gerekiyor. Yani halkların gönlünde ve beynindeki tepkilere cevap olmasını kesin bilecektir. Bunun için ne gerekiyor? Her şeyden önce objektif gerçekliği çok somut değerlendirmek kadar, ayağı havada olmayan bir yaklaşım ustalığı gerekiyor.

Nereden bakılırsa bakılsın, ayak atılan yerlerde bir Anadolu köylülüğü en az Kürdistan köylülüğü kadar zorluklarla karşı karşıyadır ve egemenlerden nefret etmektedirler. Bunu anlatmak o kadar zor değildir. Biz, Kürt halkına Kürt diliyle bir şey veremiyoruz. Yarı yarıya Türk diliyle bu kadar gerçekleri taşırıyorsak, Anadolu köylüsü ve halkına kendi öz dili ile herhalde devrimi öğretmemiz hiç de zor olmayacaktır. Burada temel yetersizlik, genelde kitleye doğru olmayan yaklaşımların etkili olmasıdır. Türkiye devrimciliğinde bu çok daha ileri düzeydedir. Halk diline ulaşılmış değildir. Eğer halk diline, halkın kültürel gerçekliğine yatkın, ama fazla popülist olmayan, grupçu da olmayan, ama çok etkili olan, aydın demagojisiyle de yaklaşmayan bir pratik, halk diline ulaşmış bir gerillacılık yakalansaydı, kesinlikle Anadolu köylüsünü Kürdistan köylüsünden daha fazla devrime kazandırabilirdi. Özellikle dağlık ve kırsal alandaki, yani çoğu yüzyıllardan beri Osmanlıya, hatta TC'ye sınıf düşmanı gözüyle bakan Anadolu yoksul köylülüğü, özellikle Yörük, Türkmen ve Alevi kesimleri çok rahat kazanılabilir. Bunlar üzerinde çok oyun oynanmakla birlikte, devrimle en rahat birleşebilecek kesimler olduğu kanısındayız.

Kendi deneyimlerimizden biliyoruz ki, devrimcilerin dili biraz da sorumsuzcadır. Hâlâ bizde bile baş sorun şu: Gidilen her yerde halkın başına bela kesiliniyor. Elbette bu resmi düzenden etkilenmenin bir sonucudur. Yine devrimde bir hastalık olan bürokratizmin de bir sonucudur. Eğer bu hatalara düşülmezse, Anadolu halkının devrimcilerle birleşmesi sorun olmayacaktır. Tabii düşman bunun için habire tedbirler geliştirmektedir. Özel savaş daha şimdiden Karadeniz ve Akdeniz'de öncü kadrolarını, tuzaklarını fazlasıyla döşemiştir ve bu zorlukları daha da arttırıyor. Ama diğer avantaj ise şu: Esas kontrgerilla, özel savaş aygıtları Kürdistan'dadır. Savaşan ağır güçlerin bir kısmı yine Kürdistan'dadır. Adeta Anadolu bozkırı ve dağları bomboştur. En az birkaç yıl geçtikten sonra yüzbinleri aşan bir orduyla Karadeniz'i, Akdeniz'i ve Torosları ancak kontrol altına alabilir. Bu da bir avantajdır. Ama bütün bunlar zorlukların yakıcılığını ortadan kaldırmıyor.

Nitekim bizdeki, sözümona kendini gerilla uzmanı sayan bir zihniyetin, artık belki bilinçli, yüksek bir ihtimal olmasa da kendiliğinden, atılan ilk adımda çarpılıp kalması ve bütünüyle neredeyse gerilladan dönekliğe-ihanete kadar gitmeye cesaret etmesi, işin önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Ama dediğim gibi bu PKK'de ender görülen bir durumdur. Bizim gruplar, iddialı ve coşkulu bir biçimde hâlâ bu ilk adımları atmış bulunmaktadırlar. Bazı kişilerin özgün durumları, hatta provokatif, komplocu, subjektif ihtimali de olan yaklaşımları bizi ürkütmemeli, tam tersine daha da kamçılamalıdır.

Atılan adımların gelişim sağlayacağı oldukça iyi anlaşılmıştır. Hatta elde edilen bazı bilgilere göre, PKK desteğiyle Karadeniz ve Akdeniz'de gerilla adımlarının başarılı olması, bu düzenin en büyük kabusu oluyor, –ki doğrudur. Sınırlı atılan bazı adımların da bunu doğruladığı açıktır. Daha somut planlamayı gözönüne getirirsek bugün atmakta olduğumuz adım, acil olarak Amanos, Toros ve Ege'ye kadar uzanan dağ hattının planlanmasını gözönüne getirmektir.

İsyancı geleneğin efsaneleştiği topraklara yöneliyoruz

Sınırlı sayıda gruplarımızın çalışmaları, buranın pratiğinden bir Botan pratiğinden daha zor olmayacağını, tam tersine orada marjinalleştirme planı çerçevesinde geliştirilen lojistiğin tamamen yok edilmesi ve halksızlaştıran yaklaşımların burada olmadığı ve olamayacağı gerçeği çok önemli bir avantajımızdır. Bunun yanında özel savaş birliklerinin Kürdistan'da olduğu gibi, bütün stratejik alanları tutması gibi bir tutmanın hiç olmayacağı açıktır. Kürdistan ile kıyaslandığında gerilla gruplarımızın büyük bir avantaja sahip olduğu, ciddi bir lojistik sorununun çıkamayacağı, ki kontrollü marjinalleşme yürütecek özel savaş birliklerinin üstlenilmediği ortaya çıkar. Bunun yanında arazinin halktan boşaltılmaması dezavantaj değil avantajdır. Her ne kadar içinde ajanlar da olsa, Kürdistan'daki bir koruculuk sistemi henüz gelişmemiştir. Gelişmesi de çok zordur. İkinci bir korucu politikası TC'yi iflasa götürür. Dolayısıyla, köylülük yapısı da buna uygun değildir. Kürdistan'da bilinen koruculuğu böyle tehlikeli bir duruma getiren aşiretçiliktir. Anadolu köylülüğünde bu mümkün değildir. Koruculukla köylülüğü birleştirdiğin zaman üretime ve sosyal yapıya da darbe vurulmuş olur. Bunu da göze alacakların sanmıyorum. Dolayısıyla işleri zordur. Böyle bir adım atmalarında bile, sınıf mücadelesi kesin kızışacak, rejim zaten Kürdistan'daki özel savaşı finanse edemiyor. Bundan daha kötü batağa batacak ve herhalde biz bunu çok daha fazlasıyla değerlendireceğiz. Özel savaş, Kürdistan'da yaşattığı zoru, Türkiye'de asla yaşatamaz. Buna ne gücü, ne de kudreti vardır. En başta da sosyal-ulusal nedenler buna izin vermeyecektir. Anadolu'yu boşaltıp nereye gönderecekler? Kürdistan'ı boşalttı, metropollere taşıdı. Peki Anadolu'yu boşaltıp Kürdistan'a mı taşıyacak? Kürdistan'da yerleştireceği tek bir Anadolu köylüsü var mı? Zaten kentler gırtlağına kadar köylüleşmiş ve pisliğe bulaşmıştır. Kentler artık Anadolu kırsalını da alamaz. Dolayısıyla her şey, Kürdistan'daki gibi bir boşaltmanın ve koruculaşmanın olamayacağını gösteriyor.

"Özel savaş, Kürdistan'da yaşattığı zoru, Türkiye'de asla yaşatamaz. Buna ne gücü, ne de kudreti vardır. En başta da sosyal-ulusal nedenler buna izin vermeyecektir. Anadolu'yu boşaltıp nereye gönderecekler? Kürdistan'ı boşalttı, metropollere taşıdı. Peki Anadolu'yu boşaltıp Kürdistan'a mı taşıyacak?"

Bunlar önemli avantajlar arzeden hususlardır. Dolayısıyla herhangi bir hamlemizde olduğu gibi bu hamlemizin Kürdistan'daki ölçülere göre zorlanmaması gerektiği sonucu ortaya çıkıyor.

Zorluk yeni olmasından kaynaklanıyor. Zorluk, fazla ilişki irtibatlarının sağlanamamasından kaynaklanıyor. Kayıp olursa bu nedenledir.

İşte, bütün bunları gidermenin yolları vardır. Nedir bunlar? Derin bir gizlilik ve oldukça hareketlilik. Kürdistan'da kayıba götüren nedenlere burada yer vermeme, ki bunun da olanakları fazlasıyla vardır. Yine coğrafya, muazzam bir ormanlık arzediyor. Beş metreden bile gerillanın izinin görülemeyeceği müsait bir coğrafya, oldukça kayalıklı bir arazi gerçeği sözkonusu. Lojistik sorunlar da rahatlıkla temin edilebildiğine göre, bu gerilla yaşar.

Hatta Toroslar sözkonusu edildiğinde, meşhur İnce Memed efsanesi vardır. Biliyorsunuz İnce Memed buraya özgü bir isyancılıktır. Daha önce bu sahada da birçok Türkmen boylarının isyanları vardır. Nasıl ki, Kürdistan'da; Dersim'de, Botan'da 20. yüzyılın ortalarına kadar, sönmeyen bir isyanlar gerçeği varsa, bunun bir benzeri de Toroslar'da bugün yöneldiğimiz Kadirli, Kozan, Andırın, Araban, Afrin gibi yerleşim yerlerinde Türkmen isyanları şeklinde vardır. Yine Ermeni ve Kürt isyanları, Dadaloğulları isyanları vardır. Baştan başa bir isyanlar bölgesi. Tarih boyunca Osmanlılara karşı en çok direnen Dulkadir beyliği, yine buradadır. 1944'e kadar sürekli boyun eğmeyen Türkmen isyanları var. İşte, en son cumhuriyet döneminde yaşanan İnce Memed efsanesi bile oldukça etkileyicidir. Bu topraklar da en az Kürdistan toprakları kadar, asi isyan topraklarıdır. Akdeniz'in daha da tarihi kökenleri vardır. Gerek Ortadoğu'ya açılışı, gerekse Ortadoğu'da isyancı amaçlara hizmet etmesi gerçekliği vardır. Gidişgelişler isyan nedenlidir.

Yakın dönemde Türkiye devrimciliği de Amanos-Toroslardan yola çıktı. Bildiğimiz gibi bazı gerilla hamleleri bu sahadan Ortadoğu'ya, Ortadoğu'dan o sahaya doğru gelişim sağladı. Bizim de gelişim hattımız böyledir. Tabii arkasına bir Kürdistan kalesini alarak... O halde gerilla romantizmini gözönüne getirdiğimizde burası idealdir. Yeni kültürün beşiği de olabilir. Çünkü halklar mozaiğinin oldukça yaşadığı ve tarihsel-kültürel zenginliklerin kurutulmuş ve kasıp kavrulmuş da olsa, kökenlerinin hâlâ mevcut olduğu topraklardır. Aslında şovenizmin buraları fazla kasıp kavurduğunu da sanmıyorum. Yani biraz eşelenirse taze filizlerin boy vermesi mümkündür. Dolayısıyla ideali de çok körükleyen bir alan oluyor.

İsyancı geleneğin efsaneleştiği topraklardır. Buna bir de, kendi gerilla gerçekliğimizi eklersek ve bir talihsizlik olmazsa, halklar mozaiği açısından, bütün kesimleri sarması ve yüzyıllardan beri bir isyanlar alanı olması itibariyle de Türk halk kesimine de ciddi mesajlar ulaştırması mümkündür.

Alevilik geleneğini de gözönüne getirdiğimizde buralarda bu iş daha da gelişeceğe benziyor. Ama özel savaş bu konularda epey çalışmıştır. Hiç hayale kapılmaya gerek yok. Bunu çok açık değerlendiririz ve hatta gerilla birliklerimiz bunun edebiyatına ileride girişirler.

Burada bir şeyden daha behsetmeden geçmeyeceğim: Kişilikler Türkü ve Kürdü'yle vasat kılınmıştır. Hâlâ çözemediğim bir olay var: Ne toprağın, ne insanın kokusu alınıyor. Sanırım, bu kemalizmin gözlere ve yüreklere vurduğu bir damgadır. Bir de yüzyıllardan beri köhne geleneklerin ve insanlıkla bağını koparmış ve aile koşullarında çok silik yetiştirdiği kişilikler büyük duygulara ve büyük yaşamlara özlem duyamıyorlar.

"Nereden bakılırsa bakılsın, ayak atılan yerlerde bir Anadolu köylülüğü en az Kürdistan köylülüğü kadar zorluklarla karşı karşıyadır ve egemenlerden nefret etmektedirler. Bunu anlatmak o kadar zor değildir. Biz, Kürt halkına Kürt diliyle bir şey veremiyoruz. Yarı yarıya Türk diliyle bu kadar gerçekleri taşırıyorsak, Anadolu köylüsü ve halkına kendi öz dili ile herhalde devrimi öğretmemiz hiç de zor olmayacaktır."

İşte en büyük talihsizliğiniz bu. Küçük işlerin adamısınız. Küçük duygular, bir sigaraya, yeme-içmeye bağlanmış, küçük sevgiye bağlanma, derinliği olmayan, duygusunda siyasal amacı, tarihsel boyutu olmayan, kolayca kendini ele veren, teslim olan kişilik en büyük handikap olmaktadır. Kürdistan'da bu kişilik bizi zaferden, önemli ve anlamlı yaşamlardan alıkoyuyor.

Buna çok yüklendim. Ve en büyük öfkemi buna karşı sergiledim. Bu kişiliklerinizle bela teşkil ediyorsunuz. Nereden bakılırsa bakılsın bir İnce Memed'deki efsanede bile insan sarsılıyor. Ama sizler gerillasınız. Halkların bütün soylu amaçlarını kendi şahsında birleştirmiş, tarihi kökenlere dayanan ve kaybedilmiş yaşamın en derli-toplu ifadesinin programlanmış-örgütlenmiş güçleri oluyorsunuz.

Şimdi bunu neden inkar ediyorsunuz? Neden bununla oynuyorsunuz? Ne hakla, yüce özgürlük bilincini, özgürlük silahlarını en sığ duygularınız için kullanacaksınız? Yapmayın bunu! İş artık burada neredeyse içimizde bir cezalandırmaya kadar geliyor. Bunu bırakacaksınız! Bu düşmanın dilidir. Bunu yaşatmayacaksınız. Bu gerillanın sağlam adımlarının atılmasında, bu ruh ve bu bilinç kesin gerekli. Kendinize basit yaşamayı, sıradan olmayı yasaklayacaksınız. İlkin bunu gerçekleştireceksiniz. Bunu yaparsanız her gerilla kişiliği, efsanevi bir gelişim sağlar.

Son yıllarda en çok savaştığım husus; köhnemiş, demagogça köylü ahmaklığını, köylü kurnazlığıyla, aydın ukalağıyla birleştirip, görkemli çalışmaların önüne engel olarak kendinizle birlikte getirişinizdir. Bu eleştirimi bir kez daha tekrarlıyorum.

Ölüm her zaman var. Öyle ahım-şahım bir yaşamınız da yok. Çoktan iflasa yatırılmış kişiliklersiniz. Ardınızda bir sermayeniz de yok. İnsanlığa karşı, halkınıza karşı, gırtlağına kadar borçlusunuz. Devrimci, umut adamı olmada karşılık vermenin affedilmezliğini görüp kendine çekidüzen vermek birinci şarttır. Bunu gerçekleştirdikten sonra gerisi kolaydır.

Güzel olan sevilmiştir. Gerillanın güzelliğini, gerillanın çarpıcı, gerillanın çok tarihi anlam ve önemini bozmak göreviniz değil. Göreviniz bunun bilinciyle, yüreğiyle örnek bir düzeyde yaşamaktır, yaşatmaktır. Sözünüz, davranışınız burada adım adım böyle olmak zorundadır. Olmazsa bizden herhangi bir hayır beklemeyin. Bizi değerlerine sahip çıkamayacak kadar zavallı olarak da görmeyin.

Bunları bir kez daha vurguladıktan sonra, Türkiye'ye atılım yapacak gruplarımız, bu tarihi özeleştiriyi de gözönüne getirerek, gerillaya asla bu hastalıkları bulaştırmamalıdır. Sonuna kadar yoldaşlık saygı ve sevgisiyle dolu ve iddialı, umuda kesin sonuna kadar bağlı olan, -Kemal Pir ve Haki Karer kişiliklerinin de en çarpıcı ve baştan gelen bir özelliğidir. Ben bu yoldaşları da iyi tanıyordum. Diyebilirim ki, benim için hiç problem arzetmeyen kişiliklerdi. Ben, bugün hiç istemediğim halde en ağır eleştirileri eski-yenisiyle birçoklarınıza yaparken, bu arkadaşlarımıza kesinlikle ciddi bir eleştiri yönelten yoktu. Bunlar gerçek gerilla, gerçek parti militanlığı çerçevesinde yürümeyi bildiler. Nitekim büyüklük de bu temeldedir. Saygıyla anma da bu temeldedir.

Kaldı ki bu temelde bir vasiyet de vardır. Herhalde gereklerine bağlı kalınacaktır. Dolayısıyla bu tecrübenin olumsuzluğunu yaklaştırmazsak, bu grup pratiklerimizle gelişmelerimiz çok daha çarpıcı ve başarılı olacaktır. Bunu da fazlasıyla yapabilecek güçtesiniz. Özeleştirisel yaklaşım ve tecrübe birikimi ile, buradaki gelişmeyi PKK'nin arzuladığı gerçek gerillada örnek düzeyde sergileyeceksiniz.

Fazla bölgeci değiliz, ama Akdeniz'in, bu bölgelerin hakkını vermek gerekiyor. O doyumsuz toprak kokusu müthiştir. Ben okumadın, ama Çukurova'yı, İnce Memed'i okuyanlarınız vardır. Bu toprakların kendine özgü bir havası vardır. Yaşar Kemal'in sevdası, ruhu biraz da budur. Bana göre daha da sınırlı yansıtıyor. Siz gerillalar bunu daha derinliğine hissedebilirsiniz. Dadaloğulları, bunu sınırlı yansıtmıştır. Siz gerillalar o türküyü daha güçlü seslendirebilirsiniz, ama ruh gerekir. Miterrand bile Yaşar Kemal'i gördüğünde şunu söylemiş: "*Çukurova'da hangi imparator yetişmiş biliyor musun? Orada şu kale, şu kültür değeri ne anlama gelir?*" Yaşar Kemal şaşırmış. Miterrand bile, biraz Akdeniz sevdalısı olduğu için, Akdeniz kültürüyle bağlantılı olarak bunları belirtiyor.

Asıl gerillacılık şimdi

Eğer tarihi duygularınız yoksa, kültürlere anlam verilmezse gerilla olunamaz. Che Guevera da ta Afrika'ya kadar gitmedi mi? Zenci kökeninde insanlığı görmek istedi. Ve hâlâ da bütün önemli halk önderleri böyle kültürel kökenlerin, halkların soy değerlerinin sevdalısıdırlar. Bazıları, bunun tersini kendi o köhnemiş ıssız, yüreksiz, beyinsiz kişiliğiyle PKK'nin kaderiymiş gibi dayatmak istiyor. Bu doğru değil. Biz halkların kültürel kökenlerine en büyük bağlılığı gösteren ve halkların yüreğindeki duyguları siyasileştiren, ordulaştıran bir öncü gücüz. Bu, bizde çok çarpıcıdır. Bunun hassasiyetlerine de bağlı hareket edilmek zorundadır.

Yaşamın zorlukları her zaman var. Kaldı ki halklar boğulup gidiyor. Bundan devrim çıkarmak istiyoruz. Kimse bahane görmesin. Zorluklar şöyle böyle demesin. Zorluklar zaten günlük olarak herkesi insanlıktan çıkartmış. İşte, sen buna devrimci bir alternatifle yanıt vereceksin. Zorluklar diyeceksiniz eşittir, kişiliğinizin güçlenmesi. Nasıl çare bulalım? Örgütsel bağlar mı zayıf? Örgütlenmenin üzerine bazı değerlendirmeler yaptım.

Bir insana kendimizi kabul ettirmek için yılların savaşımını verdik. Bir yoldaşlık için korkunç çabaların sahibi

olan bir hareketiz. Ve bugün dünyada yenilmemiş, en iddialı yoldaşlık gücüyüz.

İddiamdır; dünya çapında emperyalizmin kırıp geçirdiği ve neredeyse bütün halklara empoze ettiği yaşam tarzını kendimizde yerle bir eden hareketin sahibiyiz. Bütün bunları gözönüne getirdiğimizde, bu adım, ciddi bir talihsizlik olmazsa, tarihi anlamı, kültürel zemini ile, romantik devrimcinin rüyalarında bile göremeyeceği bir cennet misali, kendisinde ideal olarak sembolleştireceği bir ülküdür, bir hayaldir. Eğer ille hayallerden bahsediyorsanız, burası en zengin hayallerin gerçekleşebileceği bir mekandır. Zorluklar hayallerin büyüklüğüyle bağlantılı olarak düşünülmelidir. Büyük hayallerin büyük zorluklarla cevap bulduğunu unutmazsak, destanların da bu olduğunu gözönüne getirirsek, bu büyüklük iddiamızı yakalayacağız. Eğer yaklayamazsanız, zaten yaşamıyorsunuz ki! Yaşamı ölümünden daha beter olanlar, yaşam adı altında neden kendilerini kandırsın ki? Yaşamaya hakkı olmayanlar bir an önce ölsün diyorum. Yaşamaya iddiası olanlar da güzel yaşasın.

Sonuç olarak, özel savaş en çok korktuğu Kürdün gerillasına, "*marjinal düzeye indiniz, sağ bir anlayış, işbirlikçi bir çizgi en uygunudur*" diye her gün propagandasını alabildiğine geliştirmişken ve Türkiye halkına karşı da en teslim alınmış icazetli bazı güçleri devreye sokmuşken, bizim vereceğimiz yanıt asıl gerillacılığın şimdi başladığıdır.

Nereden bakılırsa bakılsın bir yerde *marjinalleştirme* varsa orada *zirveleşmenin* gerçeği de vardır. Düzen eğer bu kadar sıkışmışsa, özel savaş tek çareyi burada buluyorsa, demek ki korktuğu nokta bu marjinallikleri yerle bir edip zirveleşmeye doğru adım atmaktır.

Bu düzenin belki de en son tedbirinin başına yıkılmasıdır. Bundan sonrası düzen için yoktur. Düzen, özel savaşımında gerçekten zirveye çıktı. Bu zirvenin diğer ucunda, marjinalleşme planına bizi dahil etmesi vardır. Ama bu sadece bir iddiadır. Zirveden sonrası nedir? Düşüştür! Bu ancak düzen için, düzenin özel savaşı için geçerlidir. Bir gerilla gücünün marjinalleşme planına alınması ne demektir? Düşeceği kadar düşmesidir. Bundan sonrası olmaz. Marjinalleşmenin anlamı daha fazla düşme olmaz. Marjinalleşme bitişle sonuçlanmayacaksa, ondan sonraki süreç zirveye tırmanmaktır. Aslında Türk özel savaşı son iki yıldır zirveden düşüyor. Yenilgiye doğru gidiyor. Biz ise marjinalleşme dayatmalarından giderek bir zirveleşmeye doğru adım atıyoruz. Gerçek budur!

Önümüzde bütünlüklü olarak '98 yılı planlamamız, düşmanın giderek zirveleşmeden marjinalleşmeye doğru gidişi, yani yenilgi ve dağılma sürecidir. Bizim ise gerillamızın yenilmeyeceği, marjinalleşmeyeceği ve amaçlarına ulaşmakta en iddialı sürece gireceği ve yeni bir zirveleşmeye doğru adım atacağıdır. Bunun bütün politik, ekonomik, sosyal verileri mevcuttur. İsteyen istediği kadar değerlendirebilir. O halde özel savaşın önümüzdeki günlere yaydığı bu örneği çok çarpıcıdır.

Amanos grubuna seslenirken!

Özel savaş çaresiz, ama neye bel bağladığı da ortada. Özel savaş yalvarıyor adeta. Kime yalvarıyor? Bazı zorda olanların işte "*gelin sizi kral gibi yaşatıyoruz*." Neye bel bağladığı böylece daha çarpıcı karşımıza çıkıyor. O halde biz bu oldukça çelişkili durumu müthiş lehimize çevireceğiz.

Biz 15 Ağustos Atılımı'nı başlatırken, düzenin bütün potansiyelleri mevcuttu. Aslında biz o zaman zirvedeydik bir anlamda. Düşman bütün potansiyellerini kullandı. Bizim düşüş demeyeceğim, ama sınırlandırılmamız bile mümkün olmayan bir konuma getirildi. Biz potansiyellerimizi kullanmadık. Hem kitle, hem gerilla boyutunda düşman daralttı bunu. Ama kendisi de potansiyellerini kullandı, bitti. Bundan sonra neyi kullanabilir? Nitekim kullandığı ekonomik, siyasal, sosyal rezervlerinin hepsi tükendi. Varolanı korumaya çalışıyor. Zaten, "*ben düzey tutturdum*" diyor. Bu çok çarpıcıdır. Son süreçlerdeki değerlendirmesi ise, "*oynayamayız bu sistemle, oynarsak her şey dağılır gider*" diyor. Doğrudur, biraz bozulursa bugünkü sistem, çorap söküğü gibi her şeyin arkası gelir.

Biz ise sağlam temellerde yeniden kuruluyoruz. '84'lerin çok ilerisinde bir durumla karşı karşıyayız. '84 hamlemiz hem hacimce, hem nitelikçe bu kadar hazırlıklı değildi. Şimdi dev gibi mevzilenmelerle, güçlerle birlikte hareket halindeyiz. Düşman rezervlerini sonuna kadar kullanmış. Bizim rezervler yeni yeni harekete geçecek, hem daha büyük kin ve öfkeyle. Elbette bütün bunları düşüncede geliştirmek mümkün. Dolayısıyla düşmanın psikolojik savaş yöntemlerinin boş olduğu, aslında zayıf, fazla kişiliğini devrimci dönüşüme tabi tutmayan kişileri avlamak istediği kesin. Nitekim bu kişilikler de avlanıyor.

Benim durumuma biraz bakalım: Asıl büyük gelişmeleri biz, birçoklarınızın en döküldüğü bu yıllarda gösterdik. Bizde de bir zirveleşme var. Son yıllarda herkes şunu söylüyor: "*PKK yenildi*." "*Önderlik yenildi*" denilmiyor, tam tersine zirveleşme var. Minimumlaşan, marjinalleşen kişiliklerdir. Kişiliklerin bazı bölgelerdeki tahribatlarıdır. Şu anda, her bakımdan gücümüzün doruğundayız. Bu da gerçeğin diğer bir adı. Yani yenilmeyen gerçeklik, yani güçlendirilmesini sürdüren gerçeklik. Yapılması gereken bunu militan kişiliğinize yakıştırmak. Bunu yaparsanız hem düzenin psikolojik savaşımını kendi saflarınızda yerlebir edeceksiniz, hem de birçok çarpıcı gelişmeyi bizzat sağlayabileceksiniz.

Anadolu devriminden büyük korkuyorlar

O halde düşmanın önümüzdeki sürece ısrarla dayattığı, "*gelin teslim olun, filan kesin grubu çaresizdir*" ve bir de çok olağanüstü düzeyde aldığı tedbirler gözünüzü korkutmasın. Tam tersine, telaşını arttıran, çarpıcı gerilla hamleleriyle çok uygun, onu şoke eden, bir yandan yakalanmayan ve kayıp vermeyen, vurduğunda da onu serseme çeviren bazı gerçek gerilla eylemlilikleriyle düşmanı serseme çevirmemiz işten bile değildir. Kürdistan gerillasının dayanma gücünü ve savaş tecrübesini gözönüne getirdiğimizde, bu adımları atmak çocuk oyuncağı gibidir. Bu adımları böyle attık mı, bakacağız ki gerçekten önümüzdeki bu planlama sürecinde belki de Kürdistan'ı geride bırakan çarpıcı gelişmeleri ortaya çıkarmış bulunmaktayız, bulunacağız. Çünkü abluka altına alınabilecek bir coğrafya değildir. Yollar kesilemez. Kitleselleşti mi, devrimci gençlik buraya aktı mı, Botan'ın üç-beş kat üstünde güç de alır burası. Aynı şey Karadeniz'de, Anadolu'nun iç bölgelerinde biraz yayıldığı zaman **Anadolu isyanı** olabilir. Neden olmasın? Çünkü bunalım ileri düzeydedir. Bu kesinlikle imkansız değildir. Bu bölgeler Kürdistan'dan daha olgun koşullara sahiptir. Deneme böyle başarıya giderse, tarihin en büyük devrimlerinden biri gelişebilir.

Aslında kemalizm son tahlilde yetmiş yıldır böyle bir devrimi önleme çabası içindedir. Emperyalizm ve günümüzde yaygın olarak siyonizm ve kemalizm Anadolu devrimini önlemenin adlarıdır. Kemalizm, son tahlilde bütün ulusal solcu söylemlerine rağmen, İngiliz ve ABD emperyalizminin ve İsrail siyonizminin Ortadoğu'yu devrimcileşmekten alıkoyan ve **Büyük Anadolu Devrimine** kapı kurmuş bir sistemidir. Kesinlikle bunun böyle olduğunu ortaya çıkarmış bulunmaktayız.

Bugünkü somut duruma bakalım; Türk özel savaş rejiminin bir ajan sistemi haline geldiği, kendi halkı için "*sınıfsız, imtiyazsız bir kitle*" derken, en iğrenç asalak grubu ortaya çıkardığı, sağı ve solu da kendine korkunç bağlayarak, tarihte belki de hiçbir devletin gerçekleştiremediği ajanlaştırmayı her kesime dayattığı ve iplerinin de İsrail ve Amerika'nın elinde olduğu çok açık. Dolayısıyla bu rejim, Anadolu halklarına karşı kurulmuş tuzak bir rejimdir.

Nitekim Osmanlı da kısmen böyleydi. "*Osmanlı'nın oyunları bitmez*" diye bir halk deyişi de vardır. Aslında kemalizmin oyunları daha da amansızdır. Dolayısıyla, bu Büyük Anadolu Devrimini halk ufkumuzda asla eksik etmeden ve bu kurulmuş tuzağı giderek parçalayarak göreceğiz ki, gerçekten büyük bir devrim mümkündür.

Hâlâ ABD'nin, Avrupa'nın ve siyonizmin özellikle buraya yüksek ilgisi, Anadolu devriminden duydukları büyük korku nedeniyledir. Kürdistan'dan belki bu kadar korkmazlar, çünkü kemalizmin eliyle burayı kontrol altına alabilirler. Anadolu'nun devrime gitmesi demek bütün Ortadoğu'nun elinden gitmesi demektir. Balkanların gitmesi demektir, Kafkasların gitmesi demektir. Dolayısıyla Anadolu devriminin gelişmesini küçümsememek gerekiyor. Gedikler peşpeşe açılırsa ve kitlelerle bütünleşme gerçekleşirse, tarihin en önemli gelişmesiyle karşı karşıya olduğumuz açıktır.

Böylesine heyecanı büyük, amacı büyük ve çabası da anlamlı olan bir devrimci pratiği gündemleştirdiğimizi ve adımlar haline getirdiğimizi görüyoruz. Bu nedenle diyoruz ki, ne mutlu böyle bir adımın yolcusu olmak! Hele hele başarısı olacaksa bu ne görkemli başarıdır. Bununla olabilmek, bununla yaşayabilmek, yaşamların en değerlisidir, diyoruz.

Bu çerçevede grubumuz, belli ki hem tecrübe grubu olarak, hem alanı iyi tanıyan grup olarak ve burada en yüksek gelişmiş bir devreden geçerek, çapı küçük, ama amacı ve çekirdekleşmesi büyük olan bir hamle grubudur. Belki de en donanmış devrimci gruplardan birisidir. Bu çerçevede nereden bakılırsa bakılsın hem şansı çok büyük, hem de zorlukları da büyük. Fakat başarıları gelişmesi halinde ise, sonuçlarının da çok büyük olacağı bir anlama sahiptir.

Bir sabrın, bir inadın, acının ve öfkenin birikimi olmadan hiçbir soylu eylem gerçekleşemez!

Ben birikmiş kin ifadesiyim!

Tıpkı birikmiş duyguların ifadesi olmak gibi. Hem sevginin, hem öfkenin, hem gazabın birikmesidir beni ben yapan. Günlük işlerimden biri de, kinlerimi büyütmektir. Kinsiz insan boş insandır. Aynı zamanda sevgileri de büyütmek gerekiyor. Sevgisiz insan, çirkin insandır. Bunların ikisinin birlikte büyütülmesi bir sanatçı inceliği ister. Kini rastgele saçtın mı, en tehlikeli kontrgerillacı gibi olursun. Maalesef bunlar içimizde az değil.

Sevgisiz oldun mu çirkin olursun.

Çirkinin kini olmaz. Kini kötü saçan, çirkinliğini kötü saçar. İkisi de bizim için asla kabul edilemez, -en tehlikelisidir de. Demek ki, önderlik gerçeğinin diğer boyutu da her zaman devrimci amaç için gerekli olan, egemenlerin zulmünden, sömürüsünden kaynaklanan kinini sürekli geliştirmektir.

"İddiamdır; dünya çapında emperyalizmin kırıp geçirdiği ve neredeyse bütün halklara empoze ettiği yaşam tarzını kendimizde yerlebir eden hareketin sahibiyiz."

Diğer yandan yaşama ilişkin egemenlerin dayattığı bu hiçlik, basitlik ve sıradanlığı aşıp, büyük ülkülere, umutlara, sevgi gücüne ulaşabilmektir. Bunlar önderlik gelişiminin vazgeçilmez özellikleridir. Hiç kimse bunlarsız yol alacağını sanmasın. Doğru temellerde, tamamen amaca bağlı, oldukça ölçülü bilinçli kin ve öfkenin, sevginin kullanılması gerekir. Her yerde, her zaman ve her şeye karşı. O halde böylesine anlam yüklü bir grubumuzla sözleşmeye çalışırken, herhalde en sağlam başlangıçlardan birisini daha yaşıyoruz.

Çok gecikmiş de olsa, Türkiye devrimcilerinin anısına çok yetkin bir cevabı vermiş oluyoruz. Vasiyetler, sözler bir kez daha canlanıyor ve gerekleri yerine getiriliyor. Halkların umutlarına biraz daha anlam verebiliyor ve gerekleri yerine getiriliyor. Söz, karar düzeyi bizde çoktan verilmiştir. Ama böylesine her gün yenilenen devrimci gelişmelerle bağlantılı olarak tazelemekte de büyük yararlar vardır. Bu anlamda da yeni bir söz ve karar düzeyine gelmiş bulunmaktayız. Sağlam bir söz ve karar başarının yarısıdır. Ve kesinlikle pratikte de adımları yerinde atılırsa, yüzde ellisi, kısa bir süre sonra altmışı, yetmişi gelir ve giderek bakarsın ki zafer boyutuna ulaşacak düzeyi yakaladın. Bu bizde çok somuttur. Söz ve karara göre yaşam ve hep pratik adımın onunla bağlantılı olması... İşte bizi başarılı kılan tarz, en olmaz yerde çok önemli gelişmeleri ortaya çıkardı gerisi. Bir talihsizlik önleyebilir mi? Bir hain pusu, bana göre hain pusudan düşmek de bir yetersizliktir.

Şehit **Harun** arkadışımızı değerlendirmeden edemeyeceğim. En beklenmedik bir kayıp. Küçük bir hata! Toprak yerde değil, kayalık yerde oturumum. Ben etrafta gözüken yerde değil, gözükmeyen yerde toplantı yaparım. Ben toplu değil, beş metre arayla toplantı yaparım. İşte, alın size küçük bir tedbir. Bu uygulansa belki de bu değerli kayıp gerçekleşmezdi. Bilmem rastgele "*git şu köyden malzeme getir*." Ben olsam bu otları biraz yerdim. Eğer mesele yiyecekse veya başka bir ihtiyaçsa, çok sorun değilse, ben grubu oraya göndermem. Bu da basit bir tedbir. Çünkü grupların yol alışlarında, bu kayıplar bizi böyle hiç haketmediğimiz birçok kayıba götürüyor. Bunu da talihsizlik demiyorum, kaza da demiyorum, tedbirsizliktir. Buna düşmeyeceksiniz, kulağınıza küpe etmesi gereken hususlardan birisi de budur. Bütün bunlara rağmen hiç kayıp olmaz, demiyorum. Olur, ama muazzam tedbirlilikerden sonra bazı kayıplar olmuşsa olabilir. Ki böylesi de zaten savaşın doğasında vardır. Hiç kayıpsız savaş düşünülememiştir, ama son yıllarda dediğim gibi bu kadar tedbirsizliklerden dolayı, kayıpları da bizim kabul etmemiz imkansızdır. Bir kaza oldu diye gitmek ayıp değildir. Çok yüksek başarı oranı tutturulmadı diye de hayıflanmak kader değildir, olabilir, olmayabilirdi. Bazı şeyler ihtimaller dahilindedir. Kaza payını düşünmek bile insan elinin iradesindedir.

Tedbirleri arttır! Gelişmeye kendini yatır! Kazalar belki de yarı yarıya indirilebilir. Çünkü önderlik gerçeği nettir. Birçok arkadaş, kazayla devrilirken, tedbirli yaşam bugüne kadar hiç ciddi bir kazaya kurban ettirmemiştir. Bu da herhalde size en iyi örnektir. Bütün bunlarla birlikte yürünürse, bu yürüyüşünüz emindir ve gerisi de bana göre bu amaç, ülkü ve umut kadar başarılı olabilir. Yani her pratik adımın kendisi bir umudun, bir amacın somutlaşması olduğu, canlanması olduğu, gerçekleşmesi olduğudur. Ortaya çıkan gerçeklik budur.

Aslında PKK'de bu ortaya çıkmıştır: Bütün olumsuzluklara rağmen başarı kesindir. Bu Türkiye için daha çarpıcı ve kesin olacaktır. Burada bu kararlılık düzeyimizi vurgulamak istiyoruz. Verilen sözlerimizi yenilerken, umudumuzu da böyle tazeleyip, pratikleşmemizin de kesin bundan farklı gelişmeyeceği, yani başarı oranının daha yüksek olacağını dile getirmek istiyoruz. Söz ve kararlılık düzeyimizin kesinlikle bu olduğu, önderlik anlamında da sözümün bu çerçevede olduğunu, bağlaşmanın yoldaşlık sözünün, içeriğinde hep bunları arayacağı, buna değer vereceğimi belirtmek istiyorum.

14 Aralık 1997

Şahan'ımız şimdi zuhal yıldızında

ahan, belki şu an senin hakkında yazmamdan daha doğal hiçbir şey olamaz.

Ama çok zamansız bir tarihte arkanda dünya acısını bırakacağını ve hakkında yazmak için sabırsızlanacağımı düşünmemiştim. Hiç aklıma böyle bir şey gelmemişti. İyi ki aklıma gelmemişti. Nasıl isterdim böyle olmasını! Aslında ne sen aramızdan ayrılsaydın, ne de ben yazmasaydım eğer, bu her şeyden daha iyi olurdu.

İki helikopterin ölüm taraması altında bir vadide hiçbir şey yapamazlığın öfkesini yaşarken, dünyanın en kötü haberini mi alacaktım? "Şahan da şehit düştü!" Tanrım, bu haber nasıl doğru olabilirdi? Kötü haberlerden onlarcası yok muydu da, en kötüsünü duyuyordu kulaklarım? Kulaklarım sağır olsaydı da, biraz daha geç öğrenmiş olsaydım senin aramızdan ayrılışını. "Şahan da şehit düştü" sözlerinin beni nasıl şaşkına uğrattığını, nasıl psikolojimi yerle bir ettiğini, boğazımda nasıl bir düğüm yarattığını ve nasıl bir duygu isyanını geliştirdiğini, bilmiyorum kimseler bilebilir mi? Eğer birileri tahmin edebiliyorsa, bütün söylediklerim büyük bir yalan olsun.

"Şahan da şehit düştü!" Bu sözler, sorduğum her üç arkadaşın da ağzından tıpatıp aynı çıkıyordu. Her defasında kulaklarımdan bir ok gibi girip beynime saplanan bu sözler, gözlerimin gördüğü her yerde seni bir abideye dönüştürüyordu. En iğrenç yalanlara bile bile inanmaya razıydım, ama bu heberin gerçek olmasına asla ve asla. Ne olurdu, her üç arkadaş aynı sözleri tekrarlamasaydı? "Kesin bilmiyorum" deseydi biri. Ya da, "tam belli değil, öyle bir haber var" deseydi bir diğeri. Maalesef "Şahan da şehit düştü" diyordu her üç arkadaş da. Yutkunmaya başlamıştım. İkide bir nefes alıp veriyordum. Bu haber kulaklarımda zonkluyor, yüreğime acı yağdırıyordu. Kendimizi birlikte helikopter taraması karşısında korumaya aldığımız arkadaşların yüzüne baktığımda ya da onlar yüzüme baktığında, kendi içimde "acaba Şahan'ın şehadetini hiçbir şekilde kaldıramadığımı anlayabiliyorlar mı?" diye düşünüyordum.

Şahan, gerçekten de o an her şeyi belki, ama senin şehadetini asla kabul edemezdim. Nasıl kabul edebilirdim Şahan, böyle beklenmedik bir erken zamanda nasıl aramızdan bir daha dönmemek üzere ayrılırsın? Senin gibi çoktan milyonlarca kez daha çok değerli bir arkadaşımı şu yeryüzünde nasıl bir daha göremeyecektim. Dünyanın senden yoksun kalmasını hangi gerekçeyle doğal karşılayabilirdim? Yani "savaştır, beklenmedik acı sürprizlerle doludur" mu diyecektim sanki? Hayır hayır Şahan, böyle düşünecek kadar ne katı yürekliydim, ne de aldırmazlık içindeydim.

"Şahan da şehit düştü" sözlerini duyduğum andan beri bütün zamanım bu olayın kabullenemezliğiyle geçti. Ben hazır değildim senin şehadetine. Aslında sadece ben değil, oradaki bütün herkes, hatta sonradan duyan bütün arkadaşlar da hazır değildi. Bu hazırlıksızlığım bir büyük boşluk doğurdu içimde. O Kaniya Ga boğazı sanki doğan boşluğa düşüp kaybolmuştu. Nerede olduğumu ya bilmiyordum, ya da umursamıyordum. Bütün anlamlar hayalimde beliren resminde birleşmişti. Bütün her şey, "Şahan da şehit düştü" sözlerinde ilkin bir acılar yağmurunu yağdırmış, sonra da önüne katıp sürükleyen bir acılar seline dünüştürmüştü.

Bütün güç imha altındayken, sana herkesten daha çok ihtiyaç olduğundan dolayı senin sesini, "heval..." diye bağırışını duymak istiyordum. Senin göstereceğin çıkış yolunun daha güvenilir olacağını düşünüyordum. Halbuki bir ara tepeden vadiye doğru inerken, bu kara haber öncesinde sanki senin sesini duyar gibi olmuştum. Demek ki o ses, başka bir sesti, bir daha hiçbir zaman duyamayacağım senin sesin değil.

Şahan, sen tanıdığım en dürüst, en onurlu, en boyun eğemeyen bir insandın. Haksızlığa tenezzül etmeyen, kurnazlığı gururuna yedirmeyen, bireysel kaygıları hiçe sayan büyük bir insandın. Ama bir hatan vardı: Gerçekten sen kendine karşı neden böyle gözükaraydın? Başkasının hakkını çok iyi gözetirken, neden kendine dikkat etmedin? Parti ve halkın sana olan büyük ihtiyacından hareketle neden kendini yaşatma gereğini duymadın? Hiç düşünmeden hep en öndeydin. Neden kendini büyük tehlikelere yatırmaktan çekinmedin? O hava saldırısı günü de yine böyle bir "hata" yapmadın mı? Arkadaşların bütünü geri çekildikten sonra biraz rahatladın, onlara bir şeyler olabileceği kaygılarını taşıdın, ama kendini de unuttun. Senin böyle kendine haksızlık yapma hakkın var mıydı?

Aslında var ya Şahan, senin kendine karşı yaptığın bu haksızlığı düşününce, böyle bir şehadetin er veya geç başına gelebileceği sonucuna vardım. Öyle tahmin ediyorum ki, sana roket isabet edip orada şehit düşmeseydin bile, sorumluluğundaki gücü kurtarma kaygısayla yerinde durmaz, oraya buraya koşururdun ve başına bir şeyler gelmesine neden olurdun. Ama biliyorum, bu senin için dikkate alınacak bir husus bile değildir. Sen insana sevgini ve bağlılığını pratikleştirdikten sonra, gerisine aldırmazdın.

Bilemiyorum Şahan, senin bu "hata"na da tabii ki saygı duyuyorum, ama sen hakkında haberleşen "Şahan da şehit düştü" sözlerini hiç hak etmedin. Senin her şeyden daha üstün hakkın, yaşamaktı. Düşmana yönelik savaş gücü başında komutanlık yapmaktı. Sen yaşama hakkını arkadaşların için kullandın, kendin için değil. İşte bu noktada sana biraz "öfke duymama" izin verecek misin?

Ben gördüm, diğer bütün arkadaşlar da gördü. Operasyonun başından beri ne doğru dürüst yiyip içtin, ne dinlendin, ne de uyuyabildin. Hep düşman operasyonunun imha gücü karşısında birliğini nasıl koruyacağın yönünde yoğunlaştın durdun. Fiziki olarak yorgun düşmüştün. Başını ağırtmıştın. Rahat bir kafayla dinlenme imkanını bulmamıştın. Hep yüzünden yorgunluk aktığını görüyordum ve sana saygımın arttığını hissediyorum. Ama bu yorgunluğa rağmen enerjin tükenmek ve tempon düşmek bir yana, günden güne yükseliyordu. Bunu kendi görevine olan bağlılığından ve sorumluluğundan kaynakladığını biliyordum. Zaten görevinin hakkını vermek, senin için tartışılmaz bir konu oluyordu. Nitekim çok başarılı tempon ve sorumluluk anlayışınla komutasını yaptığın birliği düşmanın daralan çemberinden ta Kaniya Ga boğazına kadar götürmeyi başarmıştın. Hem de büyük öngörülerinle ciddi tehlikeler atlatarak...

İşte Şahan, şehadetini kabullenmeyişimin gerekçelerinden biri de budur. Çok zoruma gidiyordu: İlkin taburu, sonra da birliğini ta Miroz'dan birçok noktayı kullanarak Kaniya Ga boğazına kadar ulaştır ve orada beklenmedik bir zamanda şehit düş! Kim kabullenebilir bu durumu Şahan? Sen olsan, kabul eder miydin? Hem de o zor saldırı anında güven verici temponla gücün başında yönlendiricilik rolünü oynaman gerekirken, "Şahan da şehit düştü" dediler. İşte sen kesinlikle böyle bir şehadeti hak etmedin.

Hatırlıyor musun, daha operasyonun ikinci gününde önceden inen taburun arkasından Mam Reşo dağlarından Basya suyuna radyodan müzik dinleyerek yokuş aşağı yürürken, "ne zaman yürümek yerine arabalara bineceğiz?" diye sormuştun sıcak bir gülümsemeyle. Ben "en geç 2000 yılında" cevabını verince, sen "sanmıyorum" karşılığını vermiştin gülümsemeni sürdürerek. O ara biraz da devrim sonrasından, gelecekten konuşmuştuk. Mam Reşo'nun aşağıdaki son sırtına vardığımızda, Basya teleferiğinden arkadaşların sırayla geçtiğini görmüştük. Bu manzara karşısında neşelenmiştin. Kısa bir süre önce radyodan dinlediğimiz "yorgunum dostlarım, yorgunumun artık" parçasını hatırlamış, en yüksek ses tonunla coşku içinde aynı sözleri tekrarlamıştın. Suyun başına vardığımızda sırada bekleyen arkadaşlara bir espri yaparak, "arkadaşlar yol verin, siz geçmesini bilmiyorsunuz, bakın ben geçeyim de örnek alın" demiştin. Ama daha kaç gün geçti ki aradan, sen bizden ayrılıyorsun. Hem de bir daha dönüp Basya suyuna inmeden ve oradan Mam Reşo dağlarına çıkmadan...

Adı, soyadı: **Dağhan ÖZKAN**
Kod adı: **Şahan**
Doğum yeri ve tarihi: **Dêrsim, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Ekim 1997, Kaniya Ga/ Zagros**

Çatışma, yani saldırı noktasından uzaklaşırken, iki kez şehit düştüğün tepeye dönüp baktım. Üçüncüsünde baktığımda artık başka tepelerin arkasında kaybolmuş, görünmüyordu. Görenlerin tarifine göre ki, senin cesedini gözlerimde canlandırırken, kabullenemezlikten aklımı kaçırabileceğim aklıma geliyordu. O ölümcül darbeyi aldığında nasıl bir acı duyduğunu hissetmek istiyordum. Bu acının yüz ifadene nasıl yansıdığını acaba "ay..." sesini çıkaracak zamanı bulup bulamadığını düşünürken, şu anda hâlâ yüreğimde hissettiğim dayanılmaz acıyı duyuyordum.

Saldırı noktasından uzaklaşıp yüksek bir tepede diğer arkadaşları beklerken, hep seni anıyordum. Gözümün görebildiği bütün dağ zirvelerine bakıyordum. Her zirvede Şahan görmek istiyordum. Ama hiçbir zirvede sen yoktun. Senin ne bu dağlara, ne de başka dağlara artık hiçbir zaman çıkmayacağını düşündüğümde, en kötüsünden kahroluyordum. Umudumu yitirmemek için çok zorlanıyordum. O ara gökyüzündeki büyük beyaz bulutlar kuzeye doğru kayıyordu. Senin, o beyaz bulutların üstünde bizleri içten gülümsemenle selamlayıp Zuhal Yıldızı'na çıkmanı diliyordum. Bulutların arkasından güneşin saçtığı her ışık parçasının başında bir gülümseyen portreni görmek geliyordu içimden.

Artık Kaniye Ga'da bekleyemezdik. O akşam yine yolculuğumuz vardı. Uzaklaşmak gerekiyordu. Gökyüzünü bulutlar kaplamıştı. Zaten hep güneşli günler geçirmiştik. Ama o gün sanki gökyüzü de karalar bağlayıp yasa girmişti. Aslında sadece gökyüzü değil, gözlerimin gördüğü her şey ve her yer yas tutmuştu bana göre. Adeta herkesin yas tutmak zorunda olduğunu düşünüyordum. Duygularıma göre yorumluyordum hani. Nitekim her şeyin merkezine seni koymuştum. Baktığım her yerde seni hayal ediyordum. Buna rağmen senin ayrılışınla doğan boşluğu hiçbir şey dolduramıyordu. Dağlar, taşlar, vadiler, ovalar, yollar yetmez oluyordu. Bütün dalıp gitmelerimde sen vardın. Genellikle gece yürüyüşlerini severdim. Ama o gece sevmedim, hiç sevmedim. Durduğum yerde bekleyip seninle bütün anılarımı bir sinema filmi gibi tazelemek istiyordum. Bu yürüyüş sensizdi. Bir önde, bir arkada, bir ortada veya bilmem bir başka yerde koşturan, sesi duyulan bir Şahan yoktu. Böyle bir yokluk olunca da, nereye neden gittiğimiz benim için anlamını yitirmişti. Çamurlu ve kaygan patika yolda birkaç kez ayağım kaydı, taşlara takıldı, sendeledim ve düştüm. Her gece yürüyüşünden daha çok böyle olmasını, dalıp gitmelerimde hep seni andığıma bağladım. İçimde, "Şahan'sız bir gece yürüyüşü" olarak değerlendiriyordum. Bir de yağmur yağdı; derler ya, bardaktan boşalırcasına. Biz iyiden iyiye sırılsıklam olduk. Daha sonra dindi. Ama bir karabulut parçası yol boyunca bizi takip ederek, zaman zaman üstümüze düşen damlalarla, yağmur yağdırmakla bizi tehdit ediyordu sanki.

Aslında şu anda yazdıklarım beni tatmin etmiyor. "Keşke" diyorum, "şimdiye kadar görülmemiş bir olağanüstü anlatım biçimini ortaya çıkarabilseydim." Dolayısıyla mevcut her türlü anlatım seni ifade edemez. Büyük romanların örnek baş kişilerine kanmıyorum. O idealize edilmiş, hedeflenmiş kişiliklerdir. Çünkü sen yaşayan gerçektin, örnek bir kişiliktin. Biliyorsun, yeni insanı yaratma mücadelemizde yaşarken, karşılıklı övgülere gerek görmeyiz. Şu anda duymuyor ve okumuyorsun belki, ama şunu kesinlikle ve abartısız belirteyim ki, sana tam güveniyor ve inanıyordum. Sen insanlık onurunu bir kenara atıp da, davana ve arkadaşına karşı en sıradan bir hesapçılık ve kurnazlık yapanlardan veya yapacaklardan değildin. "İlle de doğru anlaşılayım" diye bir derdin de yoktu. Kendisi için değil, dava görevi için olmak, senin bir özelliğindi.

Şahan, seni tanıdığım için kendimi şanslı sayıyorum. Seni ilkin Önderlik Sahası'nda tanımıştım. Çok iyi hatırlıyorum; daha ilk diyalogumuzda sıcak bulmuştum. Bana sadece saatin kaç olduğunu sormuştun, bir moral gecesinde yan yana otururken. Gerçekten sözlerin bana sıcak ve içten gelmişti. Daha sonra ülkeye birlikte gelmiştik. Birkaç aylık ayrılıktan sonra hem senin, hem de benim istemimle başında bulunduğun bölüğe geldim ve Önderlik Sahası'nda görmediğim başka soylu özelliklerini de tanıdım. Yine hatırlıyor musun; birkaç kez gülerek sohbet konusu ettiğimiz bir sert tartışmamız olmuştu Önderlik Sahası'nda. Yaptığımız bir toplantıda karşı karşıya gelmiştik. Sonradan ikimiz tarafından da anlaşıldığı gibi, karşı karşıya gelecek iki kişi değildik. Birbirimizden beklemediğimiz bir durum ortaya çıkmıştı. Nitekim ilişkilerimiz soğumadığı gibi, hemen o toplantı biriminde düzeltme yoluna gitmiş, yüzlerimizi birbirine asmayarak gülmüştük. Burada gördüm ki, dava arkadaşın için can vermeye hazır, hatta bunun pratik girişimlerini gerçekleştiren bir insansın. Dolayısıyla sen, uğruna ölüme gidilebilecek bir arkadaştın. Bu nedenle senin anına doğru bağlılığı şimdiden gündemime almış ve en iyi nasıl layık olabileceğimi kendi kendime tartışmış bulunuyorum. Senin anını hep taze tutarak, bunun pratiğini gerçekleştirmemeyi asla kendime yakıştırmıyorum.

Çünkü sen unutulamaz kadar büyüklük özelliklerine sahiptin. Aslında kendini unutulmaz kılan senin pratiğin ve yaşamındır. İnsanlık onurunu korumada iddialı olan hiç kimse istese de seni unutmaya güç yetiremez. Sen her arkadaşın hevaliydin. Nitekim senin adını anan her arkadaşın yüzü değişiyor, ses tonu düşüyor, söylemek istediğini tamamlayamadan büyük üzüntüsünü ifade eder bir biçimde kafasını önce sağa sola çeviriyor ve sonra da önüne eğiyor. Senin böyle anılman ve sevilmen beni müthiş sevindiyor. Kendimi sana o kadar doğal borçlu sayıyorum ki, isterim bütün insanlık seni tanısın ve övgüler dizsin. "Devrimciler ağlamaz" sözünü boşver sen. Ardından ne kadar ağlansa yine de az olan bir kişiliktin. Ben içimden ağladım. Gözyaşlarım gözlerimde toplandı. Sesli ağlamamışsam ya yeri olmadığındandı ya da nasıl ağlandığını bilmediğimdendi.

İlk fırsatta albümümdeki fotoğrafına baktım. Sanki canlı canlı gülümsüyordun aramızda olduğun zamanlar gibi. Elimde hep gözlerime tutmak istedim. Ama fazla bakamadım. Baktıkça yokluğun daha da dayanılmaz geliyordu. Ruhu bedeninden ayrılmış halde toprağına uzanmış cesedin gözlerimin önüne geliyordu. "Şahan da şehit düştü" haberi kulaklarımda zonkluyordu. Doğurusu, varolan bir gerçeklikten uzaklaşmak istiyordum.

Şahan, sen bu şekilde şehit düşecek bir insan değildin. Sen bu şekilde toprağa gömülecek insan olamazdın. Seni hiçbir şekilde toprak altında düşünemiyorum. Bu nedenle eski çağlarda yaşayan filozof Hermes'in Zuhal Yıldızı düşüne inanmak istiyorum. Hermes, Zuhal Yıldızı'nı evrenin yedinci ve en son katı olarak değerlendiriyor. Ona göre ruhlar oradan kopup dünyaya iniyor, bir bedende yaşıyor ve sonra yine Zuhal Yıldızı'na dönüp ölümsüzleşiyorlar. Senin de tertemiz ruhunun yakışıklı bedeninden ayrılıp Zuhal Yıldızı'na dönerek ölümsüzleştiğine inanmak istiyorum.

Biliyor musun Şahan; senin için yaşamak isterdim. Sana karşı borçlarımı fazlasıyla ödemek için. Senin yaşaman durumunda yapabileceklerini de, kendi yapacaklarıma ek olarak yerine getirmek için. Bunun yanısıra seni tanımayanlara hep anlatmak için.

Şu anda bulunduğumuz noktadaki kayalıkların üstüne çıkıp karşımdaki dağlara baktım, derin bir dalgınlıkla. Cilo'nun doruklarına kar düşmüştü. Artık bu yılın sonuna gelindiğini hatırlatıyordu. Bütün dağlar güzeldi, ama sensiz düşününce bir burukluk hissettim. Sen bu dağların özgürlük komutanıydın, daha dün...

Şahan, burada sonuçlandırayım, hiç istemeden. Bundan sonra da daha çok yazacağımı biliyorum. Bu yazıyı Serxwebûn'a ulaştırabilirsem, mutluluk veren her şeyden daha çok sevinirim. Benim başıma bir şeyler gelsin de, bu yazı gazeteye ulaşsın. Tedbir olarak, defterimdeki bu yazıyı ikiledim. Birini cebimde diğerini çantamda tutacağım. Biri kaybolursa, diğeri kalsın diye. Dilerim korktuğum başıma gelmez.

Şahan, senin aramızdan ayrıldığın tarih olan 6 Ekim 1997 gününü kendi yaşam tarihimde bir "yeni bir doğum günü" ilan ediyorum. Bugün, seni bir daha göremeyeceğimiz tarihin başlangıç günüdür. Sanıyorum bana güveniyordun. Sen yanılmayacaksın. Sana olan saygım ve sevgimin ne kadar olduğunu söyleyemem. Çünkü bu saygı ve sevgi bir "kadar"lık değil, sınırsızdır. Hatta bütün sevdiklerim ve saydıklarım izin verirlerse, her 6 Ekim günü sevgi ve saygımı onlardan toplayıp sana yönelteceğim.

Yorgun halin gözlerimin önüne geliyor. Görev duyarlılığından bir türlü uyuyamıyor ve dinlenmiyordun. Artık sen yaşadığın sürede yapabileceğini yaptın.

Seni hep bir bilmediğim yerde yaşıyor gibi düşüneceğim ve hiçbir zaman unutmamaktan gurur duyacağım.

Şukê Bırêy-Zagros
Mücadele arkadaşı Selçuk Şahan

Garzan'ın genç yüreği, Zap'ın direniş kahramanı Karker yoldaş

Yaşamı sevmek, "*yaşamı seviyorum*" diyerek yakalanacak bir güzellik değildir. Yaşamın onurlu savaşçıları bu sözün bedelinin ne olduğunu, ne olması gerektiğini çok iyi bilirler. Yaşamın olmadığı yerde, yaşam diye hiçliğin yaşandığı bir ortamda sevgilerden, sevmekten bahsedilemez. İnsanın insanlaştığı evreler bütünüyse yaşam, onu sevmenin kurallarının da evreler geçirdiği ortamdır aynı zamanda.

Yaşamı sevmenin kuralları elbette onu yaratma, onu temiz tutma kuralarını da içerir. İkisi birbirine bağlıdır, etle tırnak gibi.

Kürt gerçekliğinde yaşamı sevmenin kuralları tamı tamına böyledir. Kürt yaşamı sevmek istiyorsa onu yaratmak zorundadır. Önce Kürdün yaşamını, yaşam ölçülerini yaratmak zorundadır. Savaş, bu anlamda Kürt yaşamını, yaşam ölçülerini yaratmak zorundadır. Savaş, bu anlamda Kürt insanı için bunun yaratıldığı bir destansa, onu yazanlar kimlerdir?

Destanlar vardır, binlerce yıldır insanlığın geleceğini şekillendirmede önemli yere sahiptirler. Kürdistan dağlarında yazılan destanın yazıcıları bin yılların omuzlarına yükledikleri sorumlulukla büyütüyorlar devrimlerini.

Kürdistan devrimi birçok yiğidi büyütmüştür bağrında. Çok yiğidi çocuk yaşından gençliğin deli dolu rüzgarında tanımıştır. Onlarla büyütmüştür kendisini. Yediden yetmişe çok yiğit katılmıştır kahramanlar kervanına. Kimisini onikisinde katmıştır cenk meydanına. Kimisi onsekizinde vurmuştur kendini dağlara. Kimisi de altmışında "gençlik benim ruhumda" deyip mevziye yatmıştır.

Karker yoldaş da 13 yaşında büyük bir ruh ve irade ile zorlu, amansız özgürlük yürüyüşüne başlayanlardan olmuştur. Savaş O'nu büyütmüş devrimin komutanı yapmıştır. Katılışından son nefesine dek önde yürümeyi ilke edinen Karker yoldaş şehadetiyle de öncü olmanın yüceliğini göstermiştir.

Karker yoldaş (Abdullah PEKGÖZ) 1979'da Siirt ili Kurtalan ilçesi Zokayd (Kayabağlar) köyünde dünyaya geldi.

Din adı altında onbinlerce Kürt insanını sömüren, nüfus alanları Kurtalan, Siirt, Eruh, Baykan ve Beşiri ile Batman'a kadar uzanan, yıllardır devletle işbirliği içinde olan Zokayd şeyhlerinin egemen olduğu bu köyde 1982 yılına kadar yaşadı Karker yoldaş. Şeyhlerin köylüler üzerindeki baskı ve zulmüne daha küçük yaşta tanık olan Karker yoldaş, haksızlığa ve zulme karşı bir kin ile büyüdü. Daha sonra şeyhlerin ailesine yönelmesi sonucu köyden göçetmek zorunda kalmaları, haksızlığa, zulme ve sömürüye karşı olan kinini ve öfkesini daha da arttırdı.

İlkokulu Kurtalan Cumhuriyet İlkokulu'nda okudu. Daha okul sıralarındayken bile haksızlıklara karşı çıkıyor, yoksul arkadaşlarına yardımcı oluyor, onlara destek veriyordu. Sınıfın çalışkan öğrencilerindendi. İlkokulu bitirdikten sonra 1988 yılında girmiş olduğu bir sınavda yabancı dille eğitim yapan Siirt Anadolu Lisesi'nde ortaokula başladı.

Karker yoldaş sevecen, canayakın, neşeli ve her koşulda arkadaşlarına yardımcı olmasından dolayı kısa sürede bütün dikkatleri üzerine çeken okulun sevilen öğrencilerinden biri oldu.

Karker yoldaş daha ortaokul sıralarında ilk bir yılda İngilizce'yi öğrenmeye çalıştı. Araştırma, inceleme ve okumayı seviyordu. Zamanını boş geçirmek istemiyordu. Zamanın çoğunu okumaya ayırıyordu. Bu O'nun en büyük merakıydı.

Ailesinin ülkeyi terk edip Avrupa'ya gelmesiyle birlikte, Karker yoldaş da ailesiyle birlikte geldi. Karker yoldaş yeni bir ortamla karşılaştı. Babasının politikayla uğraşması Karker yoldaşın dikkatini çekiyordu. Babasının vasıtasıyla yeni fikir ve düşüncelerle tanıştı. Kürt, Kürdistan, özgürlük ve bağımsızlık sözcüklerini ilk kez babasından duydu. Bu sözcükler hayatını değiştiren, O'nu devrimci saflara çeken ilk etkilenme oldu.

Daha sonra katıldığı geceler, yürüyüşler ve toplantılardan derinden etkilendi. Ülkesinin işgal altında olduğunu, dili, kültürü, tarihi, her şeyi inkar edilen bir halka mensup olduğunun bilincine vardı.

Bu bilinçlenme, yaşayış ve davranışlarına direkt yansıdı. Avrupa'daki yaşıtlarından çok farklı düşünerek yaşından beklenmeyen bir olgunluk içine girdi. Oyun oynamak yerine okumak, araştırmak; boş gezmek yerine Kürdistanlı yurtseverlerin gittikleri derneklere ve yurtsever ailelere gitmek, onları dinlemek, onlardan bir şeyler öğrenmek başlıca uğraşı oldu.

Karker yoldaş yaşının küçüklüğüne rağmen büyük düşünmeye başladı. Köylerindeki şeyhlerin zulmünü ve işbirlikçiliğin ne anlama geldiğini daha iyi kavradı. Ülkenin bağımsızlığı için Kürdistan dağlarında savaşan gerillayı öğrendikçe özgürlük tutkusu içinde bir alev gibi büyümeye başladı. Bu tutkuyla kaldığı alanda babasıyla birlikte yurtseverlik görevlerini yerine getirmek için faaliyetler içine girdi.

Küçücük yüreğine dünyayı sığdıran parti yayınlarını dağıtma, yurtseverlerin katıldıkları toplantılara katılma, gösterilerde yer alma, gece ve yürüyüşlerde görev üstlenme Karker yoldaşın ilk görevleri oldu. Aldığı bu ilk görevleri büyük bir sorumluluk içinde eksiksiz ve tam olarak yerine getirmeyi esas alıyor, bundan da son derece zevk duyuyordu.

Ulusal kurtuluş mücadelesine daha fazla güç vermek istemiyle dolu olan Karker yoldaş, her tarafa koşturuyor, yapabildiği tüm işlere el atıyordu. Çalıştıkça daha fazlasını yapmak istiyordu.

Karker yoldaş bir süre bu faaliyetleri yürüttü. 1993 başında daha 13 yaşında ulusal kurtuluş mücadelesine katılmak istediğini babasına söyledi.

Babası: "Yaşın daha küçük, bunu yapabilir misin?" dedi.

Karker: "Tabii yaparım," dedi.

Babası: "Bu işin şakası olmaz, insan katıldı mı sonuna kadar götürmeli. Sonra sıkıldım, yapamadım, zordu... Geri gelme, gelirsen kabul etmem" dedi.

Karker: "Biliyorum baba, romanları okudum. Gerillanın zorluklarını az-çok öğrendim. Zaten bu yönü beni esas çekiyor, özgür olmak!" dedi.

Babası: "Öyle ise gidip katılabilirsin."

Karker: "Hayır, beni sen götüreceksin. Niye başkalarının çocuklarını sen götürmüyor musun? O zaman beni de sen götüreceksin."

Adı, soyadı: **Abdullah PEKGÖZ**
Kod adı: **Karker**
Doğum yeri ve tarihi: **Zokayd (Kayabağlar) köyü-Kurtalan/ Siirt, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **3 Ekim 1997, Kurêjahro**

Babası Karker yoldaşı arabaya bindirerek partili arkadaşlarına teslim etti.

Karker kısa bir eğitim devresi gördü. Karker eğitim devresinin en genci, diğer bir tabirle en küçüğü olmasına rağmen, devresinin en gözde öğrencilerinden biri oldu. Samimi davranışları ve içtenliğiyle, çalışkanlığıyla devresinin sembolü haline gelmişti.

Eğitim devresinde kendisine verilenleri doğru kavrıyor. Ulusal kurtuluş mücadelesini, halk gerçekliğimizi kavrama ve görme oldu. Aldığını en iyi şekilde değerlendiriyor, yaşından büyük bir olgunluk gösteriyordu.

Eğitim devresi sonunda diğer arkadaşları gibi O da ülkeye gitmek istemini dile getirmişti. Yaşının küçük olması nedeniyle ilk başta ülkeye gönderilmeyen Karker yoldaş, bir süre Avrupa'da kalması uygun görülmüştü.

Bir an önce ülkede mücadele ile bütünleşmek isteyen Karker yoldaş, verilen karara fazla sevinmemiş, hatta bir burukluk yaşamıştı.

Daha sonra dil öğrenmek üzere İngiltere'ye giden Karker yoldaş, İngiltere'de bir yandan dil öğrenirken, bir yandan yurtseverleri ziyaret ederek halkla bağlarını koparmamaya özen gösteriyordu. Bu arada ülke özlemi duyuor, bir an önce gönderilmesini hayal edip duruyordu.

Karker yoldaş kısa bir sürede İngilizce'yi kavrayarak öğrendi. Almanya'da iki buçuk yıl okulda Almanca'yla birlikte İngilizce'yi de iyi konuşabiliyordu, okuyabiliyordu. Bu avantajını iyi değerlendirdi. Alman tarihi yanında, İngiliz tarihini de öğrendi. Bunları öğrendikçe daha fazla ülke özlemi gelişiyordu. Çünkü O, dünya insanlık ailesinden bir ailenin eksikliğini kendi kimliğinden, dilinden öğrendikçe daha fazla sömürgeciliğe ve işbirlikçiliğe karşı kin ve öfke ile doluyordu.

Karker yoldaş bir buçuk yıl İngiltere'de kaldıktan sonra geri döndü. Döner dönmez ülkeye gideceğini öğrendi. Bu istemi ve özlemi kabul edilmişti. Küçükken ayrıldığı, ayrılmak zorunda bırakıldığı sevdasına, öze dönüşün heyecanı yüzünden okunuyordu. Sevinçinden uçar gibi oluyordu. Sevinçten içi içine sığmıyordu. Önderlik Sahası'na gideceğini öğrenince bu sevgi, heyecan iki katına çıkmıştı. Bu özlem ve heyecanla Önderlik Sahası'na giden Karker yoldaş, bir eğitim devresinden sonra Küçük Güney'de kitle çalışmalarına katıldı. Dokuz ay Qamişlo'da gençlik çalışmalarında bulundu. Güney gençliği üzerinde oldukça etkili oldu. Onları eğitti. Kuzey ile Büyük Güney arasındaki sahada görev yaptığından, birçok savaşçı grubun ülkeye geçmesinde klavuzluk etti. Arkadaşlarını geçirirken hep "ben ne zaman geçeceğim?" sorusuyla istemini dile getirdi.

Kitle çalışmalarından sonra tekrar Parti Merkez Okulu'na alındı. Uzun süre kalarak siyasi ve askeri eğitimden geçti. Parti Önderliği'nin yakından ilgilenmesi, büyük emek ve çabaları Karker yoldaşta büyük gelişmeye neden oldu. Karker yoldaş parti okulunda takım komutanı yardımcısı olarak görev yaptı. Siyasi ve askeri olarak gelişen Karker yoldaşın ülkeye gitme istemi bu alanda giderek artmaya başladı. Eğitim sürecini tamamlayıp ülkeye giden yoldaşlarına gıpta ile baktı. Yolcu edilen bir gruba "kısa sürede geleceğim" dedi.

Ülkeye gitme istemi bir tutkuya dönüşen Karker yoldaş, eğitim devresinden sonra gerçekleştirilen Parti II. Ulusal Konferansı'na katıldı ve büyük bir güç aldı. 1996 yılının Haziran ayında bir grup arkadaşın sorumluluğunu üstlenerek ülkeye girdi.

Ülkeye yöneleceği günlerde Parti Önderliği Karker yoldaşın babasıyla bir telefon görüşmesinde şunları söylüyordu: "Karker seni geçti. Müthiş bir gelişme yarattı. Büyük umut vaadeden bir kişiliktir." Önderliğin büyük emek ve çabası Karker'i bu düzeye gelmesinde, gelişmesinde büyük rol oynadı.

Karker yoldaş özlemini duyduğu dağlarına ulaşmıştı. Yıllardır özlemini duyduğu, hayal edip durduğu gerillanın içindeydi.

Evet dağların zirvesinde özgürlük savaşçılarıyla birlikteydi. Büyük hasreti bitmiş, özgürlük yürüyüşüne katılmıştı.

Halkın umudu ve kurtuluş teminatı olan gerilla ile birlikte Zagroslarda düşmana karşı kurşun eritmek ve namusun mihenk taşında vuruşmak için büyük bir sabırsızlık içindeydi.

Zaman zaman Kurtalan'a, yani doğup büyüdüğü, acılarını ve sevinçlerini yaşadığı yörelere gitmek, orada sömürgecilere ve yerli işbirlikçilere karşı savaşmak, Hulusi Aydar'ın, Ali Uğur'un ruhunu yeniden yaşatmak, onların bıraktığı yerden devam etmek, halk ve köylülerine zulüm eden işbirlikçilere dünyayı daraltmak, halkı bu pislikter kurtarmak istiyordu. Ama hep Zagroslar ve Zap'ta kaldı.

Savaşmak ve Kürdistan için bir şeyler yapmak Karker yoldaş için bir türkü, bir özlem, bir arzuydu.

Nergiz ve keki kokulu dağların doruklarında özgürlük türkülerini söyleyerek düşmana yüzyılların hesabını sormak, katliamların ve sürgünlerin intikam sesi olmak için kaldığı Zagroslarda olağanüstü bir çaba sarfediyor, her işe koşuyordu.

Uzun süre Anakarargah'ta tekmil alan ve muhaberede görev alan Karker yoldaş, aldığı her tekmilde savaşı an an yaşıyor, her saldırıda kendisi varmış gibi bir heyecan duyuyor, bunu tekmil verişine de yansıtıyordu. Aldığı her şehadet haberi O'nu intikam duygularıyla yoğuruyordu.

Karker yoldaş 1997'in Ağustos ayının sonlarında gönüllü olarak hareketli birliklere katılımını karargah yönetimine bildirdi. Bu önerisi kabul edilerek hareketli birliklerde yerini aldı.

Faşist Türk ordusunun Güney işgaline karşı direniş ve saldırılarda en kararlı bir tavrın sahibi oldu.

Karker yoldaş ve mücadele arkadaşları 14 Mayıs'ta başlayan Güney Kürdistan işgalinde TC'yi yenen ve Türk ordusunu Zap vadilerinde imha eden başarıların sahibi oldu. Bu zaferleriyle Kürdistan tarihine yeni bir destan yazdılar.

Karker yoldaş 3 Ekim 1997 tarihinde düşmanın Kurêjahro'ya yönelik saldırısında düşmanla girdiği çatışmada düşmanın saldırılarını püskürtürken, düşmanın çok ağır havan ve tank atışları sonucu almış olduğu şarapnel parçası ile genç yaşında şehitler kervanına katıldı ve diğer şehitler gibi ölümsüzleşti.

Küçücük yüreğine bütün Kürdistan'ı sığdırmaya çalışan Karker yoldaşın yükselttiği bayrak, taşıdığı silah şu an emin ellerdedir.

Anısı mücadelemizde yaşıyor.

Kürdistan tarihinde de sonsuza kadar yaşayacaktır.

Mücadele arkadaşları

Bilmem duyumsayabiliyor
musun
duyumsadıklarımı?
Özleyebiliyor musun
ta... tarihin derinliklerinde
özlediklerimi?

Topu topu kaç gün geçti sanki
Aralık
Ocak bitiminde Şubat
aha içerisindeyiz
daha dün
"koş pratiğe birikeni"
diyen Karker.

Ama...
ama olmadı
olmuyor özlenen
özgün biçimlenişiyle...
Kaderimi çizdim
kendi öz ellerimle
"okumak
ve de
sadece yazmak" diye...
Oysa
oysa bu değildi hiç de
beklenen
gerillada dilan
sıkılan kurşun
ses çıkaran gece sessizliğinde
yamaçlarından
ağaç gölgelerinde.
Kayalık berezelerinde
ya da
bir pınarın zelalliğinde
punk kokan melteminde
coğrafyana işlemek
nakış... nakış...

Laç deresinin intikam and›

Baharın bütün etkilerini en yakıcı tarzda gösterdiği günlerdi. Aralıksız yağan yağmurlar, doğayı yıkarcasına devam ederken beklenmeyen anda oluşan sislerde yüzleri yalayarak geçiyordu. Demenan'da Mart, doğada tekrarlanan değişimleri onaylarken, özgürlük savaşları da bu değişim ve hareketliliğe ayak uydurup çok yönlü hazırlıklarını sürdürürken; hem yaklaşan Newroz'a en coşkulu katılımı gerçekleştirmek hem de düşmanın çok yönlü operasyon hazırlıklarını boşa çıkarıp etkili darbeyi vurmanın hazırlığındaydırlar.

Demenan doruklarında kıştan kalma kar yığınları varlığını korurken Kırmızı Tepe ve düşmanın vahşetini simgeleyen Laç vadisi sırtlarında, parçacıklar halinde kalan kar kümeleri, yağmurun bütün şiddeti ve inadına rağmen erimemekte direniyorlardı.

H. arkadaş taburu toplayarak yoldaşlarının uzun süreli bekleyişlerine en iyi cevabı vermenin sevinciyle, yapılacak eylem haberini, anlam ve önemini ima eden açıklamalarından sonra, bütün savaşçıların, özellikle de Mazlum, Delîl ve Metin'in gözlerinde ve yüreklerinde şimşek etkisi yaratmaya yetti. Beklemeksizin oluşturulan keşif grubu içinde bölük komutanı Mazlum, takım komutanı Delîl, manga komutanı Metin arkadaş Dersim-Ovacık karayolunda yapılacak pusu eylemi Dersim'e dörtbeş kilometre uzaklıkta bulunmaktaydı. Bu üç arkadaş keşif için harekete geçtiler.

Mazlum (Mehmet) arkadaş Amed'in Hazro ilçesinden olup 1992'de Amed'de gerilla saflarına katılır. 1993 sürecinde Dersim alanına geçmesiyle birlikte, pratik çabası, olgun yaklaşımları, fedakarlığı ve cesaretiyle yoldaşlarıyla kaynaşan, parti doğrularını yaşamına özlüce uygulayan konumuyla birçok görev alır ve en son bölük komutanlığı görevini yürütür.

Delil arkadaş, Dersim-Pertek doğumlu olup, mücadeleye 1991 yılında aktif katılım yapar. Durgunluğu, içe kapanıklığı ile düşmanın katliam ve uygulamalarını içine hapsetmiş, ona cevap olamamanın öfkesiyle ağır başlılığını birleştirmiştir.

Metin arkadaş, Amed-Lice doğumlu, 1991 yılında ARGK saflarına katılır. Xakûrkê kampında eğitim görür. 1992 Güney Savaşı'na katıldıktan sonra, Ağrı dağı, Çemçê dağları ve 1994 yılında da Dersim dağlarına kendini ulaştırabilmiştir. Yoldaşları arasında yaşamda gösterdiği sınırsız fedakarlığı, cesareti ile yerinde, zamanında gösterdiği tavırlarıyla tanınmaktaydı.

Evet bu üç büyük yürek, tarihin tanıklık ettiği bütün vahşeti, kirleri ve Kürt halkına layık görülen yaşamı alaşağı etmenin onuru ve inancıyla yürüyorlardı. Gözlerinde güneş, yüreklerinde sevgiyle ilerlemelerini kim durdurabilirdi? Tarihi yazanlar ile yazılanlar rollerini değiştirmişlerdi. Kürdistan'ın acılı sayfaları birer birer araklanıp, umutsuzluk, kan, acı yerine sevinç ve zafer tutkusu ile dolmuşlardı. Şeyh Said ve Seyid Rıza'nın torunları şimdi ayrılması mümkün olmayan bir beraberliği yakalamışlardı.

Artık keşif tamamlanmış, mevzi yerleri hesaplanmış, krokisi çıkarılmış, tam bir eylem planıyla geri dönmenin sevincini paylaşırken ne yorgunluk akıllarında vardı ne de bitmeyen yağmur... Demenan mıntıkasına geldiklerinde, H. ve diğer yoldaşları tarafından sevinçle karşılandılar. Yaptıkları keşifin sonuç alıcılığı gözlerinden okunuyordu. Kısa bir dinlenme faslından sonra bütün tabur, ormanlık arazinin içinde oluşan çıplak boşluğu dolduracak sağnak yağmur altında beklemeye koyulmuştu bile. Eyleme ilişkin yoğun tartışmalar, planlar, hazırlıklar belirtilerek, çizilen krokinin bir maketi üzerinde ayrıntılı durulduktan sonra durmaksızın harekete geçmek gerekiyordu. H. arkadaşın talimatıyla, planlanan şekilde oluşturulan gruplar harekete geçmişlerdi. Metin ve A. arkadaşların mangası hem uzun süreli lojistik hazırlıklarını yapmak hem de öncü görevlerini görmek üzere yola çıkmışlardı. Bütün bu koşuşturmalar gidip-gelmeler Mart'ın durmak bilmeyen delice yağmurları altında olmaktaydı. Diğer olumsuzlukları, düşmanın planları-yönelimleri yanında doğa muhalefetini de göze almak gerekiyordu. Ama ne çare, ok yaydan çıkmış, kararlar alınmış, planlar yapılmış ve yürekler hedefe kilitlenmişti bir kere... Öncü gruptan bir gün sonra bölüğün kalan kısmı da eylem yerine doğru yola çıktı. Bir bölüklük güç de savunma ve olası çatışma ihtimaline karşı uygun yerde konumlandırılarak yola devam edildi. Demenan doruklarından süzülen savaşçılar yağmurun hızına aldırmıyarak kendilerini vadide oluşan sel akıntılarına kaptırırcasına yarışıyorlardı.

Pusu yola çok uygun yerde seçilmişti. Demenan doruklarından yola kadar gelen grup, bütün yorgunluğa ve ıslanmadık yerlerinin kalmamasına rağmen hemen mevzi kazmaya, tespit edilen yerlere yerleşmeye çalışarak, deşifre olmamak için fazla toprak ve taşları dikkatlice kamufle ederek yolun iki-üç metre üzerindeki mevzileri bitirip adeta buraya gömülerek bu ormanlık arazide kaybolmuşlardı bile. Tek bir dikkatsizlik, ses, görüntü her şeyi altüst etmeye yeterdi. Bunun bilinci ve inancıyla ortam tam bir ölüm sessizliğine bürünmüştü. Sessizliği bozan tek şey yağmur damlacıklarının yüzlere, ağaç yapraklarına çarpması ve hırçınlaşan Munzur'un kabaran sesiydi. Baharın bütün coşkusunu ve tarihin bütün öfkesini kusuyordu Munzur. Taşları, kayaları, kökünden söküp getirdiği ağaçlarıyla yankılanan sesi her şeye hakimdi.

Beklemenin ikinci günü... üçüncü günü... dördüncü günü yok. Düşman görmüyor, sanki olup bitenlerden haberdarmış gibi inlerinden çıkmaya niyetleri yok.

Grup akşamları toplanıyor, tartışmalar yapılıp durum değerlendirildikten sonra inatçı bir sabırla beklemeye karar kılınıyor. Sabrın beşinci günü, yine aman vermeyen yağmurlar altında sevgileriyle ve kurtuluşa olan inançlarıyla ısınmaya çalışan çıplak bedenler. Herkeste bitmeyen sevda ve onun sabır gücüyle yanan gözleri, patlamaya hazır bombalar, ateşlenmeyi bekleyen molotoflar, eli tetikte ilk ateşlenmeyi bekleyen canlarıyla her şey toprak olmuş, cansızlaşmış, hızlanan kalp atışlarıyla Munzur'a ritim tutup eşlik eder olmuşlardı... Munzur'un sabrı taşmış ve beklenen günün kızgınlığıyla adeta düşmana meydan okuyordu. Biliyordu ki bu sefer mahsum insanlar düşmeyecek koynuna, kadınlar, kızlar, çocuklar, yiğit insanların kanlarıyla kızıla boyanmayacak, bütün kızgınlığı, öfkesi bu sessizliğin bir an önce bitmesi.

Sabrın beşinci günü 18 Mart 1995 saat dokuz ve gözcülerden ilk işaret bütün savaş mevzilerine yıldırım hızıyla ulaşıyor. Gözcüler pusu grubunun tam karşısında Munzur ırmağının öbür yakasında konumlanıp, hem düşman konvoyunu gözetlemek hem de eylem anında düşmanın kaçışlarına izin vermemek için karşı yakada mevzilenmişlerdi. Bölük ikişerli mevzilenerek yirminin üzerinde mevzi oluşturulmuştu... İlk görünen "*böcek*" oldu. Böcek tipi panzer, cip cip ve ardı arkası kesilmeyen reo takımı. Ateşi başlatacak olan en son mevzideki bölük komutanı Mazlum arkadaştı, yirmiye yakın araç tam menzile girince beklenen an gelmişti.

18 Mart saat dokuzu on geçe sabrın yerini yılların kin ve öfke seli bombaları, eyleme bayram havası katan molotof kokteylleri ile zılgıt ve slogan sesleri... Her şey onbeş dakikada olmuştu. İlk beş araçtan sadece sefil bir asker kurtulmayı başarmış, kendini yarım saat ötedeki karakola ulaştırmıştı. Geri kalanlar da çaresiz ölümü beklemekteydiler. Şahlanan Munzur da payına düşeni almak istercesine, onbeşten fazla düşman askerinin kendini attıkları Munzur, bunları bir solukta yutmuştu.

Düşman cehpesi ölüm sessizliğine bürünürken, konvoy alevler içinde yanmaktaydı. Bir tarafta kızgın ateş hattı oluşturan özgürlük savaşçıları diğer tarafta ise geçit vermez Munzur. Erdal ve A. arkadaşlar düşmandan silah almak için yola inmişlerdi. Yaralı düşman askerinin açtığı ateş sonucu Erdal arkadaş şehit düşerken, A., Erdal arkadaşı, silahını ve G-3 silahını alarak arkadaşlara ulaştı.

Mazlum ve Hebûn arkadaşlar da düşman silahını almaya yönelmişlerdi. Mazlum arkadaş yararlanırken, Mazlum gibi yiğit, cesaret ve fedakar komutanlarını düşmanın pençesine terketmeyen yoldaşları peşisıra kendini Mazlum'a ulaştırmaya çalışırlar. Eylemden tek kurtulan "böcek" adlı panzerin taramalarıyla Mazlum, Hebûn, Delîl, Şîlan, Dîlan... arkadaşlar şehadete ulaşırlar.

Düşmandan hıncını tam alamamanın sıcaklığı ve öfkesiyle kendilerini düşmanın üstüne atarak düşman silahıyla geri dönen Metin arkadaş da şehit düşer.

Bir saate yakın süren eylemde yüzotuza yakın düşman askeri öldürülürken, beş araç imha, toplam yedi araç da etkisizleştirilmiştir. Sekiz düşman silahı alınmış, geri çekilmede çıkan çatışmada ise sekiz düşman askeri daha öldürülmüştür.

"Laç deresi" ile vahşetini mahsum Kürt halkına karşı kullanan sömürgeciler, aynı vadide tarih önünde bir kez daha intikam kurşunlarıyla lanetlenmekten kurtulamadılar. Bu tarihi hesaplaşmada kendilerini bedel yapan komutan Mazlum, komutan Delil, komutan Metin ve **Kahraman** savaşçılar **Şilan, Dilan, Erdal, Hebûn, Serhat** ve iki bayan arkadaşın anısı önünde saygıyla eğilerek, mücadelemizi onların komutası altında zafere kadar sürdüreceğimize söz veriyoruz.

Mücadele arkadaşları

Hayatda olmak, işaret etmekdir
tutayım da elini, işaret et, şimdi.
Sonra kendinle benim arasında oldur ve anla. Bu
onun bozkıra çivilenmiş gövdesi, emirin yani
bu da sesi, yüzümüzdeki eski tören davullarında
çalan
konuşuyor bak, "işte orada" diyor, "hala kanadığım
yer
siz bütün uzaklarda vurulduğunuzda, ben orada
kanarım
üşüdüğümüzde kaarım
kararınızda intihaarım
neden öldüğünüze çok şaşırmış olarak,
öldüğünüz bütün kayalıklarda
ihanetin buz gibi gerçeğinde kaskatı kesildiğiniz
vadilerde
ben baharım
işte orada, bütün sınırların çapraz kıyıcı hançerler
gibi kesişdiği
tabii şeriatın boyunları ince bir parmak gibi kesdiği
yerde
surların artık kimseyi koruyamadığı, bağların kimseyi
doyuramadığı
Mardinkapı'nın hiçbir şehre çıkmadığı
ırmakların ölüm ve kuraklık saldığı o yerde, işte bak
ilk sözü orada söyledim, hepinize nefes olan".

Yaşar Kemal ve Nelson Mandela'nın ödüllere yaklaşımı

İsmail Beşikçi

"Batılı aydınların, bir ulusa devletlerarası sömürge ilişkilerinin dayatılmasına, köylerin yakılıp yıkılmasına, binlerce yurtseverin 'faili meçhul' cinayetlerle yok edilmesine, bütün bunların kendi hükümetlerinin politikacılarıyla da desteklenmesine karşı çıkmamaları çirkin bir tablo ortaya koymaktadır. Saygın bilinen bazı kişilere ve kurumlara ödüller verilmesiyle bir çirkinliği gizleyemezler. Bu durumda, gelecek kuşaklar, bu tür ödülleri sorgulayıp reddetme yoluna gidebilirler."

rı etkiler, onlardan etkilenir. Olgular birbirleriyle ilişkilendirildiği zaman, bir çirkinliği saptamak da mümkündür. İşte bu değerlendirmede, bütün bu güzelliklerin, çok büyük bir çirkinliğin, gayri ahlaki bir durumun gizlenmesine, örtülmesine yaradığı fakat yetmediği ortaya çıkmaktadır.

Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği Barış Ödülü, hemencecik, **Musa Anter Barış Treni** olayını hatırlatmaktadır. Musa Anter Barış Treni'nin engellenmesiyle, Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği Barış Ödülü'nün verilmesi arasında bir, birbuçuk ay gibi çok kısa bir süre vardır.

Musa Anter Barış Treni

Musa Anter Barış Treni bazı Alman, Kürt ve Türk insan hakları kurumları tarafından düzenlenmiş bir girişimdir. Haziran 1996'da planlanan bu girişimle ilgili hazırlıklar, Eylül ayının sonlarına kadar sürdürülmüştür. Bu proje gerçekleşmiş olsaydı, çeşitli uluslardan, 500 civarında insan hakları savunucusu, trenle Diyarbakır'a kadar gidip Kürt halkına, barışa ilişkin dileklerini ulaştıracaklardı. Tren 26 Ağustos'ta Brüksel'den kalkacak, Almanya, Avusturya, Macaristan, Sırbistan, Bulgaristan, İstanbul, Ankara yoluyla, 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Diyarbakır'a ulaşacaklardı. Bu girişime Musa Anter Barış Treni adı verilmişti. Musa Anter Barış Treni Projesi, Türk devleti tarafından engellendi, Almanya hükümeti, Türkiye'nin istekleri doğrultusunda, trenin Almanya topraklarından geçmesine izin verilmeyeceğini açıklayarak bu engellemeyi destekledi. Bunun üzerine Musa Anter Barış Treni Projesi iptal edildi. Daha sonra, 500 insan hakları savunucusundan 70 kadarı, uçaklarla İstanbul'a geldiler. Oradan da, 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Diyarbakır'da olmak üzere, otobüslerle ve uçaklarla hareket ettiler. Devlet, uçaklarla gidenleri, Diyarbakır'a sokmadı, Diyarbakır havaalanında bekletip aynı uçakla geri gönderdi. Diyarbakır'a sokulmayan ve aynı uçakla gönderilenler arasında Musa Anter'in eşi Hale Anter, kızı Rahşan ve oğlu Dicle de vardı. Büyük oğlu Anter ise, Türkiye'ye bile sokulmamıştı. Otobüslerle gidenler, Urfa'dan, Siverek'ten öteye geçemedi. Yol boyunca çok ağır bir baskı yaşandı. Sık sık kimlik kontrolleri, aramalar, bekletmeler... Yol boyunca, askeri araçlar, askeri birlikler her yerde görülüyordu. Yerleşim merkezlerinde halkla temas engellendi, otobüslerin sürücüleri dövüldü, hastanelik edildi, yoğun bir devlet terörü sergilendi. İstanbul'da basın açıklaması yapmaya çalışanlara karşı yoğun bir şiddet uygulandı. Yaralananlar oldu. Aslında, devlet terörü bir haftaya yakın bir süre içinde, insan hakları savunucularına karşı yoğun bir şekilde uygulandı, basın açıklaması girişimlerine karşı ceza davası açıldı.

Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği'nin, Musa Anter Barış Treni girişiminin Türkiye'de engellenmesi ve Alman hükümetinin de bu engeli desteklemesi karşısında hiçbir tepkisi yoktur. Türk devletinin ve Alman hükümetinin 1 Eylül Dünya Barış Günü'nün kutlanmasını engellemeleri karşısında hiçbir tepkileri yoktur. Barış anlayışına, ezilen bir halkın, Kürt halkının barış ihtiyacına böylesine duyarsız bir kurumun "*barış ödülü*" vermesi çok şaşırtıcıdır. Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği Başkanı **Gerhad Kurtze**'nin, Musa Anter Barış Treni'nin her iki devlet tarafından gerçekleştirilen engellemelere karşı küçücük bir tepki göstermemesi, bu olgusal süreci bilmezlikten, görmezlikten, duymazlıktan gelmesi, konuşmasında bunlara hiç yer vermemesi ilgi çekici bir durumdur. Bu süreçte bir güzellik yoktur. Yaşar Kemal, mazlum Kürt halkının barış ihtiyacına karşı böylesine duyarsız bir kurumun "*barış ödülü*" denen ödülünü almıştır. Yaşar Kemal ne Musta Anter Barış Treni'nin hem Türkiye, hem Almanya tarafından engellenmesini sorgulamaktadır ne de bu engellemelere karşı duyarsız olan Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği'nin tutumunu sorgulamaktadır. Yaşar Kemal'in ödül töreni sırasında yaptığı konuşmada, Musa Anter Barış Treni'nin hem Türkiye tarafından hem de Türkiye'nin isteği üzerine Almanya tarafından engellenmesi konusunda herhangi bir tepki dile getirmemesi, bu yasakları görmezlikten, duymazlıktan gelmesi, buna rağmen adına "*barış ödülü*" denen bir ödülü alması irdelenmesi gereken bir tutumdur. Bu tutumda da bir güzellik yoktur. Kürt halkının barış ihtiyacına karşı, 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne karşı duyarsızlığın böylesine geliştiği bir ortamda, Gunter Grass'ın konuşmasında da bir güzellik saptanamamaktadır.

Barış konusu, 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlamaları sözkonusu olduğu zaman, Musa Anter Barış Treni Projesi, projenin yaşama geçmesinin engellenmesi her zaman gündeme gelecek bir konudur.

Kimdir Musa Anter?

Musa Anter, okuyucularıyla görüşmeler yapmak ve kitaplarını imzalamak için bulunduğu Diyarbakır'da, 20 Eylül 1992 tarihinde "*faili meçhul*" kişilerce katledilen bir Kürt yazarıdır, gazetecidir, aydındır, bilge bir kişidir. Bilge Musa Anter 74 yaşında katledilmiştir. "*Faili meçhul*" denen cinayetlerin failinin devlet olduğu da herkesin bilgisi dahilindedir. Bu bakımdan Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde, Diyarbakır Adliyesi'nde Musa Anter cinayetiyle ilgili bir dosya yoktur, dosya kapatılmıştır. Bu cinayetle ilgili olarak gözaltına alınmış, tutuklanmış herhangi bir kişi yoktur.

Musa Anter bir semboldür. Musa Anter, "*faili meçhul*" cinayetlerle katledilen onlarca Kürt gazetecisinin, kaçırılıp kaybedilen, gözaltına alınıp kaybedilen yüzlerce Kürt politikacısının, binlerce Kürt yurtseverinin bir sembolüdür. Bilge Musa Anter, yakılan yıkılan köylerin, tahrip edilen doğanın, tahrip edilen temel yaşam kaynaklarının, evleri yakılan yıkılan, yerini yurdunu terke zorlanan, mağdur edilmek için her türlü baskıya, zulme uğratılan milyonlarca Kürt yurtseverinin bir sembolüdür. Bu yurtseverler neden katledilmektedir, doğa neden tahrip edilmektedir, geniş halk kitleleri neden mağdur edilmektedir, yoksulluğa mahkum edilmektedir? Bunun cevabı çok basittir. Kürtler artık, Kürt toplumu olmaktan doğan haklarını istiyorlar. Devletin 70 yılı aşkın bir zamandır uyguladığı politika ise, ırkçı, asimilasyoncu, inkarcı ve imhacı bir politikadır. Bu düşüncelerin, bu akımların bu ulusal ve toplumsal talepleri sahipleriyle diyalog geliştirerek değil, onları birer ikişer, üçer beşer yok ederek, soykırımı zamana yayarak "*böyle bir sorun yok, bunları isteyen de yok*" demektedir. İşte, Musa Anter Barış Treni Projesi'ni engelleyen, 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlamalarını engelleyen zihniyet böyle operasyonların da sahibi olan bir zihniyettir. Alman hükümetinin desteklediği de böyle barış karşıtı bir süreçtir. Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği'nin "*barış öldülü*" verirken gözmezlikten, bilmezlikten duymazlıktan geldiği, barışa ilişkin temel süreçler bunlardır. Yaşar Kemal'in de hiç sorgulamadan aldığı "*barış ödülü*" budur.

Musa Anter'in, Musa Anter gibi katledilen binlerce Kürt yurtseverinin, düşüncelerini, duygularını, eylemlerini ve arzularını ve toplumsal taleplerini hiçe sayan bir ödül verme-ödül alma ilişkisinin toplumsal bir değeri olabilir mi?

Musa Anter Barış Treni Projesi, barış düşüncesinden ve eyleminden bir nirengi noktasıdır. Bu sürecin etraflı bir şekilde, bütün olgusal dayanaklarıyla değerlendirileceğinden şüphe yoktur. Böyle bir barış projesine Musa Anter adının verilmesi de çok yerindedir, çok yerinde bir seçimdir. Musa Anter 50 yıl gazetecilik, yazarlık yapmış, fakat gazeteciliğin olanaklarından hiçbir şekilde yararlanmamış bir kişidir. Musa Anter, yetmişli yaşlarını yaşadığı bir dönemde bile, gerek cezaevlerinde, gerek dışarıda, henüz yirmi yaşlarını yaşayan gençlerle, hatta 15-16 yaşındaki çocuklarla, "*bir dede*", "*bir baba*", "*bir amca*" gibi değil, bir ağabey gibi, bir arkadaş gibi ilişkiler geliştirebilmiş bir kişidir.

Musa Anter'in gerilla mücadelesiyle duygusal bir ilişkisi olduğu da açıktır. 1974 genel affıyla birlikte serbest kalan yazarın, uzun bir süre kendi içine kapandığı, köyüne çekildiği, çevresi tarafından izlenebilen bir durumdur. Gerilla mücadelesi, Musa Anter'e ruh ve heyecan vermiştir, onun dinçleşmesini sağlamıştır. Bu inkarın ve asimilasyonun sistematik bir şekilde sürdürüldüğü, ulusun temel değerlerinin çürütüldüğü bir ortamda, "*Kürdüm*" diyenlerin, Kürtçe konuşanların, Kürtler için hak isteminde bulunanların çeşitli cezai yaptırımlarla karşı karşıya kaldığı bir ortamda, demokratik bütün kanalların tıkanmış olduğu bir ortamda, sesini duyurmak, sorunlarını anlatmak için başka bir yolun kalmadığının bilincine ulaşmak demektir. Gerilla mücadelesinin ortaya koyduğu ruhsal etkiler sadece Musa Anter'de görülmemektedir. 1980'lerde, 60'lı, 70'li, 80'li yaşlarını yaşayan pekçok Kürt'te böyle bir ruhsal dirilmeyi izlemek mümkündür.

Musa Anter'in vatanından hiçbir zaman kopmadığı, sık sık ziyarete gittiği uzun süre köyünde kaldığı, orada, toprakla, bağ-bahçeyle ilgilendiği yine bilinmektedir. **Gunter Grass,** ödül töreni sırasında yaptığı konuşmada, "*Belki de Alman Kitapevleri ve Yayıncılar Birliği tarafından verilen Barış Ödülü itici bir güç, itici güçler yumağı, olabilir...*" demektedir. Burada Gunter Grass yanılgı içindedir. Yaşanan süreçle organik bağı olmayan ödüller bir itici güç işlevi görmezler, yeni bir sorgulama başlatmazlar. Süreç şu şekilde gelişseydi itici bir güç olabilirdi, yeni bir sorgulama için dinamik olabilirdi. Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği, "*Türkiye, Musa Anter Barış Treni Projesi'nin yaşama geçirilmesine engel olmaktadır, Alman hükümeti de, Türkiye'nin barış karşıtı bu tutumunu desteklemektedir. Bu konularda, her iki hükümeti de protesto etmek için bu sene 'barış ödülü' vermiyoruz...*" Bu tutum, bu kavrayış yeni bir sorgulama için dinamik olabilirdi, insanlar, kurumlar bu protestonun nedenlerini sorgulayabilirlerdi.

Alman Kitapevleri ve Yayıncılar Birliği'nin yaşanan sürece duyarsız kalarak "*barış ödülü*"nü verdiğini düşünelim. Eğer Yaşar Kemal, "*Türk devleti, Musa Anter Barış Treni'ni engellemektedir, Alman hükümeti de bu engellemeyi desteklemektedir. Alman Kitapevleri ve Yayıncılar Birliği ise, bu engellemeler karşısında çok duyarsız kalmaktadır, barış karşıtı politikaları eleştirmeyerek onlara destek verir bir duruma düşmüştür. Bu koşullarda verilen Barış Ödülü'nü kabul etmiyorum...*" deseydi, bu da bir itici güç olabilirdi, yeni bir dinamik olabilirdi.

Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği'nin "*Barış Ödülü*" verdiğini, Yaşar Kemal'in de bunu kabul ettiğini düşünelim. Eğer Gunter Grass "*Musa Anter Barış Teni Girişimi Türkiye tarafından engellenmişti, Almanya, Türkiye'nin istekleri doğrultusunda, trenin Almanya topraklarından geçmesine izin vermeyerek barış karşıtı bir politikaya destek vermiştir. Bu koşullarda 'Barış Ödülü' verilmesini ve alınmasını uygun bulmuyorum...*" diyerek konuşma yapmayı kabul etmeseydi, bu protesto da bir itici güç, bir dinamik olabilirdi. Bunların hiçbiri yaşanmadı.

Nelson Mandela'nın tavrı

Uluslararası Atatürk Barış Ödülü, 1992'de Afrika Ulusal Kongresi lideri **Nelson Mandela**'ya verildi. Nelson Mandela, "*Türkiye, ülkesindeki Kürtlere baskı yapmaktadır. Kürtlerin haklarını tanımamaktadır, inkar etmektedir... Bu koşullarda 'barış ödülü' ancak anti-demokratik baskıların gizlenmesine yarar...*" diyerek bu ödülü reddetmiştir. İşte itici güç budur, yeni bir sorgulama için dinamik bu tavırdır. Düşünelim ki, 70 yılı aşkın bir zaman, kemalist hareketin mazlum ulusların, Doğu'nun ezilen uluslarının, sömürge ulusların ulusal kurtuluşları için en büyük, en önemli ilham kaynağı olduğunu iddia etmektedir. Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarını sistematik bir şekilde inkar ederken, Kürtlerin evlerini köylerini yakarken yıkarken, bile "*ezilen uluslara önderlik*", "*mazlum uluslara ilham kaynağı olmak*" propagandası yapmaktadır. Kürtlerin ulusal ve toplumsal varlığını red ve inkar sürecini gizlemek, kirli savaş dolayısıyla bozulan uluslararası imajını düzeltmek için de "*Barış Ödülü*" koymuştur. Dünyanın "*mazlum ulusları*"ndan biri ve bu ulusun önderi de, Kürt sorunu konusunda önemli bir bilgiye ve bilince sahip olduğu için bu ödülü reddetmiştir. İşte yeni bir sorgulama başlatacak, sorgulama için itici bir güç, olgu budur. Musa Anter Barış Treni'nin, Türkiye'nin istekleri doğrultusunda Almanya topraklarından geçmesine izin vermeyen Alman hükümeti, sekiz tekerlekli panzerleri, kazan bombalarını, napalm bombalarını, kimyasal silahların yapımında kullanılacak malzemeleri, mayınları... Türkiye'ye göndererek Kürt köylerinin yakılmasına yıkılmasına ortak olmaktadır. Kirli savaşın tırmanmasını, devlet terörünün tırmanmasını teşvik etmektedir. Güney Afrika ise, "*Uluslararası Atatürk Barış Ödülü*" verenlerin barış karşıtı gerçek tutumlarını deşifre edip ödülü almayarak mazlum Kürt halkının mücadelesine paha biçilmez değerde bir katkı sunmaktadır. Nelson Mandela, Güney Afrika halkının değerli bir önderidir. Bu "*ödül*" karşısındaki tutumu ise onu daha da değerli kılmaktadır, yüceleştirmektedir.

Türkiye'de devlet ve hükümet yöneticileri, üniversiteler, basın-yayın organları, yazarlar, yargı organları, kısaca resmi ideoloji taraftarları, ödülün reddiyle beraber ciddi bir sorgulamaya girişebilirlerdi. Kürt sorunu açısından böyle bir sorgula-

ma zaten yapılmaktadır. Türkiye'de ise, sorgulama süreci hiç yapılmadı, ödül vermekten dolayı bir pişmanlık egemendi. "*Baldırı çıplak zavallı kara adam, ödülümüzü kabul etmedi...*" Bu süreçte ödülün reddinden dolayı yaşanan bir panik de vardır. Ödülün kabulü durumundaysa "*mazlum uluslara ilham verme, önderlik etme...*" edebiyatının çok yoğun bir şekilde gündeme geleceği, Nelson Mandela'ya övgüler düzüleceği şüphesizdir.

> **"Batı'yı Batı yapan temel koşulu çoktan terketmiştir. Özgür eleştiri koşulu neden terkedilmiştir? Çok basit... Savaş uçaklarının, savaş helikopterlerinin, panzerlerinin, mayınlarının, tanklarının, toplarının, kazan bombalarının, misket bombalarının... ticaretinin daha pürüzsüz bir şekilde yapılabilmesi için..."**

"Kürt devleti isteyen kimse yok"

Kürt sorunu gündeme geldiği zaman, Yaşar Kemal sık sık hiçbir Kürdün Kürt devleti düşünmediğini vurgulamaktadır. "*Türklerden ayrılmayı düşünen hiçbir Kürt yoktur veya bu şekilde düşünenler, isteği olanlar çok çok azdır...*" demektedir. Yaşar Kemal'in bir yazar olarak Kürt ulusunun geleceğini belirleme, ulusun önünü kesme hakkı var mıdır? Yaşar Kemal, bir Türk yazarı olarak, bağımsız Kürt devleti istemediğini, Kürtlerin Türklerden ayrılması gerektiğini, kişisel isteğinin bu yönde olduğunu belirtebilir, fakat ne kadar büyük bir yazar olursa olsun, Kürtlerin geleceğini belirleme, Kürtlerin önünü kesme hakkı ve yetkisi yoktur.

Burada düşüncenin, duygunun ve eylemin içeriğine değil, yöntemine dikkat çekmeye çalışıyoruz. Halbuki bağımsız devletini kurma, teorik olarak bütün ulusun sahip olduğu çok doğal bir haktır. Filistin sorunu nasıl savunuluyor? "*Filistin bağımsız devlet kurma hakları da dahil, her türlü haklarını savunuyoruz...*" Doğru olan budur, ilke budur. Filistin sorunu 1960'lardan beri böyle savunuluyor. Bağımsız Filistin Arap devleti isteyip istememek, kurup kurmamak, artık Filistinlilerin düşünceleri ve eylemleriyle ilgili bir sorundur.

Bugün Avrupa Konseyi üyesi 40 civarında devlet vardır. Örneğin Liechtensten'in nüfusu 30 bin civarındadır, ülke toprakları ancak büyükçe bir köy genişliğindedir. Avrupa Konseyi'nde nüfusu 500 binden az olan devletler vardır. Avrupa Konseyi'nde nüfusu bir milyondan az olan beş-altı devlet vardır. Örneğin bugün, onbeş üyeli Avrupa Birliği'nin üyelerinden biri Lüksemburg'dur. Lüksemburg'un nüfusu 400 bindir. Bugün yine 1997 yılının ikinci yarısında Avrupa Birliği'nin başkanlığını da Lüksemburg yapmaktadır. Kaldı ki tarihte Lüksemburg diye bir ulus, Lüksemburg diye bir ülke de yoktur. Bütün bunların ötesinde, Türkiye bugün fiili olarak varolan 160 bin civarında nüfuslu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsız bir devlet olarak tanınmasını, yani fiili durumun hukukileşmesini de istemektedir. Bütün bu örnekler karşısında Kürtler için neden devlet istenmediğinin, herkes için doğal bir hak olanın Kürtler için neden esirgendiğinin irdelenmesi önemli olmaktadır.

Kürtlerin bugün Ortadoğu'daki nüfusu 30 milyonu aşkındır. Ülke toprakları 500 bin kilometrekare civarındadır. Buna rağmen Kürtlerin değil bağımsız bir devleti, herhangi bir statüsü de yoktur. Kürt sorunu konusunda, Kürdistan sorunu konusunda araştırılması gereken temel süreç budur. Bilimin kavramlarıyla, siyasetin kavramlarıyla Kürtlere dayatılan, Kürtlere yaşatılan bu çağdışı ilişkileri kavramak mümkündür. Burada konu bu değil, ilişkilerin daha çok ahlaki yönüdür. Yaşar Kemal, hiçbir Kürdün Kürt devleti düşünmediğini, bağımsızlık düşünmediğini söylüyor... Bok yemek Kürtlerin çok mu hoşuna gidiyor? Köylerinin, evlerinin yakılıp yıkılması, temel yaşam kaynaklarının tahrip edilmesi, Kürtlerin çok mu hoşuna gidiyor? Yukarıda, Musa Anter'i, çocukların, yakınlarının Musa Anter'in mezarı başında bile ziyaret edemediklerini belirtmiştim. Avrupa'da yaşayan Kürtler, Türkiye'ye geldiği zaman bir de Siirt'teki, Van'daki, Bitlis'teki, Bingöl'deki, Dersim'deki, Urfa'daki... köylerini, yurtlarını ziyaret edebiliyor mu? Ülkelerine böylesine yabancılaşmak Kürtlerin çok mu hoşuna gidiyor? Yerlerini, yurtlarını terke zorlanan Kürtlerin, İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de yaşamaya zorlanan Kürtlerin hangisi bu doğal ziyaretleri yapabiliyor? Kürt çocukları her gün, "*Türküm, doğruyum, çalışkanım... Varlığım Türk varlığına armağan olsun*" diye bağırtılıyor. Bütün bunlar Kürt kültürünü yaşamanın yasaklandığı bir ortamda gerçekleştiriliyor. Böylesine ırkçı dayatmalarla yaşamak, dünyada bir eşi daha bulunmayan bir ırkçılıkla birlikte yaşamak Kürtlerin çok mu hoşuna gidiyor?

> **"Gunter Grass, ödül töreni sırasında yaptığı konuşmada, 'Belki de Alman Kitapevleri ve Yayıncılar Birliği tarafından verilen Barış Ödülü itici bir güç, itici güçler yumağı, olabilir...' demektedir. Burada Gunter Grass yanılgı içindedir. Yaşanan süreçle organik bağı olmayan ödüller bir itici güç işlevi görmezler, yeni bir sorgulama başlatmazlar."**

28 Kasım 1997 akşamı Siyaset Meydanı programında, Ali Kırca, Kürt illerindeki eğitim sorununu tartışıyordu. Atv'deki bu program ırkçı ve sömürgeci düşüncelerin ve duyguların dile getirildiği bir meydan oldu. Program Şırnak'da hazırlanmıştı. Programda, iş kadını olduğunu söylenen bir kadın "*bu çocuklar konuşmasını bilmiyor, bunları üç yaşındayken almak, Türkçe öğretmek, insanlaştırmak gerekir...*" diyordu. Dikkat edilirse Kürtçe konuşanları "*konuşanlar*" sınıfına, Kürtleri de "*insanlar*" sınıfına dahil etmiyordu. Dünyanın hiçbir tarafında böyle bir ırkçılık sözkonusu değildir. Sistematik bir şekilde bu hakaretlere uğramak, bu hakaretlerle birlikte yaşamak, aşağılanmak, horlanmak... Kürtlerin çok mu hoşuna gidiyor? Bunların bir kişinin subjektif düşüncesi değil devlet politikası olduğu, sistematik bir politika olduğu da besbellidir. Bunlar karşısında Kürtler neden onurlu, özgürlükçü bir yaşam, bağımsız bir yaşam düşünmüyor?

Bu somut olgulara rağmen Türk aydınları, Türk yazarları neden böyle düşünüyor? Kanımca bu da açıktır. Türk aydınları, yazarları vs. hep devletin değerleriyle yetişmişlerdir, devlete muhalefet ettiklerinde bile, aslında devleti seslendirmektedirler.

Andrey Saharov

Rus fizikçi **Andrey Saharov**, Ortadoğu'da Kürtlerin bölünmüşlüğünün, parçalanmışlığının ve paylaşılmışlığının ortaya çıkardığı acıların, trajik durumların bilincine varmış, bu acıları yüreğinde duyan bir kişiydi. 1975 Nobel Barış Ödülü sahibi Andery Saharov, insan hakları savunucu bir aydındı. Kürt sorunuyla yakından ilgileniyordu. Kürt sorununu Birleşmiş Milletlere götürme projelerini yapıyordu. 1989'da öldü.

Andrey Saharov çok değerli bir insan hakları savunucusuydu. Fakat Avrupa Birliği tarafından konulan "*Saharov İfade Özgürlüğü Ödülü*"nün ciddi bir toplumsal değeri yoktur. Burada Saharov adı Avrupa Birliği tarafından istismar edilmektedir. Çünkü Avrupa Birliği, Türkiye'ye ilişkin olarak aldığı pekçok kararda, "*Ortadoğu'da bir Kürt devletinin kurulmasına karşıyız...*" diye başlamaktadır. Kürtlerin geleceğini belirlemekte kendini yetkili görmektedir. Düşünelim ki bu kararlar, örneğin on-onbeş sene öncesine nazaran, Kürtler lehine bir tutum takınılması sürecinde alınmaktadır. Bu bile tek başına Kürtlerin ne kadar ağır dayatmalarla karşı karşıya bırakıldığını gösteren bir olgusal ilişkidir.

Kürtlerin ve Kürdistan'ın nasıl bölündüğü, parçalandığı ve paylaşıldığı, bilimin kavramlarıyla incelenebilir bir konudur. Devletlerarası ilişkiler ve uluslararası ilişkiler açısından, siyasal tarih açısından bu süreç incelenebilir. Bölünmenin, parçalanmanın, paylaşılmanın hedefi olmuş bir ulus, bir ülke, kuşkusuz çok büyük bir toplumsal zaaf içindedir. Ağır bir toplumsal zaaf içinde olduğu için böyle bir felaketle karşılaşmış, bu felaketin üstesinden gelememiştir. Bölünmeyi, parçalanmayı ve paylaşılmayı kolaylaştıran bu özellikler de antropolojinin ve sosyolojinin kavramlarıyla açıklanabilir. Fakat bizim üzerinde şu anda durmaya çalıştığımız konu bilimsel bir konu olmaktan ziyade ahlaki boyutları olan bir konudur.

1997 Kasım ayının ortalarını hatırlayalım. Birleşmiş Milletler silah denetçileri, Irak'ta, kimyasal silah stokları ve kimyasal silah üreten tesisler olduğunu saptamıştı. Bu incelemelerde ABD'li silah denetçileri daha çok ilgileniyordu. Silah denetçileri, Irak'ta, istedikleri yerlerde inceleme yapmak ve silahları imha etmek istiyorlardı. Irak ise, ABD'li silah denetçilerinin bu tür incelemeler yapmasına izin vermiyordu. Bu, Irak ile Birleşmiş Milletler arasında, daha doğrusu, Irak ile ABD arasında çok büyük bir krizin yaşanmasına neden oldu. Krizin çözümü konusunda ABD, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden Irak'a karşı silahlı yaptırım kararı çıkartmak istiyordu. ABD çok istemesine, çok çaba sarf etmesine rağmen bu kararı çıkaramadı. Silahlı güçlerini, savaş gemilerini, savaş uçaklarını, savaş helikopterlerini, füzelerini vs. Körfez'e yığmasına rağmen, Irak'a karşı silahlı bir yaptırım gerçekleştiremedi. Fakat aynı dönemde, Güney Kürdistan, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından her gün bombalanıyordu. Türk ordusu da karadan hareket halindeydi. Türkiye Güney Kürdistan'ı bombalarken, Güney Kürdistan'a harekat gerçekleştirirken hiçbir otoriteden karar çıkartmak gereğini falan duymuyordu. Hiç kimse de kendisine, bitmez-tükenmez bu bombardımanlarla ilgili, bitmeztükenmez sınır ötesi operasyonlarla ilgili bir soru falan sormuyordu. Bu, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesini, parçalanmasını ve paylaşılmasını, sömürgeci devletlere, emperyalist emelleri olan devletlere sağladığı bir kolaylıktı. Ülkenin iskeletini parçalayan, ulusun beynini dağıtan da bu süreçti. Bu sürecin elbette, bütün olgusal dayanaklarıyla incelenmesi gerekir. Ortadoğu'da Kürtlerin bağımsız devlet kurmalarına karşı olduklarını söyleyen Batılı politikacıların, Batılı aydınların bu süreci nasıl değerlendirdiklerinin irdelenmesi elbette önemlidir.

"*Kürtlerin devlet kurmalarına karşıyız...*" "*Ortadoğu'da bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasına karşıyız...*" deniliyor. Örneğin, 400 bin nüfuslu Lüksemburg, kendinde, 30 milyon nüfusa sahip olan Kürtlerin geleceğini belirlemek hakkını ve yetkisini nasıl buluyor? Bağımsız devlet kurmanın koşulu nedir? Kamu hukuku açısından, devlet teorisi açısından, devletler hukuku ve uluslararası ilişkiler açısından bağımsız devlet kurmanın koşulları nelerdir? Bu konudaki düşünceler Batılı devletlerle, Batılı aydınlar arasında ciddi bir fark gösteriyor mu? Batılı siyaset bilimcileri, hukukçular, sosyologlar, antropologlar, insan hakları savunucuları bu konuda neler düşünüyor? Bu koşullarda Avrupa Birliği, ancak Kürtlere dayatılan devletlerarası sömürge ilişkilerinin hiçbir statü içermeyen durumunun bekçiliğini yapabilir. Haluk Gerger iki Avrupa olduğunu, devletler ve hükümetler Avrupası'nın ve demokratik Avrupa'nın düşüncelerinin ve eyleminin içeriğinin birbirlerinden farklı olduğunu vurgulamaktadır. Bu yargının denek taşı, ne kadar ete kemiğe büründüğü, herhalde Kürdistan sorununda kendini gösterir.

"*Saharov İfade Özgürlüğü Ödülü 1995'te Leyla Zana'ya verildi*" denilebilir. Bu Avrupa Birliği'nin Kürtlere karşı ahlaki olmayan tutumunu gizlemez. Musa Anter Barış Treni Projesi'nin engellenmesi olayı karşısında bile, küçücük bir tepki göstermeyen Avrupa Birliği'nin, Avrupa Parlamentosu'nun Leyla Zana'ya verdiği ödülün bir toplumsal değeri olabilir mi?

Leyla Zana bir semboldür, özgürlük hareketi sürecinde özgürleşen, nizamiye kapılarında bilinçlenen, ulus için mücadeleye katılan Kürt kadının sembolü. Avrupa Birliği'yse bu sürece hiç de dost değildir.

Onurlu bir barış için mücadele kaçınılmaz bir görevdir. Avrupa Birliği ise, Musa Anter Barış Treni'nin düşündüğü barışın değil, panzerlerle, tanklarla, toplarla, napalm bombalarıyla, kazan bombalarıyla, misket bombalarıyla, mayınlarla tıkabasa yüklü trenlerin dayattığı "*barış*"ın yanındadır, bu süreçte tırmandırılan kirli savaşın yanındadır.

"Barış" için çaba sarfeden başkaları da var

Alman Kitapevleri Yayıncılar Birliği'nin "*Barış Ödülü*" için neden Alman İçişleri Bakanı Manfred Kanther'i veya neden herhangi bir Türk siyasetçisini düşünmediği de ilgi çekici bir konudur. Bu siyasetçiler de "*barış*"ı korumak için olağanüstü bir şekilde çaba sarfediyorlar. Trenler dolusu silahların sağ salim bir şekilde yerlerine ulaşmaları, etkin bir şekilde kullanılmaları için her önlemi alıyorlar. Musa Anter Barış Treni'ne, trenle birlikte gelecek insan hakları savunucularına "*Sevr Treni*"dir, "*Sevr'i uygulamak için geliyorlar...*" diyerek tepki gösteren İşçi Partililer, Milliyetçi Hareket Partililer, kemalistler vardı. Bunlar "*Sevr Treni'nin geçmesine izin vermeyeceğiz*" diye slogan atıyorlardı. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan, özellikle İşçi Partilileri, "*Kürt köylerini yakan yıkan, milyonlarca Kürdün yerini yurdunu terke zorlayan, doğayı tahrip eden bu silahlar nereden geliyorlar, nasıl geliyorlar...*" şeklinde eleştiriyordu.

> **"Yaşar Kemal, bir Türk yazarı olarak, bağımsız Kürt devleti istemediğini, Kürtlerin Türklerden ayrılmaması gerektiğini, kişisel isteğinin bu yönde olduğunu belirtebilir, fakat ne kadar büyük bir yazar olursa olsun, Kürtlerin geleceğini belirleme, Kürtlerin önünü kesme hakkı ve yetkisi yoktur."**

Alman siyasetçiler için önemli olan, bu silahların hiçbir engele takılmadan akışını sağlamaktır. Kürtlerin evsiz-barksız kalmaları, yersiz-yurtsuz kalmaları, mağdur edilmeleri, yoksulluğa mahkum edilmeleri kendilerini hiç ilgilendirmiyordu. Kürt yoksullarına karşı Almanya sınırlarının korunması, kuşkusuz önemliydi, bunun için de çeşitli yasaklarla, Almanya'da gerekli önlemler alınıyordu. Bütün bunlar sadece Almanya'da değil, Türkiye'de de "*barış*"ın korunmasını gerekli kılıyordu. Alman hükümet yöneticileri de bu konuda Türk yöneticileriyle ortaklaşa bir şekilde her türlü çabayı gösteriyordu.

Özgür eleştiri koşullarının terkedilmesi

Ödüller konusunda irdelenmesi gereken bir boyut daha vardır. Batı'yı Batı yapan temel koşulu çoktan terketmiştir. Özgür eleştiri koşulu neden terkedilmiştir? Çok basit... Savaş uçaklarının, savaş helikopterlerinin, panzerlerinin, mayınlarının, tanklarının, toplarının, kazan bombalarının, misket bombalarının... ticaretinin daha pürüzsüz bir şekilde yapılabilmesi için... Bu konuda, hükümetlerle yazarlar, basın mensupları arasında düşünce ve eylem bakımından ne gibi farklar vardır? Farktan çok doğal bir işbölümünden, nesnel bir işbölümünden söz edilebilir. Örneğin Alman hükümeti, Türk devletinin isteği uyarınca, Musa Anter Barış Treni'nin Almanya topraklarından geçmesine izin vermiyor, fakat aynı dönemde, Alman Kitabevleri ve Yayıncılar Birliği de hükümetinin, barış düşüncesine ve eylemine yasak koymasına hiçbir sorgulama yapmadan bir Türk yazarına "*Barış Ödülü*" veriyor. Böylece Alman hükümetinin çirkinleşen yüzünü biraz örtmeye, gizlemeye çalışıyor. Yukarıda, demokratik kurumların, sivil toplum kurumlarının, hükümetlerinin politikaları karşısında ne kadar demokrat olup olmadıklarının denek taşının Kürdistan sorununda kendini gösterdiğini, ete-kemiğe büründüğünü belirtmeye çalışmıştık. Bu çerçevede "*ödüller*" konusunda çok şey söylenebilir. Batılı kurumlar, Batılı yazarlar her zaman ödül verilecek herhangi bir Türk veya Kürt bullabilirler. Fakat süreç artık, ödül alanlar bakımından sürecin sorgulanmasını da getirecektir. Kürtlere, tarihsel bir haksızlığın dayatıldığı bir ortamda, bu haksızlığın günümüzde de aynen sürdürüldüğü bir ortamda, yazarların, çeşitli kurumların hükümetlerinden çok farklı düşünmedikleri bir ortamda, örneğin bir Kürt aydının bu ödülle onurlandırılmasının ne gibi bir toplumsal değeri olabilir?

Bugün olan nedir? Hükümetler, Türkiye'ye her türlü silah aracı-gereci veriyor. Devlet terörünü ideolojik, politik olarak destekliyor. Bu silahlarla, bu ideolojik ve politik yardımlarla evler köyler yakılıyor, yıkılıyor, temel yaşam kaynakları tahrip ediliyor. Kürtler geniş kitleler halinde mağdur ediliyor. İşte bu süreçte insan hakları kurumları, insan hakları savunucuları Kürtlerin haklarının savunulmasında, sorunların anlatılmasında, duyurulmasında ısrarlı olmamaktadırlar. Çeşitli baskılarla karşılaşmaktadırlar. Bazı Batılı kurumlar, yazarlar vs. ise bu kurumlara, kişilere dirençlerinden dolayı ödüller vermektedirler. Peki, Batılı bu kurumlar, askeri, ekonomik ve politik yardımlarıyla Kürdistan'ın yakılmasına, yıkılmasına ortak olan kendi devletlerini neden eleştirmiyorlar, kendi devletleriyle belirli bir mücadele yürütmüyorlar da, bu yıkımlara karşı direnen, insanlığı savunan bazı kişilere ve kurumlara ödüller verme yoluna gidiyorlar?

Batılı aydınların, bir ulusa devletlerarası sömürge ilişkilerinin dayatılmasına, köylerin yakılıp yıkılmasına, binlerce yurtseverin "*faili meçhul*" cinayetlerle yok edilmesine, bütün bunların kendi hükümetlerinin politikacılarıyla da desteklenmesine karşı çıkmamaları çirkin bir tablo ortaya koymaktadır. Saygın bilinen bazı kişilere ve kurumlara ödüller verilmesiyle bir çirkinliği gizleyemezler. Bu durumda, gelecek kuşaklar, bu tür ödülleri sorgulayıp reddetme yoluna gidebilirler. Bu süreçte Batı'nın, aslında özgürlüğün, demokrasinin, özgür eleştirinin, evrensel değerlerin savunuculuğunu yapmadığını, devletlerarası sömürge dayatmalarının bekçiliğini yaptığını da deşifre edebilirler.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor...

Zafere kilitlenmiş insanın sevgisi değerlidir

"Her çağda, hiçbir çağda ve gelecek çağlarda yaşarım."

● Baştarafı 28. sayfada

lim olmuş düşünce bitmiştir. Duygusuz insanların beyini çalışmaz, güdüleri çalışır.

Mesela, kişiliğe veya hepinize kısa bir eleştiri yapmak istiyorum: Örneğin, açlık güdüsü benim için müthiş bir siyasal hareketlendime güdüsüne dönüşmüştür. Ama sizler maddi olarak bunu tatmin ettiğiniz anda iş bitmiştir. Dolayısıyla açlık güdüsüne yenik düşersiniz. Bizde açlık güdüsüne, doğru bir yükselişe cevap, tüm toplumun açlık gerçeğini görmek, tabii onun sömürgeci uygulamaların harab ettiği, üretim güçlerini yok ettiği, insan gücünü çalışamaz, üretemez duruma getirdiği gerçeğine kadar götürmek. Açlığın kaynağına kadar gitmek. Şimdi, ben bunu samimice yapıyorum. Kendi karnımı doyurmak için değil, burada kendimi tamamen toplumla bütünleştirmenin, mükemmel bir vicdani temsilini, yani toplumsal vicdanın ta kendisi oluyor. İşte, farkımız burada. Benim için açlık, tüm toplumsal gerçekliğin maddi zeminini görmek demektir. Bu güdümü tatmin etmem bile, devrimci mücadelede halk adına ne kadar yaptığıma bağlı. Şimdi iyi yiyebiliyorsam veya yiyişim bana helal gibi geliyorsa, halkın üretim güçlerine felsefi, siyasi anlamda da olsa, bir açılım verdiğim içindir. Halkın açlığını doyurmaya inandığım an, yediğim ekmeği veya giderdiğim açlık güdümün ancak bir anlamı olur. Şimdi bu çözümlerde mi sizde yok? Bireysel anlamda bunu çözmüşsünüz? Ama toplumsal vicdana uluşmak anlamında hiç çözememişsiniz, işte bu kısır bırakıyor.

Bu arada cinsel güdüye de değinmekte yarar var: Çok temel bir iç güdü olduğu için, bunun yarattığı sorun bizde gerçekten en ağır bir siyasal çarpıtmaya götürüyor.

Cinsel güdüyü çözmek, en büyük devrimi gerçekleştirmektir.

Şimdi bizde gerçekleştiren yok. Hepsi yenik düşüyor. Kürt toplumu, bir açlık iç güdüsüne, bir cinsel iç güdüye dünya da belki de birinci sırada yenik düşen toplumsal gerçeği veya bireysel tipi ifade ediyor. İşte bu nokta da benim başardığım şeyler var: Her şeyden önce, toplumumuzda bunun bir ahlakı. Cinsel güdü etrafında bir namus, bir ahlak anlayışı oluşmuştur ve hiçbir babayiğit bunu aşma gücünde değil. Mutlaka onun gereklerini, ya ahlaklı, ya da ahlaksızca yerine getirmek zorunda. Ahlaksızca olursa birey bitmiştir, ahlaklı, yani namuslu kavramı adı altında olursa da bitmiştir. Bu darboğazda bizim birey bir kez daha, daha ömrünü yirmiye dayatmadan yenilmiştir.

Benim burda geliştirdiğim mekanizma biraz daha farklı:

Güdüyle uğraşmak!

Uzun bir süre güdüyle uğraştım. Sonuç, siyasal çözümlemelerde büyük bir açılma imkanı elde etme. Toplumsal dokuyu, toplumsal ahlakı, bireyin kurumlanışını tamamen yıktım, yırtım. Ve şimdi yavaş yavaş taşırmaya çalışıyorum. Bu da aydınlanmanın en tahrik edici patlamalı yönlerinden biri olmaktadır.

Bir de aydının bu iki konu da mesafe kaydetmesi gerekir. Bunlar olmazsa olmaz kabilinden hususlardır. Birey çözümü dediğimizde, kastedilmesi gereken bu hususlardır.

Silah, güç veya siyaset bu çözümlemeyle bağlantılı olduğu gibi, gücün kendisi de çok önemli bir siyasal olaydır. Şu anda güç başımıza bela olmuştur. Örneğin, PKK zemininde güç, eğer doğru çözümleme ile geliştirilmezse, aydınlanmanın değil, bir despotizmin kaynağı da olabilir. Güçlü kişinin tehlikeli olması şimdiden karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla güç çözümlemesini ileri düzeyde yapıyoruz. Güçlülük güdüsü, buna artık korku güdüsü mü denilebilir, işte onu gerçek güç ile doldurmak istiyoruz. Tabii güç cesaret veriyor. Bu da eğer doğru siyasete tabi tutulmazsa büyük tehlike kaynağı oluyor. İşte, bu konuda da geliştirme, çözümleme düzeyi bana göre benim aydınlık düzeyimi biraz belirlemiş oluyor.

Olmayan bir ruhu var.

Mutlak satılmış bir bilinci var. Yani Kürt gerçeğine göre tanımımı yap desen, sadece şunu söyleyebileceğim; acaba sen ne kadar satılmışsın, kaç elden geçmişsin? Kaç efendi değiştirmişsin? Sen diye bir şey var mı, yok mu? Büyük bir ürkmeyle birlikte bir de bakacağım ki, belki sen diye bir şey yok. Düşmandan bir iz, bir gölge var. Ortada öyle kişi de yok. Araştırdıkça buluyorum, çok ilginç. Bu kavramlar peygamber vahilerine benzer bir şekilde, bana sökün ediyor ve beni zorluyor. Fakat başka çaremiz de yok.

Gerçeği yakalamadıkça, gücü yakalamak, kimliği, kişiliği yakalamak imkansız.

İşte, bu noktada en özgür insan nereye bağlı olduğunu bilen insandır ve onun şiddetli eylemine girendir.

Yani gerçeğe!

Ne kadar ürkütücü de olsa da, bu bana bir yerde zevk veriyor. Hastalığı ancak gerçeğin dilini yakaladıkça giderebilirsin. Başka türlü sen bu dünyada yaşayamazsın diye bir özelliğim var. Bizdeki insan tipinin durumu ise tersine. Gerçekten ne kadar kaçarsan, o kadar rahatlarsın. İnanılmaz bir şey! En aydın tipler, en gerçeğe doğru, silah elde işte savaşmaya cesaret ediyorlar. Gerçeğe bağlantılı olması gerekenlerin şu anda en zorlandığı konu bu. Ölüme bin defa gidiyorlar, ama uğruna baş koydukları siyasal realiteyi, özgür kimliği, onun fikri ve örgütsel zeminine gelmiyorlar. İnanılmaz bir çelişki! Şimdi bunu çözmeye çalışıyorum.

Eskiden ele silah almak da büyük bir aşamaydı. Bundan önce bir kelimeyi insanımızın ağzına koymak da çok büyük bir aşamayıdı. Tabii işler ilerlemeştir, ama halen kimliği yakalamaktan çok uzağız. Uzak olduğumuz içindir ki, Demirel, "*Kürt kimliğini kabul ediyorum*" der. Ama bir şamatacı gibi ondan sonra, "*ben böyle bir şey söylemedim*" der. Eğer kimliği biraz sağlam yakalamış olsaydık, sadece onun ağzından bu kelimeler çıkmayacaktı ve büyük ciddiyetle karşısındaki kimliği tanıyacaktı. Öyle çok acıklı yönlerimiz var, ama bu nokta da durumlarınıza üzülüyorum. Belki aydınlarımız veya bir şeyler düşünen, hatta devrimciler de iddialıyız diyebilirler. Durumlarını, çok kapsamlı olamadıkları için, cesurca düşünemedikleri için, gerçeğe büyük ilgi gösteremedikleri için çok öfkeleniyorum. Bütün bunlar aydın işine girer, ama korkuyorlar en devrimcisi bile korkuyor.

Birey aç!

Şu anda bütün güdüler başa bela olmuş! Siyasal kurumlaşma yok, kültürel kurumlaşma yok, askeri kurumlaşma yok! Elinde hiçbir şey yok! Korkunç bir yalnızlığı ifade ediyor. Gör yanlızlığını, gör ve mümkünse canlan, diyorum. Mekanizmalar geliştirmeye çalışıyorum.

İşte, burada büyük öfkelerim var. Kendimi zor tutuyorum. Ama yenik düşmek istemediğim için, daha değişik bir yöntemle gerçeği dayatacağım, diyorum. İşte, bu PKK denilen mekanizma biraz böyle gerçekleşmiştir. Toplumu altüst eden gelişmenin diyaletiği biraz böyledir. Gerçeklikten kaçtıkça benim de bir inadım tutuyor, bunlara biraz gerçeği hissettiriyim, diyorum.

Gerçeği dillendiriyorum. Gerçeği örgütlüyorum. Gerçeği silahlandırıyorum.

Gerçeği önlerine koyuyorum ve böylece intikamımı alıyorum. Gerçekten de, soyadımın gereklerini yerine getiriyorum. Bana zevk veriyor, öfkemi biraz bununla gideriyorum.

Sade insanla, seçkin insan üzerinde çok duruyorum. Hatta denilebilir ki, yaşamımın özeti, **sade olandan seçkin olana, seçkin olandan seçkin insana meyil göstermektir.**

Bana göre sade insan en seçkin insandır.

Günümüzde seçkincilik arayışım, sade insanı bulmak içindir.

Tabii başlangıçtaki, doğal, sade insanı değil. Bu fazlasıyla ütopik ve kurumsal olur.

Günümüz sade insanı nasıl şekillenecek?

Hümanist ideolojiler vardır. Hüman, insani olan nedir? Bu anlamda Kürt ulusal kurtuluşluğu benim için sadece bir araçtır. Aslında bu aracın arkasında derin bir hümanite, insani arayış vardır. Yoksa benim bu eylemi götürmem mümkün değildi. İnsani ilgim olağanüstü boyutlardadır.

Tepkiler savaşı!

Duyarlılık o düzeye gelmiş ki, insanlardan yansıyan bütün görüntüler ağırlıklı bölmü tepkiye dönüşüyor. Ve bu tepki karşı tepkiye dönüşüyor. Kendimi böyle bir savunma mekanizmasına dönüştürmüşüm. Yanlış tepki verdi diyorum, doğrusuyla ben karşılık vereceğim diyorum. Bu, büyük bir savaşıma yol açıyor. Bana göre karşımdaki insanın ne

"Benim halkıma, insanlarıma bağlılığım onların güzellikleriyle yakından bağlantılıdır. İnsanımı güzel görmek istemezsem benim yurtseverliğimin hiçbir anlamı yok. İnsanlarımı güzelleştirmezsem benim halk olarak savaşçılığımın hiçbir anlamı yok."

doğallıkla, ne seçkinlikle alakası var.

Sıkça kendime şu soruyu sorarım; ben bunlar gibi yaşayamam ve yaşamadığımı iyi biliyorsunuz.

Ben ilkçağda mı, ortaçağda mı, yoksa şimdiki çağda mı daha iyi yaşayabilirim?

Her çağda, hiçbir çağda ve gelecek çağlarda yaşarım.

Bundan anlaşılması gereken, benim pek çağlarla aram iyi değil. Bu konuda tam aykırısı bir durumu, yalnız insan denilen olay ortaya çıkıyor. Elbette bu benim için gerekli. Çünkü yücelmenin kendisi bu! Eğer çevreyle bütünleşirsem yücelme teorisi durur. Durduğu için de eylem durur, parti gelişmez, hareket gelişmez. Aslında sadece hareketin ihtiyacından ötürü değil, özellikle insani felsefemde büyük tatmin olmama var.

Dayanamıyorum!

Beğenme şurada kalsın, korkunç ve büyük tepkiliyim. PKK örgütünü, bu savaşı toplumun temel siyasi amaçlarıyla bağlantılı ve uyumlu bir duruma getirmiştim. Aslında bu, benim tepkimin patlamasıdır. Öfkelerim var, beğenmediklerim var, redlerim var ve bunları hayata geçirmek istiyorum. Mesela, köyde derlerdi, işte hedef bilinen köy çelişkileri! Git üzerine çöz, -işte delikanlısın ailemizin kurallarına göre soyadında Öcalan, git gereklerini yap! Ben, öfkemi buna göre patlatmam, dedim. Gizledim kendimi süper bir korkak haline getirdim, tipik bir manevra yaptım. Hayatta böyle manevralarım, eğilimlerimi dönüştürmem inanılmaz boyutlardadır. Elbette, bu hazlar için de söylenebilir. Onlarla da çok yönlü uğraşılar var. Ve en son ve en makul olanı, felsefede, dinde aradık en gerçekçi ulusal kurtuluş politikası dedik.

Bu politikayı nasıl buldum?

Dikkat edin, korkunç bir arayışım var. Öfkemi ve arzularımı büyütmek istiyorum ve o kadar büyük bir sonuca götürmek istiyorum. İyi bir bilim adamı olmak, nitekim bu da bir nevi öfkenin sonucudur, dahilik de bununla bağlantılıdır. Sömürgeci kurumlarda büyük bir bürokrat, hatta asker, sivil, siyasi bürokrat olmaya da; acaba olabilir mi, diye sorular sordum kendime. Bunlar da sıradandır ve bu sıradanlığı tespit etmiştim, ilgi göstermedim. Bilim adamı olabilirdim, din adamı da olabilirdim. Bunu da erkenden pek tatmin edilmez, dedim. Sosyalist siyaset gerçeğine girdiğimde benim için büyük anlam ifade etti.

Sosyalizm güncel bir olay, muazzam bir politika! Kürdistan gerçeğine bunu indirge, düşmanı geometrik dizilere göre çok ileri düzeyde fazlalaşır. Bu ne anlama geliyor? Tam benim tepkilerimin en çok kendisini patlatacağı sahanın bulunduğu anlamına geliyor. Ulusal kurtuluş siyasetinde benim bu kadar çarpıcı olmamın nedeni, bendeki öfkenin, arayışın, iddianın büyüklüğünün zeminini yakalamasıdır. Diğer zeminler küçük, beni tatmin etmiyor. Bir general, bir politikacı olmuşum beni tatmin etmez.

Çoğunuzun düzeyi sıradan olmakla yetiniyor. Benim bu sınırlarda kalmam mümkün değil. Bu bile bana şimdi dar geliyor. Kürt zemini zayıf bir zemin, ama işlenmemiş bir hammadde olduğu için üzerinde ısrarlıyım. Bu zemini kullanırsam daha diğer zeminlere sıçrama yapabilirim! ABD ile uğraşabilirim, Ortadoğu'nun köhnemiş yapılarıyla uğraşabilirim. Bunların umudu bile benim için şimdiden kendini gösteriyor zaten. Bu işin ardı da iyi gelir, diyorum. Ama şu andaki zemin de hayli değerlendirilecek bir zemin ve ürün veriyor işte. Burada dikkat edilirse bir duygusal, bir öfkesel durumdan çıkıp büyük bir siyasal sonuca gidiyorum.

Gerçekçiyim, bir maceracı, hayalci değilim!

Olağanüstü bilimsel ölçülerle ulusal olguyu çok inceledim. Toplumsallığı mevcut bilimsel düzeye göre en iyi bilim adamı kadar anlayabilecek düzeydeyim. Daha da ötesi **ben bir eylemciyim.** Müthiş bir **propagandacıyım. Örgütcüyüm. Sürekli hareket halindeyim.** Bunların hepsi birdenbire olmazsa ben bir hastayım veya yaşamam çok zor. Yaşamın bende kabulü, bunda bu kadar büyük açılım, sıçrama yapmıştır. Bu kadar örgüt, hepsi de en tehlikeli silahlı boyutlarda savaşçı olacaklar. Müthiş militan özellikleri de gelişecek. Dikkat edin günlük olarak o kadar boğuşuyorum ki olmadı, yapıyorsun, bununla sen öleceksin. Burda yaşam iddiası güç kazanıyor. Mutlaka yaşayacaksın! Her şey yaşamaya bağlı.

Tabii iddiamın, öfkemin daha da kendine yol arayışıdır. Sonuç, işte PKK, ulusal kurtuluş ve nerede duracağı belli olmayan yükselişler. Bunun böyle olmasının altında bir halkın dramatik gerçeği yatıyor. Bireyin müthiş bir yoksulluk ortamından, -babamın hakkı için gelmiyorlar, en zayıf noktalarından onları bir çıkışa doğru götürüyorum, bırakmaları imkansızdır. Amerika gelse bu topluluğu, bütün dolarlarını akıtsa bir gün bile tutamaz. Ancak benim tarzım, benim eylemim tutabilir. İşte, seçkin insan dediğimiz, seçkin topluluk dediğimiz olay bu, -ve bu çok gerekli.

Bu bir kimliği yakalamak için, doğal kabul edilebilir insan kimliğidir. Elbette bunun için siyaset, savaş gerekiyor.

Neden çok sade, doğal insan peşindeyim?

Çünkü mevcut yabancılaşma, uygarlaşma düzeyi beni yoketmiş de ondan. Bu çok basit bir tespit, fakat aynı zamanda çok kapsamlı bir tespit. Bu kadar doğal insanın peşinden koşmam beni ezen, bütün uygarlık tarihi boyunca sistemlerle bağlantılıdır.

İnceledim; başlarken köleci dönemin sömürgeciliği dedim. Feodal dönemin sömürgeciliği, kapitalist-emperyalist dönemin sömürgeciliği sınırsız uygulanıyor ve yutmuş beni. Bu ne anlama gelir? Doğal bir insandan başka türlü bir insan olamam. Çünkü bütün sömürücü sistemler beni ortadan kaldırıyor. Her birisinin vurduğu darbe inanılmaz boyutlarda. Buradan giderek alternatif insan, muazzam karşı koyan insana ulaşıyorum. Bunlar olmazsa biz olamayız. Seni yutandan sen kendini kurtarmak istiyorsan alternatif olacaksın. Onlar gibi oldun mu kendin olamazsın. Onların ayarladığı sistem, ayarladığı kişilik onlarındır. Şeklen de Kürde benzersin, ama sen esasta onlarınsın. Onların oldun mu, ne kadar yetenekli olsan, ne kadar onlardan da olsan esas hakim ulusun, sınıfın sahipleri tarafından kesinlikle hor görülürsün. Bunun sınırı bütünleşmenin en iğrenç noktası durumundadır. Onu geçemez.

Elbette, bu beni alternatif ve güçlü olmaya ve seçkinciliğe kadar götürüyor. Bütün bu sistemlere karşı bu insanı yaratmam, müthiş bir seçkinciliktir. Ve öyle olmak zorunda.

Şimdi burada eylemimin üstün ırkla alakası yok. Nasyonel bir sosyalist veya real bir sosyalist bile olamayacağımı göstermiş bulunuyorum. Dolayısıyla filozofların kitaplarındaki kavramlarla da fazla bir ilgim yok, buna islam kitapları da dahildir. Fazla bir alim olduğumu söyleyemem. Kitaplara göre de kendimi yetiştirdiğimi de söyleyemem. Bilmeniz gereken en temel hususlardan birisi budur. Ben kitabi değil, doğalım.

Oluşum tarzım gerçekten farklı.

İlkçağ filozofları doğayı iyi gözlemleyerek filozofide bir ilerleme sağlıyorlar. Elbette ki durum hiç kitaba dayanmadan da düşünülemez. Mevcut uygarlık düzeyine dayanmadan da olmaz. Ama bütün bunların anlamı değişik. Mesala, hepiniz fazlasıyla kendini kitaba göre eritir, ama Hakkari'deki çoban da kendini çok doğal yasalara göre eritir. İkisi de bana göre büyük kaybediştir. Benim yaptığım ikisini de aşmak.

Şu anda bu PKK'de nasıl gerçekleşiyor?

Botanlı savaşçı ile İstanbul'dan gelmiş savaşçı arasındaki yaşanan çelişkiyi çözmek şimdi ciddi bir problem. İkisi de kopmuş. Biri çağdan kopuş, diğeri ülkeden kopuş. Yarattığı sorunlar on düşmanın yarattığı sorundan daha ağır. Benim bulduğum karşılık ise çok pratik. Bu anlamda durumum oldukça farklı. Kendimi alıştırmam çok ilginçtir. En değme filozoftan daha fazla filozofik yanla, dağdaki, Hakkari'deki çobandan daha doğallığı birleştiririm, kestirmeden kendi kişiliğimde iyi kurguladığım için mükkemmel bir tipe doğru gidiyorum. Benim için filozofiyi çözmemek diye bir şey olmaz. Şu anda en son filozofinin de gereklerini karşılayan biriyim! Ama en çöldeki bir adamı, dağın bir köşesinde unutulmuş adamın da en yakınıyım. Böyle en uç iki noktayı kendimde kesinlikle birleştirmişim.

Bu benim!

Malumdur bizim toplumun kara sevdasıyla onun vahim sonuçları meşhurdur. Karasevda sınırında kendini yitirmeyen adam yoktur! Ben de dahil!

Kürt olayındaki kadın-erkek, Kürt cinsellik boyutu ve ona dayalı toplumsallıkla birlikte, kadınlık-erkeklik benim için tam bir ızdırap kaynağı. Belki de bu büyük devrimci yükselişe, bu ızdıraptan kurtulmak için giriştim.

İlginç duygularım var.

Daha köydeyken herkes oğluna kız arar veya oğlan kız arardı! Benim durumum neydi, biliyor musunuz? Bu erkeklerin hepsi yanlış evleniyor! Bunların bu erkeklikleri sağlam değil ve bu kızların da böyle evlenmemesi gerekir. Büyük bir toplumsal meşuriyeti daha o yaşlarda inkar ediyorum.

Meşuriyetinizi inakar ediyorum, bunu hiç basite almayın.

İşte, bizim köyün sarışın kızıyla o pis ve biraz da parası, tarlası fazla olduğu için evlenen erkeğin yarattığı durum tam bir karabasan çocuk üzerinde. Birisi evimizin sağında, birisi solunda! Adamın süliyeti gözüküyor, kızın süliyeti gözüküyor ve bu durumu makul göremedim. Elbette benim o zaman cins çözümlemesi yapacak gücüm de yok. Fakat duygularım bu işin çok fena olduğunu söyledi bana. Her gün işte bir olay şurada çıkmış, bizim diğer kapı komşusu hakkında işte söylentiler yayılıyor. Köyde dedikodular çoktur. Bu da büyük bir karabasan. Hepinizin o zamanki çıkışı şu; ailenizin kurallarına göre her şey size göre uygundur. Bir-iki nazlanırsınız, kız kızlığının gerekliğini, delikanlı delikanlılığının gerekliğini yapacak. Çok tipiktir halen ve zaman zaman anama da söyleyişlerde başvururum. Kadını bayağı cahil diye değerlendirmemle bilikte bazı noktalarda akıllı olduğu ortaya çıkıyor. "*Bu oğlan artık kız mı bulamaz veya kendisi artık mevcut delikanlılara göre değil*" diyordu. Farkı gördü, bu normal değil demek istiyordu. Bu benim için çok önemli ve bu tuzağa düşmüş olsaydım, şu an ortada Başkan, adam değil, böyle büklüm büklüm çoktan suyu bitmiş bir köy kamburu ortaya çıkardı. Sırf meşruiyet kurallarına göre bir ilişkilenme düzeyi yaşansa, bitiyor işte. Bu tuzağa düşmemem şu andaki Kürt toplumumunun büyük çözülüşünün özünü ifade ediyor. Şimdi ise sarsıcı bir gelişme sözkonusu.

Öyle toplumun geleneklerine göre, normal ahlaki esaslarına göre tercih yapmam. Büyük siyasal, örgütsel olayın içinde erimeyecek bir sevgi başa bela! Benim de başıma bela! Bela oldu, ama benim işte bilinen refleks düzeyim biraz kendini satmadı, işin altından çıktım. Benim bütün yaptığım kendimi iyi anlatım gücüne ulaştırabilmiş olmamdır.

Doğru sevemeyi bileceksiniz. Çetin Emeç'in hakımda yaptığı bir değerlendirmesini Hürriyet gazetesinde okumuştum. Benim bir cümlemin altını çizmişti: "*Doğru temellerde sevebilmek.*" Bu ne sözdür diyor ve altını da kırmızı kalemle işaretlemişti. Gerçekten doğru temellerde sevebilmek çok önemlidir. Ama çok zordur, bu konularda çok ilkeliyim. Doğru temellerde sevebilmek çok büyük bir adalet, güzellik, emek işi, büyük bir zafer işidir. Bunu sağlamayan sevemez. Onun örgütünü, onun her türlü eylemini ileri bir noktaya sıçratamayan veya onun yaman bir kişiliği olmayanın sevmesi aşağılıktır. Bu bende bir temel felsefi eğilimdir. Bakıyorum, adamın zaferle pek bağlantısı yok. Onun için sevemez, haramdır, tehlikelidir, diyorum.

Zafere kilitlenmiş insanın sevgisi değerlidir.

Ama ikiyüzlüce değil, onun aşkı burada tamamen siyasete ve zafer yürüyüşüne kilitlenmedir. Ferhat'tır, adı şimdi bizde budur. Şirin zaferdir, Ferhat'ta ona kilitlenmiş erkektir! Eğer bunda anlaştıysak, bütün aşklar hepinizin olsun.

Ne yapayım ben! Bana sahtesini mi onaylatmak istiyorsunuz? Zafer tarzına bağlı olmayana ben ne diyeceğim. Hayır!

Yeter ki doğru olsun. Ben demiyorum büyük zaferin komutanı ol! Benim gözettiğim çok ilginç bir nokta var: Zaferin ilk adımına kilitlenecek, ama samimi kilitlenecek. Şimdi benim yaşadığım ikilemde vardı geçmişte. Kadının bana dayattığı şuydu; beni istiyorsan siyaseti ayağının altına alacaksın. Siyasal değeri, siyasal özü, örgütsel esasları ikinci plana bırak veya bana feda et! Kıyamet koparmam, büyük sıkıntılar içinde olmam bununla bağlantılı. Gönlüm buna razı olmadı. Bireysel aşk en büyük güç bile olsa, o süreçte ben kendimi bu aşka satamadım, adım adım kendimi uzaklaştırdım. Aşk da değil bu büyük düşmandan, onun ahusundan kendimi yavaş yavaş uzaklaştırdım ve örgütte, siyasette ısrar ettim. Kurudum belki, ama siyaseti kurtardım. Meşhur benim o ilişkiyi koparış sürecimde tam bir direnme halindeydi. O süreçte ben bir Gandi gibi de, yani cinsi perhizimi de sonuna kadar kullanabilirim, beni sen aldatamazsın, benim bu gücüm var dedim. Son sözlerim böyledi.

Şuna herkes saygılı olmak zorunda; siyasete öncelik vermeliyiz, ama ciddi bir biçimde. Beni yurtseverliğe götüren en temel olgulardan biri de kadın gerçeği etrafında olup bitendir. Kadın kurtarılması gereken vatan gibidir.

Köydeki öykümü sizlere anlattım. Bu temel bir duygu ve zaten şimdi slogan haline getirmişim: Özgürleşen kadın özgürleşen Kürdistandır, hatta özgürleşen erkektir de. Kadın ile ilişkilenme boyutu bana biraz böyle **işgalcilik** gibi geliyor. Bir kadını bu temellerde hakimiyet altına alış, vatan elden gitti, özgürlük elden gitti diye bir duygum var. Bu özgürlüğün de ne kadar içiçe olacağını daha sonra kanıtladı, daha sonra bunun bilimsel tespitini yaptı. İkisi arasında etletırnak gibi bir bağlatı var. Kadının özgürlük düzeyi toplumun özgürlük düzeyidir, o da ülkenin özgürlük düzeyiydi. Bu netleşti. Şimdi, bu kavramı işletiyorum. Bu konuda tabii bir akım haline de gelinmiştir. Oldukça seçkinciyim ve en değme artistin çok ilerisindeyim. Artistlere hayran olduğum yön, seçkinciliğe çok düşkün olmalarıdır. İşte, ben onların on kat, yüz kat üstünde bir seçkinciyim. Bu derinlikte bir sanat persfektifine sahibim.

Sanatın gayesi estetik, güzellik duygusunu kavramını geliştirmektir. Güzellik objesini bulmak ve onu giderek toplumsallaştırmaktır. Sanatın tanımı bu! Güzellik deyince ilk başta kadın ve biraz da erkek akla geliyor. Güzelliğin en temel iki objesi bunlardır. Güzel insandır, cins boyutunda da güzel erkek ve güzel kadın. Bu kavramlar üzerinde çok duruyorum.

Benim bu kadar güç sahibi bir kişi olarak kendimle ilgili çelişkilerim de var. Aşk benim için ne zaman önemlidir? Ben aşık olabilir miyim? Siyasetin etkisi benden ne kadar şey götürdü? Kendimi sorguluyorum. Adı sanı-belli olmayan bir köylü çocuğuyken fazla sevilmiyordum, şimdi siyasi güçten dolayı ilgi çok yüksek. O zaman büyük bir hata var burda diyorum. Siyasi güce dayanarak kendimi sevdirmeye çalışmam ikiyüzlülüktür.

Acaba ben gerçekten birey olarak büyüdüğüm için mi güçlüyüm veya siyasi güç bende yoğunlaştığı için mi, birey olarak güçlüyüm? Bunun beğenilmeye, toplum ve kadınların ilgisi acaba neden kaynaklanıyor!

Arayışım şu: Ben asla siyasi güce dayanan bir tip olarak ne kimseyi kendime yaklaştıracağım, ne de kendimi kimseye dayatacağım. Bu bir moral, ahlaki ilkedir. Ben "*ben*" olarak ayakta olacağım. Hiçbir siyasi gücüm olmadan da ben beni güçlü ve ayakta tutabilmeliyim.

Bana aşık olmak çok ciddi bir iş!

Zilan'ı çözümledik. Zilan bir aşk olayıdır. Aşkın çok önemli bir boyutudur! Bir aşk gerçekleşmesidir. Aşksız olduğumu söyleyemem. Sizin kadın, erkek arayışlarınız ayrı, benim ki ayrı. Şu anda tam realiteyi anlamak istersen aşkta büyük bir yücelleşmeyi, güzelleşmeyi Zilan tarzının yaşamsallaşması benim için aşkın gelişimidir. Sevme cesareti veriyor.

"Büyük yaşamak, büyük sevmek."

Büyük savaşmak!

Bunlar birbirine çok bağlı. Pratikleşirse aşk gelişir ve saygı duyulur.

Bizim eylemimiz büyük siyasetimizdir, büyük siyasetimiz büyük aşkımızdır. Bunu mutlaka kabul ettireceğiz, başka yolu da yok. Ve büyük bir yarışa da yol açacağız. Kendimi oldukça örgütlemişim. Birilerinin beni kullanması imkansız. Gelen erkekleri, kızları görüyorum; sefiller diyorum. Kendilerini basit tatmin etmek için geliyorlar. Böyle çok iyi niyetli, iyi özlü olanlar da geliyor. Bravo işte gelişebilecek birisi, diyorum. Bütün güzel veya güzelleşmesi gereken kızların olağanüstü önünü açıyorum. Sizler belki bir kadınla ilgilenebilirsiniz, ama ben elimden gelse bütün dünya kadınlarıyla ilgilenirim. Amarikaların geliştirdikleri sistemin çok ötesinde bir kadın arayışı, -güzelleştirme ensitüsü, her tür nitelikte yaratmayı kendi çapımda yaparım. Hiç ayıbı yok. Pis bir erkek hakimi olacağıma, kadınları güzelliğe kaldıran bir yol açıcı, kendimle kapatacağım bir ilişki yerine, herkesi büyük yarışa kaldıran, -işte meşhurdur formül yine en çok savaşan, en çok güzelleşen olur, en çok güzelleşen en çok sevilen olur. Zaten bu, iradeyi yaratıyor, irade de sevginin gücünü belirler. Bunlar daha Kürt insanında çözümlenmemiş. O karasevda en geri tarzdır, iğreniyorum ve bunun için de haklı savunularım var.

Karasevda kişiliğini kaldıracağız.

Gerçekleştirmekte olduğumuz biraz yaratmaktır, bunu da anlayışla karşılamak gerekiyor. Gerçekten düzey yaratmak istiyorum. Sevgi mahşeri bir olaydır, toplumun huzurunda bir olay gibi değerlendireceğiz. Çok özel, özel ilişki derler ya, hayır! Aslında en toplumsal, en meşru, mahşeri ilişki olarak değerlendirmeliyiz aşkı. Doğrusu da bu! Biz de tam tersine en ayıplısı olarak düşünülüyor. Sevgiyi alkışlamalıyız, taç yapmalıyız başımıza! Elbette bunun için de bütün erkeğin ve kadının sevgi zeminini yaratmak, mehşuriyetini geliştirmemiz lazım.

Kadın yanlısıyım.

Cinselliği de ben belirlediğim sınırlar dahilinde güzel bulurum. Cinsel ilgi güzel bir şey! Güzel bir kadına ilgi duymak, güzel bir kadınla olmak kesinlikle söylediğim sınırlar esas alınmak kaydıyla değerli bir olaydır. Ben bunun doğrusunu yapalım diyorum.

Aşk, güzel ilişki, sevgi-sevgili kavramları düşmanın elinin uzanmayacağı yüksek yerlerde gerçekleşebilir. Ama düşman elinin ulaşmadığı yerimiz kalmış mı? Ancak bu temelde **aşkın savaşçısı** olmaya büyük saygım var.

Doğru temellerde aşk arayışçısı büyük yanlış yapmaz, tökezlemez. Bu mutlaka seni büyütür. **Aşkı düşmanın uzanamayacağı bir yerde arıyorsan ve buna çok büyük değer biçiyorsan, senin vatan eylemin, senin özgürlük eylemin, senin yenilmeyen insan eylemin, kesinlikle büyük gelişme kaydeder ve onun zaferi senin aşkının zaferidir.** Sembolik olarak her kızımız veya her erkeğimiz böyle bir aşk konusu olabilir. Teorik olarak olmalıdır, pratikte de gerçekleştirilecekse saygı duymalıyız. Öyle ayıplık diye bir durum da yok burada.

"Her çağda, hiçbir çağda ve gelecek çağlarda yaşarım. Bundan anlaşılması gereken, benim pek çağlarla aram iyi değil. Bu konuda tam ayrıksı bir durumu, yalnız insan denilen olay ortaya çıkıyor. Elbette bu benim için gerekli. Çünkü yücelmenin kendisi bu! Eğer çevreyle bütünleşirsem yücelme teorisi durur."

Güzel insanımızı müthiş seveceğiz!

Ayıp olan sevmemektir, ayıp olan çirkin olanı sevmektir, ayıp olan bireysel güdü sınırlarını aşmayan, yani yılanların doluştuğu sözde sevebileceğini sanmaktır. Biz böyle bir aşkın savaşçısıyız. Çok öldürülmüş Kürt aşkının yaratıcılarıyız! Köhnemiş duygularınızı yıkmanız kadar, yüce duygulara tırmanışınızı cesaretle ilerletin, yalnız kalmaz ve büyürsünüz. Ayıp da değil, yetmiş yaşında da olsa bunu aramaya devam edeceğiz, Kürt için gerekli ve yüce olan budur.

Bir kadınla değil, kadının özüyle bir uğraşım var.

Kadın için düzen sınırları dahilinde ve hakkında karar verilmiş. Nedir o karar? İşte, nasıl nişanlanacak, nasıl evlenecek, kocanın hakkı, düzenin hakkı, toplumun hakkı tümüyle en ince detaylarına kadar kurallara bağlanmış. Bu kadın için büyük bir tutsaklıktır.

Kadın tutsaklığı bizim toplumsal gerçekliğimizde hangi düzeydedir?

Bana göre çok ileri bir düzeyde. Kadınların bana büyük yakınlığı nedir biliyor musunuz? Yüzyıllardan beri ve tüm geleceğini kuşatan; ahlak, kanun, örf-adet, gelenek-görenek, erkek hakimiyeti, kadının toplum içinde siyasetten, ekonomiden uzaklığı, daracık yerlere mahkumiyetini reddettiğim içindir. İlk gerçekleştirdiğim iş, bunu temsil eden erkekteki kocalık imajını kendimde yok ediyorum. Ben buna erkeğin öldürülmesi diyorum.

Erkeği öldürdüm!

Bende erkek öldürüldü. Kızlar, erkekler istediği kadar üzülsün veya sevinsin onların tercihidir, ama ben erkeği öldürdüm. Bu, benim en cesaretli işlerimden biri. Fakat öldürmemle birlikte ortaya çıkan bazı gelişmeler var: Her şeyden önce kadını kazandım. **Öldürülen erkek kazandırılan kadın oluyor.**

Elbette eylemimizin bir sonucu olarak erkeği müthiş bir eleştiriye tabi tutuyorum. Verili erkek çözümlendi ve görüldü ki, en baş belası olan erkektir. Ben bu konuda kadını fazla sorumlu görmüyorum. Bu erkeği çözeceğim diyorum, şu anda erkek sorunu bende kadın sorunundan daha başat durumda.

Erkek güç olmayı mı ifade ediyor?

Senin gücün varsa neden en temel savaş sorununda kendini göstermiyorsun, diyorum. Erkekliğini kanıtladığı olay, kadın üzerindeki sözümona cinsel hakimiyeti veya cins hakimiyetidir. Bu kaba bir güç hakimiyetidir, çirkin buluyorum ve ben bunu yıktım. Elbette kadınlar da buna öfke duyuyor, "*erkek dediğin bana şöyle hakim olur*" diyebiliyor. Bunu da iğrenç buluyorum. Ölseniz bende öyle bir erkek bulamayacaksınız. Erkek kalıntısı kültürle dolu yaşamak isteyen erkekler de benim sahamda olamaz, gitsin başka yerde erkeklik yapsınlar. Benim karşımda böyle bir erkekliği dayattın mı, olmaz! Bu benim askeri ve ordu teorimle bağlantılıdır, savaşçıyı yaratmamla bağlantılıdır ve aynı zamanda aşkı yaratmamla bağlantılıdır.

Bu erkek öldürülürse aşkın zemini doğar!

Sırrı nedir? Sırrı bu erkeğin öldürülmesidir, öldürdüğünde bütün kadınlar çok rahat. Hiçbir kadın, bir kız benim yanımda, "*ben utanıyorum, ben senden rahatsız oldum*" demez, hatta kendini müthiş bir cazibeye, güzelliğe kaptırma gereği duyar. Palyaçoya dönmüş bir kadın benim sahamda belli bir süre kaldıktan sonra en değme artistin bile ilgi duyabileceği bazı sihri özellikler kazanabilir. Bu çok önemlidir.

Kendime güveniyorum, ben **kadına güzelliği kazandırabilirim.** Güzelliği kazandırmak olağanüstü bir sanat işidir, herkes yapamaz. Bizde çirkinleşme yığınladır ve hatta bana göre erkeğin eline düşen kadın çirkinleşmeye başlar. Hakimiyetinize geçirdiğiniz kadın çirkinleşmeye başlar. Bende tam tersi, benimle yakınlaşan kadın güzellikte tırmanışa geçmek zorunda. Şartım budur! Köhnemiş kadın, köle kadın anamda olsa gözlerimle, yüreğimle eze eze kovuyorum. Git önce kendini düzelt, ağzını şuranıburanı düzelt ondan sonra geleceksin.

Erkekte yaratılacak. Şu anda erkekler bana göre biraz kabullenmeye yaklaşıyorlar.

Benim halkıma, insanlarıma bağlılığım onların güzellikleriyle yakından bağlantılıdır. İnsanımı güzel görmek istemezsem benim yurtseverliğimin hiçbir anlamı yok. İnsanlarımı güzelleştirmezsem benim halk olarak savaşçılığımın hiçbir anlamı yok. Tutarlı olacağım. Biri yoldaşlarını sevmiyorsa, onların güzelliği, esenliği için çalışmıyorsa ve hep olumsuzundan ele alıyorsa, o yalancıdır, o bir istismarcıdır, diktatör olmak istiyor ve onları ele geçirmek istiyor, sömürmek istiyor. Ama biri sürekli yoldaşlarının güzelliği ile ilgileniyor, güzel taraflarını açığa çıkarmaya çalışıyorsa o değerli bir insandır ve derhal bu önder olabilir.

Yeni Kürt oluşumu, yeni Kürt siyaseti, yeni Kürt estetiği, yeni Kürt sanatı, yeni Kürt bilgeliği, güzelliği çıkıyor. Bu güzel bir şey. Kadını ortaya çıkarmalıyız. Kadın erkek tarafından çok ilginç bir biçimde kapatılıyor. Kadın birileri için değil, toplumun genelinde nasıl bir varlık olduğunu kanıtlayabilmelidir.

Kadının güzelleşmesi büyük siyasallaşma olayıdır. Bizim ölçülerimize göre kadının ruhi, fiziki ve fikri olarak gelişmesi, -dolayısıyla **gelişme güzelleşmedir,** çok sıkı bir bağlantı var. Erkeği, hakim erkeği, kurulmuş erkeği birçok noktadan alaşağı ediyor ve erkeği aynı zamanda güzelleşmeye zorluyor. Erkekte de o yetenek yoksa veya kurulmuş bir erkekse, "*bana göre kadın*", "*bana göre*" dedeği erkek nasıl bir erkek? "*Bana göre*" dediği, atadan kalma, "*bana göre*" dediği, kanunlarla güvenceye alınmış erkek, geleneklerle güvenceye alınmış erkektir. İşte, gelişen kadın bütün bunlara darbedir. Kadının özgürleşmesi, kendinin olması büyük bir devrimci eylemdir.

Neden büyük bir devrimci eylmedir? Hakim toplumsal gelenekleri, kanunları, hatta anayasayı yıkıyor. Bu anlamda **özgürleşen kadın en büyük devrimci değerdir.** Elbette ki, erkek rahatsız olacak çünkü onun kurulmuş dünyası her gün bombalanıyor. Bir güzel kız yaratayım şimdi, zaman zaman saflarda bir tur attıralım, eğer tedbirleri alınırsa bu tam bir devrimci eylemdir. Elbette kız kendini satmayacak, pazarlamayacak, devrimin büyük gücü olduğunu bütün terbiyesiyle, bütün örgütsel ölçüyleriyle kendini ispatlayacak.

Öğrenmesini bilmiyorsunuz, İngiliz kraliçelerden özellikler öğrenin, diyorum. Onlar kendi özgür kadınlarını da yaratırlar. İngilizler neden dünya ölçülerinde bu kadar estetik ve centilmenler! Bu söylediklerimle biraz bağlantılı oldukları için. Biz tıpkı onlar gibi olacağız değil, onların çok farklı ve üstündeyiz de. Komple fiziki, ruhi ve fikri, siyasi ve kültürel, estetik ve savaşçı özellikleri toplu gelişen bir kadın en büyük hazinedir. Böyle kadınlar olağanüstü yaşamsal bir güç ifade ederler. Benim hayret ettiğim nokta, bizim erkekler bunu görmedikleri gibi gelişmesinden rahatsız oluyorlar bu çok kötü bir olay, kesinlikle yanlış. Böyle gelişen kadınları da gördükçe muazzam kazandığınızı ve dünyanızın yaratıldığını kabul etmelisiniz. Bunlar edebiyatın sorunlarıdır, ben kalkıp da bu savaşçı toplumumuza ille bunu yapın diyemem. Fakat edebiyat, sanat, estetik bizim için gerekli. Kaldı ki devrimimiz onun buldozeridir. Buldozer nasıl yolu düzlüyorsa, arkasından sanat, estetik ve güzelik gelir.

Ben kendimin, bir kadının, bir ananın değilim ki! Ben bütün halk analarının, bütün halk kadınlarının, bütün halk erkeklerinin insanıyım. Aslında bir militan da böyledir, yaşamı biraz farklı olacak.

İyi bir sistem yakalanmıştır, ürünleri her geçen gün artıyor, **kahraman erkekler ve kadınlar çığ gibi çıkıyor, güzellik gelişiyor.** Rönesans, büyük aydınlanma denilen olayın en pratik ürünü işte budur. Yüzyılar boyu ortaya çıkacak olanı biz çok sistematik bir biçimde kısa bir sürede ortaya çıkarıyoruz.

Avrupa'da rönesans bir yüzyıl, aydınlanma bir yüzyıl, devrim bir yüzyıl işidir. Üçyüzyılda yapılan işi biz bu otuz yıla sığdırıyoruz! Üç yüzyılın kaydettiklerini bu çeyrek asra sığdırıyoruz. İşte, aydın bunu çözebilmelidir. Bu düşünce sistematiğini bütün yaşama uygula, muazzam bir edebi üretkenliğe ulaşırsınız ve muazzam bir terbiye edici olursunuz. Bütün güzel, yurtsever, kahraman insanların önünü açarsın. Şimdi ben hangi soruna el atarsam çözemem diye bir sorunum yok, sonsuz başarı diyorum. Bu rönesans, aydınlanma, devrim üçlüsünün büyük bir şansıdır, umarım kullanırsınız.

Aydınlanma sürecine girilmiştir. Birikmiş yetenekler daha fazla kullanılacaktır. Ben onlara şunu söyleyebilirim; eğer o birikmiş yeteneklerini bir devrimsel olguyla birleştirirlerse kazanan onlar olacaktır. Neden çok çarpık ve üretimden uzaklar hapsi? Konu üzerinde çalışmıyorlar, zemin üzerinde değiller de ondan! İsveç'te, Avrupa'nın metropol kentlerinde zeminden kopmuş aydın hangi toprağı işleyecek, hangi toprakta ürün verecek?

Zemine çağırıyorum!

Devrimin sürdüğü topraklara aydın ekim yaparsa müthiş verim alır. Gerçek bir aydın gibi devrim öncesini, çıkışını doğru değerlendirememişler, hata yapmışlar bundan utanç duyuyorlar, kırgınlık duyuyorlar! Geçte olsa, yeniden katılırlarsa devrim onları afeder, kendileri de epey kazanır. Ne istiyorlarsa bulacaklar! Büyük bir zemin, maddimanevi birikim bulacaklar ve kesinlikle o arzuladıkları değeri, ünü, saygınlığı bulacaklardır. Ve başka türlü aydınlanmanın yolu yoktur! Hiç kendilerini aldatmasınlar. Geçen ömürlerine, büyük çabalarla edindikleri bilgi birikimlerine yazıktır.

Her şey toprağına göredir.

O birikim kendi topraklarına serpilirse bire-on, bire-yüz verir. Bir çuval tohumu bir ambar köşesine koy bir-iki yıl ekmezsen çürütürsün. Ben aydınlarımızı şimdi buna benzetiyorum. Tohumları koymuşlar, ambarın içinde çürümeye terketmişler. Toprak var, serpin ürün versin, yazık değil mi kendilerine!

Başarı hepinizindir, hepimizindir.

Tarih geçmiş değildir

Apocu Gerçekleşmenin Kaynakları –II

> **“Tarih, bugündür. Böyle bir yargı, bu gerçeğin klasik yaklaşımlardan farkı; onun tarihi bitmiş bir olaylar bütünü olarak değil, süren, yaşayan, diri bir gerçeklikler bütünü olarak algılamasıdır. Bu anlamda geçmiş bugünde gizlidir veya geçmiş diye bir şey yoktur. Yaşanmış olan her şey bugün yaşanmaktadır ve yaşanmaya devam edecektir.”**

“*Önce söz vardı*” yargısının yerine, “*önce eylem vardı*” yargısını koymuştuk. “*Söz sonra geldi.*”

Eylem nedir? Sonuçta özel bir hareket biçimidir, savaşın bir ayrıntısıdır. İnsanlar tarafından özel olarak planlanıp uygulanan, belli sonuçlar almaya yönelik, yoğunlaşmış düşünce ve hareketi, genellikle yoğunlaşmış şiddet, özel bir harekettir. Fakat eylemden söz ederken, onun temel bir karakteristiğini anımsatmakta fayda var: Eylemin klasik mantık çerçevesinde tanımlanan kısmı, onun yalnızca başlangıcıdır. Eylem, sadece klasik anlamdaki kendisinden değil, aynı zamanda ve özellikle etkilerinden ibarettir.

Eylem bir hareket biçimidir ve hareket de, daha önce vurgulandığı gibi, her şeyin varoluş biçimidir.

Maddenin temel yapı birimi enerji ise, toplumsal tarihin temel yapısal birimi de eylemdir. Bu anlamda **tarih, yalnızca geçmişte kalmaz, geçmiş sadece onun için bir başlangıçtır.** Geçmişte başlayan tarih bugün sürmektedir; hem de geçmişte başlağıdı biçimleriyle. Tarih, bugünden yaşamaktadır.

Tarih, bugündür.

Böyle bir yargı, bu gerçeğin klasik yaklaşımlardan farkı; onun tarihi bitmiş bir olaylar bütünü olarak değil, süren, yaşayan, diri bir gerçeklikler bütünü olarak algılamasıdır. Bu anlamda geçmiş bugünde gizlidir veya **geçmiş diye bir şey yoktur. Yaşanmış olan her şey bugün yaşanmaktadır ve yaşanmaya devam edecektir.**

Başkan Apo, bir diyaloğunda şunları söylüyordu:

“*Biz, kişiliğimizi öyle uygarlık esaslarına göre ele almadık, doğal esaslara göre ele aldık. Yani sınıflı toplumun gelişmesinin kurallarına göre değil, çok doğal esaslara göre. Nedir bu doğal esaslar? Bazen çocukluk esasları, bazen ilk insanın yaşam esasları. Biz bunu gözardı etmedik. Benim hareket tarzımda bu vardır.*”

Başkan Apo'nun uygarlık esasları dediği şeyler, zaten mevcut Türk sömürgeciliğinin bağlı bulunduğu uluslararası emperyalist sistemin de esaslarıdır. Ve bu esaslara göre, Kürt halkının “*bir daha dirilmesi*” mümkün değildi. Kürt halkı, bu esaslara göre “*mezara gömülmüştü.*” Birincisi, Başkan Apo'nun bu seçme zorunluğudur. Eğer Başkan Apo, “*doğal*” olarak nitelediği esaslar üzerinde kişiliği ya da onun eylemini ele almamış olsaydı, verili uygarlık esaslarına göre ele alsaydı, bu daha başlangıçta onun eyleminin sonunu getirecekti. İkincisi, kişiliğin bu tarzda ele alınması, Kürt halkının verili durumuna da uymaktadır. Kürt halkı, “*uygarlık*” esaslarının içinde, en “*ilk*”el esaslara göre yaşamayı da, ister negatif isterse olumlu olarak değerlendirsin, başarmış bir halktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, '70'ler Kürdistan'ının dağlarında, ilkel komünal düzene son derece yakın bir tarzda yaşayan topluluklar bulunmaktaydı. Ama bunlar, Mardin şehir tepesi üzerinde bir küfür gibi yükselen dev NATO radarları gibi uygarlığın en son düzeyini temsil eden son derece karmaşık araçları da hemen burnunun dibinde yaşıyorlardı. Kürdistan'da böyle bir önderliğin ve böyle bir hareketin çıkışının sebeplerinden biri de, çelişkinin bu tarzdaki tasavvur edilmez derinliğidir.

Başkan Apo, tarih konusunda da başlangıçtan beri aynı tutumu sürdürmüştü: “*Kişinin şahsında toplumu, an'ın şahsında tarihi çözümlemek*” onun yönteminin esasını oluşturuyordu. Bu yöntem de, temel olarak “*tarihi olup bitmiş bir olaylar dizisi*” olarak ele almaz, yaşayan bir gerçeklik olarak ele alır. Nitekim, Başkan Apo'nun ortaya çıkışından sonra, Kürdistan'da yaşayan bütün kişiliklerle onların tarihleri üzerinde bir hesaplaşmaya girmesi, bunun bir gereği ve sonucuydu. Birçoğumuz, bu anlamda atalarımızın yetersizliklerinin, suçlarının vb. hesabını vermek zorunda kaldık. Bu tarihsel hesaplaşma ilkesi, sonradan getirilmiş bir ilke değildi. Tarih böyleydi, bugün böyleydi ve yaşam bu esaslar üzerine kurulmuştu. Herkes, Apocu tarihsel yargılamaya tabi tutulsun veya tutulmasın, bir biçimde atalarının gerçekleştirdiklerinin hesabını vermek durumundaydı. Apocu tarz, yargılamaya daha çok yargılananı bu esaslar konusunda bilgili kılmayı amaçlıyordu. Asıl hesaplaşma, savaşın bizzat içinde gerçekleşecekti.

Tarihin bu niteliği, Marks tarafından da anlaşılmış ve onun için de yönteme ilişkin bir esas oluşturmuştu. Kapital adlı eserinin önsözünde Marks, **“yalnızca yaşayanlardan değil, ölülerden de acı çekiyoruz”** diyerek, basit ama çarpıcı bir biçimde bunu dile getirmişti. Ayrıca Marks yine insanı da, çevresinden ve tarihinden soyut bir varlık olarak değil, bütün bunlarla bütünlüklü bir süreç olarak ele alıyordu.

Başkan Apo'nun konuya yaklaşımını diğer bazı sözlerinden de çarpıcı biçimde anlamak mümkündür: “Felsefemde öncelik ve sonralık yoktur. Herkes, içinde gömülü insanı bende budur. ‘Benden bir parçıyı sen temsil ediyorsun' der. Onun fiziğe vuran görünüşte yaşan kişiliği başkadır. Yüreğinin bir köşesinde kalmış, yaşayamadığı bir insan var, o da ben'im. Bu, çok yakındır, ama gömülüdür. Yüreklerinin küçük bir yerindedir. Onların bir toplamı olarak beni düşünebilirisiniz. İlginç bir şey, ama ben bunu kendim için esas alıyorum.”

Gerçekten de çok “*ilginç*”tir.

Başkan Apo'nun içerdiği insan, çoğunlukla onun “*temsil ettiği*” insandır. Aynı zamanda bir toplam olarak, ideolojik olarak savunduğu insandır. Bu, sıradan bir politik-askeri temsil olmaktan çok uzaktır.

Bir “*süreç*” olarak insan, kendisi dışında herhangi bir nedenle ve herhangi bir dereceye kadar ilişkide bulunduklarını içermektedir. Dolayısıyla, herhangi bir zamanda yaşayan insan, o zaman içinde yaşayan herkesin bir görünümü olarak ele alınabilir. Nasıl ki bugün, yaşamış olan ve yaşayanların, geçmişin ve şimdinin bir toplamıysa, insan da sosyal-siyasal çevresinin bir toplamıdır.

Bu nasıl mümkün olmaktadır? İnsan nasıl bir başkası tarafından içerilebilir veya başkasını kendinde içerebilir? Başkalarının geçmişte girdikleri eksikliklerden, işledikleri suçlardan ben nasıl sorumlu tutulabilirim? İlk olarak, insan bir başkasını, başkalarını içerebilir, çünkü **insan son tahlilde eyleminden ibarettir.** Voltaire'in de belirttiği gibi **“insan eylem için doğmuştur, alevin yükselmesi ve taşın düşmesi gibi.”** Eylemi dışında insan, bir parça et ve kemik yığınından başka bir anlam taşımaz. Eylem ise, yukarıdaki tanımında belirttiğimiz gibi, zamana yayılan bir “*etki*” biçiminde varolmaktadır.

Bir süreç olarak insanın, eylem tarzında kendini ifade ederek varolduğu toplumsal alan da, bu gerçeğe uygun özellikler gösterir. Eylemin **etki** biçimi, toplum içinde, dalgalar biçiminde **“dalga dalga”** yayılır. Tıpkı, enerjinin zaman içinde yayılması gibi. Enerji, maddi ortamda yayılırken, dalgalar biçiminde hareket etmekle kalmıyor, aynı zamanda bu dalgaların bir içiçe girişimi de sözkonusu oluyordu. Evrensel yapıda bu girişim durumu öylesine egemendir ki, genel evrensel görünüm, bir girişimler bütününden ibaret görünmektedir. Bütün hareketler, diğer hareketlerin içinden geçmekte, bu geçiş sırasında da girişim oluşturmaktadırlar. Bu durum, hareket eden her şey için geçerli olmaktadır. Toplumsal alanda da, eylemler yayılırken böyle bir yol izlerler. Eğer eylemlerin yayılması onların gerçekliği ise, eylemin gerçekliği bir girişim gerçekliği olacaktır. Öyle ki, bütün toplumsal yapı, gerçekleşen ve daha önce gerçekleşmiş ve etkileri süren eylemlerin girişimlerinin genel bir görünümü olmaktadır.

Yeryüzünde büyük ölçüde emperyalizmin hizmetinde geliştirilen iletişim sistemleri, siyaset, ekonomi ve kültürün taşınması açısından son derece elverişli bir ağ oluşturmaktadırlar. Modern fizik ve matematiğin gelişiminin bir sonucu olan bu sistemlerin sahipleri de, neredeyse yeryüzünü yöneten egemenliğin temel odakları durumundadır. **NTC**, **ITC** ve **IBM** gibi dev kuruluşların, daha önce de belirtildiği gibi, sadece ticari açıdan değil, büyük oranda siyasal egemenlikleri bulunmaktadır. Kısaca medya kuruluşları olarak adlandırılan bu sistemlere dayanmaksızın, verili düzenler içinde iktidar olmak mümkün değildir. Buna ek olarak, sözkonusu kuruluşlar devlet yönetimlerini atamakta veya değiştirmektedirler.

İletişim teknolojisinin bu dev kuruluşlarının sözkonusu işlevleri bir yana, tüm yeryüzündeki toplumsal alanları birbirine bağlamak suretiyle oluşturdukları ortam; sözünü ettiğimiz toplumsal eylemlerin dalga biçimindeki yayılmasını en üst düzeyde mümkün ve etkili kılmıştır. Güncel toplumsal veriler bu kuruluşların çeşitli merkezlerinde birikmekte, ardından anında değerlendirilerek, amaçlanan özgün biçimler altında topluma sunulmaktadır. Adına “*iletişim özgürlüğü*” denilen bu sistemden, yalnızca ve yalnızca düzeni tehlikeye fazla atmayacak toplumsal eylem etkileri geçebilmektedir. Bu sistemler, ancak buna mahkum edildikleri zaman, halkların yararına bazı etkileri aktarabilmektedirler.

Konumuz çerçevesinde sorun, bu iletişim sistemlerinin amaçları değil -ki bu amaç baştan bellidir-, onun, toplumu oluşturan temel yapı birimi olan toplumsal eylemlerin etkilerini yaymada sağladığı ortamdır. Bu ortam, tam da girişim biçiminde yayılan etki dalgaları için elverişli bir ortam sunmaktadır.

Kısaca medya kuruluşları toplumsal alanın özüne uygun bir biçime yükselmektedirler.

Eylemin daha bütünlüklü, daha üst bir biçimi olan savaşın yürütülme mantığı da böyle bir toplumsal alan üzerinde verilmektedir. Hele verilen bir halk savaşı veya gerilla savaşı ise, bunun doğruluğu bir kat daha artmaktadır. Çünkü gerilla savaşları, öz itibarıyla toplumsal yoğunluk içinde gerçekleşmek durumundadırlar ve eylemleri, doğrudan toplumsal alana hitabetmektedir. Daha açık bir deyişle, gerilla; eylemi onun doğru tanımına uygun olarak, sadece gerçekleştiği zaman ve mekanla sınırlı tutmayarak, bunu bir başlangıç olarak almakta, eylemsel etkinin topluma yayılmasını ve somut sonuçlara dönüşmesini öngörmekte, hatta eylemi bir başlangıç olarak gerçekleştirdikten sonra, onun toplumsal alanda yayılma biçimlerini de ayrıca kontrol etmeyi istemektedir.

Toplumsal bütün, eylemlerin bir toplamı olarak dengede kalır. Eylemselliğin azalması veya birbiriyle denge oluşturmayacak tarzda çelişik biçimlere bürünmesi, toplumun çöküşünü hazırlar. Öte yandan, özü gereği toplumsal yapı her zaman çelişkilerin varolduğu bir alandır. Tarihte görüldüğü gibi, her toplumda mutlaka uzlaşmaz temel çelişkiler de vardır. İşte bu çelişkilerin kaynağını oluşturan sınıflardan birinin yararına toplumu dengede tutmak; daha doğrusu çelişkinin uzlaşmazlığı nedeniyle meydana gelecek çöküşleri engellemek için, devlet tarzında yönetimler, zor aygıtları oluşturulmuştur. Bu anlamda yönetimler, toplumu daha uyumlu dengede tutmanın aygıtları olarak ortaya çıkmışlardır.

Toplumsal denge, çelişkinin sürekliliği nedeniyle, bir hareketli denge durumudur.

Demek ki:

● İnsanın toplumsal varoluşunun özü, temel yapısal birimi, eylemdir.

● Eylem, sadece somut ve görünür biçimde gerçekleştiği mekan ve zamanla sınırlı değil, ama onunla birlikte toplumsal alanda yayılarak gerçekleşen daha kapsamlı bir süreçtir.

● Eylem, toplumsal alan içerisinde, dalga tipinde bir yayılma özelliği göstermektedir.

● Toplumsal alan, o anda başlayan ve daha önce gerçekleşmiş eylemlerin oluşturduğu, dalga tarzında girişim esaslarına göre yapılanmış, bir eylemsel bütündür.

● Tarih, olup bitmiş bir olaylar dizgesi değil, yaşayan ve somut etkilerde bulunan, bugün tarafından içerilmiş bir gerçeklik ve bir **etkinliktir.**

Bu ilekeler ışığında, **hareketli denge** kavramına biraz daha açıklık getirmek için, fizikten bir örnek vermek yerindedir.

> **“Bir ‘süreç' olarak insan, kendisi dışında herhangi bir nedenle ve herhangi bir dereceye kadar ilişkide bulunduklarını içermektedir. Dolayısıyla, herhangi bir zamanda yaşayan insan, o zaman içinde yaşayan herkesin bir görünümü olarak ele alınabilir. Nasıl ki bugün, yaşamış olan ve yaşayanların, geçmişin ve şimdinin bir toplamıysa, insan da sosyal siyasal çevresinin bir toplamıdır. Çünkü insan son tahlilde eyleminden ibarettir.”**

Araçsız insanın genel mantığı çerçevesinde, beyaz ışık genel bir görünümdür. Işığın bir prizmayla ayrıştırılmış tüm renkleri içeren biçimi ise, bize onun çeşitli dalga boylarındaki görünümünü verir. Bu görünümler, esas olarak beyaz ışık içinde mevcutturlar; prizmanın işlevi sadece onları görünür kılmaktır. Işığın ayrıştırılmış biçimi, tek bir düzeyi oluşturan çeşitli düzeyleri verir ki, bu düzeylerin birbirlerinden en uzak iki noktası, örneğin kızıl ile mor düzeyler arasındaki farklılığın niteliği ile, yine örneğin kırmızı düzeyde yanyana bulunan iki noktanın farklılığının nitelikleri aynıdır. Bunlar arasındaki farklılık, aldıkları yoldan kaynaklanmamakta, bu yolu alış biçimlerinden, yani titreşim frekanslarından kaynaklanmaktadır. Öte yandan, genel düzlemin hiçbir noktası diğeriyle eş düzeyde bir titreşime sahip değildir, her nokta giderek yükselen veya giderek düşen bir dalga boyunu, dolayısıyla değeri temsil eder. Bu farklılık veya çelişki de, yol almanın bir zorunluluğudur.

Işığın renkler biçimindeki görünümü, onun bir denge durumunu göstermektedir. Bu denge, hareketten oluşmaktadır. Yani dengeyi sağlayan, harekettir; tıpkı, ip cambazının düşmemek için hareket etmek zorunda oluşu gibi.

Bir eylemler bütünü, temel olarak sınıfların eylemlerinin bir girişimi olarak toplum da, fizik bilimindeki bu evrensel çözümleme yönteminin prizmasından geçirilerek ayrıştırılabilir. Bu yapıldığında, toplumu oluşturan sınıflardan hiçbirinin statik bir özellik göstermediği görülecektir. Her sınıf, bir başka sınıfın etkilerine maruz kalmakta ve ondan etkilenmekte, hatta bazen kendi ilk özelliklerini, diğer sınıfların yararına terketmektedir. Bu, sınıfların yabancı sınıf etkilerine bağışık olmadıkları anlamına gelir. Bağışık olmama ve bunun sonucu olarak etkilenme, sınıfın bilinci dışında gelişir. Genellikle toplumsal yönetimler, çağdaş çerçevede devletler, mensup oldukları sınıflar yararına, diğer sınıfları kendi kimliklerinden uzaklaştırır, çoğunlukla onlara yanılsamalı biçimde baskısı altında oldukları sınıfların özelliklerini giydirirler. Böylece bunları, egemen sınıf yararına, üstelik gönüllü olarak köleleştirirler. Bunu gerçekleştirmeleri, toplumsal bir dengeyi kurmalarıyla mümkündür. Bu da kolay değildir ve ancak, **hareketli denge** kavramı çerçevesinde sınırlayabileceğimiz bir yöntemi gerektirir.

Çelişkinin korunmasına dayalı olan **hareketli denge** durumu, esas itibariyle bir zor aygıtı olarak ortaya çıkan devletlerin temel işlevleriyken, günümüzde emperyalizm tarafından bilinçli bir tarzda uygulanmaktadır. Daha Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş dönemlerinde Mustafa Kemal, biraz da o süreçte yaşanan olayların, özellikle Genç Sovyetler ve Batı'nın genç kapitalizmi arasında sıkışmış olmasının yaratttığı çelişkilerin kendisini sürüklemesi sonucu, bu yöntemin ilkel de olsa, görünür biçimlerine başvurdu. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte çağdaş ve yeni bir biçime kavuşan bu yöntem, araştırıldığında görülecektir ki, esas olarak Osmanlı devleti tarafından da ustalıkla uygulanmaktaydı. Mustafa Kemal'in hem komünist hareketi, hem de onun uzlaşmazı olan sermayedar egemenliğini aynı anda kendi eliyle geliştirerek kontrol altında bir **hareketli denge** yönetiminin uygulanmasına yol açtı ve kemalist cumhuriyete damgasını vurdu. Uluslararası emperyalizm ise, bu yöntemi apaçık olarak uygulama yeteneğini ancak Vietnam devriminden sonra uygulamayı başardı. Kapitalist liberalizmin masum biçiminin giderek diktatörlüklere, kanlı rejimlere yol açması, böyle bir süreçte mümkün olmuştur.

Vietnam'da kazandığı büyük yenilgi sonrasında ABD emperyalizmi, Vietnam'ın kendisini yenilgiye uğratmasında kullandığı dayanakların tümünü onun ellerinden almaya çalıştı. Tıpkı, Mustafa Kemal'in, komünistlerin dayanaklarını, hatta onun bizzat kendisini, gerçek sahiplerinin elinden almaya çalıştığı ve aldığı gibi. Vietnam'dan sonra ABD, kendisini özgürlüğün temsilcisi, ülkesini de özgürlükler ülkesi olarak ilan etti. Hemen ardından, hiç vakit geçirmeksizin Latin Amerika ülkelerine yöneldi ve buradaki sol hareketleri, '68 kuşağı diye nitelenen bir akım çerçevesinde kontrol etmeye başladı. '68 kuşağı, gerçekte Vietman dönüşü gerçekte ne yaptıklarını kısmen anlamaya başlayan Amerikan askerlerinin anlayışlarına dayanıyordu. Onların "*savaşma, seviş!*" sloganları çerçevesinde gelişen bir toplumsal çöküş durumu, giderek daha önce marksist tarzda gelişen sol hareketleri etkiledi ve sonuçta kendilerine dönüştü. '68 kuşağı, esas itibariyle bütünüyle bu niteliği nedeniyle çökmüş bir kuşak olmaktadır. Solu etkileme durumu, giderek onu denetlemeye vardı. Artık genelde işçi sınıfının temsilcileri olarak ortaya çıkmış olan sol hareketler, birer birer emperyalizmin yedeğine düştüler. Sözkonusu olan, subjektif sızmalardan öteye, bir sınıfsal anlayışın sızmasıydı. Böylece, sol hareketler de, egemen sınıfların hizmetine girmiş oluyordu.

Böyle bir tehlike, özellikle günümüzde bütün devrimci hareketler için geçerlidir. Bundan ustaca korunmanın, hatta giderek emperyalizmin bu yöntemini tersine çevirerek onun kurum ve örgütlerine, hatta sınıflarına uygulamanın tedbirleri geliştirilmediği sürece, en devrimciyim diyen hareketin bu konuma düşmesi kaçınılmazdır. Bunun için, ille de bir hareket içinde subjektif olarak düşman temsilcilerinin bulunması gerekmez, hatta birçok durumda bunlar bulunmaz da. En radikal bir eylemlilik içinde olan, safkan proleter bir hareket bile, eğer toplumsal alanın geneline en azından teorik çözümlemeci hakimiyetini kaybettiği anda, böyle bir duruma düşebilir.

PKK öncesi Türk sol hareketlerinin hemen bütünü, bu nitelikteki hareketler olmuştur. Türk devleti, Türk sol hareketlerini emperyalizme daha iyi entegre olmak için basamak olarak kullanmıştır. Türk devletinin NATO'ya girişi, alınan krediler, hibeler, silah ticaretinden alınan paylar, Türk sermayesinin uluslararası alana entegrasyonu gibi, Türk egemen sınıflarına Türk ve Kürt halkınının kanını emmek için; Türk solu en büyük fırsatları sunmuştur. Türk egemenleri, emperyalistlerin desteklerini, büyük ölçüde ülkelerindeki komünist tehdidi öne sürerek almışlardır. Bunun dışında, "*din elden gidiyor*", "*vatan elden gidiyor*" gibi çarpıtmalara dayanarak, halkın devlet tarafından sömürülmesini, onun gönüllü bir fedakarlığı derecesine indirmişlerdir. Günümüze kadar ustaca sürdürülmekte olan bu yöntem, sermayedarlar arasındaki mücadelede sol örgütlerin, bunların arasında en radikal ve en güçlü ve uyanık olanlarının kullanılmasına kadar varmıştır. Bu durum büyük ölçüde onun kendi eyleminin niteliğine giderek toplumsal bütünün yapısına ve devletin eyleminin nitel bilgisine sahip olmasından kaynaklanmaktaydı. Günümüzde devrimci ve aynı zamanda emperyalist literatürde bunun adı, "*özel savaş*"tır.

Sözü edilen yöntemin, esas olarak emperyalizmin onu uygulamasından çok önce, genç Türkiye Cumhuriyeti tarafından uygulandığından sözetmiştik. Giderek Türkiye bu konuda bütün emperyalist devletlerden çok daha fazla ustalaşmıştı. Emperyalizm ile Sovyetler arasındaki çelişkiden son derece elverişli bir tarzda yararlanmıştı ve "*soğuk savaş*"ın en etkili dönemlerinde bile, emperyalizmin bir müttefiğiyken, aynı zamanda Moskova'nın desteğini almayı başarabilmişti.

Türkiye'nin bu siyasal yöntem sayesinde, yıkılmakta olan bir devlet yapısından kurtularak, son derece kritik bir alanda bulunmasına rağmen giderek rejimi açısından sağlam bir zemine oturmuştur. Onun bu durumu başarması, elbette bizler açısından da, hiç de es geçilecek bir durum değildir; aksine, Türkiye'nin güncel politik yaklaşımlarını, askeri harekatlarını değerlendirirken, bu noktaları gözönüne almamak, büyük bir eksiklik olacaktır. Aşağıda, Amerikalı bir Ortadoğu uzmanının Türkiye üzerine yazdığı bazı satırlarda, çözümlemede esas almamız gereken noktalar konusunda önemli ipuçları bulunmaktadır.

"*Her şeyin ötesinde Washington'un, Türkiye'nin kararlı tutumunu desteklemesi, Moskova'yı hedeflerine ulaşmada daha dikkatli davranmaya ve dikkatini Berlin, Kore, Vietnam, Küba, Mısır, Irak ve Suriye'ye çevirmeye zorladı. Ellili yılların ortalarına gelindiğinde Moskova ile Ankara arasındaki ilişkiler o kadar 'normal'leşmişti ki, daha önce anlaşmazlık konusu olan sınır üzerinde ortak bir hidroelektrik tesis kurulması için planlar bile yapılabiliyordu. 1960'lardan bu yana Moskova'nın Ankara'ya yönelik politikası, doğru, hatta dostane bir diplomasi ve uluslararası ekonomik yardım ile, yıkıcı radyo propagandası, 'devrimci' sendikaların entellektüel 'barış hareketi'nin* ***Türkiye içinde,*** *Ermeni ve Kürt terörist kuruluşlarının* ***Türkiye dışında*** *desteklenmesi unsurlarını içerdi.*

1947'den 1960'ların başlarına kadar geçen süre, Amerikan ve Türk politikalarının tamamıyla uyuştuğu bir dönemdi. Türkiye, uzun vadede Sovyetlere direnebilmesi için gereken kuvvetli dış desteği sağlamıştı; Amerikalı görevlilerse NATO ve SEATO gibi savunma paktlarına girmek için nazlanan Avrupa ve Asya ülkeleri arasında Türkiye'yi coşkulu bir müttefik olarak bulmuşlardır." (**Dankwart A Rustaw**, Unutulan Müttefik Türkiye, s. 128-129, abç, tırnak işaretleri Rustow'a aittir.)

"*Moskova'nın Kahire'de, Bağdat'ta ve diğer Arap başkentlerinde sıkça uğradığı başarısızlıkların nedeni, Türkiye'nin Batı'yla içinde bulunduğu güçlü ittifaktır. Mısır, Irak ve Suriye'nin; Çekoslovakya, Macaristan veya Afganistan'ın kaderlerine uğrama korkusu olmadan bir gün Moskova'ya ertesi gün de Washington'a yanaşmaları, ancak Türkiye'nin oluşturduğu koruyucu kalkanın ardında mümkündür. Yalnızca bu* ***Türk bariyeri sayesinde İsrail, önemli bir bölgesel güç olma durumunu devam ettirebilir*** *ve Golan Tepeleri'nde sadece Sovyet silahlarıyla değil, Kızılordu'nun tüm kuvvetiyle karşılaşma tehlikesi olmadan Araplarla düşman halde yaşamaya devam edebilir.*

Türkiye'nin, bir Batı müttefiki olarak Sovyetlerle Arap ülkeleri arasında bir set gibi durması, yukarıda sözü edilen nedenlerle ***Otadoğu'daki dengenin korunması*** *ve geniş bir çerçeveden bakıldığında bölgenin bir Doğu-Batı çatışma alanı olmaktan çıkarılması bakımından hayati öneme sahiptir. Türk engeli, bölgede iki eğilimin ortaya çıkarak bir satranç tahtası görünümü sağlamasına, değişiklikler durumunda da yeni düzenlemeler yapılmasına yardım etmektedir*". (age, s. 153-154, abç.)

Ekim 1987 yılında yayınlanan bu kitabın yazarı, **Ford Vakfı** ve **Türkiye Araştırmaları Enstitüsü** tarafından finanse edilmekteydi ve alıntı yaptığımız araştırmasını çoğu profesör düzeyinde ve tümü uzmanlardan oluşan 50 kişilik bir araştırma grubuyla birlikte çalışarak yapmıştı. Kısaca, Sovyetlerin çöküşünün hemen öncesinde yapılan bu tespitlerin, en azından emperyalizm açısından, oldukça ciddi tespitler olarak ele alınması gerekir. Rustow'un bu çalışmasında Türkiye, emperyalist sistemin Ortadoğu'daki temel sütunu olarak yerini almaktadır ve bunu da, izlediği ve usta manevralarla herkes nezdinde inandırıcı kıldığı dış ve iç politikasına borçludur.

"Gerilla; eylemi onun doğru tanımına uygun olarak, sadece gerçekleştiği zaman ve mekanla sınırlı tutmayarak, bunu bir başlangıç olarak almakta, eylemsel etkinin topluma yayılmasını ve somut sonuçlara dönüşmesini öngörmekte, hatta eylemi bir başlangıç olarak gerçekleştirdikten sonra, onun toplumsal alanda yayılma biçimlerini de ayrıca kontrol etmeyi istemektedir."

PKK hareketinin ortaya çıktığı yıllarda Türkiye Cumhuriyeti, müttefikleriyle birlikte bu yönteminin gerektiği esaslı manevralardan birine, 1980 askeri darbesine hazırlanmaktaydı. Toplumdaki etnik, sosyal ve sınıfsal çelişkiler 1960'ların sonlarından başlayarak 1970'lerin sonlarına kadar giderek uzlaşmaz bir hal almış, halk muhalefeti de buna paralel olarak yükselmişti. Buna karşılık devlet, gerek sendikalar, gerekse de kontrolündeki sol örgütler aracılığıyla, oluşan halk muhalefetini kontrol etmeye çalışıyordu. Bir yandan bu tarzda sözkonusu örgüt ve kuruluşların yönetimlerine katılırken, öte yandan, Vietnam devrimi sonrasında büyük ölçüde ABD'nin kazandığı deneyimlere dayanarak, onunla birlikte Özel Harp Dairesi adlı, kontrgerilla planlanmasına ve yürütülmesine hizmet eden bir kuruluşu faaliyete geçirmişti. Basit bir yöntemle, denetlediği örgüt ve kuruluşların içlerinde yer alan ve kendisiyle uzlaşmayan, ileride kendisi için tehlike arzedebilecek kişilikleri imha ediyordu. Bunu, PKK'nin oluşum süreci içinde de denemişti. Daha örgüt olma niteliğine bile kavuşmamış olan ilk gruba, uzmanlarını sızdırmayı başarmıştı. PKK'nin daha doğrusu onun Önderliği'nin asıl başarısı, bunun farkında olması ve devletin yöntemini anlayarak, ona uygun bir tarzda mücadeleyi geliştirmiş olmasındandır.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin planlamasına göre, 1970'ler boyunca serpilen halk muhalefetinin radikal ve uzlaşmaz unsurları, önderlik yapabilecek kişilikler bu süreç içinde temizlenecek, bu arada toplumsal akışın önü tümden kesilmeyerek, kontrollü bir biçimde ortaya çıkarılıp tüketilmesi, hatta devlet ve dolayısıyla egemenler yararına değerlendirilmesi; ardından da, halk muhalefet gücünün dorukta olduğuna inandığı bir anda, topyekün bir müdahaleyle güç gösterisi ile tümden teslim alınması hedefleniyordu. Nitekim bütün olaylar bu doğrultuda gelişti ve son derece gelişkin ve ülke düzeyine yayılmış gibi görünen halk muhalefeti ve sosyalizm özlemi, 12 Eylül 1980 gecesi bir anda söndürülüverdi. Bunun için TC, büyülü bir değnek kullanmış değildi, bu son hedefe yönelik olarak yıllarca planlama yapılmış ve olaylar denetim altında geliştirilmişti. Denetim dışına istisna olarak çıkan ve sıyrılabilen tek güç, PKK, hatta sadece onun Önderliği olmuştu. Onun bu tehlikeden kurtuluşunun asıl nedeni, devletin yöntemini farketmesi ve bunu ona karşı kullanmasıdır.

Uzlaşmaz çelişkilerin tümüyle yokedilmeksizin denetim altında tutulması yönteminin adı olan **hareketli denge**, sadece toplumsal-siyasal anlamda bir davranış biçimi değil, aynı zamanda evrensel davranışın da özüydü. Evrenin kendisi, son çözümlemede bir hareket bütünü, hareketin bir denge hali veya mutlak olana daha yakın bir denge arayışıdır. Toplumlar, nitelikleri ve bilinç düzeyleri ne olursa olsun, siyasal ve sosyal davranış esaslarını garipten icat etmezler; onları evrenin, doğanın kendisinden öğrenirler ve gerçekleştirirler.

PKK'nin ve onun Önderliğinin ortaya çıkışıyla, bütün "*soğuk savaş*" olarak nitelendirilen ve Sovyet sosyalizminin yıkılışıyla sonuçlanan bütün o sancılı dönemin bitimine kadar, emperyalizm tarafından halklara karşı çeşitli düzeylerde uygulandığı halde; 1984'lerden sonra adım adım, PKK şahsında halkların hizmetine girmeye başladı. Gerek PKK'nin karşı karşıya bulunduğu düşmanın niteliği, gerekse de Kürdistan'ın tarihsel-toplumsal konusu, bunların bir gereği olarak belirleyici biçimde Başkan Apo'nun dehası, bu gelişmenin gerçekleşmesinde başrolü oynadılar. Bu gelişme, eğer günümüzde süren devrimci savaş yeryüzünün kendi problemiyle ilgili toplumsal alanlar üzerindeki hakimiyetini kaybetmezse, 2000 yılının dev kapısını halklar lehine açan bir anahtar olacaktır.

PKK'nin bu tarz ustaca bir gelişimi ile birlikte, toplumu sınıflar biçiminde çözümleyen geleneksel yöntem, belli düzeylerde geçerli olmakla birlikte, büyük ölçüde geçerliğini yitirmiş olmaktadır. Bu geleneksel yöntem ile, toplumu siyasal bütünsel düzeyler biçiminde çözümleyen PKK yöntemi arasındaki ilişki; **Newton** fiziğinin açıkladığı evren ile **Einstein** evreninin açıkladığı evren arasındaki ilişmeye benzemektidir. İkinci yöntem, birincisini ancak belli sınırlar içinde kabul edebilir, onun dışında daha geniş bir evrensel çerçevede reddeder. Elbette, toplumun PKK Önderliğinin çözümleme yöntemleriyle bu tarzda ele alınması, sadece Kürdistan ulusal mücadelesinin özgün niteliğinden değil, aynı zamanda genel bilimsel gelişmelerin etkisiyledir. Bu anlamda, **Charles Darwin** Evrim Kuramı ile Marks'ı ne kadar etkilediyse, Albert Einstein da PKK'yi ve onun Önderliğini o kadar etkilemiştir.

PKK gerillaları halkla birlikte buğday biçmekte / 1983

Zafere kilitlenmiş insanın sevgisi değerlidir

"Seçkincilik arayışım, sade insanı bulmak içindir."

Yaşamak!

Toplumsal gerçeklik biraz aklı başında olan bir insanı asla yaşatmaz. Hiçbir toplumsal gerçeklik bizimki kadar bireyi ezmez, büyük acılar içinde bırakmaz, büyük çıkmazlar içinde tutmaz. İşte, bunun büyük ızdırabını, yanlızlığını yaşıyoruz.

Benim yaptığım, çürümüşlükten de öteye, iddiasını kaybetmiş, iradesini, hem resmi hem fiili olarak yitirmiş bir toplumun, büyük acılar, büyük yanlızlığın içindeki bireyin çığlığıdır aslında.

Aslında topluma büyük bir isyan gerçekliğidir, bu.

Her şey gerçekliğimizdeki birey için o kadar olumsuz ki, hiçbir bireysel haktan bahsetmek mümkün değil. Tam da edebiyatın, aydının işi. Toplumları bilim inceler, tarihlerini tarihçi inceler, siyasetini siyasetçiler, siyasi bilimler inceler. Fakat bireyin kendisini de edebiyatçılar inceler. Malesef bizde araştırılmamış; acıları, sevinçleri değerlendirilememiş ve birey gerçekten inanılmaz bir yalnızlık, dolayısıyla duyarsızlık, inançsızlık, güvensizlik, korku, endişe, umutsuzluk her bakımdan yaşama gücünü yitirmiş ve nereye savrulacağı belli olmayan kolu-kanadı kırpılmış bir kuşa benziyor.

Benim yaptığım bunun çırpınışı, mümkünse biraz kanatlanışı ve mümkünse biraz uçuşa geçmesidir.

Bizim, toplumsal gerçeğe dayalı aydın yok!

Toplumsal gerçeklikten uzaklaştıkça, hakim ulus toplumsal zeminine kaydıkça aydınlanma oluyor. Aydın olabilmek gerçek bir devrimci yetenek ister.

Toplumun, halkının toplumsal düzeninin gerçeğini bütünüyle kavrayacaksa bu çok ağır bir zulüm düzenini görmeyi, incelemeyi, araştırmayı gerektirir. Bu da yetmez, bütünüyle toplumun nefes alış-verişini bile önlediği için tepki duyması gerekir. Bu da yasalar açısından bizde büyük bir suç anlamına geliyor. Hatta aydın ilerlemek, yaşamak istiyorsa bu zemini terketmek zorunda. Yasalar, onun bütün kurumları ve en önemlisi de güvenlik güçleri, aydını en ufak bir söz söylemeye bile fırsat bırakmadan bu sahayı "*terk et*" noktasına getirir. Ve bir-iki kelime ya söyler ya söylemez. Söylese de çok çarpık, biraz düzene göre yontarak söyler. Sonuç, bizim gerçeklik yine yüzüstü kalır.

Dolayısıyla bizim için bir aydınlanmadan ve aydından bahsedeceksek, bir devrimci niteliğinin olması gerekir.

Başkaldıran birey haline gelmeden aydın olunamaz.

Örneğin bir İsmail Beşikçi'yi Kürt olmadığı halde bir Kürdistan aydını olarak değerlendirebiliriz. Toplumsal gerçekliğimize göre özgür düşünmek istedi. Gerçekten bu zeminde düşünmek istedi. Ve işte ortadadır.

Aydın, bizde en tehlikeli toplumsal kategori, tabakayı ifade ediyor.

Vicdanını çok ucuza satmış birey anlamına gelir. Ve ben buna gerçek anlamda aydın değil, sahte veya sömürgeci düzen adına kırılmış "*aydın*" diyorum. Dolayısıyla bu tip acı duymaz, bugün oldukça işbirlikçi güçlerinde ötesinde, boş insandır.

Şu anlamda boş: Gerçekliği seslendirme anlamında boştur. Fakat toplumu bilinçsiz bırakma anlamında da çok tehlikelidir. Bu anlamda gerçekten bir **zihinsel işbirlikçilik** içindedir. Zihinsel alanı, ruhsal alanı zehirleyerek, farkında olmayarak zulüm düzenin temsilcilerine büyük destek sunuyor. Aydını bu yönlü büyük eleştiriye tabi tutmak gerekiyor.

Bunun bir nedeni de, aydın çıkarını esas itibariyle sömürgeci kurumlar da buluyor. Bu zemini kırmak istemez. Kürdün ona vereceği hiçbir şey yok. Zaten susturulmuş bir halk gerçekliği, kurumları, iradesi ve sunacağı bir çıkarı da yok.

Aydın gerçek anlamda biraz küçük-burjuva olduğu için ağırlıklı olarak çıkar bekler. O da Kürt'te yoktur. Kürdistan'a ilişkin çıkar sunacak herhangi bir kurum yoktur. Onun için aydın buradan kaçar ve bağlı olduğu efendilerine sonuna kadar hizmet eder. Dolayısıyla ülkemiz gerçeğine dayalı bir aydınlanmadan bahsetmek çok zor. Olursa, devrimci tarzda olur, -her şeyi göze alır. Onları da zaten yapan biraz da devrimci zeminde yürüyenlerimiz oluyor.

Aydın diye geçinenlerin halk gerçeğine ermekten ziyade, onu sonderece çarpıklaştırması, gönül gözünden, düşünce gözünden yoksun bırakması gibi tahlisiz bir konum içindedir. Demagojik, geçeklerle bağlantısı olmayan -dilinin oluşması bu tehlikeyi daha da arttırıyor. Fazla konuşmasını bilmeyen köylüden, işçiden tehlike gelmez, ama gerçekle bağlatısı olmayan aydının dili, gerçekten zihinsel, ruhsal hastalığın taşıyıcılarıdır ve sanıldığından daha fazla bu konuda bir araştırmaya ihtiyaç vardır.

Bizde yüce duyguların gelişmeyişi, bireyin giderek toplumsal gerçeğinin ortaya çıkarılamayışı, aydının bu karakteriyle veya düşman adına taşıyıcı, aldatıcı olarak, çarpık aydının bu konumu büyük bir sorun teşkil etmektedir.

Bizim devrimin örgütleniş tarzı; başlangıçta biraz yoksulu, köylüyü, çobanı, emekçiyi, giderek üretimle diğer toplumsal kesimleri çözecek, en son sıra aydına gelecek. Burada tam bir ters gelişme sözkonusudur. Çünkü sömürgeci kurumlarla en iyi eklemlenen kesim aydındır. En erkenden çıkar bağını geliştiren, biraz aydınlanmasını ilk elden sömürgeci kurumlarda eklemleyen ve bunu da çok kıskançca yapan, tek yaşam kaynağı olarak burayı gördüğü için aydın en sonda çözümlenecektir. Artık sömürgeci aygıtlar onu doyuramaz hale gelince, oradan aldığı gıda midesine oturunca ve fiili-maddi olarak bu kurumlar içindeki konumu sonderece tehlikeli bir hal aldıkça, aydında çözülme başlayacaktır.

Kürt romanı yazılmadan önce, yaşanacaktır.

Çok korkunç bir yaşanma sağlanmadıkça bizde romanın yazılması imkansız. Bu yönüyle de Fransız devrimi, Rus devrimi gibi devrimci süreçlerle ters bir konumu vardır. O devrimler, birkaç yüzyıllık bir aydınlanmaya, bir teorik çözümlenişe bağlıdırlar. Fransız devriminde kocaman bir aydınlanma çağı, öncesi bir rönesans var. Ve yine muazzam bir edebiyatçılar kuşağı sözkonusudur. Devrimin o kısa süredeki parlayışı pratik olarak çözümlenıştir. Ama çok güçlü bir zemine dayanıyor. Tarihi ve toplumsal zemini, aydın zemini oldukça güçlüdür. Birkaç isyanla pratik sonuç alınıyor. Rus devrimi de buna benzer özelliklere sahiptir. Neredeyse yüzyıldan daha önce bir hazırlık süreci, muazzam bir edebiyatçılar kuşağı vardır. Bir Çerniçevski, ilk feodal-kölelik çözümlenişini yaptığında, Lenin de dahil bütün Rus devrimcileri onu en büyük dayanak olarak alırlar. Çin devriminde de; güçlü bir tarihi ve Çin edebi düşünsel gücü vardır.

İşte, Kürdistan gerçeğine geldiğimizde, işler tam tersine dönüyor. Her şey kasıp-kavrulmuş. Dayanabileceğin hiçbir aydınlanma hareketi yok. Tam tersine kemalizmin eliyle Anadolu'ya taşırılan Batı kavramları ve kurumları, cumhuriyetin bütün altüst yapısı, Kürt gerçeği ve hatta Anadolu'daki kültürel varlıklar için bir kasıp-kavurma hareketi, bir yoketme hareketidir. Batılı fikirleri, kurumları onlara taşırma, tanıştırma değil, onların kendisine verdiği gücü kullanarak silip-süpürmedir. Böylesine çok tehlikeli ters bir dayatması var. Dolayısıyla eski yüzyıllardan daha kötü bir 20. yüzyılla savruluş sözkonusudur.

20. yüzyıl bizim için tam bir felakettir.

Kemalizmin eliyle tarihimizin en büyük felaketini yaşamak zorunda kaldık. İsterdim bu yüzyılı incelemeyi. Eğer gerçekten bir edebiyat geliştirilecekse, 20. yüzyılda Kürt mutlaka sağlam bir bilim dokusu temelinde ele alınmak durumundadır. Belki çok az bağlantı kurulacaktır, fakat müthiş gerçeklerin olduğunu gösterecektir. Bu yapılmamıştır. Açık belirteyim ki, herhangi bir girişim bile sözkonusu değil. Her şey kemalizmin gözüyle değerlendiriliyor. Daha önceleri de, islamın gözüyle değerlendirilirdi.

İslamiyet de Kürtler açısından muazzam bir yabancılaşmayı ifade eder. Hatta islamiyet Kürdistan'a yansıdığında, onun işgalci, çapulcu, gerçek islamlıkla alakası olmayan, Emevi sultanlarının geliştirdikleri işgal-talan hareketlerinden ibarettir. Dolayısıyla onlarla bağlantılı işbirlikçiliktir. Çok softa! Nitekim Ehli-beyt denilen gerçek islam ve Hz. Muhammed'in ardılları da çok acımasız bir biçimde Kerbela'da yok edilmişlerdir. Bu gelenek yüzyıllarca Osmanlıya, hatta cumhuriyet gerçeğine kadar devam etmiştir. Dolayısıyla Osmanlı da, cumhuriyet de, resmi islamiyet de bizim gerçeğimizi kasıp-kavurmuştur.

Artık ruhumuz kaldı mı, nereye sindi? Gerçek bir Kürt ruhu, gerçek bir Kürt bilinci, özelliği ve bir Kürt duygusu var mı? 20. yüzyıla herhangi bir şey taşırıldı mı? Acaba kenar da, köşe de, kuytu da kendini satmamış bir ruhumuz, bir bilinç kırıntımız kaldı mı?

Herkes o kadar umutsuz ki, -kaçıyor. Bu nokta da benim özelliğim şu: Kaçmak bana ilginç gelmedi, bir şeyler olabileceğini kavram olarak sezinledim. Burada ilginçlikler, terslikler var dedim. Cumhuriyetin dayatmalarıyla, benim içimde biraz kendimi, çocukluğumu tanıdığım koşullar birbirine ters şeyler söylüyor. Ben kendimi hemen savurmayayım, ruhumu satmayayım dedim. Ruhumu satmamam çok önemli bir olaydır. Acaba ben ruhumu satmış mıyım, satmamış mıyım? Eğer satmışsam, bu ruh nasıl oldu, nasıl kurudum? İlginç bir konu! Anlamaya çalışıyorum, yeteneksizlik de olabilir. Çünkü yeteneği olanların hızla düzenle eklemlendiğini çok iyi biliyorum. Tercih süratle düzen kurumlarına, fikirlerine bağlantılarınadır. Benim ki, değişik bir durum aldı.

Hatırlıyorum, Kızılay'dan Çankaya'ya doğru çıkarken, o çayhanelerde, pastanelerde acaba yaşamak nasıl diye, bir soru da içimden geçirdim. Fakat kesinlikle o yaşamın içine giremedim. Düzen sınırları dahilinde mükemmel bir bürokrasiyi yaşayabilirdim. Ama ruhum bunu kabul etmedi. Acaba bu seçim imkanı elde edip de, etkilenmeyen kişi var mı?

İşte, aydını ortaya çıkarmak istiyorsak, bu soru çok önemli. **Zorunluluklar temelinde aydın olunamaz.** Aydın olabilmek için özgür bir seçimi ya sömürgeci kurumlar lehine yapmak, ya varsa bir inancın, bir bilincin kendini toplumsal zeminin için gerçekleştirmek. Baskıyla olmayacak. Çünkü aydının olduğu yerde baskı olmaz. Olsa da kesin karşı koyacak.

Çıkar aydını çarpıktır.

Ben bu tercihi yaptım. Umut olarak arzuladığımı gerçekleştirebilirim. Kesinlikle bu özgür tercih imkan dahiline girdi. Tam bu nokta da tersinden bir dönüş yaptım. Elbette, bu çok önemli bir dönüştü. Öyle sanıyorum ki, devletin de, o zamanki gözlemi şuydu: Bu seviyeyi yakalayan bir Kürt veya o etnik orijinden gelen bir tip çark edemez. Bu, mutlak anlamda böyledir. Böyle olduğu içindir ki, devlet benim politik eylemimi çözemedi. Ankara'dan yaptığım kurulma hareketi çözümlenmedi. İşte Türk devletinin en büyük hatası buradadır. Tabii bu hata değil de, bir mutlak kuralın gereğidir. Bu noktaya erişmiş bir Kürt tipinin kalkıp da böyle çok cüretkar bir menevraya girişmesi, akla aykırı. Ama ben bunu yaptım.

İşte, burada aydının her bakımdan kendini silahlandırması gerekmektedir. Kaba anlamda omuzuna silah almakla aydın olunamaz.

Aydınlanma düzeyi yakalanmamıştır.

Gerçek **aydınlanma gerilla zemininde gelişebilir.** Bu da çok özgün ve yoğun bir çaba işidir.

Buna **silahın aydınlanması** da, diyebiliriz. Silah aydınlatmakla birlikte, mutlaka silahında aydınlanması gerekli. Şu anda bizde silah biraz karanlık, fazla önü aydınlatılmış olarak çalışmıyor. Dolayısıyla hedefi tam tutturamıyor. Diğer silahlanma biçimleri de gerekli.

Her şeyden önce ruhi silahlanma yok.

Korkunç, kurumuş ruhlar sözkonusu.

Duygularla yoğun uğraşan biriyim. Duygular düzeyi kültür düzeyinden zaten kopmaz bir bağ içinde. Endişeleriyle, korkularıyla, öfkesiyle, sevinciyle, üzüntüsüyle, acılarıyla, zevkiyle, böyle bir yumak halindeyim.

Burada yapılması gereken diğer en önemli iş; güdüyle-duygu arasındaki tarifi netleştirmektir. Duygu, güdünün yücelmeye başlamasıyla ortaya çıkar. Güdülerin esiri olmayı aşarsan, duygulanma düzeyine doğru ulaşmış sayılırsın. Birinci konak bu. Duyguları temel siyasal ve hatta felsefi-ideolojik esaslara bağlarsan ikinci sağlam konağa da ulaşmış sayılırsın. Şimdi bizde bu yok. Benim görebildiğim, aydın zemini olarak düşündüğümüz devrimci hareketin kendisinde bile müthiş bir duyguların sığlığı, hatta güdü düzeyini aşamayan arzular çok güçlü.

Bu, aydın için oldukça önemli bir kiriterdir. Bu güdüyü aşıyor. Aslında bu büyük bir devrimdir. Yapılabilse bireyde büyük bir gelişmeye yolaçabilir. İkincisi, halkın temel siyaseti diyebilirim, o toplumun özgürlüğünün siyaseti de diyebilirim. Ona tamamen bağlanmış mı? Duygular yükselişe, yücelişe kalkmış ve temel siyasal amaca, iradeye bağlanmış. İşte, bu mükkemel bir aydınlaşma diyalektiği, bir yükselişi anlamına gelebilir. Kürt gerçeğinde, Kürt tipinde bunu fazla göremiyorum. Duygular, güdüler düzeyinden kurtulmadığı gibi, varsa biraz kurtulmuşsa güdülerden, ucuz hayaller, hiçbir sağlam siyasal esasa bağlı olmayan, ayakları havada... Yalan hayaller diyorum buna. Bu daha da bir sapkınlığı ifade ediyor.

Gerçek düzeyi yakalamayan hayaller, arzular çok yaygın. Buna yalancı arzular, yalancı duygular, yalancı hayaller demek gerekir. Bu sahte bir yücelme, tehlikeli bir yücelme anlamına geliyor. Doğru yücelme, mutlaka özgürlük siyasetinin gereklerine bağlanmalıdır. İşte, aydın bunu yapamıyor. Adeta burada yok olmaktadır.

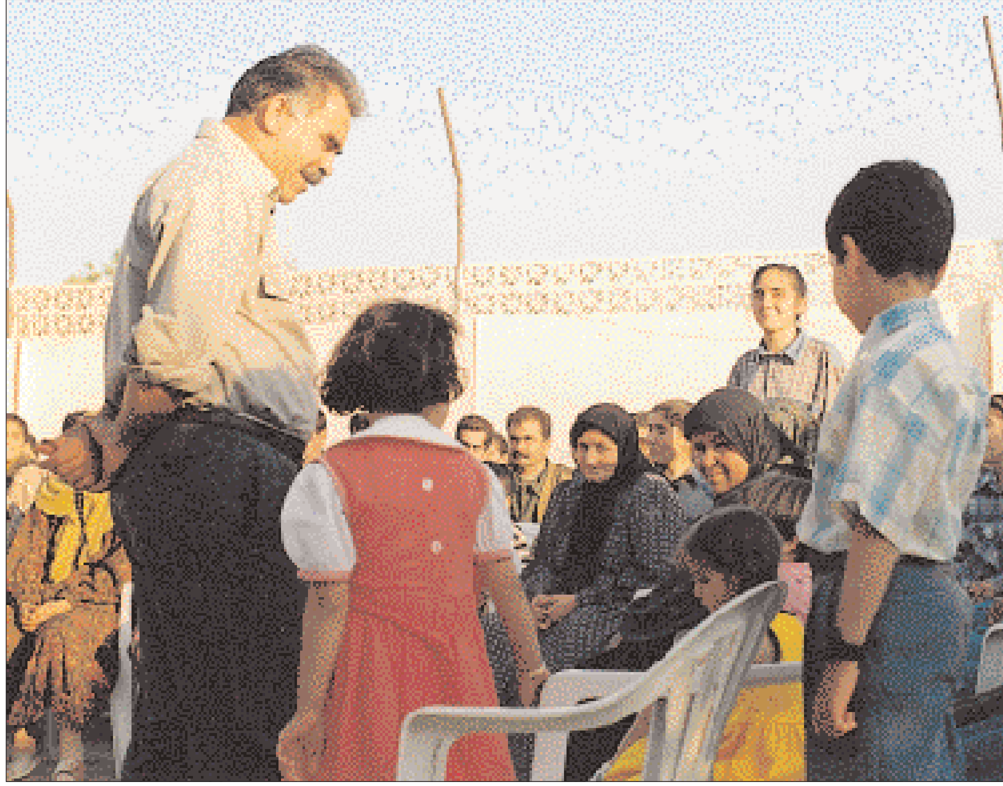
Bu noktada benim yaşadığım çok tipik durumlar var. Kendimi oldukça çözmeye çalışan biriyim. Kendimi sıkça, en çok **kendimi kendime itiraf ettirmeye çalışırım.** Gerçek güç kaynağım, bu güdüleri muazzam bir hareketliliğe sevketmektir.

Yücelmiş duygular beyni kesin etkiler. Beyin de duyguyu etkiler. Fakat daraltılmış, giderek güdülere indirgenmiş duyumlar, duyumsamalar hayvanlaşmaya götürür. Bu çok tehlikeli bir biçimde saflarımızda etkisini sürdürüyor.

Ben güdüleri inkar etmiyorum.

Fakat güdüler duygusal ve düşünsel gelişme yönünde bir işleve sahip olmalıdır. Yoksa güdülere tes-

● Devamı 20. sayfada

"Benim yaptığım çürümüşlükten de öteye, iddiasını kaybetmiş, iradesini, hem resmi hem fiili olarak yitirmiş bir toplumun, büyük acılar, büyük yanlızlığın içindeki bireyin çığlığıdır aslında."